

رشد سرمایه‌گذاری

**Qatar's Exit from OPEC
Political or Symbolic
Movement?**

**Disregarding to the \$30 Milliard
Incomes from Tourism Industry**

**The government's repetitive
method to make deliberate
stagnation in the economy"**

**The Effect of a "Good Gene"
on Business Success**

**خروج قطر از اوپک
سیاسی یا نمادین؟!**

**بی توجهی به درآمد
۳۰ میلیارد دلاری صنعت توریسم**

**راهکار تکراری دولت
رکود عمدی در اقتصاد**

**تأثیر «ژن خوب»
بر موفقیت کسب و کار**

مدیرعامل شرکت فرش اسلیمی:

تحریم و مشکلات ارزی عامل افت صنعت فرش ماشینی

Managing Director of Eslimi Carpet Company,

**"Sanction and Currency Problems, the Factor for
Dropping the Machine-made Carpet Industry"**

با آثار و گفتاری از:

- یحیی آل اسحاق
- غلامرضا سلیمانی
- مهر داد بانوج لاهوتی
- محمد حسینی
- شهرام کوسه قرای
- علی گلمرادی
- سید حسین نقوی حسینی
- جبار کوچکی نژاد
- محمد کشتی آرای
- ابراهیم محمد ولی
- احسان باقریان
- فریبرز کریمایی
- علیمردان شیبانی
- ابوالفضل گلپایگانی روغنی
- عبدالرحیم مفیدی

فرش زمرد کاشان

فرش زمرد کاشان

www.zomorrodkashan.com
info@zomorrodkashan.com

کارخانه:

کاشان، شهرک صنعتی قطب راوندی انتهای بلوار
شماره ۳ شرقی

فکس
(۰۳۱)۵۵۵۳۵۱۶۳

تلفن
(۰۳۱)۵۵۵۳۵۱۵۳

بخش فروش
۰۹۱۳۸۳۴۹۲۰۰

Avisa

Carpet Company

کاشان، بلوار راوند، انتهای کوچه حکمت ۳۳
تلفن: ۰۳۱ ۵۵۵۳ ۴۸۲۷-۳۰

تولیدکننده انواع فرش‌های ماشینی
پشمی | ابریشمی (پلی استر فیلامنت) | اکریلیک

فرش آویسا

Elham
Saeed Kazavui
JEWELLERY
تجارت الہام
Since 1940

www.elhamjewellery.com

Instagram: [elham_jewellery1](https://www.instagram.com/elham_jewellery1)

آدرس: شہرک غرب بلوار فرحزادی مجتمع میلادنور طبقہ ۳ واحد ۱۴ و ۹

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۶۹ - ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۷۹

Elham
Saeed Razavi
JEWELLERY
تجارت الہام
Since 1940

www.elhamjewellery.com

Instagram: [elham_jewellery1](https://www.instagram.com/elham_jewellery1)

آدرس: شہرک غرب بلوار فرحزادی مجتمع میلادنور طبقہ ۳ واحد ۱۴۰۹

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۶۹ - ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۷۹

Elham
Saeed Bazarui
JEWELLERY
تلہام
Since 1940

www.elhamjewellery.com

Instagram: [elham_jewellery1](https://www.instagram.com/elham_jewellery1)

آدرس: شہرک غرب بلوار فرحزادی مجتمع میلادنور طبقہ ۳ واحد ۱۴ و ۹

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۶۹ - ۰۲۱ ۸۸۰۸۵۳۷۹

EPCI GENERAL TRADING L.L.C.

Tel: +971 4 242 8809
Fax: +971 4 242 8807
Web site: www.epci-uae.com
E-mail: info@epci-uae.com
Postal Add: Office No. 1105, XL Tower, Business Bay Dubai, U.A.E
P.O Box: 172844

www.epci-uae.com

گالری جواهر آسیرین

گوهر شناس و طراح جواهر

کارگری جواهریان

تهران، پانزده خرداد، بازار زرگرها، پلاک ۳۶

+۹۸۲۱ ۵۵۶۲۳۹۰۲

javaherianco.com

[javaherian_bazaar](https://www.instagram.com/javaherian_bazaar)

محمد کشتی آرای در گفت‌وگو با دنیای سرمایه‌گذاری:

اراده‌ای برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده وجود ندارد

۵۴

۵۶

ابراهیم محمدولی
مطرح کرد

مالیات بر ارزش افزوده
عامل حذف تولیدکنندگان
طلا و جواهر

۴۲

مدیرعامل
شهرک صنعتی سلیمان صباحی:

سرمایه‌گذاری
در صنعت فرش
توجیه اقتصادی ندارد

دنیای صنعت
۶۴ تا ۵۴

دنیای انرژی
۵۲ تا ۴۴

پرونده ویژه
۴۲ تا ۲۶

دنیای سرمایه
۲۴ تا ۱۶

صاحب امتیاز:

مرتضی فغانی

مدیر مسئول:

حمید اسدی

قائم مقام مدیر مسئول:

عباس فغانی (معارف)

دبیر تحریریه:

رامین نعمتی

مدیر هنری:

مسیح با پرانی

مدیر بازرگانی:

سارا نظری

ویراستار:

مصطفی حاتمی

گروه عکاسی:

میثم احمدی - ماز یار اسدی

گروه دبیران:

سید قاسم قاری، مصطفی حاتمی، محمد جعفری

زهر افضلعلی، فاطمه آذرافراز، سهیلا زمانی

میترا شهبازی

همکاران تحریریه:

امیر هادی تاج بخش، محمد جندقی، ثمانه نادری، مجید

انتظاری، احمد رضاصباغی، اکبر ابراهیمی، شهلا

منصوریه، شیدار میز، فاطمه میرزایی پرومند، حدیث

حدادی، پروین طالبیان، سید مرتضی علوی، ابراهیم

کاظمی، احسان احمدی، عرفان فغانی، حمیدرضا

رئیس، مهدیه شهسواری، نفیسه میرگلوی بیات

نشانی:

تهران، خیابان شهید مفتاح

کوچه مرزبان نامه، پلاک ۲۷، واحد ۳

صندوق پستی: ۸۹۱۵ - ۱۵۸۷۵

تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۶۴۸۴۲

بخش پژوهش: ۰۲۱-۸۸۳۱۰۲۱۹

بخش آگهی: ۰۲۱-۸۸۸۶۴۸۳۵-۷

دورنگار: ۰۲۱-۸۸۸۶۴۷۸۶

وبسایت: WWW.DSG-M.COM

پست الکترونیک: d.sarmayeh@gmail.com

لیتوگرافی، چاپ و توزیع: شرکت خاتم نو

نشانی: خیابان دماوند بعد از چهارراه سیلان

نرسیده به وحیدیه نبش خیابان شهید بخت آزاد

دکتر سلیمانی

ریس کل بیمه مرکزی اعلام کرد

حرکت صنعت بیمه در مسیر توسعه

احسان باقریان تاکید کرد

ایجاد نهاد "رگولاتوری" گام نخست در افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی

شریف نظام مافی

خبر داد

ایجاد شبکه مالی خصوصی بین ایران و سویس

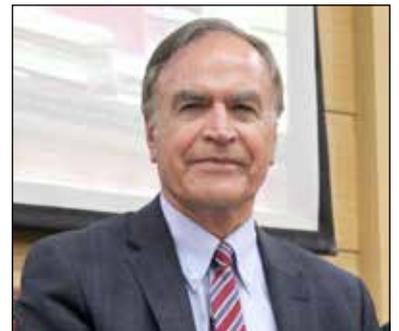

۳۸

دکتر علیمردان شیبانی

مدیرعامل گروه صنعتی موکت همدان:

خود تحریمی زیان بارتر از تحریم‌های خارجی

خواندنی‌های سرمایه‌گذاری
۷۶ تا ۸۰

اقتصاد کلان
۶۶ تا ۷۴

طی سال‌های گذشته، اقتصاد ایران به شکل بی‌سابقه‌ای با پدیده صنعت‌زدایی روبه‌رو بوده است. گزارش‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد که از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶، سهم صنعت کشور از تولید ناخالص داخلی از مقدار بسیار ناچیز ۱۴٫۹ درصد در آغاز دوره به ۱۳ درصد در سال ۱۳۹۶ کاهش یافته و تمام ارزیابی‌ها نیز نشان می‌دهد که در سال‌های ۹۷ و ۹۸ نیز شرایط بدتر خواهد شد. بنابر طبقه‌بندی سازمان توسعه صنعتی ملل متحد، ۵۲ کشور دنیا به عنوان کشورهای صنعتی، ۳۲ کشور به مثابه نوظهور صنعتی و ۶۷ کشور در حال توسعه و ۳۹ کشور باقی‌مانده، کمتر توسعه‌یافته توصیف می‌شوند. در میان کشورهای آسیایی، کره جنوبی جزو کشورهای توسعه‌یافته تعریف می‌شود، حال آنکه ایران رتبه ۲۴ کشورهای در حال توسعه را دارا است. این بدان معناست که جایگاه ایران در میان کشورهای در حال توسعه مناسب نیست و در سال‌های فعالیت دولت‌های پیشین و به‌خصوص با اجرای تحریم‌ها، سهم بخش صنعت در تولید ناخالص داخلی ایران، کاهش هم داشته است.

از سوی دیگر؛ در آخرین گزارش بانک جهانی که عملکرد اقتصادی کشورهای دنیا را در یک دوره ۵۰ ساله (۱۹۶۵ تا ۲۰۱۴) مورد بررسی قرار داده، نسبت پس‌انداز به تولید ناخالص داخلی مورد توجه ویژه قرار گرفته است. بر اساس این گزارش؛ میانگین این نسبت در سطح دنیا حدود ۲۲ درصد بوده؛ اما در ایران و طی ۵۰ سال اخیر، مؤلفه مذکور ۴۰ درصد برآورد شده است. در این دوره ۵۰ ساله، اندازه اقتصاد ایران تقریباً ۶٫۶ برابر شده است. این نسبت در همین دوره برای هند ۱۳٫۲ و برای مالزی ۲۰ برابر بوده است. در این بازه، اقتصاد کره جنوبی ۳۴ برابر شده و چین نیز، اندازه اقتصادش را به ۷۳ برابر افزایش داده است.

تازه‌ترین آمار صندوق بین‌المللی پول نیز که در خصوص تولید ناخالص سرانه کشورهای گوناگون به قیمت جاری و دلار طی ۴۴ سال گذشته است، حاکی از تحول شگفت‌آوری است که در ۴۰ سال اخیر به وقوع پیوسته است. برای مثال، تولید ناخالص سرانه کره جنوبی که در سال ۱۹۸۰ نزدیک ۳۰ درصد پایین‌تر از ایران بود، در سال ۲۰۱۷ به بیش از پنج برابر ایران رسیده و این نابرابری در پنج سال آینده نیز بیشتر خواهد شد. مقایسه ایران و ترکیه نیز این تحول را به شکل دیگری به نمایش می‌گذارد. تولید ناخالص سرانه ترکیه در سال ۱۹۸۰ میلادی نزدیک ۹ درصد پایین‌تر از ایران بود؛ اما در سال ۲۰۱۷ به نزدیک دو برابر ایران رسید. اگر این شاخص را ملاک رفاه جامعه ایرانی بگیریم، مشخص می‌شود که اگرچه تولید ناخالص سرانه خانوار ایرانی در سال ۱۹۸۰ میلادی کمی پایین‌تر از میانگین جهانی بوده؛ اما در سال ۲۰۱۷، تولید ناخالص سرانه جهان به بیش از دو برابر ایران رسید و این روند در سال‌های آینده نیز افزایش خواهد یافت.

همچنین؛ به استناد آمارهای پردازش شده سرشماری نفوس و مسکن، حداقل سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰، در حالی که بیش از ۶۲۱ میلیارد دلار سرمایه به اقتصاد ایران تزریق شد، جمعیت شاغل کشور تنها ۷۱ هزار نفر افزایش یافت؛ اما متقابلاً در چین و در بازه سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۶، با سرمایه‌گذاری قریب به ۳۳۰ میلیارد دلاری، ۲۲۶ میلیون نفر فرصت شغلی برای مردم این کشور فراهم شد.

شرایط فضای کسب‌وکار در ایران طوری است که اعتماد سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های صنعتی مدرن هر روز کمتر از دیروز می‌شود و شاهدیم که سرمایه‌گذاری دولت در ماشین‌آلات صنعتی نیز از ۱٫۹ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۰٫۹ درصد در سال ۹۶ رسیده است. لذا ضرورت دارد که به این مسایل توجه ویژه‌ای کنیم و همزمان، راجع به فضای کسب‌وکار نیز با نگاه و رویکردی جدید و کاربردی ورود پیدا کنیم. راه نجات در این بزنگاه تاریخی، توجه به اصول توسعه مطابق با استانداردهای جهانی است.

توجه به اصول توسعه تنها راه نجات

حمید اسدی
مدیر مسئول

بودجه؛ نیازمند نظم و انضباط جدی

رامین نعمتی
دبیر تحریریه

دولت در بودجه سال آینده برای جبران بخشی از افزایش قیمت کالاها و هزینه‌های خانوار، حقوق کارمندان را تا ۲۰ درصد رشد داده است که این موضوع باعث افزایش هزینه‌های جاری دولت خواهد شد. از سوی دیگر، سهم درآمدهای نفتی در بودجه به دلیل تحریم‌ها کاهش یافته است؛ یعنی درحالی‌که شاهد کاهش سهم درآمدهای نفتی در بودجه هستیم، قرار است هزینه‌های دولت نیز افزایش یابد. در چنین شرایطی، رشد درآمدهای مالیاتی، اصلاح و تجدیدنظر در نظام مالیاتی کشور به منظور بهبود وضعیت اقتصاد ملی، ضرورتی انکارناپذیر می‌یابد. پر واضح است که افزایش درآمدهای مالیاتی، فقط به معنای بالا بردن تعرفه‌ها و نرخ مالیات نیست؛ بلکه لازم است تا دولت با استفاده از ابزارهای قانونی، قبل از هر چیز از فرارهای مالیاتی جلوگیری کند. امروز در شرایطی نیستیم که عده‌ای معاف از پرداخت مالیات باشند. به گفته غلام‌علی جعفرزاده ایمن‌آبادی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس؛ «تهادهایی که تاکنون مالیات پرداخت نکرده‌اند، باید از این پس با درک شرایط اقتصادی کشور، نسبت به درآمدهایشان مالیات بپردازند؛ ضمن اینکه باید در مجوزهایی که برخی از نهادها را معاف از پرداخت مالیات می‌کنند نیز، تجدیدنظر شود. هر نهاد، شرکت و مؤسسه‌ای که فعالیت اقتصادی دارد، باید متناسب با آن، مالیات بپردازد.»

معافیت مالیاتی برخی نهادها که حدود ۴۰ درصد اقتصاد کشور را تشکیل می‌دهند در شرایطی است که بیشترین مالیات را کارمندان، قشری که اغلب از کمترین حقوق و دستمزد برخوردارند، می‌پردازند که این امر اصولاً موضوع پرداخت مالیات را که درآمیخته با بحث عدالت در توزیع ثروت است زیر سؤال می‌برد. میزان مالیات هر ایرانی در بودجه امسال (۱۳۹۷) نزدیک به یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان بود؛ یعنی سرانه پرداخت مالیات برای هر ایرانی بیش از ۱۳۳ هزار تومان در ماه است.

از سوی دیگر؛ طبق گفته مسئولان سازمان امور مالیاتی، در حال حاضر حدود ۳۵ تا ۴۰ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی در کشور وجود دارد؛ یعنی حدود نیمی از اقتصاد ایران یا از مالیات معافند یا از پرداخت آن فرار می‌کنند! از آنجا که مالیات به‌عنوان درآمدی پایدار و شفاف، یکی از ارکان پیشرفت، توسعه و همچنین عدالت اقتصادی و اجتماعی است، باید ۴۰ درصدی که از مالیات معاف هستند و ۲۵ درصدی که فرار مالیاتی دارند را به نظام مالیاتی کشور بازگرداند.

نکته دیگر؛ مسأله صرفه‌جویی در هزینه‌ها است. مثلاً یارانه باید تنها به سه دهک پایین درآمدی پرداخت شود. لزومی ندارد به قشر مرفه یا دهک‌هایی که نیازی ندارند، یارانه پرداخت شود. این مسأله در خصوص قیمت بنزین هم صدق می‌کند. نکته قابل تأمل بعدی؛ نبود شفافیت بودجه شرکت‌های دولتی است که بسیاری از کارشناسان به آن اشاره می‌کنند که نکته کاملاً درستی هم می‌باشد. هم‌اکنون یکی از بخش‌های مغفول مانده در بودجه، مربوط به شرکت‌های دولتی است که بودجه آن‌ها به صورت جمعی آورده و درآمد آن‌ها نیز در خود شرکت‌ها هزینه شده و فقط ارقام آن در لایحه بودجه محاسبه می‌شود. دولت می‌تواند در راستای عملی کردن شعار تقویت انضباط بودجه‌ای، اصلاح رویه‌ها و شفافیت، به منابع و مصارف این بخش ورود کرده و حتی‌الامکان بخشی از هزینه‌های جاری را از این محل تأمین کند. هم‌اکنون دوسوم حجم بودجه مربوط به شرکت‌های دولتی است که با توجه به تعداد بسیار زیاد آن‌ها، عملاً امکان بررسی جزئی صورتهای مالی این شرکت‌ها در مجلس وجود ندارد. دولت‌مردان به خوبی بر این امر واقفند که در سال آینده قطعاً با مشکلات بیشتری مواجه خواهیم شد. در شرایط فعلی این پرسش مطرح می‌شود که آیا زمان برقراری نظم و انضباط مالی در بودجه کشور فرا نرسیده است؟

بودجه ۹۸ دارای اعداد و ارقامی است که باید به دقت از سوی نمایندگان مجلس مورد بررسی قرار گیرد تا در سال آینده، مردم با کمترین تورم و چالش روبه‌رو شوند. آن‌گونه که اعداد مهم بودجه را بررسی کردیم، این لایحه به واقعیت نزدیک است و مانند گذشته فاصله محسوسی بین واقعیت و پیش‌بینی‌ها وجود ندارد. خاطر مهم است که سال‌های گذشته بودجه‌ها به درستی پیش‌بینی نمی‌شد و همواره عملکرد دولت با بودجه فاصله داشت. هیچ‌زمان شاهد تحقق بودجه‌های عمرانی نبودیم و بیشترین درصد اجرایی شدن آن بین ۱۵ تا ۳۰ درصد بود.

با توجه به تجربیاتی که از قبل وجود دارد و این که دولت نمی‌خواهد متمم بدهد سعی کرده لایحه بودجه ۹۸ را عملیاتی‌تر تنظیم کند. بر این اساس به عنوان اولین نکته، از نمایندگان مجلس می‌خواهیم بودجه را به نحوی تصویب کنند که نیازی به ارائه متمم از سوی دولت نباشد؛ چراکه اگر چنین اتفاقی رخ دهد بخش‌های مختلف اقتصادی و حتی بخش خصوصی صدمه می‌بینند. دومین نکته که از مجلس توقع داریم به آن توجه کند این است که نمایندگان، براساس واقعیات موجود، بودجه ۹۸ را تصویب کنند. موضوع دیگری که اهمیت زیادی دارد، عملیاتی بودن بودجه است. نمایندگان مجلس با بررسی این امر می‌توانند به این مهم برسند که بودجه سال آینده تا چه اندازه عملیاتی است. اگر بودجه عملیاتی باشد، بخش خصوصی در شرایط باثبات‌تری می‌تواند ادامه حیات بدهد. نکته دیگری که باید به آن دقت شود، این است که بودجه در قالب برنامه ششم و احکام بالادستی همچون اقتصاد مقاومتی تنظیم شده باشد. نمایندگان مجلس اگر انحرافی از این موضوع دیدند، باید نسبت به اصلاح آن اقدام کنند. اگر بودجه سال آینده براساس برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی نباشد، هر آن چیزی که سیاست‌گذاران برای آن زحمت کشیدند، نادیده گرفته می‌شود. همان‌گونه که در سنوات گذشته چنین اتفاقی افتاد و دولت‌ها در تنظیم بودجه به برنامه‌های بالادستی بی‌توجهی کردند و نمونه بارز آن هم برنامه سوم و چهارم است. یکی از پیش‌بینی‌های مناسب دولت در لایحه بودجه ۹۸، قیمت نفت است. معتمد قیمت ۵۴ دلار برای نفت درست است و امکان تحقق آن وجود دارد. کاهش صادرات روزانه نفت از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه سال جاری به یک تا یک‌ونیم میلیون بشکه در سال آینده، در بودجه هم به درستی پیش‌بینی شده است. در این میان، یکی از ابهام‌هایی که برای بخش خصوصی به وجود آمده، قیمت پنج هزار و ۷۰۰ تومانی نرخ ارز در لایحه بودجه ۹۸ است. تصور می‌کنم که دولت به صورت میانگین و با توجه به نیاز ۱۴ میلیارد دلاری کشور به کالاهای اساسی و با توجه به اختصاص ارز چهار هزار و ۲۰۰ تومانی به کالاهای اساسی و ارز نیمه در حدود ۹ هزار تومان به عدد پنج هزار و ۷۰۰ تومان رسیده است.

برای سال جاری در بودجه، قیمت ارز سه هزار و ۵۰۰ تومان دیده شده بود و حال با افزایش این عدد، دو اتفاق می‌افتد: یک آن که درآمد دولت بالا می‌رود و می‌تواند با شرایط بهتری فعالیت کند و دوم این که با ارز پنج هزار و ۷۰۰ تومانی احتمال افزایش نرخ تورم وجود دارد. دستمزد حقوق‌بگیران برای سال آینده تنها قرار است ۲۰ درصد افزایش پیدا کند.

این مهم، با توجه به نرخ ارز پیش‌بینی شده، رشد قیمت‌ها را تقویت می‌کند و به تبع آن، قدرت خرید مردم نیز کاهش بیشتری پیدا می‌کند. برای آن که تعادل اقتصادی حفظ شود، بایستی نرخ ارز را با دقت بیشتری تنظیم کرد. دولت باید پاسخگو باشد که با ارز پنج هزار و ۷۰۰ تومان، احتمال کاهش قدرت خرید مردم وجود دارد. دولت بودجه ۹۸ را نباید به گونه‌ای تنظیم کند که قدرت خرید مردم تحت تأثیر قرار گیرد. موضوع مهم دیگری که امیدواریم در بودجه مدنظر قرار گرفته باشد، فروش دارایی‌های دولت است. اعدادی که از حجم دارایی دولت رسانه‌ای شده، غیرقابل تصور است و از این‌رو، یکی از کارهایی که سیاست‌گذاران باید انجام دهند، تعیین تکلیف دارایی‌های مازاد دولت می‌باشد.

ضرورت واقع‌نگری

در تصویب بودجه ۹۸

یحیی آل اسحاق
عضو هیات نمایندگان اتاق ایران

دنیای سرمایه‌گذاری

دنیای سرمایه

حرکت صنعت بیمه

در مسیر توسعه **۱۶٪**

نوسانات نرخ ارز مانع جدی

سرمایه‌گذاری خارجی

در بورس **۱۸٪**

گسست تاروپود صنعت

نساجی **۲۰٪**

دکتر سلیمانی رییس کل بیمه مرکزی اعلام کرد حرکت صنعت بیمه در مسیر توسعه

محمد جعفری

اقتصاد تک‌محصولی برای صنعت بیمه یک آفت بزرگ به شمار می‌رود. دکتر غلامرضا سلیمانی، رییس کل بیمه مرکزی ایران از بدو حضور در این نهاد ناظر، شرایط را به گونه‌ای مدیریت کرده که صنعت بیمه به جای تمرکزگرایی بر فروش بیمه‌نامه‌های شخص ثالث به سمت توسعه بیمه‌های زندگی و محصولات دیگر حرکت کند. این نگرش در بلندمدت می‌تواند ایران را در ردیف کشورهای قدرتمند در جذب منابع بیمه‌ای قرار دهد و این بخش را به صنعتی تعیین‌کننده در مبادلات پولی و مالی مبدل کند. آنچه در پی می‌آید، گزارش رییس کل بیمه مرکزی از آخرین تحولات صنعت بیمه در سال جاری است که به مناسبت روز ملی بیمه (سیزدهم آذرماه) ارائه شده است.

قانون جدید بیمه شخص ثالث و یک ظرفیت جدید بیمه‌ای

قانون جدید بیمه شخص ثالث به خصوص بیمه راننده محور، از قوانین مترقی نظام اقتصادی کشور به حساب می‌آید که پس از جمع‌آوری و جمع‌بندی نظرات تمامی صاحب‌نظران بیمه‌ای؛ تدوین، تصویب و ابلاغ شده است. این قانون در کنار برطرف کردن موانع و محدودیت‌ها و ایرادات قانون پیشین، قابلیت‌های تازه‌ای را نیز پدید آورده است.

حذف الزام به اخذ الحاقیه و الزام به تهیه پوشش بیمه حوادث برای راننده مسبب حادثه (بیمه حوادث راننده) به میزان دیه مرد مسلمان در ماه‌های غیر حرام و همچنین ممانعت از انتقال تخفیفات نداشتن حادثه منجر به خسارت به غیر و تخصیص آن به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به او یا همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه شخص منتقل الیه باشد (تبصره ماده ۶) از الزامات راهگشای قانون جدید بیمه شخص ثالث به شمار می‌رود و ویژگی‌های دیگر آن نیز به این شرح است:

- ۱- ممانعت از اعمال قاعده نسبی در هنگام پرداخت خسارت‌های مالی و جانی موضوع این قانون (تبصره ۲ ماده ۸)
  - ۲- تحدید مسئولیت مقصر حادثه و مؤسسه بیمه در خسارت‌های مالی به گران‌ترین خودروی متعارف (تبصره‌های ۳ و ۴ ماده ۸)
  - ۳- ممانعت از منظور کردن دین و جنسیت زیان‌دیدگان در پرداخت خسارت بدنی (ماده ۱۰)
  - ۴- ممانعت از درج هرگونه شرط در بیمه‌نامه جهت کاستن از مزایای این بیمه‌نامه در برابر بیمه‌گذار یا زیان‌دیده
  - ۵- تعیین جریمه تأخیر در پرداخت خسارت (ماده ۳۵)
- ✓ الزام بیمه‌گر به پرداخت کل خسارت؛ اگرچه بیش از یک دیه به هر یک از زیان‌دیدگان تخصیص یافته باشد و اعم از اینکه مبلغ مازاد بر دیه، کمتر از یک دیه کامل یا بیشتر از آن باشد (ماده ۹)

کد یکتا، شناسنامه بیمه‌گذاران خواهد بود

کسب رتبه نخست بخش فناوری اطلاعات در تمامی نهادها و دستگاه‌های اجرایی کشور از عزم جزم نهاد ناظر برای استقرار یک نظام جامع اطلاعاتی و حرکت به سمت فعالیت‌های الکترونیکی حکایت می‌کند.

استقرار و توسعه سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) و الکترونیکی کردن بخش زیادی از ارتباط اطلاعاتی و کاری بیمه مرکزی با شرکت‌های بیمه و به ویژه عملیاتی نظارتی بیمه مرکزی از یکسو و طراحی

آمارها و نمودارهای رشد صنعت بیمه در کشور این حقیقت را به اثبات می‌رساند که فعالان صنعت بیمه از برنامه‌های طراحی شده چند قدم پیش‌تر حرکت می‌کنند؛ هر چند هنوز تا دست‌یابی به افق اهداف بیمه‌ای برنامه‌های ششم توسعه راهی طولانی در پیش است. صنعت بیمه به پشتوانه عالی‌ترین مقام اقتصادی کشور، نهاد ناظر و همراهی نهادهای مرتبط نظیر پژوهشکده بیمه و سندیکای بیمه‌گران ایران، در مسیر توسعه گام برمی‌دارد و زیرساخت‌ها را به گونه‌ای فراهم کرده که در حال حاضر، ظرفیت پوشش بیمه‌ای تمامی ریسک‌های موجود در کشور وجود دارد. آمار فعلی که از تحت پوشش بیمه‌قرار دادن نزدیک یک‌سوم کل ارزش موجودی سرمایه کشور حکایت دارد نیز، قابل اعتنا و غرورآمیز است و از موفقیت صنعت بیمه در اطمینان بخشی و تزریق آرامش به بنگاه‌های اقتصادی و بخش عظیمی از احاد جامعه حکایت دارد.

جهش چشمگیر صنعت بیمه در یک دوره پنج‌ساله

دو برابر شدن سهم بیمه‌های زندگی در بازار بیمه کشور از دستاوردهای مهم پنج سال اخیر به شمار می‌آید که این آمار، از بیش از چهار برابر شدن تعداد افراد تحت پوشش بیمه‌های زندگی خبر می‌دهد. تأسیس و آغاز به کار اولین شرکت بیمه تخصصی زندگی در راستای سیاست توسعه بیمه‌های زندگی، یکی از عواملی بود که این جهش را به دنبال داشت. با این حال، بیمه مرکزی و صنعت بیمه هنوز اعتقاد راسخ دارند که بخش اعظم ظرفیت بیمه‌های زندگی، هنوز فعال نشده و باید با تاکید بر فرهنگ‌سازی و بازنگری در تنوع محصولات رشته بیمه‌های زندگی، چتر بیمه‌های تأمین آتیه را در کشور گسترش دهیم. گفتنی است که افزایش سقف تعهد بیمه‌نامه‌های زندگی تا ۵۰۰ میلیارد تومان نیز از دیگر دستاوردهای درخشان این صنعت به حساب می‌آید.

کارآفرینی از جنس بیمه

ایجاد حداقل ۲۵ هزار شغل طی سال‌های ۹۲ تا ۹۶، یکی دیگر از دستاوردهای صنعت بیمه است که در کنار فعالیت اقتصادی، سطح مشارکت‌های اجتماعی را تا حدود بسیاری ارتقا می‌دهد. بی‌تردید با گسترش فعالیت استارت‌آپ‌ها، ضمن حفظ مشاغل موجود، فضای بیشتری برای اشتغال‌های نوین نیز ایجاد خواهد شد که البته این امر در گروهی درک حساسیت شرکت‌های بیمه از کسب‌وکارهای نوین و تلاش نهاد ناظر برای تقویت و تکمیل زیرساخت‌ها خواهد بود. صنعت بیمه باید با ایجاد بستر مناسب، از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های استارت‌آپ‌ها استفاده کند و ما بر این باوریم که نگاه تقابلی، به فرآیند توسعه صنعت بیمه آسیب خواهد زد.

کسب رتبه نخست
بخش فناوری
اطلاعات در تمامی
نهادهای و دستگاه‌های
اجرایی کشور از
عزم جزم نهاد
ناظر برای استقرار
یک نظام جامع
اطلاعاتی و حرکت
به سمت فعالیت‌های
الکترونیکی حکایت
می‌کند

ایجاد حداقل ۲۵ هزار شغل طی سال‌های ۹۲ تا ۹۶، یکی دیگر از دستاوردهای صنعت بیمه است که در کنار فعالیت اقتصادی سطح مشارکت‌های اجتماعی را تا حدود بسیاری ارتقا می‌دهد

✓ تعداد شرکت‌های بیمه به عدد ۳۲ رسید که یک شرکت؛ بیمه دولتی و مابقی غیردولتی محسوب می‌شوند.

✓ نزدیک به ۱۴۰ هزار نفر در صنعت بیمه اشتغال دارند که حدود ۲۰ هزار نفر از آن‌ها در شرکت‌های بیمه و مابقی در شبکه فروش به فعالیت اشتغال دارند.

✓ حدود ۵۶ هزار نماینده و ۶۶۰ کارگزار بیمه با بالغ بر ۹۰ هزار نفر نیروی انسانی، حدود ۷۵ درصد حق بیمه صنعت را تولید می‌کنند.

✓ حدود ۴۸ درصد بازار بیمه کشور در اختیار بیمه‌های اتومبیل، ۲۳ درصد در اختیار درمان و ۱۴،۴ درصد مربوط به بیمه‌های زندگی است.

✓ حدود ۶۸ درصد بازار بیمه کشور در اختیار بیمه‌های غیردولتی است.

✓ صدور حدود ۶۱ میلیون فقره بیمه‌نامه

✓ پرداخت بیش از یک میلیون فقره خسارت به فوت‌شدگان و مجروحان تصادفات رانندگی (معادل ۳۲ هزار دیه)

✓ پوشش بیمه مسئولیت راننده در برابر شخص ثالث، حدود ۲۱ میلیون و ۶۲۰ هزار فقره

✓ پوشش بیمه‌ای حوادث راننده برای ۲۱ میلیون و ۳۲۰ هزار خودرو

✓ صنعت بیمه، بابت درمان رایگان مصدومان حوادث رانندگی توسط بیمارستان‌ها تا نیمه اول سال ۱۳۹۷ بیش از ۶ هزار میلیارد تومان به وزارت بهداشت پرداخت کرده است.

✓ صنعت بیمه، بابت اقدامات نیروی انتظامی جهت کاهش حوادث رانندگی تا نیمه اول سال ۱۳۹۷ بیش از دو هزار میلیارد تومان به آن نیرو پرداخت کرده است.

✓ طی ۴۰ سال گذشته، سهم خسارت‌های پرداختی شخص ثالث و درمان از کل خسارت‌های پرداختی صنعت بیمه، همواره بسیار بیشتر از سهم آن‌ها از حق بیمه تولیدی صنعت بیمه بوده است. از سوی دیگر، سهم این رشته‌ها از کل بازار به‌طور مداوم در حال افزایش است. ضریب خسارت آن‌ها نیز در بسیاری از سال‌ها بالای ۱۰۰ درصد بوده و به عبارت دیگر، رشته‌های ثالث و درمان طی دهه‌های گذشته، به شکل مداوم از صنعت بیمه یارانه دریافت کرده است. در طرف مقابل، در بسیاری از سال‌ها سهم رشته‌های زندگی، آتش‌سوزی و مسئولیت از خسارت‌های پرداختی صنعت بسیار کمتر از سهم آن‌ها از حق بیمه تولیدی صنعت بوده است؛ بنابراین این سه رشته، اصلی‌ترین رشته‌هایی هستند که به ثالث و درمان یارانه می‌دهند.

سخن آخر...

با وجود تمامی تلاش‌های اهالی صنعت بیمه، مردم هنوز با خدمات و منافع حاصل از صنعت بیمه به‌طور کامل آشنا نیستند و این مهم، نیازمند فرهنگ‌سازی عمیقی است تا در نهایت به گسترش چتر حمایتی صنعت بیمه، کاهش هزینه‌های مردم و ایجاد آرامش در جامعه منتهی شود.

در همین راستا بیمه مرکزی، آمادگی خود را برای حمایت از طرح‌های جدید، ایده‌های نوین، نقشه راه کارآمد و هرگونه پیشنهاد سازنده‌ای از سوی کارشناسان، رسانه‌ها و مدیران صنعت بیمه اعلام می‌کند تا با همکاری و همگرایی به تمامی آرمان‌های بیمه‌ای دست پیدا کنیم.

و پیاده‌سازی سیستم اعطای کد یکتا به تمامی بیمه‌نامه‌های شخص ثالث صادره شرکت‌های بیمه به صورت برخط از سوی دیگر، بیانگر توجه ویژه بیمه مرکزی به مقوله شفاف‌سازی و کاهش تخلفات است. خوشبختانه، همکاری صنعت بیمه با این پروژه عظیم بسیار قابل قبول بوده و امید است با یکپارچه شدن سامانه‌های اطلاعاتی صنعت بیمه، این مجموعه اقتصادی به عنوان یک الگوی جدی و تأثیرگذار در سطح کشور مطرح شود.

صنعت بیمه در مسیر توسعه

آنچه در پی می‌آید، گزارش تیروار از دستاوردهای صنعت بیمه است که تبیین هر یک از آن‌ها مجال فراخ می‌طلبد؛ اما به‌طور خلاصه می‌توان سرعت بالای حرکت صنعت بیمه در مسیر توسعه را با تأکید بر دو اصل صحت و دقت، در این نمایه به تماشا نشست:

✓ تقویت و تعمیق نظارت بیمه مرکزی بر بازار بیمه کشور (کنترل توانگری، کنترل کفایت ذخایر بیمه‌ها در جهت حفظ توان ایفای تعهدات مربوط به بیمه‌گذاران)

✓ کاهش تصدیی‌گری‌های بیمه مرکزی با کاهش نسبت‌های اتکالی اجباری شناسایی و استفاده از ظرفیت‌های اتکالی کشورهای آسیایی و آفریقایی به عنوان جایگزین شرکت‌های بیمه اروپایی دارای سهامدار آمریکایی که در نتیجه تحریم‌ها همکاری خود را قطع کرده‌اند.

✓ تحت پوشش قرار دادن ریسک‌هایی که به جهت تحریم‌ها امکان اخذ پوشش‌های اتکالی در بازارهای بین‌المللی برای آن‌ها وجود ندارد به کمک و حمایت دولت

✓ کاهش قابل ملاحظه انحصار در بازار بیمه کشور نسبت به سال ۹۱

✓ کاهش قابل ملاحظه ساختار دولتی بازار بیمه کشور (سهم بخش غیردولتی از بازار بیمه کشور از ۵۴،۶ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۶۸ درصد در سال ۱۳۹۶ رسید)

✓ تصویب قانون تأسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی پس از ۱۵ سال از طرح آن در مجلس

✓ طراحی اوراق بهادار بیمه‌ای به منظور استفاده از ظرفیت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار جدید مالی برای اولین بار در ایران (اولین ورود مستقل صنعت بیمه به بازار سرمایه)

✓ برنامه‌ریزی برای توسعه بیمه‌های خرد به منظور ایجاد چتر حمایتی صنعت بیمه برای طبقات درآمدی پایین

خلاصه‌ای از آمار صنعت بیمه - ۱۳۹۶

با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی، جایگاه صنعت بیمه کشور در منطقه در سطح مطلوبی قرار دارد و با روند رو به رشدی که شاهد آن هستیم این جایگاه ارتقا خواهد یافت. تأکید بر شفافیت صنعت بیمه و فعالیت فعالان این صنعت در اتاق شیشه‌ای، مجموعه‌ای از گزارش عملکرد نهاد ناظر، شرکت‌های بیمه و ارکان دیگر این صنعت را به اطلاع تمامی آحاد جامعه و نمایندگان افکار عمومی رسانده و خواهد رساند که بخشی از آن به این شرح است:

✓ میانگین شاخص کل اعتماد عمومی به صنعت بیمه ۲،۹ از ۵ است.

✓ سهم ۱۴ درصدی حق بیمه تولیدی ایران از منطقه

✓ رتبه پنجم ایران در حق بیمه تولیدی در منطقه

✓ حق بیمه سرانه ایران: ۱۲۱ دلار (با رتبه ۱۰ در منطقه)؛ منطقه: ۱۳۴ دلار و جهان: ۶۵۰ دلار

✓ ضریب نفوذ بیمه ایران: ۲،۳ درصد (با رتبه ۴ در منطقه)؛ منطقه: ۲ درصد و جهان: ۶،۱ درصد

✓ سرمایه‌گذاری بیمه‌ها در اقتصاد ایران معادل ۲۸،۴ هزار میلیارد تومان است که نسبت آن به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی کشور عدد ۹،۴ درصد را نشان می‌دهد.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری سبدگردان نوویرا اعلام کرد نوسانات نرخ ارز مانع جدی سرمایه‌گذاری خارجی در بورس

اکبر ابراهیمی

انتظار این است که دولت، قوانینی وضع کند یا فشاری به زیرمجموعه‌های دولتی بیاورد که آن‌هایی که تخصصی در بازار سرمایه ندارند و منابع در اختیار دارند، ملزم به استفاده از شرکت‌هایی شوند که از سازمان بورس مجوز دارند

شرکت سبدگردان نوویرا در سال ۱۳۹۵ فعالیت رسمی خود را در عرصه اقتصاد ایران آغاز کرده است. این شرکت همانند سایر شرکت‌های سبدگردان، علاوه بر فعالیت سبدگردانی، همچنین با اخذ مجوز از سازمان بورس به امر مشاوره سرمایه‌گذاری، مشاوره عرضه، پذیرش و پردازش اطلاعات مالی نیز می‌پردازد. به منظور آشنایی بیشتر با فعالیت‌های این شرکت، به سراغ نادر بوالحسینی، مدیرعامل، مؤسس و عضو هیات مدیره شرکت سرمایه‌گذاری سبدگردان نوویرا رفته و با وی در خصوص «ویژگی شرکت‌های سبدگردان در ایران» و «خدمات منحصر به فرد شرکت سبدگردانی نوویرا» به گفت‌وگو پرداختیم. بوالحسینی فعالیت خود در بازار سرمایه را از سال ۱۳۸۷ با حضور در شرکت سرمایه‌گذاری سایپا آغاز کرده و ضمن فعالیت در کارگزاری‌های مختلف، به مدت ۳ سال در مجموعه‌های توسعه اعتماد نوین که هلدینگ مخابراتی است، فعالیت داشته است. مشروح این مصاحبه در ادامه به نظر خوانندگان ارجمند می‌رسد.

خواهد شد و مختص سرمایه‌گذاری است که می‌خواهند ریسک کمتری داشته باشند. صندوق طلا را هم در شرف تأسیس داریم که طلا در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند. تا چند ماه دیگر، سید خود را به‌طور کامل به مشتریان ارائه خواهیم داد تا با هر سلیقه بتوانند از محصولات متنوع بهره‌مند شوند.

بسیاری از مردم شناخت کافی از شرح خدمات شرکت‌های سبدگردان ندارند. به نظر شما دلیل این موضوع چیست؟

به اعتقاد بنده، در بعد فرهنگ‌سازی و تبلیغات بسیار ضعیف کار شده است. کمتر در تلویزیون یا رادیو شاهد بوده‌ایم که برنامه‌ای برای آموزش، در خصوص چگونگی سرمایه‌گذاری در بورس ارائه شده باشد. باید به سرمایه‌گذاران آموزش لازم داده شود که اگر می‌خواهند در بورس سرمایه‌گذاری کنند، به شرکت‌های سبدگردانی مراجعه کنند؛ چراکه سرمایه‌گذاری در بورس از طریق شرکت‌های سبدگردانی انجام می‌شود. در هیچ جای دنیا افراد به‌طور مستقیم در بورس سرمایه‌گذاری نمی‌کنند؛ چون سرمایه‌گذاری در بورس ریسک بالایی دارد؛ مگر اینکه افراد تجربه این کار را داشته باشند.

شرکت سرمایه‌گذاری سبدگردان نوویرا چه ویژگی منحصر به فردی دارد که آن را از سایر شرکت‌ها متمایز می‌کند؟

تخصص ما سرمایه‌گذاری کردن در بازار سرمایه است و تعهد داریم که این کار را به نحو مطلوب انجام دهیم. باید وقت بگذاریم، تحلیل کنیم و صورت‌های مالی شرکت‌ها را به‌طور مرتب رصد کنیم تا بتوانیم با اطلاعات جدید خودمان را تطبیق دهیم، سهم‌ها را خریداری و در نهایت به فروش برسانیم. اگر وقتی برای این کار نگذاریم، ممکن است که متضرر شویم.

مشتریانی که مایل به سرمایه‌گذاری در بورس از طریق شرکت نوویرا هستند، چه اقدامی باید انجام دهند؟

مشتریان به دو شکل حقیقی و حقوقی هستند. ما در این شرکت، برای سید اختصاصی مبلغ پایین‌تر از ۵۰۰ میلیون تومان را قبول نمی‌کنیم؛ چراکه یکسری کارهای اداری دارد که به هزینه آن نمی‌آزدد. افراد مبالغ را به صورت نقد یا به شکل سهم واریز می‌کنند و قراردادی بر اساس آن منعقد می‌شود که این قرارداد در سپرده‌گذاری می‌رود. اگر سهم باشد، در کد شخص جابجا و در کد جدید سبدگردان همان شخص دوباره وارد می‌شود و اگر منابع نقدی باشد

در ابتدا بفرمایید که شرکت‌های سبدگردان از چه زمانی فعالیت خود را در ایران آغاز کردند؟

شرکت‌های سبدگردان از سال ۱۳۹۰ به بعد، پس از اخذ مجوز از سازمان بورس فعالیت خود را آغاز کردند. به نظرم، تعداد سبدگردانان در کشور بیشتر از ۱۳ سبدگردان نباشد. این مجوز صرفاً به افراد داده می‌شود و نه به پول، دارایی یا یک مجموعه بزرگ؛ به این دلیل که بورس تخصص، تجربه و حسن شهرت نیاز دارد و کاملاً سازمان بورس این موارد را بررسی می‌کند و مجوز را به افرادی می‌دهد که توانایی کار کردن با دارایی مردم را داشته باشند.

دلیل سخت‌گیری سازمان بورس برای صدور مجوز سبدگردانی چیست؟

چون در این شرکت‌ها قرار بر این است که دارایی مردم هدایت شود که این دارایی می‌تواند بازار سرمایه‌ای (سهام) یا صندوق‌های مختلف یا اوراق با درآمد ثابت باشد. قرار است، ما بهترین کار را برای سرمایه‌گذاری که حرفه‌ای نیستند یا تخصصی ندارند، انجام دهیم؛ به این صورت که شرکت سبدگردان، قراردادی را با اشخاص حقیقی و حقوقی می‌بندد تا منابع آن‌ها را در بازار سرمایه به گردش درآورد و از بازده و درآمدی که ایجاد می‌کند کارمزد خود را بردارد.

آیا شرکت‌های سبدگردان صرفاً در حوزه بورس فعالیت دارند؟

ما می‌توانیم به عنوان نهاد مالی، انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری را نیز تأسیس و مدیریت کنیم. به‌عنوان مثال، اکنون صندوق سرمایه‌گذاری در سهام ذوب‌آهن نوویرا را داریم که با شرکت ذوب‌آهن شریک هستیم و مدیریت این صندوق بر عهده ما می‌باشد. تقریباً یک‌سال است که این صندوق را از مجموعه بانک ملی خریداری کرده‌ایم. کار این صندوق، سرمایه‌گذاری در سهام است و ما این صندوق را مدیریت می‌کنیم. رویکرد این صندوق، رویکردی است که عموم مردم می‌توانند در آن سرمایه‌گذاری کنند. هر یونیت ۲۰۰ هزار تومان قیمت‌گذاری شده؛ ولی در سید اختصاصی، حداقل‌هایی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد که این مبلغ بالای ۲۰۰ هزار تومان است.

اکنون صندوق فیکس اینکام در شرف تأسیس و با درآمد ثابت است و عمده وجوهی که در آن جمع‌آوری می‌شود، در بانک‌ها و اوراق خزانه سرمایه‌گذاری

زمانی که کد جدید افتتاح شد، منابع وارد حساب شخص و در بازار سرمایه کار می‌شود. عموماً قرارداد سیدگردان‌ها یک‌ساله است که در این مدت، مشتری می‌تواند حساب خود را هر روز از طریق سامانه مشتریان ملاحظه کند. مورد بعدی اینکه، سرمایه‌گذار در صندوق سهام ما ورود می‌کند. در چنین حالتی منابع آن در کنار منابع سایر سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد که در واقع اثر جمعی و قدرت بیشتری خواهد داشت. هر روز NAV منتشر و مبلغی که واریز می‌شود، بر اساس NAV روز بعد برای آن‌ها یونیت صادر خواهد شد و سرمایه‌گذاری از دو روز بعد استارت می‌خورد. هر زمانی هم که بخواهند می‌توانند منابع خود را از شرکت خارج کنند. ما نیز تا هفت روز کاری فرصت داریم که منابع‌شان را به آن‌ها برگردانیم.

آیا برای سرمایه‌گذاران خارجی نیز به همین شیوه عمل می‌شود؟

خارجی‌ها در زمان شروع کار در این شرکت با مبلغی حدود یک میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کردند. بازار بدی هم نداشتیم ولی اکنون با شرایط فعلی به ندرت سرمایه‌گذار خارجی وارد کشور می‌شود؛ به این دلیل که نرخ ارز به‌طور تصاعدی رشد می‌کند و افسارگسیخته است و خارجی‌ها این ریسک را نمی‌کنند که در ایران سرمایه‌گذاری کنند. باید منتظر ماند تا شرایط به حالت عادی برگردد تا بتوانیم خارجی‌ها را به بازار سرمایه جذب کنیم.

سرمایه‌گذاری در بورس از طریق شرکت شما، چه مزایایی را در پی خواهد داشت؟

افرادی که در شرکت‌های سیدگردان کار می‌کنند، به لحاظ سابقه و کیفیت کاری کاملاً توسط سازمان بورس ارزیابی شده‌اند. همه کارشناسان ما باید مدارک بورسی

و تحلیلی استاندارد داشته باشند؛ بنابراین شما به عنوان یک سرمایه‌گذار، وقتی در این شرکت سرمایه‌گذاری می‌کنید، عملاً از یک سرویس با کیفیت بهره خواهید برد که خودتان به تنهایی قادر به انجام آن نخواهید بود؛ حتی اگر متخصص بازار سرمایه هم باشید به‌تنهایی رصد همه بازار برای شما امکان‌پذیر نخواهد بود؛ ولی ما به نسبت افرادی که در این شرکت فعالیت دارند، می‌توانیم عمده بازار را پوشش دهیم و سعی کنیم از بازار جا نمانیم.

البته نظارت سازمان بورس هم مسأله مهمی است. شما وقتی در یک نهاد مالی سرمایه‌گذاری می‌کنید، خیالتان راحت است که آن شرکت مجوزدار است. سازمان بورس علاوه بر نظارت مستقیم، به صورت نامحدود بر سبدهای ما نظارت دارد که تخلفی انجام ندهیم؛ بنابراین افراد خیالشان راحت باشد که در جای امن و مطمئن بالاترین کیفیت، بیشترین تخصص و راندمان کاری، پول خود را سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

با توجه به وضعیت اقتصادی موجود، به نظر شما آیا اکنون شرایط برای سرمایه‌گذاری در بورس فراهم است؟

تنها بازاری که اکنون با توجه به نرخ رشد، خود را با شرایط تطبیق نداده، بازار بورس است. اکنون قیمت طلا یا سکه، با بالاترین نرخ دلاری که در بازار وجود دارد، خود را تطبیق داده؛ ولی بازار سرمایه هنوز خود را با دلار ۸ هزار تومانی تطبیق نداده است. به اعتقاد بنده، شرایط برای سرمایه‌گذاری در بورس فراهم است. گواه آن هم این است که ارزش تعادلی بازار سرمایه ایران بین ۸۵ تا ۹۰ میلیارد دلار است. این ارزش اکنون حدود ۴۵ میلیارد دلار می‌باشد

و همیشه بازار سرمایه خود را به آن عدد تعادل رسانده است. پس توصیه شما این است، کسانی که سرمایه‌بالاتکلیف دارند در این بازار سرمایه‌گذاری کنند؟

بله صدر درصد چنین پیشنهادی را دارم. بنده به‌هیچ‌عنوان سرمایه‌گذاری در بازار ارز را به‌طور عام پیشنهاد نمی‌کنم. نباید ارز و سکه را نگهداری کرد؛ چون علاوه بر ممنوعیت، ریسک نگهداری هم دارد. ما صندوق طلایی را داریم و شما به جای اینکه سکه خریداری و نگهداری کنید، می‌توانید از این صندوق طلا خریداری کنید که تمام مسئولیت نگهداری بر عهده مدیر صندوق است.

عمده‌ترین مشکلات شرکت‌های سیدگردان چیست؟

در جلسه‌ای که با رییس سازمان بورس داشتیم، اولین خواسته بنده این بود که در بحث فرهنگ‌سازی و تبلیغات کارهای بیشتری انجام شود تا مردم با ابزارها و نهادهای سرمایه‌گذاری آشنا شوند. اگر سکه و ارز خریداری و نگهداری کنیم، هیچ اتفاق مثبتی در اقتصاد کشور رخ نمی‌دهد؛ ولی وقتی سهم شرکت‌ها را خریداری کنیم، افزایش قیمت پیدا می‌کند و در نتیجه سرمایه را توسعه خواهیم داد. در این صورت، اشتغال ایجاد می‌شود، فرصت‌های شغلی بسیاری به وجود خواهد آمد و صنعت کشور رشد پیدا خواهد کرد. ما از بازاری صحبت می‌کنیم که می‌توان از آن منفعت برد و به دیگران نفع رساند که این موضوع، اثر پایدار در اقتصاد خواهد داشت. در سال‌های گذشته هم بارها مقام معظم رهبری فرموده‌اند که بازار سرمایه باید توسعه پیدا کند. من فکر می‌کنم، بزرگ‌ترین مشکل این است که بازار سرمایه به مردم آن‌طور که باید معرفی نشده و فرهنگ‌سازی صورت نگرفته است. به اعتقاد بنده، در کشور بروکراسی فراوانی داریم و خواسته نهادهای مالی این است که تا جایی که امکان دارد، مراحل اداری کاهش یابند.

خواسته شما از دولت چیست؟ چه انتظاری از مسئولان دولتی دارید؟

انتظار بنده این است که دولت، قوانینی وضع کند یا فشاری به زیرمجموعه‌های دولتی بیاورد که آن‌هایی که تخصصی در بازار سرمایه ندارند و منابع در اختیار دارند، ملزم به استفاده از شرکت‌هایی شوند که از سازمان بورس مجوز دارند. به‌طور مثال، درست است که شرکت‌های بیمه‌ای خصوصی هستند؛ ولی این رویکرد و فرهنگ باید در جامعه ایجاد شود که تمرکز هیات مدیره و مدیرعامل شرکت بیمه بر این باشد که کار بیمه‌ای‌شان را از طریق شرکت‌های سیدگردانی انجام دهند.

چه پیشنهادی برای رونق شرکت‌های سیدگردان در بورس دارید؟

رونق این شرکت‌ها از طریق مراجعه بیشتر صورت می‌گیرد. هر چه عمر این بازار بیشتر شود، رونق بازار زیاد و به طبع آن رونق کار ما هم بیشتر می‌شود. اگر اعتماد و فرهنگ‌سازی نسبت به شرکت‌های سرمایه‌گذاری سیدگردان بیشتر شود، خود به خود رونق ایجاد می‌شود که قطعاً این کار زمان‌بر خواهد بود.

در پایان اگر صحبتی دارید، بفرمایید؟

آرزو می‌کنم که بازار سرمایه ما هم مثل کشورهای پیشرفته رونق بیشتری پیدا کند و بیشتر در عموم جامعه شناخته شود و مردم به سمت این بازار برای سرمایه‌گذاری بیایند؛ چراکه هم برای خودشان منفعت دارد و هم برای صنعت کشور.

سرمایه‌گذاری در بورس از طریق شرکت‌های سیدگردانی انجام می‌شود. در هیچ جای دنیا افراد به‌طور مستقیم در بورس سرمایه‌گذاری نمی‌کنند؛ چون سرمایه‌گذاری در بورس ریسک بالایی دارد؛ مگر اینکه افراد تجربه این کار را داشته باشند

اکنون صندوق فیکس اینکام در شرف تأسیس و با درآمد ثابت است و عمده وجوهی که در آن جمع‌آوری می‌شود در بانک‌ها و اوراق خزانة سرمایه‌گذاری خواهد شد و مختص سرمایه‌گذارانی است که می‌خواهند ریسک کمتری داشته باشند

با تداوم رکود و نبود مواد اولیه رخ می‌دهد

گسست تاروپود صنعت نساجی

مژگان عسگری

قاچاق پوشاک باید خیلی زودتر انجام می‌گرفت؛ اما در گام اول، باید از تولیدکننده حمایت شود. بسیاری از تولیدکنندگان و بنگاه‌های کوچک و بزرگ با کمبود مواد اولیه و نقدینگی مواجه هستند که باید از این جهت حمایت شوند. نزدیک به پنج‌هزار واحد تولیدی داریم که منتظر مواد اولیه هستند و با حمایت از تولید می‌توانیم در کاهش قاچاق مؤثرتر باشیم. وی تاکید می‌کند: واردات بی‌رویه مشکل اصلی تولیدکنندگان است و با جمع‌آوری پوشاک قاچاق، این محصولات تنها به سمت بازار خانگی و زیرزمینی هدایت خواهند شد؛ ولی اگر زمینه و بستر برای فعالیت تولیدکننده فراهم باشد و کالای ایرانی به‌درستی در بازار عرضه شود، قطعاً قاچاق از بین خواهد رفت.

نبود مواد اولیه عامل تعطیلی برخی کارخانه‌ها

تا پیش از نوسانات نرخ ارز، واردات بی‌رویه کالا کارخانه‌های نساجی را به تعطیلی کشانده بود؛ اما اکنون التهابات نرخ ارز به این موضوع دامن زده است. در حال حاضر با توجه به وجود مشکلات مربوط به تأمین ارز، تولیدکنندگان قادر به تهیه مواد اولیه مورد نیاز خود نیستند. از طرف دیگر، بوروکراسی اداری مربوط به دریافت ارز نیز مشکلات را دوچندان کرده است که مجموع این مسایل، بسیاری از کارخانه‌ها را به تعطیلی کشانده است.

ابوالفضل گلپایگانی روغنی، رییس گروه صنایع اتاق بازرگانی ایران در این خصوص می‌گوید: نوسانات نرخ ارز که در بازار اتفاق افتاد، باعث به‌هم‌ریختگی در زنجیره تأمین شده است. هم‌اکنون تأمین مواد اولیه، ماشین‌آلات و فناوری، تولید و توزیع به‌هم‌ریخته است.

رییس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه کارخانه‌ها نمی‌دانند که با چه نرخ می‌توانند مواد اولیه مورد نیاز خود را خریداری کرده و در نتیجه در تعیین قیمت فروش محصولات نهایی خود نیز سر در گم مانده‌اند، تعطیلی آن‌ها را طبیعی خوانده و افزود: علاوه بر این، وجود سایر تغییرات، نظارت‌ها و کنترل‌ها نیز آرامش را از بازار گرفته است؛ بنابراین میزان تولیدات کارخانه‌ها نمی‌تواند مناسب باشد.

اصرار دولت بر دریافت مابه‌التفاوت ارزی

مهدی پورقاضی، عضو اتاق بازرگانی تهران می‌گوید: اگر تا پیش‌ازاین، تولیدکننده برای واردات مواد اولیه متحمل برخی هزینه‌ها می‌شد، در حال حاضر با صرف هزینه مازاد هم قادر به واردات مواد اولیه نیست؛ چون واردات این مواد مورد نیاز آن قدر هزینه‌بر شده که تولید محصول

بحران در صنعت نساجی، صنعتی که از آن به‌عنوان طلای سفید تعبیر می‌شود، همچنان ادامه دارد و تولیدکنندگان در فضایی نابرابر با محصولات خارجی رقابت می‌کنند. وجود یک‌هزار و ۵۰۰ تولیدکننده صنعتی و ۲۰ هزار تولیدکننده صنفی فعال در این بخش و ایجاد زنجیره‌ای از ۶۰۰ هزار شغل در کشور، نتوانسته از مشکلات صنعت نساجی کم کند؛ ضمن اینکه کمبود مواد اولیه نیز، از جمله چالش‌های تازه‌ای است که موجب تعطیلی خطوط تولید در این صنعت شده است. تا پیش از ممنوعیت واردات پوشاک به کشور که ۶ ماه از زمان اجرایی شدن آن می‌گذرد، از ۲۷۰ هزار تن ظرفیت تولید صنایع نساجی تنها ۴۰ هزار تن فعال بود و تأمین نیاز داخلی نیز عمدتاً با واردات از کشورهای چین و ترکیه صورت می‌گرفت. طبق آمار گمرک، بیشترین حجم واردات قاچاق به کشور در سال ۹۶ مربوط به پوشاک و به میزان ۲.۷ میلیارد دلار بوده است. علی‌رغم تصورات، جلوگیری از واردات که جهت حمایت از تولید داخلی انجام گرفته؛ چندان که باید کمکی به حل چالش‌های صنعت نساجی نکرده است. افزایش نرخ ارز در ماه‌های اخیر بی‌ثباتی اقتصادی و بلاتکلیفی تولیدکنندگان، موجب کاهش دسترسی صاحبان این صنعت به مواد اولیه وارداتی شده است؛ به‌طوری‌که با وجود تقاضا در بازار به دلیل ممنوعیت واردات پوشاک، تولیدکنندگان قادر به پاسخگویی به این تقاضا و تأمین نیاز داخل نیستند.

مواد اولیه نیاز داریم

از دی‌ماه سال ۹۴ تا دی‌ماه سال ۹۵، حدود یک میلیارد دلار واردات پوشاک به ایران انجام گرفته است. در این میان، بر اساس آمار سازمان ملل، سهم محصولات چینی ۳۹۸ میلیون دلار و محصولات کشور ترکیه ۳۳۸ میلیون دلار بوده است. هنوز آمار دقیقی توسط سازمان ملل از میزان صادرات چین در سال ۹۶ به ایران اعلام نشده؛ اما در این سال، ترکیه به میزان ۱۰۰ میلیون دلار پوشاک به ایران صادر کرده است. اجرایی شدن ممنوعیت واردات در ماه‌های گذشته، کمک چندانی به رشد صنعت پوشاک نکرده است و در حال حاضر با وجود نوسانات ارزی و به‌صرفه بودن صادرات، تولیدکنندگان با کمبود مواد اولیه مواجه هستند.

ابوالقاسم شیرازی، رییس اتحادیه صنف تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک در خصوص تأثیر طرح مبارزه با قاچاق پوشاک بر بازار اظهار می‌کند: جلوگیری از ورود قاچاق به کشور به‌تنهایی برای رفع مشکل تولیدکنندگان کافی نیست. اکنون تولیدکننده

با ۳۰ درصد ظرفیت تولید کار می‌کند و ۷۰ درصد ظرفیت خالی دارد. وی در ادامه سخنان خود، با تاکید بر ضرورت تأمین مواد اولیه اضافه می‌کند: قبل از آغاز هر طرحی برای مبارزه با قاچاق پوشاک باید تولیدکننده را از لحاظ مواد اولیه و نقدینگی مورد حمایت قرار داد. وی می‌افزاید: اگرچه طرح مقابله با

دولت کماکان اصرار بر دریافت مابه‌التفاوت ارزی دارد که اگرچه مواد اولیه مستثنا از آن است اما درگیری تولیدکنندگان برای پرداخت این مابه‌التفاوت در سایر کالاها خودبه‌خود روی تولید و هزینه نهایی محصولات اثر می‌گذارد

و فروش آن، حتی کفاف هزینه تولید را نیز نمی‌دهد. از سوی دیگر بخشنامه‌های متنوع ارزی نیز، مسئولان گمرک را برای ترخیص کالا سردرگم کرده است. وی در ادامه اظهار می‌کند: دولت کماکان اصرار بر دریافت مابه‌التفاوت ارزی دارد که اگرچه مواد اولیه مستثنا از آن است اما درگیری تولیدکنندگان برای پرداخت این مابه‌التفاوت در سایر کالاها خودبه‌خود روی تولید و هزینه نهایی محصولات اثر می‌گذارد. اگر تولید و صنعت کشور را زنجیره‌ای به هم پیوسته در نظر بگیریم، نمی‌توانیم نسبت به افزایش قیمت کالاهای جانبی و محدودیت‌های حاشیه‌ای آن بی‌تفاوت باشیم. مواد اولیه‌ای که در کشور توزیع می‌شود، بخش عمده‌ای از تقاضای این بخش را پوشش می‌دهد؛ اما مسأله این است که تولیدکنندگان داخلی نیز، عملکرد خوبی در تأمین مواد اولیه برای متقاضیان نداشته‌اند و کوتاهی‌ها و کارشکنی‌های آن‌ها بر مشکلات صنایع افزوده است. اگر این‌طور در نظر بگیریم که داشتن روابط سیاسی مطلوب و همچنین پایین بودن نرخ ارز، روند واردات مواد اولیه به کشور را تسهیل می‌کند، باید بپذیریم که در شرایط نوسانی نرخ ارز و افزایش آن و همچنین وجود تحریم‌ها، فرآیند ورود کالا و مواد اولیه به کشور را تقریباً دور از دسترس و بعضاً غیرممکن ساخته است.

ضرورت تخصیص ارز به صنعت نساجی

۵۰ درصد از کل صنعت کشور متعلق به بخش نساجی است که پتانسیل ایجاد اشتغال ۱۲ درصدی را دارد. دولت باید تأمین مواد اولیه پوشاک و صنعت نساجی را در اولویت و دستور کار خود قرار دهد.

گلناز نصراللهی مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت؛ با اشاره به این موضوع عنوان می‌کند: با آغاز تحریم‌ها، وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌منظور جلوگیری از کمبود مواد اولیه پوشاک جلسه‌ای را در وزارتخانه برگزار کرد و هم‌اکنون تأمین مواد اولیه پوشاک و

صنعت نساجی را در دستور کار خود قرار داده است. مدیرکل دفتر صنایع نساجی و پوشاک وزارت صمت در ادامه می‌افزاید: در صورت وجود ظرفیت‌های تولید مواد اولیه در کشور، مقداری از این مواد از طریق تولیدات داخلی تأمین می‌شود و در صورت کمبود جدی، مقداری نیز با تعیین اولویت، از طریق واردات با تخصیص ارز مبادلاتی تأمین خواهد شد. نصراللهی در اشاره‌ای به آمار صادرات می‌گوید: در حال حاضر با تأمین مواد اولیه صنعت پوشاک کشور، رونق خوبی ایجاد شده است و کارخانه‌ها نیز برای تأمین مواد اولیه در تکاپو و تلاش هستند. طبق آمارهای موجود، صادرات الیاف طبیعی و مصنوعی نسبت به پارسال افزایش داشته است که این امر نشان می‌دهد واحدهای تولیدکننده نخ و پارچه کشور با ظرفیت بیشتری کار می‌کنند و اگر در بازار داخلی دچار کمبودی باشیم نیز وزارت صنعت، معدن و تجارت با تخصیص ارز، کمبودها را جبران خواهد کرد.

سخن آخر

اگرچه تاروپود صنعت نساجی ایران با نام‌هایی همچون ریساف، وطن، رحیم‌زاده اصفهان، چیت‌ری، چیت‌سازی اصفهان، نساجی مازندران و قائمشهر، جهان‌چیت کرج، ریسندگی و بافندگی ابریشم کاشان و ... شناخته می‌شود؛ اما در حال حاضر از این برندها تنها یک نام باقی‌مانده است. نکته حائز اهمیت آن است که ایران را نباید یک جمعیت هشتاد میلیون نفری، بلکه به دلیل سوء‌مصرف در محصولات متنوع از جمله پوشاک، باید بازاری ۲۰۰ میلیون نفری قلمداد کرد. بیش از ۷۰ درصد مواد اولیه در حوزه پوشاک وارداتی است و سالانه ۳۰ هزار میلیارد تومان پوشاک در کشور مصرف می‌شود. با توجه به گستره مصرف، حمایت دولت در تخصیص ارز به واردات مواد اولیه می‌تواند راهکار مناسبی به حساب آید؛ به شرط آنکه این صنعت، علاوه بر تأمین نیاز داخل، به صادرات نیز اقدام کند.

در حال حاضر با توجه به وجود مشکلات مربوط به تأمین ارز تولیدکنندگان قادر به تهیه مواد اولیه مورد نیاز خود نیستند. از طرف دیگر، بوروکراسی اداری مربوط به دریافت ارز نیز مشکلات را دوچندان کرده است که مجموع این مسایل، بسیاری از کارخانه‌ها را به تعطیلی کشانده است

در گفت‌وگو با حسین خزلی خرازی عنوان شد راهکار تکراری دولت رکود عمدی در اقتصاد

مصطفی حاتمی

بازار سرمایه این روزها در مقایسه با ماه‌های گذشته که با التهاباتی مواجه بود، ایام نسبتاً آرامی را پشت سر می‌گذارد. این بازار به عنوان دماسنج اقتصاد کشور، غالباً با فراز و نشیب‌های فراوانی دست به گریبان است و خواسته یا ناخواسته، تحت تأثیر تحولات مختلفی قرار می‌گیرد. از جمله این تحولات؛ خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام است که معادلات سیاسی و اقتصادی کشور و منطقه را بر هم زده و در سیاست‌های بازار سرمایه ایران نیز تأثیرگذار بوده است. در گفت‌وگویی تفصیلی با حسین خزلی خرازی، کارشناس بازار سرمایه و مدیرعامل سابق کارگزاری بانک کشاورزی، سعی شده تا دغدغه‌ها و مسایل روز بازارهای مالی ایران به صورت شفاف مطرح شود. به اتفاق مشروح این مصاحبه را می‌خوانیم.

کرده‌اند، شرایط کشور ما را نداشته‌اند. ما تبادل اقتصادی قابل‌توجهی با بازارهای بین‌المللی داشته‌ایم. موضوع نرخ ارز بسیار مهم است؛ به دلیل این که با وجود صادرات فرآورده‌های نفتی، پتروشیمیایی و معدنی هیچ‌گاه یک اقتصاد بسته درونگرا نبوده‌ایم و سیاست‌های بالادستی نظام هم این بوده که اقتصاد، صادرات محور باشد. در سال‌های گذشته، آنچه به عنوان زیرساخت این مفهوم ایجاد نشد، بازاری متشکل و تحت نظارت ارزی یا بورس ارز بود که دولت‌ها و بانک مرکزی از ایجاد و نظارت بر آن طفره رفته‌اند. همه پیشنهادهایی که از طرف بازار سرمایه، بورس و شورای پول و اعتبار به بانک مرکزی داده شده، رد شد؛ ولی دکتر همتی رییس جدید بانک مرکزی با ایجاد یک سامانه ارزی تلاش کرد تا یکی از مهم‌ترین فاکتورهای اقتصاد ایران را از صرافان و دلالان نامعلوم داخلی و خارجی بگیرد؛ بنابراین یک بازار الکترونیک مبتنی بر "حراج تحت نظارت" ایجاد شده است. مهم‌ترین فاکتور بازار ارز، امید یا عدم امید به آینده است. اگر فعالان بازار و عموم مردم نسبت به آینده امیدوار باشند طبیعی است که قیمت ارز پایین بیاید؛ البته که نمی‌توان وجود دست‌های پنهان را در بالا نگه‌داشتن نرخ ارز کتمان کرد. تبانی، شایعات، اغواء و معاملات متکی بر اطلاعات درونی در بازارهای بین‌المللی و بازار سرمایه کشور وجود دارند که جرم شناخته می‌شوند. به عنوان مثال، اگر خبری منتشر شود که اذهان عمومی را دستکاری کند و منجر به نوسانات ارزش سهام یا دارایی مالی شود، جرم است و مورد پیگرد قانونی قرار می‌گیرد؛ البته به شرط اینکه یک بازار متشکل تحت نظارت (Under regulated Market) وجود داشته باشد.

دلیل نوسان‌های بزرگ بازار سرمایه را چه می‌دانید؟

وقتی مردم را به یک بازار دعوت می‌کنید؛ حال چه این مردم اشخاص حقیقی باشند که بین ۵۰۰ میلیون تا ۶۰ میلیارد تومان سهام دارند و چه سرمایه‌گذاران جزء، تلاطم بازار افزایش می‌یابد؛ چون واکنش عموم مردم نسبت به یک خبر مثبت یا منفی بیش از اندازه است. وقتی جو عمومی ناامید و مملو از اخبار منفی است؛ تأثیر یک خبر منفی به مراتب بیشتر خواهد بود و برعکس؛ در یک محیط مثبت، صدای کسانی که اخبار منفی را منتشر می‌کنند به گوش کسی نمی‌رسد. رفتار مالی سرمایه‌گذاران با توجه به محیط و زمان‌های مختلف، تغییر می‌کند. موضوع دیگر، بُعد

چالش‌های درونی بازار ارز چیست؟

یکی از پیچیده‌ترین بازارهای دنیا، بازار تبدیل نرخ ارزها به یکدیگر است. کسانی که با بازار Forex (بازار تبادل ارز خارجی) آشنا هستند، می‌دانند که ارزهای اصلی در دنیا نوسانات بسیاری نسبت به هم دارند؛ اما ریال به دلیل حضور نداشتن در بازار فارکس، همواره تحت کنترل بانک مرکزی بوده است. شرایط ایران، شرایط بسیار خاصی است که مشابه آن در دنیا وجود ندارد. حتی کره شمالی و کوبا که سال‌ها تحریم‌ها را تجربه

فرهنگی است. ایرانی‌ها وقتی در یک بازار سود می‌کنند، به‌طور میانگین پنج نفر از آن‌ها با خبر می‌شوند؛ اما وقتی ضرر می‌کنند معمولاً ۲۰ نفر خبردار می‌شوند. انتشار اخبار ناامیدکننده، با توجه به ریشه‌های فرهنگی در جامعه بیشتر است و در نتیجه بازار سرمایه از آن متأثر می‌شود.

در حال حاضر چالش‌های بازار سرمایه چیست؟

اکنون بزرگ‌ترین چالش، مربوط به روابط بین‌المللی ایران است. این موضوع بر تبادلات بانکی و قیمت ارز اثر می‌گذارد. شروع تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا از آبان‌ماه امسال، چالش‌های دیگر بازار سرمایه را تحت تأثیر قرار داده است. در کشور ما، بحران‌های دیگری همچون مشکلات شبکه بانکی، مشکلات صندوق‌های بازنشستگی و ... بحران‌های مطرح‌تری بودند که با این اتفاق، کمتر کسی به آن‌ها توجه می‌کند.

چه تفاوتی میان نسل جدید و قدیم در مواجهه با بازار سرمایه وجود دارد؟

به‌طور میانگین، ریسک‌پذیری مردم ایران پایین است و نمی‌توانند ابهام را تحمل کنند؛ اما نسل جدید، رفتار فرهنگی خود را تغییر داده است. در نسل گذشته، استخدام در یک اداره دولتی آرزوی هر کسی بود؛ در حالی که نسل جدید، ثبات با حقوق کم را نمی‌پسندد و به دنبال ریسک بیشتر و درآمد بالاتر است. در ۳۰ سال گذشته، نسل سنتی مبادرت به خرید ملک و طلا کرده و از آن‌ها سود برده است. بازده بازار سرمایه در این مدت با وجود

نوسان‌های مختلف، از طلا بالاتر بوده؛ ولی همچنان ورود به بورس و بازار سرمایه اقدامی تخصصی و پر ریسک است.

آیا گسترش فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر به بازارهای موازی مانند بانک‌ها لطمه زده است؟

امروزه بازارهای سرمایه و بانک‌ها رقیب یکدیگر نیستند؛ بلکه نقش مکمل هم را ایفا می‌کنند و مرز مشخصی برای فعالیت‌های آن‌ها وجود ندارد. در دنیا، بانک‌ها و شرکت‌های بیمه‌ای سهامی عام هستند و سهام آن‌ها در بورس معامله می‌شود. ابزارهای مالی به شکلی تو در تو با هم در تعامل هستند.

در ایران ۹۳ درصد از تأمین مالی توسط بانک‌ها انجام می‌شود؛ چون یک‌صد سال از تأسیس بانک‌ها در کشور می‌گذرد، درحالی‌که صندوق‌های سرمایه‌گذاری و ابزارهای نوین مالی در سال‌های اخیر ایجاد شده‌اند؛ از طرفی همه سیاست‌های نظام و قوانین بالادستی هم مبنی بر این است که اقتصاد، مردمی‌تر بوده و بخش بیشتر تأمین مالی به سمت بازار بورس سوق داده شده تا فشار از روی بانک‌ها برداشته شود. آنچه مهم است؛ نگاه‌ها، پروژه‌های کوچک، متوسط و بزرگ، عموماً در دنیا توسط بازار سرمایه، تأمین مالی می‌شوند؛ اما در ایران به دلیل جوان بودن بازار سرمایه و ناشناخته بودن ابزارهای تأمین مالی در آن، بخش بزرگی از تأمین مالی کل اقتصاد توسط بانک‌ها و به صورت سنتی وام‌دهی و وام گرفتن انجام می‌شود.

تا چه میزان بورس در این سیاست موفق عمل کرده است؟

قانون "توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی" در بهمن‌ماه ۸۸ به تصویب رسید و اجرای آن در سال ۸۹ آغاز شد. در ۹ سال گذشته، تأمین مالی از طریق ابزارهای جدید از صفر به هفت درصد کل نیاز اقتصاد ایران رسیده

است. آمار سال ۹۵ نشان می‌دهد که کل بازار بورس، ۲۳ هزار میلیارد تومان تأمین مالی شده است.

مردم ایران عمدتاً پس‌انداز کننده هستند تا سرمایه‌گذار و دلیل آن هم این است که درآمد اقشار زیادی از جامعه، کمتر از هزینه‌های جاری آن‌ها است. طبق آمار بانک مرکزی، هزینه مصرفی یک خانواده چهار نفره در سال ۹۶، ماهانه حدود ۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان بوده؛ درحالی‌که درآمد این خانواده به‌طور میانگین دو میلیون و ۸۰۰ هزار تومان در ماه بوده است، بنابراین چیزی برای پس‌انداز باقی نمانده است. از طرفی، شرایط تورم به‌گونه‌ای بوده که اگر شما پولی هم به عنوان پس‌انداز در بانک نگه می‌داشتید، ارزش خود را از دست می‌داده است. قشری هم که از مزایای درآمد برخوردار بودند، پس‌انداز خود را در قالب خرید مسکن، زمین و طلا نگاه می‌داشتند. عملاً از ۱۱ میلیون کد بورسی ایجاد شده، حدود ۵۰۰ هزار کد فعال است و مابقی تنها برای انجام یک معامله و دریافت تسهیلات، کد دریافت کرده‌اند. در کشورهایی مثل چین، اقشار بسیار زیادی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، از طریق صندوق‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری، سهام دارند. اقتصاد کشورهایی مثل آمریکا و چین، بازار محور است و بورس، نقش پررنگی دارد و بانک‌ها هم از فعالان بزرگ بورسی هستند.

چه ابزارهای مالی در بورس‌های جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که

هنوز در ایران به کارگیری نمی‌شود؟

در دنیا ابزارهای مالی گسترده و پیچیده‌ای وجود دارد. به‌عنوان مثال؛ Bank Saxo (بانک سرمایه‌گذاری دانمارکی) روی پلتفرم‌های معاملاتی خود سه هزار و ۳۰۰ ابزار معاملاتی را معرفی کرده است که این ابزارها هر کدام چندین بخش دارند که شاید به ۱۰ هزار نوع برسند که تعداد بسیاری از آن‌ها نه در ایران وجود دارند و نه برای ما قابل درک هستند. البته بعضی از آن‌ها نیز، با قوانین فقهی ما تطابق ندارند.

عمده تفاوت بازار سرمایه ایران و بازار سرمایه کشورهای توسعه‌یافته در چیست؟

بورس در کشورهای پیشرفته، بیش از ۳۰۰ سال قدمت دارد و نظام اقتصادی آن‌ها، بازار محور و مبتنی بر بورس است. فعالیت بورس ایران، بعد از انقلاب اسلامی و از سال ۱۳۶۹ آغاز شده و از سال ۱۳۸۴ با قانون جدید و از سال ۱۳۸۸ با قانون توسعه ابزارها رشد جدیدی گرفته است و از این جهت می‌توان گفت که بازار سرمایه در ایران در دوران کودکی خود به سر می‌برد. مقایسه بازار سرمایه ایران با کشورهای توسعه‌یافته به دلیل گستردگی و قدمت بازار کشورهای پیشرفته چندان صحیح نیست. به‌عنوان مثال، اکنون مجموع ارزش بازار بورس و فرابورس کشور ۷۰ میلیارد دلار است؛ درحالی‌که فقط سهام استارباکس (شرکت فروش قهوه) در بازار نیویورک چنین ارزشی دارد. بورس «تداول» عربستان یا کوالالامپور، بیش از ۶۰۰ میلیارد دلار ارزش بورسی دارند؛ در صورتی که بورس ایران، جزو کوچک‌ترین بورس‌های دنیا است. آنچه اهمیت دارد، ضریب نفوذ بورس بین مردم است. ارزش بازار ما بین ۷۳۰ تا ۷۴۰ هزار میلیارد تومان است و به عبارتی کمتر از یک‌میلیون نفر از جمعیت کل کشور با بورس آشنایی دارند و این ضریب نفوذ بسیار پایین است؛ به‌طوری‌که تنها ۷ درصد تأمین مالی اقتصاد کشور، توسط بورس‌ها و

در مدت ۴۰ سالی که از جامعه جهانی جدا بوده‌ایم؛ تحولاتی در دنیا اتفاق افتاده است که بازگشت کشور به آن، مستلزم آموزش نیرو، به روز کردن نرم‌افزارها و فراهم کردن زیرساخت‌ها است که چندین سال طول می‌کشد

دولت در سال‌های ۹۳ و ۹۴ برای کنترل تورم، یک کُمای مصنوعی اقتصادی با سوده‌های بالا و رکود مصنوعی ایجاد کرد و بنده فکر می‌کنم این موضوع مجدداً در حال تکرار است

ابزارهای مالی جدید انجام می‌شود. آنچه از مقایسه مهم‌تر است؛ افزایش میزان نفوذ بورس میان اقشار مختلف جامعه است.

اخیراً زمه‌های بالا رفتن نرخ سود بانکی شنیده می‌شود. تأثیر آن را بر بازار سرمایه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بازار سرمایه از افزایش نرخ سود بانک‌ها ضربه خواهد خورد. طبیعتاً وقتی یک سپرده‌گذار می‌تواند ۲۰ تا ۲۵ درصد سود بدون مالیات دریافت کند، عملاً نسبت b/p (نسبتی که نشان می‌دهد قیمت معامله یک سهم از یک بنگاه حاضر در بورس از ارزشی که در دفاتر حسابداری آن شرکت ثبت شده؛ کمتر، بیشتر یا مساوی است) برای او عدد چهار یا ۵ است و این سرمایه‌گذاری بدون مالیات

و ریسک را به سهمی که ریسک و نوسان دارد و باید برای آن‌ها مالیات پرداخت کند، ترجیح می‌دهد. در گذشته، مردم این تصور را داشتند که پول آن‌ها در بانک، امن و خالی از ریسک خواهد بود؛ اما اتفاقات چند سال گذشته، این کلیشه را در ذهن آن‌ها شکسته است و اکنون می‌دانند که بانک‌ها هم ممکن است ورشکست شوند. لایه‌هایی از اجتماع که ریسک‌پذیری آن‌ها کمتر است، به‌طور کاملاً عقلایی ترجیح می‌دهند تا به جای اینکه پول خود را در جایی نگهداری کنند که نوسان دارد و ممکن است درصدی از آن را از دست بدهند، در جایی قرار دهند که سود بیشتری داشته و معاف از مالیات هم باشد. کاهش قیمت جهانی نفت و کالاهای اساسی

در ماه‌های اخیر و ورود نرخ دلار به کانال ۹ هزار تومان باعث شده تا بانک‌ها، به دلیل محدودیت‌های مالی با یکدیگر به رقابت بپردازند. دولت در سال‌های ۹۳ و ۹۴ برای کنترل تورم، یک کمای مصنوعی اقتصادی با سوده‌های بالا و رکود مصنوعی ایجاد کرد و بنده فکر می‌کنم این موضوع مجدداً در حال تکرار است.

اثرپذیری بازار سرمایه از بازارهای بین‌المللی به چه صورت است؟

بازار سرمایه به‌شدت محیط متلاطمی است؛ اما این تلاطم، به دلیل دوری ایران از بازار سرمایه بین‌المللی نسبت به بورس‌های دیگر جهان خیلی کمتر است. نبود ایران در گستره بین‌المللی، پدیده‌ای است که نکات مثبت و منفی به همراه دارد. اگر بورس ایران جهانی بوده و دسترسی آنلاین به بورس تهران از اقصی نقاط دنیا امکان‌پذیر بود، کوچک‌ترین خبر و اتفاق، نوسانات بزرگی در کشور ایجاد می‌کرد و منجر به ورود و خروج ناگهانی سرمایه می‌شد؛ بنابراین نرخ ارز و ریال در آن شرایط به‌شدت نوسان داشت.

این دوری از بازار اصلی را می‌توان یک امتیاز مثبت برای اقتصاد کشور در نظر گرفت؛ اما شکار ماهی بزرگ، نیازمند ورود به اقیانوس است. اگر هدف؛ استفاده از جریان‌های مالی بزرگ دنیا است، اقتصاد و بورس باید بین‌المللی شود؛ البته این موضوع در شرایطی اتفاق می‌افتد که تحریمی وجود نداشته باشد. بانک‌های کشور، مرادفات وسیعی با بانک‌های دنیا ندارند و سهم بورس از سرمایه‌گذاران خارجی تقریباً صفر است (دو هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری خارجی در پرتفوی سهام در مقابل ارزش بازار ۷۲۴ هزار میلیارد تومانی بورس و فرابورس بسیار کم است).

زیرساخت‌های لازم برای بین‌المللی شدن بازار سرمایه و جذب سرمایه‌گذار چیست؟

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی «FDI»، به صورت ساخت یا تملک یک کارخانه مثلاً یک پالایشگاه، کارخانه سیمان، نیروگاه و... اتفاق می‌افتد؛ اما سرمایه‌گذاری غیرمستقیم نیز در قالب سرمایه‌گذاری در سید اوراق بهادار «FPI» است که اکنون رقم آن دو هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان است. در این شرایط؛ سرمایه‌گذار خارجی، پول خود را به ارز ملی تبدیل کرده و در سیدی از سهام و اوراق مالی بورس سرمایه‌گذاری می‌کند و در این شکل است که اتصال مالی به بازار بین‌المللی اتفاق می‌افتد. در مدت ۴۰ سال که از جامعه

جهانی جدا بوده‌ایم؛ تحولاتی در دنیا اتفاق افتاده است که بازگشت کشور به آن، مستلزم آموزش نیرو، به روز کردن نرم‌افزارها و فراهم کردن زیرساخت‌ها است که چندین سال طول می‌کشد. باید زمینه گرفتن سفارش مالی، امکان تبادل بین‌المللی بانک‌ها و رابطه الکترونیکی سهام‌دار، کارگزار و بورس و عملیات پس از معاملات فراهم شود.

زیرساخت‌های حقوقی، مالی و تکنولوژی نیز از عوامل مهم برای بین‌المللی شدن بازار سرمایه است. در حال حاضر به دلیل تحریم‌ها، به عنوان یک ایرانی نمی‌توانید در بازار سرمایه کشور دیگر حساب داشته و سرمایه‌گذاری کنید. دعوت کردن

از غول‌های سرمایه‌گذاری دنیا به ایران کار بسیار دشواری است. به‌عنوان مثال؛ وقتی نوسانات پول ملی نسبت به جهان افزایش می‌یابد، ریسک سرمایه‌گذار خارجی بالا می‌رود و در مقابل ارزش پولش کاهش می‌یابد.

به نظر شما تحریم‌ها در بلندمدت چه تأثیراتی بر بازار ارز خواهد گذاشت؟

همان‌طور که گفتیم؛ ایران هیچ‌وقت شبیه به کره شمالی با شاخصه‌های اقتصادی پایین نبوده است، به‌همین دلیل بعید می‌دانم که تحریم‌ها به‌صورت بلندمدت باقی بمانند. از دهه ۴۰ که موج صنعتی شدن در کشور ایجاد شده؛ اقتصاد کشور عملاً صادرات محور بوده و اگر قرار باشد درهای ورود به بازارهای جهان بسته شود، اقتصاد و متعاقباً بازار سرمایه که سهامداران آن، شرکت‌های بزرگی مانند مس، فولاد، پتروشیمی و... هستند و عمده درآمد آن‌ها از طریق صادرات است، به‌شدت آسیب خواهند دید.

عملکرد دولت را در بازار سرمایه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به نظر می‌رسد که دولت به صورت انفعالی رفتار می‌کند و واکنشی که نسبت به اتفاقات دارد بسیار با تأخیر است. ما در مهم‌ترین شرایط تصمیم‌گیری، وزیر اقتصاد نداشتیم. دولت با فشارهای جدیدی از درون و بیرون مواجه است و دلیل آن هم این است که یک‌صدایی و یکپارچگی بین گروه‌ها و احزاب وجود ندارد. دولتی که در حال جنگیدن با چند گروه مختلف در دنیا است، نباید مجبور شود که بیشترین انرژی خود را صرف عکس‌العمل‌های داخلی کند. تمام تصمیمات دولت برای پیروزی در مذاکره با گروه ۵+۱ بود تا بلکه تحریم‌ها برداشته شود؛ اما اتفاقات تخریب‌گر روندها (event disruptive) مانند روی کار آمدن ترامپ را کل دنیا پیش‌بینی نمی‌کرد.

به نظر می‌رسد که دولت به صورت انفعالی رفتار می‌کند و واکنشی که نسبت به اتفاقات دارد بسیار با تأخیر است. ما در مهم‌ترین شرایط تصمیم‌گیری، وزیر اقتصاد نداشتیم. دولت با فشارهای جدیدی از درون و بیرون مواجه است و دلیل آن هم این است که یک‌صدایی و یکپارچگی بین گروه‌ها و احزاب وجود ندارد

دنیای سرمایه‌گذاری

پرونده ویژه

یک میلیارد دلار گردش مالی
صنعت فرش ماشینی ایران / ۲۹
تولید فرش ماشینی
توجیه اقتصادی ندارد / ۳۲
افول صادرات با مصوبه‌های
بی‌حساب و کتاب / ۴۰

مدیرعامل شرکت فرش اسلیمی:

تحریم و مشکلات ارزی عامل افت صنعت فرش ماشینی

محمد جعفری

زیبایی سحرانگیز رنگ و نقش فرش‌های سرزمین ایران به گونه‌ای است که می‌توان گفت والاترین جایگاه را در میان همه هنرهای مردمی دارا است. در تاریخ ایران، فرش همواره تجلی‌گر بخشی از فرهنگ و هنر ساکنان شهرها، روستاها، عشایر و قبایل بوده است. پراکندگی جغرافیایی این هنر در گذشته و حال، قابل توجه و تأمل است. تنوع طرح و نقش فرش‌های ایرانی به حدی است که آن را قوی‌ترین و محکم‌ترین عامل اعتبار هنری این آثار می‌شمارند. در این میان، برند معتبر «فرش اسلیمی» به همت جمعی از طراحان و مهندسان متخصص و با تجربه دانشگاهی در مردادماه ۱۳۷۹ پا به عرصه تولید نهاده است. از جمله فعالیت‌های تخصصی این گروه، طراحی و ساخت فرش‌های سفارشی و نفیس قواره بزرگ، خاص و یکپارچه ماشینی برای بازارهای داخلی و صادرات به کشورهای متعدد جهان است. به منظور آشنایی بیشتر با فعالیت‌های شرکت فرش اسلیمی، به سراغ محمد سعیدپور، مدیرعامل این شرکت رفته و با وی به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. سعیدپور که در مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندسی مدیریت نساجی تحصیل کرده و جزو نخستین فارغ‌التحصیلان فرش در ایران است، پیشینه قدیمی خانواده؛ رؤیا، عشق و علاقه خود را عامل مهمی برای ورود به این صنعت دانسته و معتقد است کسانی که می‌خواهند به این حرفه وارد شده و سهمی از بازار به دست آورند، باید پیشینه‌ای حرفه‌ای و تخصصی در طراحی و بافت داشته باشند. در ادامه مشروح این مصاحبه به نظر خوانندگان ارجمند می‌رسد.

را در عهد صفوی، مخصوصاً در نقش‌های کاشی کاری مساجد از جمله مسجد شیخ لطف‌الله اصفهان می‌توانیم مشاهده کنیم.

در خصوص فعالیت‌های شرکت فرش اسلیمی توضیح بیشتری دهید؟

عمده فعالیت ما ارائه خدمات طراحی و مشاوره‌های تخصصی در زمینه طرح، نقشه و رنگ به واحدهای تولیدی فرش دستباف است و تاکنون توانسته‌ایم تحولات مناسبی را در فرش‌بافی استان‌های یزد، کرمان و نایین ایجاد کنیم. فرش یزد با توجه به آمار و ارقام، نسبت به سایر شهرها مانند کاشان یا تبریز در رتبه بالایی نبوده و همیشه از نظر سبک، وابسته به شهرهایی مانند کرمان و کاشان بوده است؛ ولی در همین شرایط خاصی که برای تولید فرش دستباف به صورت حاد ایجاد شده، در سال‌های اخیر، فرش یزد دارای رتبه خوبی در تولید، عرضه و قیمت بوده است. به واسطه هنر تخصصی طرح و رنگ که در مجموعه ما وجود دارد، به واحدهای تولید فرش ماشینی هم خدمات ارائه می‌دهیم. در کنار آن، در حوزه واحدهای نساجی تار و پودی مانند روفرشی، رومبلی و پارچه‌بافی، شروع به فعالیت کرده و خدماتی نیز در این زمینه‌ها ارائه داده‌ایم. سال ۱۳۸۴ در زمینه طراحی و ساخت فرش‌های قواره بزرگ و یکپارچه ماشینی، ابتکاری به خرج داده و تغییر بزرگی ایجاد کردم. به‌طور مثال؛ به جای اینکه در یک سالنی به مساحت ۲۰۰ مترمربع، ۱۰ تخته فرش کوچک پهن کنیم، با طراحی یک فرش متناسب با فضای موجود، هر چند که ممکن است در آن محیط، ستون و فرورفتگی وجود داشته باشد، فرش‌های قواره بلند را طراحی کردیم که به صورت یکپارچه در محیط قرار گیرد.

در اواخر سال ۱۳۹۳، افتخار این را داشتیم که بزرگ‌ترین فرش ماشینی دنیا را به مساحت سه هزار و ۲۰۰ مترمربع طراحی، تولید و در مسجد حیدر، شهر باکو در کشور آذربایجان نصب کنیم. سعی ما بر این بوده که از لحاظ طرح، رنگ و المان‌های اصیل، بر اصالت فرش ایرانی تأکید کنیم. در این طرح که بسیار مورد علاقه مردم آذربایجان قرار گرفته، از فرش اصیل شیخ صفی اردبیلی الهام گرفته شده است.

به عنوان اولین پرسش، بفرمایید که کلمه اسلیمی چیست و چه معنایی دارد؟

اسلیمی یکی از نقش‌های تزئینی مورد استفاده در فرش و سایر هنرهای سنتی ایرانی است که از اسلام گرفته شده و در ایران بومی سازی شده است. فرمی در طراحی فرش، کاشی، مینیاتور، قلم‌زنی، معرق و خیلی از هنرهای این‌چنینی وجود دارد که نقش اسلیمی، نقش شاه‌عباسی و انواع و اقسام گل و برگ‌های ختایی (نقوش تزئینی گل و بته) در تمام آن‌ها مشترک است. در واقع نام شرکت را از این فرم تزئینی ایرانی-اسلامی که سابقه طولانی در ایران دارد و به مرور تکامل یافته، گرفته‌ایم. در دوره اسلامی، به واسطه توجه خاصی که به نقش‌های اسلامی برای تزئین کتاب مقدس قرآن مجید و کتب دست‌نویس دیگر می‌شد، این نقش‌ها رشد یافتند که یکی از شاهکارهای ارتقای این نقوش

تاکنون چه پروژه‌هایی را اجرا کرده‌اید؟

ما پروژه‌های متعددی را در کشور خودمان و کشورهای دیگر، مخصوصاً در حوزه خلیج فارس اجرا کرده‌ایم که برای هر کدام، ویژگی‌های خاص طراحی و رنگ را مطابق با سلیقه مشتری در نظر گرفته و در بافته‌های مختلف ۷۰۰، ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰ شانه اجرا کرده‌ایم که این امر، یکی از موضوعات کاری و حرفه‌ای ما در گروه تخصصی فرش اسلیمی است. در پروژه‌های متعددی در تهران از جمله مسجد بقیه‌الله در خیابان پاسداران که مربوط به وزارت دفاع است و استفاده عام‌المنفعه دارد، مسجد حضرت رسول اعظم در خیابان گیلان، چهارراه عراقی و امامزاده اسماعیل چنیز نیز شرکت داشته و این مکان‌ها را با فرش‌های یکپارچه تزئین کرده‌ایم. تحصیلات و آشنایی بنده با تکنیک‌ها و نکات فنی نساجی موجب شده که بتوانیم ارتباط خوبی بین هنر، صنعت و تکنولوژی ایجاد کنیم و ابتکارهای خاصی نیز، مانند طراحی و نصب فرش در سطح داخلی گنبد، داشته باشیم. اخیراً بزرگ‌ترین گنبد فرش جهان را با دهانه ۹ متر در کرمانشاه اجرا کردیم که فوق‌العاده زیبا و جذاب است و در آن، برای پوشش داخلی سطح گنبد به جای متریالی مانند کاشی، از متریال گرم، نرم، بسیار زیبا و جذاب در رنگ و طرح فرش استفاده کردیم. هدف ما این بود؛ همان‌طور که در طول تاریخ ابداعاتی در حوزه معماری اتفاق افتاده است، ما نیز ابتکار و ابداعی را به این شکل ایجاد کرده باشیم.

در مورد ویژگی‌های این فرش توضیح دهید؟

از مهم‌ترین ویژگی‌های این فرش، وزن کم و نصب سریع آن است. وزن کم موجب می‌شود تا در زمان رخ دادن حوادثی مانند زلزله و یا بروز گرد و غبار، آسیبی به کسانی که زیر گنبد هستند وارد نشود. به دلایل مختلفی مانند حرکت گرما و سرما از محیط بیرون به سطح داخلی گنبد که باعث ترک خوردن و حتی گاهی افتادن قطعاتی از کاشی‌های داخل گنبد می‌شود، گنبد را به صورت دوطبقه می‌سازند؛ اما با ابتکاری که ما انجام داده‌ایم، این مسأله دیگر اتفاق نخواهد افتاد. با مواد نانو نیز می‌توانیم فرش را که در سطح داخلی نصب شده؛ ضد لک، ضد گرد و غبار و ضد آتش کنیم تا حوادثی مانند آتش‌سوزی، چهره اصلی فرش را از بین نبرد. تعویض فرش گنبد هم نسبت به تعویض کاشی که باید تخریب شود، کار راحت‌تری است. ناگفته نماند که در زمینه طراحی فرش‌ها در اماکن یا ساختمان‌های مسکونی لوکس نیز، طراحی‌های خاصی را بنا بر درخواست و سلیقه مشتری به صورت حرفه‌ای انجام داده‌ایم.

آیا پروژه جدیدی در دست اجرا دارید؟

اکنون در حال طراحی فرش‌های یکپارچه برای دو مسجد خیلی بزرگ در عمان هستیم که پروژه نخست، بیش از ۳ هزار مترمربع و دیگری یک پروژه ۶۰۰ متری است. در خارج از کشور، مخصوصاً در حوزه خلیج فارس با محدودیت‌های مربوط به ویزا و تردد روبه‌رو هستیم. متأسفانه با اینکه پروژه‌های عظیمی در خصوص تولید فرش‌های یکپارچه برای مساجد کشور کویت پیشنهاد شده؛ ولی به دلیل اینکه ویزا به ما داده نمی‌شود، نتوانسته‌ایم این پروژه‌ها را اجرایی کنیم.

آیا در زمینه طراحی فرش‌های یکپارچه با محدودیتی هم روبه‌رو هستید؟

در زمینه شانه، تراکم، رنگ، سایز و طرح محدودیتی وجود ندارد و مشتری به راحتی می‌تواند هرگونه درخواستی داشته باشد. ما محصول مورد نیاز را به صورت خیلی حرفه‌ای تولید کرده و در قالب یک پکیج برای مشتری ارسال می‌کنیم. در محل مورد نظر، فرش را باز می‌کنند و به جای اینکه قطعات مختلفی از فرش را استفاده کنند، می‌توانند شاهد یک فرش عظیم، قواره بزرگ و زیبا باشند که ظرافت و نفیس بودن در آن کاملاً رعایت شده است. حتی آپشن‌های مختلفی مانند ریشه و شیرازه، شبیه به فرش دستباف هم می‌توانیم به آن اضافه می‌کنیم.

در زمینه صادرات تا چه اندازه موفق بوده‌اید؟

ما به بیش از ۲۳ کشور دنیا صادرات داریم که البته انبوه نیست و به صورت

موردی سفارش می‌گیریم. برای تأیید طرح توسط مشتری، یک الی دو ماه زمان نیاز است که آن هم به‌اندازه و نوع طرحی که مد نظر مشتری است، بستگی دارد. وقتی طرح، اجرا و به تأیید مشتری رسید، برای بافت اقدام می‌کنیم. ما یک واحد بافندگی فرش ماشینی نیستیم؛ بلکه یک شرکت فراصنعتی هستیم و با مهارت‌ها، تخصص‌ها و پیشینه‌ای که در امر بازاریابی و بازاریابی داشته‌ایم، این محصول را برای اولین بار در نقاط مختلف دنیا عرضه کرده‌ایم. شاید در طرح‌های مدرن و درشتبافی که ترکیه، هند، پاکستان و چین انجام می‌دهند، چنین کارهای بزرگی سابقه داشته باشد؛ ولی در نقش و ظرافت ایرانی، تاکنون انجام چنین کاری سابقه نداشته است.

آیا در زمینه فعالیت کاری خود رقیبی هم دارید؟

کسانی که می‌خواهند در این زمینه رقابت کنند، باید پیشینه و تخصص حرفه‌ای در طراحی و بافت داشته باشند؛ چون این کار نیاز به کنترل‌های فنی در زمان بافت، تکمیل و آچار دارد. برای تولید فرش یکپارچه، باید طرحی که ایجاد می‌شود را به صورت قطعه‌قطعه، در عرض چهار متر بافته و سپس در محل مورد نظر یکپارچه‌سازی کرد. مرحله یکپارچه‌سازی نیز، کاملاً توسط دست و با دوخت‌های ترکیبی خیلی حرفه‌ای توسط رفوگران ماهر انجام می‌شود. اگر قرار باشد که کنترل‌های حین بافت، آچار و تکمیل روی این قطعات اجرا نشود، فرش دچار شکستگی نقش می‌شود و زیبایی آن را از بین می‌برد. بر این اساس، اگر رقیبی داشته باشیم، بسیار خوشحال شده و از آن استقبال خواهیم کرد.

بازاریابی فرش‌های یکپارچه با فرش‌های عادی چه تفاوتی دارد؟

فرش عادی را مشتری می‌تواند از طریق فروشگاه‌ها دیده و پسند کند؛ ولی برای معرفی فرش‌های یکپارچه، باید یک تیم متخصص وجود داشته باشد تا به مشتری مشاوره‌ای کاملاً حرفه‌ای بدهد و بتواند از لحاظ فنی، طرح و رنگ مشتری را متقاعد کند. ممکن است که شرکت یا مجموعه‌ای برای تولید یک یا دو فرش قواره بزرگ اقداماتی را انجام داده باشد؛ ولی ما تنها شرکتی هستیم که تمام پرسنل آن در طراحی، ساخت، شناخت بازار و بازرگانی فرش قواره بزرگ فعالیت دارند.

آیا در تولید فرش‌های قواره کوچک هم فعالیت دارید؟

در این زمینه هیچ فعالیتی نداریم و چنانچه یک مشتری به ما سفارش تولید انبوه فرش‌های عادی را بدهد، ما این سفارش را به دوستان تولیدکننده‌ای منتقل می‌کنیم که در زمینه تولید فرش‌های عادی فعالیت تخصصی دارند. حتی چنانچه رول‌های مسجیدی هم به ما سفارش داده شود، هر چقدر هم که سود خوبی داشته باشد، این سفارش را قبول نمی‌کنیم. شعار ما این است؛ «کاری را که دیگران می‌توانند انجام دهند، ما انجام نمی‌دهیم و کاری را که دیگران نمی‌توانند انجام دهند، ما انجام می‌دهیم.»

مهم‌ترین مشکل شما برای تولید فرش‌های قواره بزرگ چیست؟

مهم‌ترین دغدغه ما، گسترش و عرضه این تولیدات به بازارهای بکر جهانی است. تولیدات ما در تمام کشورهای دنیا می‌تواند حضور داشته باشد. کشورهای حوزه خلیج فارس و همسایه که مسلمان نشین و دارای مسجد هستند، از جمله بازارهای ایده آل ما محسوب می‌شوند، اگرچه به دلیل برخی مشکلات مربوط به تبادلات مالی، دسترسی مناسبی به بازارهای مصرف این کشورها و برخی کشورهای دیگر نداریم. در تحقیقاتی که انجام داده‌ایم، متوجه شده‌ایم که مردم آمریکا روحیه‌ای سرمایه‌داری، منازل بزرگ و علاقه‌ای وافر به فرش ایرانی دارند، پس می‌توانیم بازار بسیار خوبی در این کشور داشته باشیم؛ اما دغدغه مهم، همان مسایل ارتباطی است که مانع می‌شود محصول خود را به این کشور ارسال کرده و پول آن را دریافت کنیم. اکنون در کانادا و آتلانتا نماینده داریم و در حال فعالیت هستیم.

آیا تحریم‌ها در فعالیت‌های شما تأثیر گذار بوده است؟

تحریم‌ها اثر گذار هستند؛ اما اثر گذاری آن غالباً در دسترسی به مناطق دوردستی

تاکنون هیچ انتظاری از دولت برای بهره‌مندی از تسهیلات بانکی کلان نداشته‌ایم؛ چون لازمه کار ما، سرمایه کلان برای تأمین مواد اولیه قطعات و ماشین‌آلات نیست. اگر مجموعه ما به دنیا بهتر و بیشتر معرفی شود، ارزآوری خوبی هم می‌توانیم داشته باشیم

مسئول، چه در زمان افتتاح و چه در جریان برگزاری نمایشگاه از غرفه ما بازدید کرده باشد. بر این اساس می‌توان گفت که تاکنون دولت هیچ‌گونه حمایتی از ما نداشته است.

چه اقداماتی را با در نظر گرفتن شعار «حمایت از کالای ایرانی» انجام داده‌اید؟

در مجموعه فرش اسلیمی، هم در زمینه اقتصاد مقاومتی و هم در خصوص حمایت از کالای ایرانی، مهم‌ترین موضوعی که به آن توجه ویژه داریم، انتقال هنر و فرهنگ ایرانی است. ما در کشورهای دیگر، هنر ایرانی را برای سال‌های سال در قالب فرش‌های قواره بلند ماندگار کرده‌ایم؛ همانند فرش‌هایی که در مسجد حیدر باکو به مترای ۳ هزار و ۲۰۰ مترمربع تولید کردیم. در واقع می‌توان گفت که با این اقدام، شعار اقتصاد مقاومتی و حمایت از کالای ایرانی را تحقق بخشیده‌ایم.

چه برنامه‌ای برای توسعه مجموعه خود دارید؟

قصد داریم برای عرضه بیشتر و دستیابی به بازارهای جدید، در بازاریابی به کار خود توسعه دهیم. تولیدات ما هم‌اکنون در برخی از کشورهای مذهبی و غیرمذهبی وجود دارد. چشم‌انداز بلندمدت مجموعه فرش اسلیمی، فرش کردن کاخ سفید است که در شرکت تعریف شده است. در تلاش هستیم که نه صرفاً کاخ سفید؛ بلکه به هدف فرش کردن ساختمانی با این حد از اعتبار بین‌المللی دست پیدا کنیم. تلاش ما برای صادرات انبوه است و توسعه سرمایه‌گذاری ما قطعاً در این زمینه خواهد بود. ما نیاز به سرمایه‌گذاری برای ماشین‌آلات و تکنولوژی نداریم؛ چرا که به‌اندازه کافی کارخانه‌های تأمین‌کننده قطعات و مواد اولیه در کشور وجود دارند. ما در کار خود تخصص داریم و سعی کرده‌ایم که در زمینه تولید مواد اولیه، نخ، ریسنده‌ها، بافت و... فعالیت نکنیم. در واقع تعدادی از تأمین‌کنندگان برجسته را انتخاب کرده و با آن‌ها کار می‌کنیم که تحت نظارت مجموعه، محصولات مورد نظر ما را تولید می‌کنند. بعد از آن نیز، مراحل یکپارچه‌سازی و کنترل‌های لازم در سالن کارخانه انجام می‌شود و کالای ساخته شده که یک فرش قطعه بزرگ است را تحویل مشتری می‌دهیم.

و سخن آخر...

خواسته بنده این است که مسئولان به این صنعت توجه ویژه‌ای داشته باشند. بارها قصد داشته‌ایم که شرکت خود را به عنوان یک شرکت دانش بنیان به ثبت برسانیم؛ ولی تاکنون موفق به انجام این کار نشده‌ایم. از نگاه مسئولان، یک شرکت دانش بنیان، شرکتی است که خط تولید بافندگی فرش را داشته باشد. به اعتقاد بنده، باید در این خصوص تجدید نظر شود. تاکنون هیچ‌انتظاری از دولت برای بهره‌مندی از تسهیلات بانکی کلان نداشته‌ایم؛ چون لازمه کار ما، سرمایه کلان برای تأمین مواد اولیه، قطعات و ماشین‌آلات نیست. اگر مجموعه ما به دنیا بهتر و بیشتر معرفی شود، ارزش آوری خوبی هم می‌توانیم داشته باشیم.

مانند آمریکا است. مسایل به وجود آمده ناشی از تحریم‌ها را در کشورهای حوزه خلیج فارس و همسایه حل و فصل کرده‌ایم. به‌طور کلی، تحریم‌ها موجب کاهش آمار مراجعه مشتریان به شرکت‌هایی مانند ما می‌شود؛ در شرایطی که تعامل با مشتری باعث می‌شود که اطلاعاتمان افزایش پیدا کند. ما خیلی از سبک‌ها، رنگ‌ها و ایده‌ها را از مشتریان خود می‌گیریم. مثلاً؛ به واسطه صحبت‌ها و ارائه نکات تخصصی که مشتریان روسی انتقال داده‌اند، می‌دانیم که در کشور روسیه از چه طرح و رنگی باید استفاده کنیم. باید با مردم و متقاضیان فرش در کشورهای دیگر به صورت مستقیم از طریق نمایشگاه‌ها ارتباط داشته باشیم تا بدانیم چه سلیقه‌ای دارند. تخصص ما در طراحی فرش است و بر اساس آن طرحی را ایجاد می‌کنیم که مشتری از آن کاملاً رضایت داشته باشد. به دست آوردن چنین اطلاعاتی نیازمند برقراری ارتباط مستقیم با مصرف‌کنندگان است.

نوسانات نرخ ارز، فعالیت شما را با چه مشکلاتی مواجه کرده است؟

قرارداد ما با برخی از مشتریانمان به صورت ارزی است. نوسانات نرخ ارز باعث می‌شود که تغییراتی در مبلغ کلی قرارداد ایجاد شود. وقتی که قرارداد را به دلار منعقد می‌کنیم، این بحث پیش می‌آید که چگونه آن دلار را دریافت کنیم. مثلاً؛ حسابی در خارج از ایران باید داشته باشیم که آن را به مشتری معرفی کنیم تا مشتری پول را واریز کند. ما در ایران بیشتر به ریال نیاز داریم که با توجه به مشکلات موجود در تبدیل دلار به ریال، مقداری کار به کندی پیش می‌رود. به‌عنوان مثال؛ اخیراً دو قرارداد خارجی منعقد کرده‌ایم که آن هم به دلار است. طرف مقابل برای ارسال پول خود به ایران با مشکل مواجه شده و ما از او تقاضا کرده‌ایم که توسط یک صرافی، دلار را به ریال تبدیل کرده و به ما پرداخت کند. افت و خیز ارزش ریال باعث می‌شود مردم باشیم که مثلاً امروز پول خود را تبدیل کنیم یا چند روز دیگر که ممکن است نرخ آن بالاتر رود. در واقع تحریم‌ها و مشکلات ارزی موجب از بین رفتن رونق کارمان در کشورهای دیگری که بازارهای هدفمان هستند، می‌شود.

توقع و انتظار چه نوع حمایت‌هایی را از دولت دارید؟

در زمینه تهیه مواد اولیه، تسهیلات و... وابسته به دولت نیستیم و بر توانمندی خودمان و نیروی انسانی متخصص تکیه کرده‌ایم. حداقل حمایتی که دولت می‌تواند به ما بکند، تسهیل شرایط حضورمان در نمایشگاه‌های بین‌المللی است. مثلاً امکان حضور ما در نمایشگاه دمو تکس آلمان به صورت رایگان یا حداقل با ۵۰ درصد تخفیف فراهم شود. متأسفانه در نمایشگاه‌های داخلی نیز حمایتی از ما صورت نگرفته است. در طول چندین سالی که در نمایشگاه بین‌المللی تهران حضور داشته‌ایم و غرفه‌مان در معرض دید مسئولانی بود که هر ساله برای بازدید به نمایشگاه می‌آمدند؛ به خاطر ندارم که یک مقام

در خارج از کشور
مخصوصاً در حوزه
خلیج فارس با
محدودیت‌های مربوط
به ویزا و تردد روبه‌رو
هستیم. متأسفانه
با اینکه پروژه‌های
عظیمی در خصوص
تولید فرش‌های
یکپارچه برای مساجد
کشور کویت پیشنهاد
شده؛ ولی به دلیل
اینکه ویزا به ما داده
نمی‌شود، نتوانسته‌ایم
این پروژه‌ها را اجرایی
کنیم

مشاور شرکتهای ریسندگی و بافندگی:

یک میلیارد دلار گردش مالی صنعت فرش ماشینی ایران

عرفان فغانی

ظرافت فرش ایرانی و ضرورت حفظ جایگاه این کالای کم‌نظیر در بازارهای جهانی موجب شده تا لزوم نگرش نوین به صنعت فرش به امری اجتناب‌ناپذیر بدل شود. پیدایش صنعت فرش ماشینی در ایران به ابتدای دهه ۵۰ شمسی بازمی‌گردد. در حال حاضر ۹۹۵ واحد فعال تولید فرش ماشینی با ظرفیت ۱۳۹ میلیون مترمربع در کشور مشغول به فعالیت هستند. وابستگی صنعت فرش ماشینی به مواد اولیه وارداتی، عمده‌ترین و مهم‌ترین مشکل این صنعت است. برای بررسی مشکلات مبتلا به این صنعت به سراغ سعید حقیقی، کارشناس و مشاور شرکتهای ریسندگی و بافندگی رفتیم. وی با توجه به تجارب خود در بخش بازرگانی خارجی؛ ابتدا به‌عنوان مشاور وارد حوزه فرش شد و به دلیل مطالعات و تحقیقات گسترده در بازار نساجی و پیش‌بینی‌های درست از وضعیت این بازار، سرمایه‌گذاران فعال را ترغیب به حضور در این حوزه کرد. وی معتقد است که صنعت فرش فارغ از تحریم‌ها به پیشرفت خود ادامه خواهد داد. با آقای حقیقی به بررسی وضعیت سرمایه‌گذاری در صنعت فرش و چالش‌های پیش روی آن پرداخته‌ایم که آنچه در پی آمده، شرح این گفت‌وگو است.

گردش مالی صنعت فرش ماشینی هم‌اکنون چقدر است؟

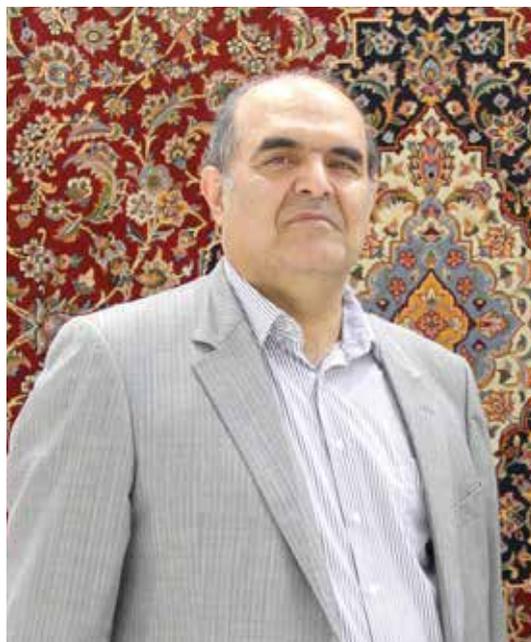
سالانه حدود ۱۵۰ هزار تن الیاف اکریلیک وارد ایران می‌شود که بیش از ۹۰ درصد آن به صنعت فرش ماشینی اختصاص می‌یابد. اگر متوسط قیمت هر کیلو الیاف ۲ دلار و ۳۰ سنت باشد، باید برای خرید الیاف اکریلیک، سالانه ۳۳۰ میلیون دلار پرداخت کرد و زمانی که این الیاف تبدیل به نخ و سپس تبدیل به فرش شود، با توجه به ارزش افزوده به وجود آمده؛ در مجموع حدود یک میلیارد دلار گردش مالی خواهد داشت.

چه مشکلاتی در صنعت فرش ماشینی کشور وجود دارد؟

واحدهای تولیدی فرش ماشینی در کاشان، اغلب واحدهای کوچک و با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حال فعالیت هستند و افرادی که مسئولیت اداره این واحدها را بر عهده دارند، با تلاش و پشتکار و مقابله با مشکلات، سعی در حفظ و بقای خود دارند. با ورود ماشین‌های بافت جدید و نیاز روزافزون این واحدها به نخ‌های ظریف‌تر، کار به جایی رسید که سالانه ۱۰ هزار تن نخ از ترکیه وارد کشور شود؛ اما واحدهای ریسندگی ما توانستند با سرمایه‌گذاری خوب و به‌موقع و افزایش تولید و تأمین نخ مورد نیاز، مانع از بیرون رفتن ارز از کشور شوند. در حال حاضر واردات ما از ترکیه کاهش یافته و فکر نمی‌کنم که میزان آن در سال به بیش از یک هزار تن برسد.

عمده‌ترین مشکلات این صنعت که اخیراً موجب اعتراض تولیدکنندگان هم شده، چیست؟

دلیل اعتراض تولیدکنندگان، عمدتاً بی‌برنامگی مدیران و نوسانات نرخ ارز است که باعث شد تا صنعت فرش با وقفه‌ای سه‌ماهه مواجه شود. این صنعت تنها صنعتی است که کارخانه‌داران، علاوه بر فعالیت خودشان در واردات الیاف، به فعالیت بازرگانان هم متکی هستند. در اواخر سال ۹۶، میزان زیادی الیاف وارد کشور شد؛ به طوری که آمار عرضه از تقاضا پیشی گرفته و قیمت الیاف در بازارهای داخلی،

ارزان‌تر از محصول وارداتی بود. اوایل سال ۹۷، الیاف‌های اضافه در بازار داخلی مصرف شده و قیمت جهانی الیاف نیز ناگهان افزایش یافت. البته قبلاً پیش‌بینی چنین شرایطی را کرده و هشدارهایی را هم داده بودیم؛ اما توجهی به آن نشد. کشور چین هم در مقطع زمانی خاصی، ناگهان شروع به خریداری مواد اولیه از جمله الیاف اکریلیک در بازار جهانی کرد. با چنین اتفاقی، قیمت این الیاف که در اواخر سال ۹۶، تقریباً ۲ دلار بود به ۲٫۸۵ دلار رسید. افزایش قیمت‌های جهانی در این بازار و تغییرات ناگهانی سیاست‌های ارزی در داخل باعث شد تا تولیدکنندگان ایرانی نتوانند خود را با شرایط موجود وفق دهند.

قوانین دست و پاگیر
اداری در زمینه
تخصیص ارز وجود
دارد که برای این
صنعت مشکل‌آفرین
شده و وزارت صنعت
معدن و تجارت هم
پاسخی برای آن ندارد.
تأیید ثبت سفارش
نیز توسط وزارت
صنایع به خاطر
ساختار نرم‌افزاری
به کار گرفته شده
به‌کندی انجام می‌شود
و این موضوع، فعالیت
تولیدکنندگان را به
تعویق می‌اندازد

در این میان، نوسانات ارزی داخل کشور هم در مدت‌زمان ۳ تا ۴ ماه، شرکت‌ها را با مشکلات عدیده‌ای مواجه کرد. البته در چند هفته گذشته، شرایط بهتر شده و بانک‌ها ارز لازم را تخصیص می‌دهند. در این میان، کشورهایی هم که از تحریم‌ها معاف شده و نفت خریداری می‌کنند، در زمینه تولید الیاف اکریلیک در حال فعالیت هستند. ما از کره، هند، چین و ترکیه الیاف وارد می‌کنیم و این واردات می‌تواند نیاز ما را برآورده سازد. خوشبختانه تمایل کشور چین برای خرید الیاف هم فروکش کرده و هم‌اکنون قیمت الیاف اکریلیک رو به کاهش است. در حال حاضر نگرانی خاصی برای آینده این صنعت وجود ندارد؛ ولی مسئولان همچنان باید در این زمینه کمک‌رسان باشند.

مهم‌ترین موانع دولتی در توسعه صنعت فرش چیست؟

قوانین دست و پاگیر اداری در زمینه تخصیص ارز وجود دارد که برای این صنعت مشکل‌آفرین شده و وزارت صنعت، معدن و تجارت هم پاسخی برای آن ندارد. همچنین، ساختار نرم‌افزاری تأیید ثبت سفارش، باعث کندی این روند می‌شود و این موضوع، فعالیت تولیدکنندگان را با مخاطراتی روبه‌رو می‌سازد. پروفرا (سندی که در آن صادرکننده، مجموعه شرایط پیشنهادی خود را جهت صدور کالا به واردکننده اعلام می‌کند) هر ۲۰ روز نیاز به اصلاح دارد؛ اما متأسفانه ساختار نرم‌افزاری وزارت صنایع این اصلاحیه‌ها را قبول نمی‌کند. درست است که اکثر خریدهای ما با نرخ‌های محلی لیر ترکیه و روپیه هند انجام می‌شود؛ اما اغلب این فروشندگان از جمله ترکیه، کالای خود را با دلار ارائه می‌دهند. به‌عنوان مثال؛ اگر یک‌صد هزار کیلو الیاف به قیمت هر کیلو ۲٫۵ دلار خریداری شود، قاعدتاً باید ۲۵۰ هزار دلار از برگرداندن لیر به دلار عاید فروشنده شود. این موارد باعث می‌شود که در گمرک هم با مشکلاتی مواجه شویم.

اصلی‌ترین رقیب صنعت فرش ایران در جهان کدام کشور است؟

حضور صنعت فرش ایران در دنیا با فعالیت در زمینه تولید فرش‌های شانه پایین شروع شد و نخستین کارخانه فرش ماشینی کشور، صنایع فرش راوند کاشان بود که توسط خاندان لاجوردیان افتتاح و با تولید فرش پشمی ۲۸۰ و ۳۵۰ شانه آغاز به کار کرد. بعدها به دلیل افزایش قیمت پشم، صنایع به سمت الیاف مصنوعی رفتند. الیاف اکریلیک، نزدیک‌ترین و شبیه‌ترین الیاف به پشم بود و بر همین اساس، صنعت فرش کشور فعالیت خود در زمینه تولید فرش با الیاف اکریلیک را آغاز کرد. به موازات؛ ترکیه هم به دنبال توسعه صنعت فرش رفت، اما به دلیل اینکه به اندازه ایران با فرش آشنا نبود به تولید فرش‌های ارزان قیمت روی آورد و در بافت فرش از نخ پلی‌پروپیلن استفاده کرد. اروپایی‌ها نیز به دلیل تغییر و تحول در دکوراسیون واحدهای مسکونی، به دنبال فرش‌های ارزان قیمت بودند تا به راحتی بتوانند فرش خود را تعویض کنند و از این‌رو، فرش‌های پلی‌پروپیلن نظر آن‌ها را جلب کرد. در نتیجه، صنعت فرش پلی‌پروپیلن ناگهان با رشد قابل توجهی مواجه شد. در روزهایی که نرخ ارز واقعی نبود، ما نمی‌توانستیم با ترکیه رقابت داشته باشیم؛ زیرا به اجبار باید قیمت محصولات خود را افزایش می‌دادیم تا رشد قیمت دلار را جبران کند؛ درحالی‌که ترکیه فرش‌های خود را با قیمت پایین‌تری به فروش می‌رساند و به همین دلیل، این کشور در بخش صادرات فرش از ما پیشی گرفته است. در این میان ما در تولید فرش‌های کلاسیک با نقشه‌های سنتی، موفق‌تر از ترکیه بوده‌ایم و این کشور سعی دارد تا در این زمینه نیز فعال تر ظاهر شود.

صادرات سالانه فرش ماشینی کشور چقدر است؟

سالانه حدود ۳۰۰ میلیون دلار صادرات فرش داریم و به‌نوعی می‌توان

گفت که صنعت فرش ماشینی با کمک صادرات می‌تواند مواد اولیه مورد نیاز خود را تهیه کند. افزایش نرخ ارز نیز باعث شده تا قیمت فرش صادراتی کاهش یابد. جالب است بدانید که پنجمین مقصد صادراتی فرش ایران بعد از عراق، افغانستان، ترکمنستان و پاکستان؛ کشور استرالیا است. در این کشور، خانه‌های بزرگ‌تری نسبت به اروپا وجود دارد که به راحتی فرش می‌شوند. بیشتر مهاجران این کشور نیز از شرق آسیا هستند و با فرش؛ به خصوص فرش ایرانی آشنایی دارند.

وضعیت قاچاق کالا در این صنعت چگونه است؟

خوشبختانه امکان قاچاق فرش به کشور وجود ندارد.

آیا فرش ایرانی در برندسازی موفق بوده است؟

تعداد برندهای جهانی فرش ایرانی محدود است. برخی از شرکت‌ها؛ وقتی با یک برند ممتاز می‌شوند، تلاش می‌کنند تا در ترکیب نام محصولات خود، از نام آن برند ممتاز استفاده کنند که این موضوع یکی از موانع اصلی برندسازی است. مثلاً، فرش آسیا ۶ سال به‌طور مداوم صادرکننده ملی بود و این برند در افغانستان به‌قدری مشهور شد که تولیدکنندگان افغان از ترکیب این نام در فروش محصولات خود استفاده بسیاری کردند. ناگفته نماند که در چند سال گذشته، شرکت‌ها سعی کرده‌اند تا از نام برند خود بیشتر محافظت کنند.

با رکود اقتصادی حاکم بر کشور، چه چشم‌اندازی را برای صنعت نساجی به‌طور کل و صنعت فرش به‌طور خاص پیش‌بینی می‌کنید؟

نوسانات نرخ ارز، باعث بروز اتفاقات خوشایندی در صنعت نساجی شد؛ چون هزینه‌های قاچاق کالا به‌شدت افزایش یافت و همین موضوع، قاچاق را به حداقل رسانید. از طرف دیگر، واردات برندهای نساجی با قیمت‌های گزاف ممنوع شد و این موضوع موجب افزایش آمار تقاضای محصولات نساجی، به‌خصوص پوشاک گردید. بازار کنونی نیاز به تقویت دارد و برای توسعه و گسترش محصولات نساجی خانگی باید تدبیری اندیشیده شود. با توجه به ممنوعیت واردات، کمبود محصولات نساجی در بازار به‌شدت حس می‌شود. در حال حاضر شرکت‌های نیمه فعال نیز، برای تولیدات خود نیاز به مواد اولیه دارند. در صنعت فرش هم تقریباً چنین اتفاقی افتاده است، با این تفاوت که در این صنعت، ظرفیت خالی وجود ندارد. نوسانات نرخ ارز باعث شد تا خریدوفروش، نقدی شده و آمار معاملات با چک در بازار به صفر برسد؛ به طوری که اکنون مبنای تمام معاملات، نقدی است. قبل از نوسانات نرخ ارز، فرش‌های زیادی در انبار بنکداران تهران مانده بود که به فروش نمی‌رفت؛ اما با افزایش نرخ ارز و علی‌رغم گرانی فرش در ماه‌های گذشته، دیگر محصولی در انبارها باقی نمانده و کلیه فرش‌ها به فروش رفته است. در واقع این اتفاق باعث شد تا صنعت فرش از رکود خارج شده و شرایط مناسبی برای آن ایجاد شود.

وضعیت سرمایه‌گذاری در صنعت نساجی چگونه است؟

صنعت فرش بیشتر از این نیاز به سرمایه‌گذاری ندارد؛ اما وزارت صنعت، معدن و تجارت باید یارانه‌هایی را به تولیدکنندگان بخش نساجی پرداخت کند. هم‌اکنون شرکت‌های ریسندگی وجود دارند که باید به تکمیل و تجهیز ماشین‌آلات خود بپردازند. با توجه به کاهش آمار قاچاق پوشاک به دلیل بالا رفتن نرخ ارز، این بخش هم‌اکنون نیاز به سرمایه‌گذاری دارد. دولت باید برای واردات ماشین‌آلات تولید پوشاک یارانه پرداخت کند تا سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف این حوزه، مانند تولید

دولت باید تصدی‌گری خود را در صنعت فرش و نساجی کاهش دهد که در این صورت می‌توانیم خریدهای خود را به راحتی انجام دهیم. هیچ‌کدام از تولیدکنندگان تمایل ندارند که سرمایه خود را هدر دهند، از طرفی هم نمی‌خواهند که بخش دولتی بجای آن‌ها تصمیم بگیرد

نخ لباس، دوخت لباس و بافت پارچه تشویق شوند و همچنین شرکت‌هایی که از قدیم در این بخش فعالیت داشته‌اند به خرید ماشین‌آلات جدید ترغیب شوند.

آیا آماری از تعداد دستگاه‌های ریسندگی و بافندگی در کاشان دارید؟

متأسفانه هیچ آماری در این زمینه در دست نیست. از تعداد و نوع دستگاه، مدل، شانه و سال ساخت دستگاه‌های صنعت بافندگی و ریسندگی در این منطقه اطلاعاتی وجود ندارد تا زمان فرسودگی ناوگان بافندگی پیش‌بینی و برای خرید بعدی اقدام شود. کاشان ۸۵ درصد از تولید فرش ماشینی کشور را بر عهده دارد و با وجود دو دانشکده رشته نساجی و فرش در دانشگاه آزاد و دانشگاه دولتی کاشان و همچنین فعالیت خوشه فرش دستباف و ماشینی، هنوز موفق به جمع‌آوری اطلاعات دقیق و جامع برای بهبود عملکرد این صنعت نشده‌ایم.

برای شکوفایی صنعت نساجی، دولت باید چه اقداماتی را انجام دهد؟

دولت باید تصدی‌گری خود را در صنعت فرش و نساجی کاهش دهد که در این صورت می‌توانیم خریده‌های خود را به راحتی انجام دهیم. هیچ‌کدام از تولیدکنندگان تمایل ندارند که سرمایه خود را هدر دهند، از طرفی هم نمی‌خواهند که یک چشم ناظر، مدام آن‌ها را کنترل کند. صنعت فرش با وضعیت فعلی ثبت سفارش‌ها با مشکل مواجه است که باید توسط دولت حل شود تا صنایع به کار خود ادامه دهند. علی‌رغم موج بیکاری در کشور، در شهر کاشان درصد بیکاری بسیار کم است؛ ضمن این‌که این شهر

مهاجرپذیر است و افراد جویای کار به کاشان مهاجرت می‌کنند. در کاشان، آران و بیدگل؛ یک هزار و ۴۰۰ کارخانه وجود دارد و حدود ۲۰ هزار نفر بیمه‌شده تأمین اجتماعی در این کارخانه‌ها مشغول به فعالیت هستند. ۸۰ درصد از کارخانه‌های ریسندگی در یزد، برای کاشان نخ تولید می‌کنند. بهشهر، ابهر، رشت و سمنان نیز از دیگر تولیدکنندگان نخ بوده و به‌نوعی با صنایع فرش کاشان درگیر هستند.

نظر شما در خصوص برگزاری نمایشگاه صنعت فرش ماشینی در کاشان چیست؟

متأسفانه، طی ۱۵ سال گذشته، انرژی زیادی برای گشایش نمایشگاه بین‌المللی در کاشان صرف و در واقع تلف شده است. کاشان شهری با ظرفیت فراوان تولید فرش ماشینی و زیرساخت فرودگاهی است و با برگزاری نمایشگاهی در سطح ملی که متأسفانه در حال حاضر در تهران برگزار می‌شود؛ ولی همه شرکت‌کنندگان آن از کاشان هستند، به راحتی می‌تواند ظرفیت‌های کلان صنعتی- تجاری را در شکوفایی اقتصادی و رونق اشتغال منطقه به کار گیرد.

در خصوص تدوین اطلس جامع نساجی کاشان توضیحاتی ارائه فرمایید؟

تدوین اطلس جامع نساجی کاشان برای اجرای برنامه‌ریزی‌ها و استراتژی‌های موفق آینده این صنعت، یک ضرورت است. برای تدوین این اطلس، هیچ نیازی به مشخص کردن میزان درآمد، گردش مالی یا آمار تولید کارخانه‌ها نیست تا برای آن‌ها نگرانی‌های مربوط به محاسبات مالی به وجود آید؛ بلکه فقط آمار تعداد دستگاه‌ها، طول عمر و نوع مدل آن‌ها کافی خواهد بود.

سالانه حدود ۳۰۰ میلیون دلار صادرات فرش داریم و به‌نوعی می‌توان گفت که صنعت فرش با کمک صادرات می‌تواند مواد اولیه مورد نیاز خود را تهیه کند. افزایش نرخ ارز نیز باعث شده تا قیمت فرش صادراتی کاهش یابد

رییس هیات مدیره شرکت فرش زمرد کاشان: تولید فرش ماشینی توجیه اقتصادی ندارد

مجید انتظاری

متأسفانه طراحان داخلی ما، طرح‌های خود را به کشورهایمانند ترکیه و چین می‌فروشند و این موضوع رنگ خطری برای صنعت فرش ماشینی کشور است. اعتقاد ما بر این است که طرح‌های ایرانی نباید به کشورهای دیگر ارائه شوند و باید در داخل کشور از این طرح‌های زیبا استفاده کرد

کاشان به عنوان یکی از شهرهای مطرح در تولید فرش ایرانی شناخته می‌شود. نقش‌های گل و بته، باغ و بوستان، بلبل و پرستو، چشم و چشمه و نارنج و ترنج، مناظری بر روی فرش‌های کاشان هستند که نگاه هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کنند. هر چند قدمت تولید فرش دستباف کاشان به صدها سال می‌رسد؛ اما اکنون صنعتگران با الگوگیری از همان طرح‌ها و نقش و نگارهای ماندگار، اقدام به تولید فرش ماشینی می‌کنند. شرکت فرش زمرد کاشان، نمونه‌ای از صنایع فعال در این عرصه است. به گفته ناصر صدوقی، رییس هیات مدیره شرکت فرش زمرد کاشان، این شرکت در ابتدای کار، فعالیت خود را با تولید فرش‌های ۵۰۰ شانه آغاز کرد و در آن زمان نیز به عنوان واحد نمونه استان انتخاب و موفق به اخذ گواهینامه مدیریت کیفیت ISO ۹۰۰۱-۲۰۰۰ از طرف شرکت MIC انگلستان شد. چندی نگذشت که این شرکت با بهره‌مندی از دستگاه ۷۰۰ شانه CRX شرکت واندویل بلژیک و دستگاه ۷۰۰ شانه HCPX2 نیز، گوی سبقت را از رقبایش ربود. اکنون فرش زمرد کاشان با به کارگیری دستگاه ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰ شانه HCI، از آخرین و پیشرفته‌ترین تکنولوژی‌های فرش برخوردار شده و با وجود مشکلات عدیده‌ای که در این صنعت پدید آمده است، همچنان به تولید محصولات خود ادامه می‌دهد. در ادامه، مشروح مصاحبه «دنیای سرمایه‌گذاری» با صدوقی به نظر خوانندگان ارجمنده می‌رسد.

به خوبی تأمین می‌کردیم؛ ولی اکنون با افزایش قیمت‌ها و کاهش توان خرید مردم، این رقم به ۳۰ درصد کاهش یافته است. خوشبختانه شرکت فرش زمرد کاشان در زمینه صادرات فعالیت خوبی دارد. اکنون تولید در داخل کاشان حدود ۶۰ درصد کاهش داشته است. شرکت‌ها، سرمایه در گردش لازم برای تهیه مواد اولیه را ندارند؛ چراکه افزایش سه برابری قیمت‌ها، تمام شرکت‌ها را در این زمینه با مشکل مواجه کرده است. اگر شرایط به همین صورت ادامه پیدا کند، به کار ما لطمه فراوانی وارد خواهد آمد.

آیا فضا برای سرمایه‌گذاری در صنعت فرش فراهم است؟

به هیچ‌عنوان زمینه برای سرمایه‌گذاری در صنعت فرش فراهم نیست. کسانی که در تولید فرش ماشینی فعالیت دارند با مشکلات زیادی مواجه هستند. حدود ۵۰ درصد تولید داخل متوقف شده و برخی از شرکت‌ها هم تعطیل شده‌اند.

رکود موجود در بازار، چه تأثیری بر فعالیت صنعت فرش گذاشته است؟

رکود موجود در بازار باعث شده تا شرکت‌هایی که نیاز بازار داخل را تأمین می‌کردند، تولید خود را متوقف و حتی به تعطیلی کشیده شوند. از طرفی، توان خرید مردم کاهش پیدا کرده و در نتیجه، تولیدکنندگان صنعت فرش نیز با مشکل روبه‌رو شده‌اند.

تولیدکنندگان فرش ماشینی در کاشان با چه مشکلاتی مواجه هستند؟

مهم‌ترین مشکل ما، تهیه مواد اولیه می‌باشد که به شکل چشمگیری افزایش قیمت داشته است. گشایش اعتباری صورت نمی‌گیرد و بازار نیز کسش گران شدن فرش را ندارد. شرکت‌هایی که مواد اولیه به فروش می‌رسانند؛ نیاز به نقدینگی دارند، در شرایطی که فرش به صورت نقدی به فروش نمی‌رود. شرکت‌های بافندگی با کمبود نقدینگی مواجه هستند و بانک‌ها هم با تولیدکنندگان همکاری نمی‌کنند. از طرفی، اداره دارایی تعرفه‌ها را کاهش نمی‌دهد و مشکلات گمرکی نیز حل نمی‌شود. مدتی است که برای حل مشکلات موجود در این صنعت، جلساتی را در انجمن نساجی برگزار می‌کنیم و امیدواریم که بتوانیم بر چالش‌های موجود فائق آییم.

فعالیت‌های شرکت فرش زمرد کاشان را توضیح دهید؟

این شرکت در سال ۱۳۶۹ تأسیس شده و از همان ابتدا در زمینه تولید فرش ماشینی فعالیت خود را آغاز کرد و با کیفیت و رنگ‌بندی‌های مناسب وارد بازار شد. در آن زمان، پنج نمونه از بهترین ماشین‌آلات روز را در اختیار داشتیم؛ تا سال ۱۳۸۲ که ماشین‌آلات جدید وارد بازار شدند و با کمک بانک ملی، شروع به مدرنیزه کردن شرکت و واردات ماشین‌آلات جدید کردیم. سعی ما بر این بود که به روز بوده، نقشه‌های جدیدی را وارد بازار کرده و محصولات با کیفیت و نقشه‌هایی که مورد پسند مشتریان است را ارائه دهیم. چند سالی است که صادرات شرکت نیز رونق یافته و تاکنون به کشورهای کویت، قطر، امارات، چین، اسپانیا و استرالیا صادرات داشته‌ایم.

چه موانعی در توسعه صنعت فرش ماشینی کشور وجود دارد؟

اکنون در بحث گمرک و معاملات ارزی با مشکلات بسیاری مواجه هستیم. در سال ۱۳۹۶، ماشینی را با ارز دولتی گشایش اعتبار کردیم؛ ولی در سال ۱۳۹۷ با نوسانات نرخ ارز مواجه شده و چون گشایش اعتبار کرده بودیم، در نتیجه ماشینی را مورد استفاده قرار دادیم. میزان سرمایه‌گذاری شرکت که ۱۰ میلیارد تومان بوده، اکنون به ۲۲ میلیارد تومان رسیده است. در شرایط کنونی، تولید فرش توجیه اقتصادی ندارد. تاکنون هر چه با وزارت صنایع و انجمن نساجی صحبت کرده‌ایم، نتوانسته‌ایم مشکلات خود را حل و فصل کنیم. در زمانی، بخشنامه‌ای صادر شد و ما را از دریافت ارز آزاد معاف کردند؛ ولی بعد از دو روز، آن بخشنامه اعتبار خود را از دست داد! اکنون با مشکل تهیه مواد اولیه مواجه هستیم و قیمت فرش نیز افزایش یافته است؛ به همین دلیل، در زمینه صادرات فعالیت داریم. در حال حاضر در بحث مالیات بر ارزش افزوده و تعرفه‌های گمرک نیز با مشکل مواجه هستیم. تعرفه‌های گمرک بالا هستند و با فروش ما همخوانی ندارند. در گمرک، هر فرشی که به فروش می‌رسانیم را ۴۴ دلار حساب می‌کنند؛ در صورتی که با این قیمت نمی‌فروشیم. مواردی که به آن اشاره کردیم، از عمده مشکلاتی است که ما با آن روبه‌رو هستیم.

شرکت زمرد چه میزان از نیاز بازار داخل را تأمین می‌کند؟

قبل از اینکه در زمینه صادرات ورود کنیم، حدود ۸۰ درصد نیاز بازار داخل را

چنانچه تحریم‌ها تشدید پیدا کنند، چه مشکلاتی در صنعت فرش ماشینی به وجود می‌آید؟

اگر تحریم‌ها تشدید شوند، واردات مواد اولیه با کندی بیشتری انجام می‌شود؛ در نتیجه، خیلی از شرکت‌ها به تعطیلی کشانده می‌شوند و با بیکاری شدیدی مواجه خواهیم شد. در سال‌های گذشته، در کاشان با کمبود کارگر مواجه بودیم و شرکت‌ها تمام وقت کار می‌کردند؛ به طوری که از شهرهای دیگر برای کار به کاشان می‌آمدند. بعد از نوسانات نرخ ارز، ضربه شدیدی به کارخانه‌های تولیدی وارد شد و خیلی از کارخانه‌ها کارگران خود را تعدیل کردند. خوشبختانه تاکنون شرکت فرش زمرد به این مرحله نرسیده و همچنان با تمام قدرت در حال فعالیت است.

امسال شرکت فرش زمرد چه برنامه‌ای را در دستور کار خود دارد؟

هدف ما این است که ماشین‌آلات بیشتری وارد کنیم؛ ولی تاکنون موفق به انجام این کار نشده‌ایم. طرح امسال شرکت زمرد، وارد کردن ماشین ۱۵۰۰ شانه بود که اگر چه با موافقت دولت همراه شد؛ ولی بعد از مدتی برای وارد کردن ماشین با مشکل مواجه شدیم.

شرکت شما در صادرات چه میزان ارزش‌آوری برای کشور دارد؟

حدود ۷۰ درصد تولیدات این شرکت صادر می‌شود. مشکلی که در زمینه صادرات وجود دارد، این است که برخی از خریداران تمایل دارند با ریال خرید کنند؛ بنابراین نمی‌توانیم ارز حاصل از صادرات را به سامانه نیما برگردانیم. جدیداً هم اعلام کرده‌اند که ارز حاصل از صادرات، اول باید در سامانه نیما ثبت شود و سپس برای خرید مواد اولیه، از سامانه نیما پول بگیریم که این موضوع مشکلاتی را برای ما به وجود آورده است.

وجه تمایز فرش‌های کاشان با دیگر فرش‌های کشور در چیست؟

هر روز، خلاقیت جدید در زمینه طرح‌ها و نقشه‌های فرش ماشینی در کاشان ایجاد می‌شود و به همین دلیل، کاشان حرف نخست را در صنعت فرش ماشینی می‌زند. در سال‌های ۶۹ و ۷۰ فرش‌های نگین مشهد حرف اول را می‌زدند؛ ولی اکنون فرش کاشان نسبت به فرش‌های دیگر از درجه بالاتری برخوردار است و فرش‌های به نام و معتبری دارد.

عدم رعایت قانون کپی رایت، چه مشکلاتی را برای صنایع

فرش ماشینی ایجاد کرده است؟

در گذشته، اکثر کپی‌برداری‌ها از نقشه انجام می‌گرفت؛ اما اکنون اگر طرح و یا نقشی اورجینال باشد، به ثبت می‌رسانیم تا دیگر کسی نتواند از آن‌ها کپی‌برداری کند. با این حال، کماکان کپی‌برداری از روی طرح‌ها وجود دارد و برخی از شرکت‌ها در زمینه کپی‌برداری از طرح‌ها، فعالیت چشمگیری دارند.

آیا چینی‌ها از طرح‌های ایرانی کپی‌برداری می‌کنند؟

متأسفانه طراحان داخلی ما، طرح‌های خود را به کشورهایمانند ترکیه و چین می‌فروشند و این موضوع زنگ خطری برای صنعت فرش ماشینی کشور است. اعتقاد ما بر این است که طرح‌های ایرانی، نباید به کشورهای دیگر ارائه شوند و باید در داخل کشور از این طرح‌ها زیبا استفاده کرد.

مهم‌ترین رقبای ایران در صنعت فرش ماشینی کدام کشورها هستند؟

فرش ماشینی ایران در دنیا رقیبی ندارد. ما فرش‌های سنگین می‌بافیم و از نقشه‌های مدرنی هم بهره می‌بریم؛ اما ترکیه فرش‌های سبک تولید می‌کند. اکنون کشورهای چین، امارات، قطر و اسپانیا علاقه‌مند به خرید فرش‌های ایرانی هستند.

نظر شما در خصوص برپایی نمایشگاه‌های فرش ماشینی چیست؟

به اعتقاد بنده، نمایشگاه فرش ماشینی و دستباف، باید در یک زمان معین برگزار شود. با توجه به نوسانات نرخ ارز، اکنون شرایط حضور شرکت‌های ایرانی در نمایشگاه دمو تکس آلمان به سختی فراهم خواهد شد. امسال، تعداد کمی در نمایشگاه بین‌المللی صنعت فرش ماشینی حضور پیدا کردند؛ چون تولیدات به شکل چشمگیری کاهش پیدا کرده و تولیدکنندگان رغبتی برای حضور در این گونه نمایشگاه‌ها ندارند.

درخواست شما به عنوان یک عضو فعال خانواده صنعت نساجی کشور از مسئولان دولتی چیست؟

امیدواریم که دولت به این صنعت نگاه ویژه‌ای داشته باشد. این صنعت ارزش‌آوری بالایی دارد و دولت با حمایت‌های خود می‌تواند ما را به گسترش این صنعت ترغیب کند.

شرکت‌ها، سرمایه در گردش لازم برای تهیه مواد اولیه را ندارند چراکه افزایش سه برابری قیمت‌ها، تمام شرکت‌ها را در این زمینه با مشکل مواجه کرده است. اگر شرایط به همین صورت ادامه پیدا کند، به کار ما لطمه فراوانی وارد خواهد آمد

مدیرعامل شرکت فرش آویسا کاشان اعلام کرد

رمز موفقیت؛ تولید صادرات محور

احمدرضا صباغی

شرکت فرش آویسا با بهره‌گیری از دانش علمی و کسب تجربه از حاج ناصر صدوقی؛ یکی از مدیران برجسته شرکت فرش زمرد کاشان، در سال ۱۳۹۱ تأسیس و راه‌اندازی شد. این شرکت با تولید انواع محصولات پشمی، ابریشمی (یلی استر فیلامنت) و اکریلیک، توانست جایگاه ویژه‌ای در میان تولیدکنندگان این صنعت به دست آورد. به گفته مهندس علی صدوقی مدیرعامل شرکت فرش آویسا کاشان، اکنون این شرکت با ایجاد واحدی مستقل برای طراحی انواع نقوش با سبک و سلیقه مختلف، توانسته محصولاتی را به کشورهای مختلف از جمله آمریکا صادر کند. مشروح مصاحبه «دنیای سرمایه‌گذاری» با این مدیر جوان به نظر خوانندگان ارجمند می‌رسد.

دلیل انتخاب عنوان «آویسا» برای این چه شرکت چه بوده است؟

«آویسا» به معنای پاکی و روشنی است. در کسب و کارهای خارجی نیز کلمه صداقت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ به این معنی که تجار کشورهای دیگر تمایل دارند با افراد «خوش‌قول» در زمینه صادرات همکاری داشته باشند. شعار ما این است؛ «در کارمان صداقت و درستی حرف اول را می‌زند». به این دلیل برند آویسا را انتخاب کردیم که شبیه آن در صنعت فرش انگشت شمار بود و با این انتخاب خواستیم به مشتریان خود بگوییم که برند آویسا در معاملات و تجارت خود بر پایه راستی و صداقت عمل می‌کند.

چه میزان تولید دارید؟ محصولات شما به کدام کشورها صادر می‌شود؟

تمامی محصولات تولیدی دستگاه ۷۰۰ شانه شرکت آویسا به خارج از کشور صادر می‌شود و با توجه به تغییر فصل، تمام خط رنگ‌آمیزی این دستگاه نیز تغییر می‌کند. به اکثر کشورهای اطراف ایران به صورت ماهانه صادرات داریم. سعی ما بر این بوده که سلیقه بازار هر کشوری را در نظر داشته باشیم و به صورت تخصصی در این زمینه ورود کرده‌ایم. حدوداً ۱۶۰ هزار مترمربع در سال تولید داریم و حدود ۷۰ درصد محصولات خود را به خارج از کشور صادر می‌کنیم.

تحریم‌هایی که علیه ایران اعمال شده تاکنون چه مشکلاتی را برای مجموعه شما ایجاد کرده است؟

اعمال تحریم‌های متوالی و پی در پی طی سال‌های اخیر در ارتباطات خارجی ما تأثیراتی منفی داشته است. از جمله این مشکلات می‌توان به مواردی همچون افزایش هزینه‌های گمرکی کالاهای ایرانی؛ نوسانات شدید قیمت مواد اولیه در مدت زمان کم؛ از دست دادن بعضی بازارهای هدف و جایگزین شدن کشورهای دیگر به جای ایران و افزایش قیمت‌های حمل کالا اشاره کرد.

در مجموع و با توجه به مواردی که اشاره شد، ما مشکلات را به عنوان یک فرصت در نظر گرفته‌ایم و با توجه به روابطمان با مؤتلفان خود در کشورهای دیگر، توانسته‌ایم همواره با آخرین توانمندی خود، مشتریانمان را تأمین و جایگاهمان را در بازارهای خارجی حفظ کنیم. در حال حاضر نیز در حال انجام این پروژه هستیم.

نظر شما در خصوص کپی‌برداری طرح‌های ایرانی توسط کشورهای دیگر مانند چین چیست؟

نه تنها چین، بلکه کشورهایی مانند ترکیه نیز با کپی‌برداری از نقوش

ویژگی منحصر به فرد محصولات شرکت فرش آویسا چیست؟

«تفاوت» یکی از شاخص‌های بارز در بازار جهانی است و طبیعتاً هر تولیدکننده‌ای که بتواند تمایز چشم‌گیری در محصولات خود ایجاد کند می‌تواند سهم بیشتری از بازار را نیز به دست آورد. شرکت فرش آویسا کاشان با بهره‌گیری از دانش روز دنیا و استفاده از مواد اولیه با کیفیت، توانسته محصولاتی را به بازار عرضه کند که هم از لحاظ کیفیت و هم از لحاظ طرح و رنگ با سایر شرکت‌ها متمایز باشد.

ایرانی و همچنین با استفاده از شرایط کنونی اقتصادی کشور، توانسته‌اند بازار کشورهای زیادی را در دست بگیرند و این موضوع ضربه بزرگی را به صنعت فرش ایران وارد می‌کند. البته در تمام دنیا کمپانی‌ها، رقبای تجاری خود را رصد و تحلیل می‌کنند و این یک مسأله طبیعی است؛ ولی این امر به سیاست یک شرکت برای نشان دادن هویت برند خود بستگی دارد که بخواهد پیشرو باشد یا پیرو.

نوسانات نرخ ارز چه تأثیری بر فعالیت‌های شما داشته است؟

نوسانات شدید نرخ ارز موجب تلورانس زیاد بهای تمام شده محصولات می‌شود؛ به طوری که اکنون نرخ را به یک قیمت خریداری می‌کنیم؛ ولی بعد از مدت کوتاهی، قیمت آن چندین برابر می‌شود و قاعدتاً قیمت فروش هم افزایش می‌یابد. پذیرفتن این موضوع برای مشتریان سخت خواهد شد و این امر موجب نابسامانی بازار می‌شود. رقبای ما در کشورهای دیگر این مشکلات را کمتر دارند؛ بنابراین طرف مقابل از کشوری خرید می‌کند که این مشکلات را نداشته باشد.

مهم‌ترین برنامه شرکت آویسا در سال جاری چیست؟

هدف ما افزایش تولید و صادرات محصولاتمان است. تاکنون بازاریابی خیلی خوبی داشته‌ایم و کارهای جدیدی هم تولید کرده‌ایم که هنوز رونمایی نشده و مخصوص بازارهای خاص است. با توجه به مشکلاتی که وجود دارد، شرکت آویسا تاکنون به خوبی فعالیت داشته و به موفقیت رسیده است.

آیا فضا برای سرمایه‌گذاری در صنعت فرش فراهم است؟

این موضوع به نوع تفکر، سیستم سرمایه‌گذاری و نوع نگاه به بازار بستگی دارد. اگر بخواهیم همگی در یک بازار رقابت کنیم، امکان سرمایه‌گذاری کلان سخت‌تر خواهد شد. در بعضی کشورها برای راه‌اندازی شغل، به ظرفیت بازار آن هم توجه می‌کنند. به اعتقاد بنده، دولت باید در این خصوص برنامه‌هایی را برای ارائه داشته باشد که مثلاً فلان شغل تا چه اندازه در کشور ظرفیت سرمایه‌گذاری دارد. اگر ظرفیت‌های شغلی مشخص نباشد، بازار دچار مشکل خواهد شد. متأسفانه در صنعت فرش، محدودیت سرمایه‌گذاری به صورت قطعی و محکم وجود ندارد. موضوعاتی که به آن اشاره کردم، سرمایه‌گذاری در این صنعت را سخت‌تر کرده است.

رمز موفقیت مجموعه شما در صنعت فرش چیست؟

به اعتقاد بنده، باید سنت‌ها را کنار بگذاریم چرا که ماشین‌آلات خود را بر طبق سنت از قبل نگاه نداشته و به روز کرده‌ایم. باید کلاً دیدگاه مردم را از سنت دور و عرصه جدیدی از فرش ماشینی را بدون تعصب به آن‌ها نشان دهیم. **برگزاری نمایشگاه‌های صنعت فرش چه دستاوردی برای این حوزه داشته است؟**

برگزاری نمایشگاه، یک جنبه کشوری و یک جنبه شخصی برای شرکت‌ها دارد. جنبه کشوری این است که افرادی از اتاق بازرگانی کشورهای مختلف وارد ایران می‌شوند و از نمایشگاه ما بازدید می‌کنند. هرچقدر میزان رقابت در بین تولیدکنندگان از نظر طرح، رنگ و ... بیشتر باشد، مسلماً استقبال بیشتری هم از آن خواهد شد. از نظر جنبه شخصی، کارخانه‌داران باید بدانند که با چه هدفی در نمایشگاه‌ها حضور پیدا می‌کنند و آیا می‌توانند از نمایشگاه بهره‌برداري کنند یا خیر. به اعتقاد بنده، با توجه به حجم رقابتی که بین تولیدکنندگان صنعت فرش وجود دارد، باید در این نمایشگاه‌ها شرکت کرد و

به‌روزترین محصولات خود را به نمایش گذاشت تا کشورهای مثل ترکیه و چین نتوانند از بازار ایران پیشی بگیرند.

آیا شرایط خاصی برای استفاده از سرویس‌ها و خدمات فرش آویسا وجود دارد؟

برای استفاده از همه سرویس‌های فرش آویسا قوانین خاصی تعیین کرده‌ایم. توجه داشته باشید که کلیه اصول و پروسه‌های فروش آنلاین و غیر آنلاین فرش آویسا منطبق با قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران، قوانین تجارت الکترونیکی و قوانین حمایت از حقوق مصرف‌کننده است. در مقابل؛ کاربران و مشتریان نیز موظف به رعایت قوانین فوق‌الذکر هستند. حتی چنانچه در قوانین مندرج، رویه‌ها و سرویس‌های کارخانه تغییراتی در آینده ایجاد و اتخاذ شود نیز، در سایت اینترنتی شرکت منتشر و به روزرسانی خواهد شد و کاربران و مشتریان، متعهد به رعایت آن‌ها در هر زمان با شرایط جدید خواهند بود.

سیستم اتوماسیون مالی و اداری تحت وب فرش آویسا نیز جهت اطلاع‌رسانی رویدادها، اخبار، خدمات و سرویس‌های ویژه، امکان دارد برای اعضای پورتال، ایمیل یا پیامک ارسال کند. در صورتی که کاربران یا مشتریان تمایلی به دریافت این‌گونه ایمیل‌ها و پیامک‌ها نداشته باشند، می‌توانند عضویت دریافت خبرنامه فرش آویسا را در پروفایل یا اطلاعات کاربری خود لغو کنند. ما برای رعایت حریم شخصی مشتریانمان نیز سیاست‌های مشخصی تعریف کرده‌ایم؛ چون فرش آویسا به اطلاعات خصوصی یا شخصی افرادی که از خدمات فروشگاه استفاده می‌کنند، احترام گذاشته و از آن‌ها محافظت می‌کند.

در ثبت سفارشات، پردازش و ارسال سفارشات نیز رویه خاصی داریم. روزهای شنبه تا پنج‌شنبه هر هفته، به جز تعطیلات عمومی و رسمی در کشورمان روزهای کاری محسوب می‌شود و کلیه سفارش‌های ثبت شده، در طول روزهای کاری و اولین روز پس از هر تعطیلات پردازش خواهد شد. فرش آویسا به مشتریان خود در ۷ روز هفته و ۲۴ ساعت شبانه‌روز امکان سفارش‌گذاری می‌دهد.

مهم‌ترین اصلی که سعی در اجرای آن داشته و یکی از وجوه تمایز فرش آویسا است، جبران خسارت‌های وارده احتمالی در هنگام حمل‌ونقل می‌باشد. فروشگاه فرش آویسا همواره نهایت سعی و تلاش خود را خواهد کرد تا کلیه سفارش‌ها در نهایت صحت و سلامت و بدون آسیب به دست مشتریان خود در سراسر کشور برسد. تحویل به هر یک از شرکت‌های حمل‌ونقل معتبر، به انتخاب کاربر یا مشتری و اعلام بارنامه مرسوله (درج در سبد خرید و اطلاع‌رسانی) به این معنی است که بروز هرگونه حادثه و ایراد در هنگام حمل و تحویل محصولات به عهده شرکت حمل‌ونقل است و فرش آویسا تنها در صورت تأیید شرکت حمل‌کننده سفارشات و در راستای تسهیل امور پیگیری، خسارت را جبران می‌کند.

آسیب‌های ناشی از حمل‌ونقل باید در عرض ۲۴ ساعت کاری پس از تحویل سفارش به خدمات پس از فروش فرش آویسا اطلاع داده شده و کالای آسیب دیده به همراه صورت‌جلسه رسمی شرکت حمل‌کننده و کلیه متعلقات و فاکتور به خدمات پس از فروش فروشگاه فرش آویسا ارسال شود تا در اسرع وقت مشکل مورد نظر بررسی و رفع گردد.

ما مشکلات را به عنوان یک فرصت در نظر گرفته‌ایم و با توجه به روابطمان با مؤتلفان خود در کشورهای دیگر، توانسته‌ایم همواره با آخرین توانمندی خود، مشتریانمان را تأمین و جایگاهمان را در بازارهای خارجی حفظ کنیم

با نوسانات نرخ ارز، بهای تمام‌شده محصولات نیز دچار نوسان می‌شود. وقتی نرخ را به یک قیمت خریداری می‌کنیم و بعد از مدتی قیمت آن چندین برابر می‌شود قاعدتاً قیمت فروش نیز افزایش می‌یابد و تعداد متقاضیان محصولات صادراتی کاهش پیدا می‌کند. این افزایش قیمت برای مشتری خارجی قابل توجه نیست

مدیر فروش شرکت فرش شاهکار دُرین کاشان:

رونق صادرات با چراغ سبز افزایش نرخ ارز

فاطمه میرزایی برومند

مزیت منحصربه‌فرد فرش ایرانی موجب شده تا فرش‌های دستباف و ماشینی تولید شده در کشورمان با استقبال خوبی در بازارهای جهانی مواجه شده و در اکثر نقاط دنیا طرفداران بی‌شماری داشته باشد. فرش ایران هم‌اکنون در رقابت با فرش‌های کشورهای دیگر همچون گذشته پیش‌تاز است. به منظور آشنایی بیشتر با این هنر و صنعت زیبا، گفت‌وگویی را با مهندس ابوالفضل مبینی، مدیر فروش شرکت فرش شاهکار دُرین ترتیب دادیم. وی فوق لیسانس مدیریت بازرگانی و دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازاریابی است. مبینی معتقد است که فرش‌های ماشینی ایرانی، ویژگی‌های منحصربه‌فردی دارند؛ به طوری که حتی فرش‌بافان کشور چین نیز نمی‌توانند با صنعتگران و طراحان ایرانی رقابت کنند. ماحصل این گفت‌وگو به نظر خوانندگان ارجمند می‌رسد.

فعالیت خود را آغاز کرده و اکنون جزو ۱۰ برند برتر صادرکننده فرش در کشور هستیم. یکی از افتخارات ما، به کارگیری نیروهای جوان است؛ به طوری که میانگین سنی مدیران این شرکت ۳۵ سال می‌باشد.

تاکنون به چه کشورهایی صادرات داشته‌اید؟

عمدتاً به کشورهای عراق، امارات، سوئد، استرالیا، آذربایجان، چین، قزاقستان و ... صادرات داریم و در کشورهای آفریقای جنوبی و آمریکا نیز به دنبال بازاریابی هستیم تا بتوانیم فرش ایرانی را به آن‌ها معرفی کنیم.

صادرات محصولات شما چه میزان ارزآوری برای کشور دارد؟

محصولات خود را با بالاترین ظرفیت ممکن تولید می‌کنیم. ما متکی به بازار صادرات هستیم و به بازار داخل کشور متکی نیستیم. هم‌اکنون ۳۴ فروشگاه انحصاری به نام شرکت فرش شاهکار دُرین در مراکز استان‌ها داریم. با بالاترین ظرفیت سالانه خود کار می‌کنیم و در ماه حدود ۱۸ هزار مترمربع تولید داریم. در سال گذشته نیز، حدود دو میلیون دلار صادرات داشته‌ایم. امسال با توجه به افزایش نرخ ارز، صادرات رونق بیشتری داشته و فکر می‌کنم که در سال جاری نسبت به سال گذشته، افزایش سه برابری صادرات داشته باشیم.

چند درصد از نیاز داخل کشور را تأمین می‌کنید؟

شرایط نامناسب اقتصادی در داخل کشور موجب شده که فقط حدود ۳۰ درصد از تولیدات شرکت را به بازارهای داخلی عرضه کنیم و سعی داریم که این میزان از سهم بازار داخل را حذف کنیم.

نوسانات نرخ ارز چه تأثیری بر فعالیت‌های شما داشته است؟

تهیه مواد اولیه و به تبع آن تولید، به سختی صورت می‌گیرد. همچنین شاهد هستیم که زندگی روزمره مردم دچار مشکل شده و این اصلاً خوشایند نیست؛ ولی از طرفی، بازار صادرات نسبت به گذشته رونق بیشتری داشته است.

متأسفانه واردات مواد اولیه بسیار سخت شده و قطعات مورد نیاز خود را به سختی تهیه می‌کنیم؛ ولی با توجه به اینکه قصد داریم تولید این محصول ملی را افزایش دهیم، با تمامی مشکلات موجود مقابله خواهیم کرد

از چه زمانی شرکت فرش شاهکار دُرین فعالیت خود را آغاز کرده است؟

اجداد ما در حدود یک قرن پیش، در زمینه تولید فرش دستباف در حومه شهرستان کاشان فعالیت داشتند. از سال ۱۳۸۵ با وارد کردن ماشین ۵۰۰ شانه تکسیرا، شروع به تولید فرش ماشینی کردیم. از همان ابتدا؛ پدر بنده که اکنون نیز مدیرعامل شرکت هستند، به دلیل فکر روشنی که داشتند، در حوزه صادرات

در صورت تشدید تحریم‌ها از سوی آمریکا، با چه مشکلاتی مواجه خواهید شد؟

فرش از جمله محصولاتی است که همه مردم دنیا آن را می‌پسندند و غالباً نیز به دنبال فرش ایرانی هستند. اگر قرار بر این باشد که تحریم‌ها اتفاق بیفتد و صادرات به کشورهای دیگر ممنوع شود، فرش را به مشتریان خود در داخل کشور تحویل خواهیم داد. اکنون محصولاتمان را در مرزها و مبادی ورودی هر کشور به مشتریان خود تحویل می‌دهیم. کشورهای دیگر نیز به قدری به محصولات ما علاقه‌مند هستند که این موضوع را خواهند پذیرفت.

برنامه شرکت فرش شاهکار دَرین تا پایان امسال چیست؟

با توجه به بیانات مقام معظم رهبری، امسال سال «حمایت از کالای ایرانی» نام‌گذاری شده است. در راستای تحقق این شعار، یک دستگاه جدید خریداری و به مجموعه اضافه کرده‌ایم و به دنبال آن هستیم که ظرفیت تولید خود را افزایش دهیم. ما از نیروهای کارآمد و توانمند بهره می‌بریم و اگر بتوانیم به اهداف خود برسیم، تولیدات را همراه با تکنولوژی جدید به‌روزرسانی خواهیم کرد.

به نظر شما عمده‌ترین مشکلات صنعت فرش چیست؟

متأسفانه واردات مواد اولیه بسیار سخت شده و قطعات مورد نیاز خود را به سختی تهیه می‌کنیم؛ ولی با توجه به اینکه قصد داریم تولید این محصول ملی را افزایش دهیم، با تمامی مشکلات موجود مقابله خواهیم کرد. برای رفع مشکلات موجود، نامه‌های بسیاری از طرف شرکت شاهکار دَرین به مسئولان مربوطه در اداره صنایع و معادن ارسال کرده‌ایم؛ ولی تاکنون جوابی نگرفته‌ایم.

آیا حضور در نمایشگاه صنعت فرش ماشینی برای شما دستاوردی به همراه داشته است؟

به اعتقاد بنده، امسال، سال خوبی برای شرکت در نمایشگاه بود؛ چون مشتریان بسیاری از کشورهای دیگر برای حضور یا بازدید از این نمایشگاه وارد ایران شدند. در این شرایط ما نیز با حضور در نمایشگاه به راحتی توانستیم محصولات خود را معرفی کنیم. **وجه تمایز فرش کاشان با دیگر فرش‌ها، از جمله فرش مشهد چیست؟**

در سال‌های گذشته، شهر مشهد رتبه نخست کشور را در تولید فرش ماشینی کسب می‌کرد؛ ولی طی دو سال گذشته، شهر کاشان به دلیل وجود مدیران توانمند و تحصیل کرده، توانست رتبه اول تولید فرش ماشینی را از آن خود کرده و عنوان «مهد فرش» را برای خود به ارمغان آورد و از شهرهای مشهد، اصفهان و دلیجان پیشی بگیرد. کیفیت مناسب محصولات، سلیقه و مدیریت خوب مدیران با سابقه، از عوامل موفقیت صنعت فرش ماشینی کاشان به حساب می‌آید.

آیا همچون گذشته، امکان و فرصت سرمایه‌گذاری در صنعت فرش ماشینی وجود دارد؟

متأسفانه به دلیل افزایش نرخ ارز به هیچ‌وجه این امکان وجود ندارد. دستگاه‌های تولیدی، بافندگی و ریسندگی فرش ماشینی از کشورهای آلمان، بلژیک، ایتالیا و دیگر کشورهای اروپایی وارد می‌شود و به دلیل وجود تحریم‌ها و بالا بودن قیمت ارز، شرکت‌ها قادر به خرید دستگاه‌های جدید نیستند. نبود مواد اولیه حتی موجب کاهش آمار تولیدات ما نیز شده است.

نظر شما در خصوص کپی‌برداری در صنعت فرش چیست؟ آیا چینی‌ها در این زمینه توانسته‌اند گوی موفقیت را از صنعتگران ایرانی برابند؟

به دلیل بالا بودن ظرفیت تولید، شرکت‌هایی در بازار می‌توانند به خوبی پیشرفت کنند که محصولات منحصربه‌فردی داشته باشند. اکنون دیگر سلیقه مردم مانند گذشته نیست و به دنبال طرح‌های جدید هستند. طراحان فرش زحمات زیادی می‌کشند و به اعتقاد بنده، کپی‌برداری در این صنعت اصلاً کار درستی نیست. کشور چین نیز در زمینه کپی‌برداری از طرح‌های فرش ایرانی موفق نبوده؛ چون فرش آمیزه‌ای از هنر، طرح، رنگ و هزاران ایده از فرهنگ است. چینی‌ها هنر و اصالت ایرانی را ندارند؛ به همین دلیل نمی‌توانند طرح‌های ایرانی را کپی کنند و تاکنون پیشرفت محسوسی در صنعت فرش ماشینی نداشته‌اند.

آیا فرش‌های ماشینی در ایران بازار خوبی دارند؟

نگاه مردم ایران به فرش‌های ماشینی، نگاه مثبتی است؛ اما با توجه به وضعیت اقتصادی کشور، بیشتر توجه متقاضیان به قیمت فرش معطوف شده است. امسال قیمت فرش ماشینی نسبت به سال گذشته ۷۵ درصد افزایش داشته است. فرش‌ها را که در سال گذشته یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان به فروش می‌رساندیم، اکنون با قیمت دو میلیون و ۷۰۰ هزار تومان عرضه می‌کنیم.

در سال‌های گذشته با تعاونی‌های فرهنگیان، نیروی زمینی، نیروی هوایی و ... قرارداد داشته و مدت‌های طولانی به این ارگان‌ها، محصولات و خدمات ارائه می‌دادیم؛ اما اکنون این امکان وجود ندارد؛ چراکه با کمبود مواد اولیه و بی‌ثباتی قیمت‌ها مواجه هستیم و به همین دلیل ترجیح می‌دهیم بیشتر در صادرات فعالیت داشته باشیم.

آیا دولت از صنعت فرش ایران حمایت می‌کند؟

درصد قابل توجهی از صادرات غیرنفتی ایران مربوط به صنعت فرش است. به نظر دولت؛ آن‌طور که باید از این صنعت حمایت نکرده است. تولیدکنندگان فرش و مدیرانی که به فکر توسعه کارخانه‌های خود و وارد شدن به بازارهای بین‌المللی هستند تکیه‌گاهی ندارند که بتوانند به آینده امیدوار باشند.

درخواست شما از مسئولان دولتی چیست؟

تقاضای بنده از دولت این است که به صنعت فرش ماشینی کاشان توجه ویژه‌ای داشته باشد؛ چراکه طبق آمار موجود، حدود ۴۵ هزار نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم در صنعت فرش ماشینی کاشان در حال فعالیت هستند.

هدف مدیران شرکت فرش شاهکار دَرین چیست؟

هدف پرسنل و مدیران این شرکت، تولید و عرضه محصولات و خدمات به بهترین شکل و بالاترین کیفیت است؛ زیرا بر این عقیده‌ایم که فروش، آغاز همکاری است. هدف دیگر ما سرفرازی نام کشور عزیزمان ایران در بازارهای جهانی است که مطمئناً با پشتکار قوی مدیرانمان، این امر تحقق پیدا خواهد کرد. تمام سعی ما بر این است تا با بازیابی درست، محصولات مربوط به هر اقلیم و منطقه را تولید کنیم. هدف دیگر، برندسازی بین‌المللی شرکت شاهکار دَرین است که با توجه به برنامه‌ریزی مدیران شرکت، توانسته‌ایم به این هدف نزدیک شویم.

هم‌اکنون ۳۴

فروشگاه انحصاری

به نام شرکت فرش

شاهکار دَرین در

مراکز استان‌ها

داریم. با بالاترین

ظرفیت سالانه خود

کار می‌کنیم و در

ماه حدود ۱۸ هزار

مترمربع تولید داریم.

در سال گذشته نیز

حدود دو میلیون دلار

صادرات داشته‌ایم

دکتر علیمردان شیبانی، مدیرعامل گروه صنعتی موکت همدان:

خودتحریمی

زیان بارتر از تحریم‌های خارجی

سارا نظری

یکی از صنایع مطرح در نساجی کشور، صنعت تولید موکت است. این صنعت در ایران از اوایل دهه ۶۰ شمسی با تولید حدود ۴۰ میلیون مترمربع موکت در ۱۱ شرکت آغاز به کار کرد و به تدریج با افزایش روند تقاضا، قبل از آغاز دهه ۸۰ شمسی توانست، ظرفیت تولید خود را در ۴۰ کارخانه به سالانه حدود ۸۰ میلیون مترمربع موکت برساند. بعدها هر چند تغییر سبک زندگی مردم تأثیر به‌سزایی در کاهش تقاضای موکت در بازار داخلی داشت؛ اما در حال حاضر برخی از شهرستان‌ها و کشورهایمانند آفریقا، عراق، افغانستان، کشورهای تازه استقلال‌یافته شوروی سابق و ... جزو بازار هدف این صنعت محسوب می‌شوند که در صورت حمایت دولت و تأمین مواد اولیه، تولیدکنندگان این محصول می‌توانند، ارزش آوری بالایی را برای کشور داشته باشند. به منظور آشنایی بیشتر با مسایل این صنعت، با دکتر علیمردان شیبانی، عضو انجمن صنایع نساجی ایران و مدیرعامل گروه صنعتی موکت همدان به گفت‌وگو نشستیم و نظر وی را در خصوص "مشکلات تولیدکنندگان موکت در ایران" و "ویژگی‌های این صنعت تولیدی و اشتغال‌زا" جویا شدیم. مشروح مصاحبه در ادامه به نظر خوانندگان می‌رسد.

این واحد تولیدی چه ویژگی‌هایی داشت؟

تأسیس اولین واحد صنعتی گروهمان به سال ۱۳۵۹ باز می‌گردد. بنده در جمع دوستانم پیشنهاد کردم که بیایید ما هم مانند لاجوردی‌های بزرگ در مقیاسی به مراتب کمتر برای خودمان کاری کنیم؛ بنابراین کارخانه باند، گاز و پنبه کاوه در شهرستان ساوه (شهر صنعتی کاوه) احداث شد. در این دوره وزارت صنعت مجوز ایجاد ۱۱ واحد تولید موکت با ظرفیت تولید هر واحد یک میلیون و ۲۵۰ هزار مترمربع را صادر کرد که یکی از واحدها را توانستیم به دلیل ترکیب سهامداران با تجربه و پیشینه علمی بالا در بندرعباس به نام شرکت صنایع بوریا راه‌اندازی کنیم که در زمان خود یکی از موفق‌ترین و خوش‌نام‌ترین کارخانه‌های موکت بود. سپس گروه صنعتی موکت همدان و شرکت نخ رنگ را راه‌اندازی کردیم که یک شرکت بافندگی، چاپ و تکمیل بود. در قروه، یک شرکت بافندگی و گونی‌بافی و در همدان نیز شرکت نخ و اکیاتان را راه‌اندازی کردیم که در زمینه ریسندگی و بافندگی فعالیت داشتند. اکنون در تمام این مجموعه‌ها، حدود یک هزار و ۵۰۰ نفر مشغول به کار هستند.

آیا کارخانه‌های تولید موکت، همانند بسیاری از صنایع دیگر نساجی دچار رکود شده‌اند؟

خیلی‌ها اعتقاد دارند که صنعت نساجی، صنعت ورشکسته‌ای است؛ ولی بنده اصلاً چنین اعتقادی ندارم. به نظرم، صنعت نساجی به هزاران دلیل نه‌تنها ورشکسته نیست؛ بلکه یکی از پیشروترین صنایع کشور و پلکان ترقی همه کشورهایی است که امروزه در زمره کشورهای صنعتی جهان هستند. مهم‌ترین دلیل آن، نیاز مبرم جامعه به محصول نهایی این صنعت از بدو تولد تا روزی که این دنیا را ترک می‌کنیم، است. صنعت نساجی، یک صنعت بومی می‌باشد و از گذشته‌های دور در کشور بوده است. بزرگ‌ترین امتیاز صنعت نساجی این است که بیشتر از ۹۵ درصد آن متعلق به بخش خصوصی است. ما مشکلات فراوانی داریم؛ ولی هنر انسان این است که با مشکلات مقابله کند. طبق آخرین آمار، ۱۲ درصد اشتغال صنعتی کشور در بخش نساجی متمرکز است. ما ۹ هزار و ۸۱۸

از چه زمانی فعالیت خود را در عرصه تولید آغاز کردید؟
از سال ۱۳۴۵ فعالیت خود را از کف کارخانجات صنعتی آغاز کرده‌ام. شروع کار من از ۶۰۰ متر زیر زمین در معادن زغال‌سنگ شرکت ملی ذوب‌آهن ایران بود. از سال ۱۳۵۹ به مدت ۳ سال مدیر داخلی کارخانجات صنایع اراک بودم که به عنوان پنجاه و دومین کارخانه در این صنعت با یک گروه بسیار خوش‌فکر و موفق لاجوردی‌ها در زمینه ریسندگی، بافندگی، موکت، الیاف‌سازی و ... فعالیت داشته و حدود یک هزار و ۲۰۰ نفر کارگر در آن مشغول به کار بودند.
نخستین واحد تولیدی خود را چه زمانی تأسیس کردید؟

واحد دارای پروانه داریم که ۱۱ درصد بنگاه‌های فعال صنعت کشور را تشکیل می‌دهند. البته واحدهای بدون پروانه هم وجود دارند که تعدادشان زیاد است. ۵ درصد کل سرمایه‌گذاری صنعتی را در بخش نساجی داریم. افرادی که در صنعت نساجی مشغول به کار هستند، ۲۱ درصد کل شاغلین کشور را تشکیل می‌دهند. با این تفاسیر چنین صنعتی اصلاً نمی‌تواند ورشکسته باشد. اگر توجهی که دولت‌مردان ما به صنایعی دیگر مانند خودروسازی و... دارند، به صنعت نساجی هم داشته باشند، اشتغال‌زایی و ارزش‌افزوده‌ای که در این صنعت ایجاد می‌شود، قابل قیاس با سایر صنایع نخواهد بود.

به نظر شما دولت چه کمک مؤثر و به‌سزایی می‌تواند به این صنعت کلیدی داشته باشد؟

به اعتقاد بنده، پشت‌درب‌های بسته در خصوص هیچ صنعتی، به خصوص صنعت نساجی، نباید تصمیم‌گیری شود. نمونه بارز آن، تصمیمی است که در مورد ارز گرفته شد که قطعاً بدون مطالعه لازم این کار صورت گرفت و امروز شاهد مشکلات فراوان آن هستیم. در گذشته ما می‌دانستیم که اگر قرار است قطعه‌ای را خریداری کنیم، باید ارز خود را از صراف تهیه و حواله کنیم ولی امروز اصلاً نمی‌دانیم که باید چه کنیم. به نظر، مشکلات موجود ناشی از عدم مشورت مسئولان دولتی با بخش خصوصی واقعی است.

مدتی پیش با عده‌ای از صنعتگران در دفتر دکتر شریعتمداری (وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت) یک جلسه ۶ ساعته داشتیم؛ اگرچه نتیجه چندان مثبتی هم نگرفتیم؛ ولی در آن جلسه مهندس شافعی، رییس اتاق بازرگانی ایران، به درستی گفتند که "در دوران تحریم، باید در داخل کشور تسهیل ایجاد شود، نه اینکه تحریم داخلی افزایش پیدا کند."

متأسفانه تحریم‌های داخلی ما را بیشتر آزار می‌دهند تا تحریم‌های خارجی. بالآخره با تمام سختی‌های موجود، تاکنون توانسته‌ایم از تحریم‌های خارجی عبور کنیم؛ ولی موضوع این است که از تحریم‌های داخلی نمی‌توان عبور کرد. چون عبور از آن، یعنی کار خلاف قانون انجام دادن که در شأن صنعت‌گر واقعی نیست. من همیشه این را مثال زده‌ام که صنعت کشور مانند کامیونی است که از یک سربالایی بسیار صعب‌العبور بالا می‌رود و باید خیلی مراقب باشیم. اگر با گذاشتن این همه قید و بند، مقررات و آیین‌نامه بار این کامیون زیادتر از حد تحملش شود، متأسفانه از حرکت باز خواهد ایستاد و حرکت دوباره چنین کامیونی، اگر نه کاری محال؛ بلکه بسیار سخت خواهد بود.

محصولات شرکت موکت همدان چه ویژگی‌هایی دارند که آن را از سایر رقبا متمایز می‌سازد؟

شرکت موکت همدان، یک شرکت بسیار با سابقه است و از مؤسسان و هیات مدیره توانمند و با تجربه‌ای بهره می‌برد. ما ۵ نفری که در این مجموعه فعالیت را شروع کردیم، جمعاً بیش از ۲۰۰ سال سابقه کار در صنایع مختلف داریم. طبعاً انتظار این است که محصولی ارائه دهیم که از نظر کیفیت و قیمت مطلوب باشد و دعای خیر مصرف‌کنندگان آن و رضایت پرسنل زحمت‌کش شرکت همیشه همراهمان باشد.

آیا در صادرات موکت به سایر کشورها موفق عمل شده است؟

به نظر، اصل بقای یک شرکت علاوه بر عرضه درست داخلی، صادرات است؛ ولی صادرات ابزار خودش را می‌خواهد و باید در این زمینه کار فرهنگی انجام شود. باید با کشورهای هدف روابط فرهنگی مناسبی

داشته باشیم تا آغوششان به روی کالای ایرانی باز باشد. در صادرات باید از نظر کیفیت و قیمت با کشورهای دیگر رقابت کنیم. نمونه بارز آن کشور چین است. این کشور تمام ۳۶۵ روز سال را کار می‌کند؛ ولی ما در سال ۱۱۰ روز تعطیلی داریم که بدترین حالت آن تعطیلی وسط هفته است. مواردی مانند تعطیلات بی‌شمار، مالیات بر ارزش‌افزوده به روش نادرست کنونی، بهره‌های بالای بانکی، بیمه‌های اجتماعی و پرداخت‌های بسیار ناخواسته‌ای که با آن مواجه می‌شویم، قیمت تمام‌شده را افزایش می‌دهند. شما در صادرات، زمانی می‌توانید موفق باشید که قیمت کالا قابل‌رقابت باشد. مهم‌ترین مسأله این است که باید سیستم بانکی در صادرات فعال و درست عمل کند. متأسفانه مدتی است که به دلیل تحریم‌های ناعادلانه شانس گشایش اعتبار نه برای صادرات و نه برای واردات را نداریم و این خود بزرگ‌ترین مشکل سر راه صادرات کالای ما است.

آیا در تأمین مواد اولیه که عمدتاً از سوی پتروشیمی‌ها تولید می‌شود، به خودکفایی رسیده‌ایم؟

تا حدود ۱۲ سال پیش، ۱۰۰ درصد مواد اولیه مورد نیاز خود را باید از کشورهای اروپایی یا کره و عربستان وارد می‌کردیم؛ ولی خوشبختانه اکنون با همت جوانان توانمند و تحصیل‌کرده مملکت، واحدهای پتروشیمی به بهره‌برداری رسیده‌اند و اکنون حتی یک کیلوگرم هم مواد اولیه لازم برای تولید موکت را از خارج وارد نمی‌کنیم؛ ولیکن ای کاش امکان این که ما از خارج مواد اولیه را وارد کنیم، میسر می‌شد؛ چون به مراتب راحت‌تر از شرایط کنونی تأمین داخلی بود. شما نمی‌دانید که عرضه قطره‌چکانی مواد اولیه از سوی پتروشیمی‌ها در بورس، چه بلایی بر سر صنایع پایین‌دستی آورده است. تقاضا و تعهدی بود که هر هفته ۸ هزار و ۴۰۰ تن گرانول نساجی را پتروشیمی‌ها به بورس عرضه کنند؛ ولی با عرضه‌ای به مراتب کمتر به‌ناچار ما باید در بازار آزاد، با چند برابر قیمت، مواد اولیه مورد نیاز خود را تهیه کنیم. ما توانایی تهیه مواد اولیه از کشورهای خارجی را نداریم؛ چراکه امکان گشایش اعتبار و حمل آن وجود ندارد. نباید فراموش کنیم که همه ما در یک قایق هستیم و اگر این قایق سوراخ شود، همه غرق می‌شویم.

با توجه به نوسانات ارزی و شرایط نامتعادل اقتصادی سرنوشت تولید و صادرات موکت ایرانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اگر بخواهیم به آینده کشورمان امیدوار باشیم، باید تولید را مقدس بدانیم. بنده اگر مسئولیتی در کشور داشتم، می‌گفتم که افراد بدون وضو وارد سالن‌های تولیدی نشوند؛ چون فضای تولید، مقدس است. این صنعت، صنعتی است که اشتغال و ارزش‌افزوده ایجاد می‌کند و می‌تواند جوابگوی بیکاری باشد. ما در کشورمان جوانانی داریم که در صورت میدان دادن به آن‌ها، می‌توانیم شاهد به اوج رسیدنشان باشیم.

بنده به عنوان تولیدکننده، هرگونه فعالیتی برای محافظت از مجموعه خود انجام می‌دهم. انتظار ما این است که دولت‌مردان، توجه بیشتری به این صنعت داشته باشند.

در پایان صحبت‌هایم، به جمله‌ای از کتاب کافکا در کرانه اشاره می‌کنم، آنجا که می‌گوید «طوفان که تمام شد، همان شخص قبل از طوفان نیستیم. ما قدرت زیادی به دست آورده‌ایم، معنای طوفان همین است.» به اعتقاد بنده، این شرایط نامناسب تمام خواهد شد و هنر ما این است که از این شرایط سخت عبور کنیم.

کشور همیشه ماندگار ما و مردمان خوب و توانمندش بزرگ‌تر از آن هستند که از این‌گونه طوفان‌ها هراسی داشته باشند.

خیلی‌ها اعتقاد دارند که صنعت نساجی صنعت ورشکسته‌ای است؛ ولی بنده اصلاً چنین اعتقادی ندارم. به نظر من صنعت نساجی به هزاران دلیل، نه تنها ورشکسته نیست؛ بلکه یکی از پیشروترین صنایع کشور و پلکان ترقی همه کشورهایی است که امروزه در زمره کشورهای صنعتی جهان هستند

مدیرعامل شرکت فرش جردن تاکید کرد

افول صادرات با مصوبه‌های بی‌حساب و کتاب

ابراهیم کاظمی

صنعت فرش ایران، طی سال‌های متمادی ثابت کرده است که رقیب بلامنازعی در بازارهای بین‌المللی است؛ اما در یک دهه گذشته، نبود مشوق‌های صادراتی، عدم مدیریت ساختاری در تولید و عرضه فرش به وجود آمدن بازارهای دیگری در کشورهای آسیایی، این جایگاه را دچار تزلزل کرده است. در وضعیت رقابتی، آنچه که از اهمیت زیادی برخوردار است، استفاده از روش‌های بهینه تولید به همراه افزایش کیفیت طراحی و نقش فرش است که در غیر این صورت، بعید نیست این صنعت هم مانند صنایع دیگر رو به افول رود. شرکت فرش جردن حاصل ادغام شرکت نساجی گلریسان کاشان و فرش پارمیدای تهران است. مهدی نوروزپور، مدیرعامل این شرکت از مصائب صادرات فرش برای «دنیای سرمایه‌گذاری» می‌گوید. وی معتقد است: شاید در گذشته، برندهای دیگری در صنعت فرش مطرح بودند؛ اما فرش کاشان در ۱۰ سال گذشته جایگاه اصلی خود را یافته؛ به طوری که در طرح، رنگ و نوآوری پیش‌قدم بوده و حتی رقیبان خارجی را نیز پشت سر نهاده است. در ادامه، شرح کامل این گفت‌وگو را می‌خوانیم.

تاکنون به چه کشورهایی صادرات داشته‌اید؟

عمدتاً به روسیه، چین و کشورهای اروپایی صادرات داشته‌ایم. در این میان باید به این نکته اشاره داشته باشیم که حدود ۷۵ درصد از صادرات فرش کشور متعلق به تولیدات کاشان و از این مقدار، حدود ۵۰ درصد نیز متعلق به شهرستان آران و بیدگل است.

تولیدات شما چه میزان ارزآوری برای کشور داشته است؟

میزان ارزآوری شرکت در سال ۹۶ حدوداً ۱۱ میلیون دلار بوده است؛ اما در سال جاری به دلیل شرایط سخت به وجود آمده، تولیدمان ۵۰ درصد کاهش یافته است. بر این اساس گمان نمی‌کنم این عدد تا پایان سال از ۵ یا ۶ میلیون دلار عبور کند.

به‌طور مشخص، فرش کاشان با چه مشکلاتی مواجه است؟

سه مشکل اساسی وجود دارد که ما را با چالش مواجه کرده است. با نوسانات ارزی چند ماه گذشته، نقدینگی صنایع در سطح پایینی قرار دارد و بانک‌ها هم هیچ‌گونه همکاری در این زمینه با صنایع ندارند. چالش دوم در بخش صادرات است؛ با توجه به اینکه صادرات ما به‌صورت ریالی انجام می‌شود، بازگشت ارز به کشور با مشکلات فراوانی روبه‌رو است. مشکل دیگر، خریدهای نسیه‌ای است که ما در گذشته از کشورهای همسایه داشته‌ایم. با توجه به اینکه خرید مدت‌دار بوده و زمان بازپرداخت آن رسیده است، حتی با وجود وعده‌های دولت در خصوص اختصاص ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی، تاکنون هیچ اقدامی در این رابطه انجام نشده است. با ادامه وضع موجود، اعتبار بازرگانان ایرانی و شرکت‌ها زیر سؤال می‌رود. شرکتی که چندین میلیون دلار بدهکار است، با این نوسان نرخ دلار نمی‌تواند ادامه دهد؛ در صورتی که اگر به صنعت فرش کمک شود، این صنعت جایگاه خود را پیدا خواهد کرد. مشکلات گمرکی، یکی دیگر از بحث‌هایی است که باید به آن پرداخته شود. قانونی که در گمرک مصوب می‌شود، یک سال زمان می‌برد تا به مرحله اجرا برسد. مثلاً در شرایطی که مصوب شده هزینه ترخیص کالا ۱۱ درصد باشد؛ گمرک با این ادعا که مصوبه جدیدی ابلاغ نشده، تعرفه را روی همان ۱۵ درصد نگاه داشته است.

در صادرات محصولاتتان با چه مشکلاتی مواجه هستید؟

مسیر برای صادرات هموار نیست و مصوبه‌های بی‌حساب و کتاب در حال ضربه زدن به صادرات است. به ما گفته می‌شود که باید ارز را به کشور

برند فرش جردن تا چه میزان توانسته پاسخگوی نیاز داخل باشد؟

ما حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد از نیاز بازار داخل را تأمین می‌کنیم؛ ضمن این‌که محوریت کارمان بر مبنای صادرات است. با توجه به اینکه چندین سال در نمایشگاه‌های دموتکس (Demotex) در آلمان و ترکیه حضور داشته‌ایم، ۷۰ درصد تولیدات ما به صادرات اختصاص یافته است.

عمده تولیدات شما چه نوع فرش‌هایی است؟

این شرکت، تولید فرش‌های فانتزی و کلاسیک ۵۰۰، ۷۰۰، ۱۰۰۰ و ۱۲۰۰ شانه را در برنامه دارد. از سال ۱۳۷۴ با استفاده از دستگاه‌های قدیمی تولید خود را آغاز کرده و از سال ۱۳۸۴ نیز، فناوری جدیدی را وارد و هرساله آن را ارتقا داده‌ایم.

بازگردانید؛ در شرایطی که به دلیل تحریم‌های بانکی و قطع خدمات سوئیفت، برای کشور مقابل این امکان وجود ندارد که مبلغ ارز را واریز کند. همین موضوع باعث می‌شود که محصولات ما به تومان فروخته شود. در حال حاضر افغانستان، پاکستان و کشورهای حاشیه خلیج فارس از جمله مشتریانی هستند که با دلار خرید نمی‌کنند.

هم‌اکنون برای بازاریابی بهتر چه زیرساخت‌هایی باید فراهم شود؟
بازاریابی نیاز به فعالیت‌های متنوع و گسترده‌ای دارد. بازاریابی را نمی‌توان فقط از کشور مبدأ انجام داد. در گذشته، صادرکننده با خریدار ارتباط مستمر سالانه داشت. از طرفی، خریدار با برنامه کار می‌کرد، در سال چند بار گردهمایی برگزار می‌کرد، در تکاپو بود، تبلیغات انجام می‌داد، به ایران رفت‌وآمد داشت و طی مراسمی همراه با ایراد سخنرانی و نمایش تصاویر، گزارش سفرش را به مشتری‌های خود که مصرف‌کنندگان نهایی بودند ارائه می‌داد و چون مشتری‌هایش به ایران علاقه‌مند بودند در مراسم شرکت می‌کردند و به‌تبع آن فروش انجام می‌گرفت. صادرکننده این امکان را داشت که در نمایشگاه‌های معتبر خارجی شرکت کند و با کسانی که امکان مسافرت به ایران را ندارند ارتباط تجاری برقرار کند؛ اما امروز کدام‌یک از آن فاکتورها باقی‌مانده است؟ دیگر مغازه‌داری باقی نمانده است؛ در نتیجه ارتباطی که فروشنده می‌توانست با مغازه‌دار داشته باشد هم وجود ندارد. برای تجاری که می‌توانستند به قصد خرید و فرش به ایران بیایند هم امکانات مهیا نیست و با معضلات زیادی در این خصوص مواجه هستند. از طرفی، برای اخذ ویزا هزینه‌های مسافرت صادرکنندگان به نمایشگاه‌های خارج کشور هم سرسام‌آور است. صادرکننده باید پیمان‌سپاری کند که با شرایط فعلی ممکن نیست و به همین دلیل دست‌وپایش بسته است و در صورت تن دادن به این کار باید خود را برای قبول مشکلات بسیار جدی آماده کند؛ در نتیجه ترجیح می‌دهد تا خودش را گرفتار این پروسه پیچیده فرمایشی نکند و عطایش را به لقایش ببخشد.

آیا تحریم‌ها در ادامه فعالیت‌های شما تأثیرگذار بوده است؟
در سال ۲۰۰۰ میلادی، زمانی که تحریم اولیه آمریکا برداشته شد، مجدداً ما به بازار آمریکا راه یافتیم. در آن مقطع زمانی، بسیاری از مشتری‌ها را از دست داده بودیم و تعداد زیادی از آن‌ها به چین، هند، پاکستان، مصر و ترکیه رفته و در آنجا فعال شده و سرمایه‌گذاری کرده بودند. از این رهگذر، دو نتیجه حاصل شده بود؛ نخست، از دست دادن بازار آمریکا و دوم اینکه در غیبت ما، عرصه برای رقبا گسترده و باعث شده بود در زمینه تولید فرش آموزش ببینند و فعالیت کنند. در مجموع، تحریم ضربه مهلکی به ما زده بود. بازگشت به جایگاه و شرایط نسبتاً بهتر که با شرایط اولیه بسیار تفاوت داشت، مدت‌ها به طول انجامید و مجدداً دور جدیدی از تحریم‌ها شروع و هر چه تا آن زمان رسته بودیم، پنبه شد.

چه وجه تمایزی بین تولیدات شما و محصولات مشابه وجود دارد؟

ما همواره سعی کرده‌ایم تا حرف و عملمان یکی باشد و همواره محصولمان را به همان شکلی که تبلیغ کرده‌ایم به دست مشتری رسانده‌ایم. در این صنعت، مسیر به شکلی است که صاحبان تولید با طراحی، رنگ و نوآوری با هم رقابت می‌کنند و فقط کسی که با توجه به موارد ذکر شده بتواند سهم بیشتری از بازار را داشته باشد، می‌تواند جایگاه نخست را از آن خود کند.

آیا هم‌اکنون فضای سرمایه‌گذاری در این صنعت فراهم است؟
این مسیر قطعاً قربانی خواهد داشت و عده‌ای از صنعت کاران باید از صنعت فرش خداحافظی کنند. به عقیده بنده، باید زمینه سرمایه‌گذاری خارجی در کشور فراهم شود. در حال حاضر، فضای سرمایه‌گذاری در هیچ صنعتی فراهم نیست.

در سال «حمایت از کالای ایرانی» آیا به شما توجه ویژه‌ای شده است؟

تمام حرف‌هایی که تاکنون در خصوص حمایت از صنعت فرش زده شده، فقط در حد شعار باقی مانده است. دولت هیچ حمایتی از ما که تولیدکننده کالای ایرانی هستیم، نکرده است.

نوسانات نرخ ارز تا چه میزان در تولید و صادرات فرش تأثیر گذاشته است؟

التهايات بازار ارز تأثیر بسیار زیادی بر صنایع داشته است؛ به‌طوری‌که در هر دو بخش خرید و فروش با ضرر مواجه شده‌ایم. در ماه‌های گذشته، شرایط به‌گونه‌ای شده بود که قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کردند؛ ولی فروشنده‌ای وجود نداشت. درست است که قیمت ارز پایین آمده؛ اما قیمت‌هایی که قبلاً افزایش یافته است را کسی پایین نمی‌آورد. دلیل همه این‌ها برمی‌گردد به حس بی‌اعتمادی که در میان مردم ایجاد شده است. بر این اساس اگر فردی قصد معامله داشته؛ ولی اعتمادی وجود نداشته باشد، تجارت خوبی انجام نمی‌گیرد.

به‌عنوان مدیری که در صنعت فرش فعالیت دارید، نگاه شما به فرش کاشان در مقایسه با دیگر برندهای موجود چیست؟

در گذشته‌های دور برندهای دیگری در صنعت فرش مطرح بوده‌اند؛ اما فرش کاشان طی ۱۰ سال گذشته جایگاه اصلی خود را پیدا کرده است. فرش کاشان در طرح، رنگ و نوآوری پیش‌قدم بوده و حتی رقیبان خارجی را نیز پشت سر نهاده است. قبلاً هر یک از شرکت‌ها، بخش طراحی فرش داشتند؛ اما اکنون ایده‌های خود در طرح و رنگ را از فرش کاشان می‌گیرند. شاید دلیل این پیشرفت چشمگیر این باشد که کاشان، مهد پرورش تاجران فرشی است که رنگ و نقش فرش را به خوبی می‌شناسند.

صنعت فرش در بحث برندسازی به چه جایگاهی رسیده است؟

شرکت‌ها برای برندهای خود تبلیغات بصری دارند و سال‌های بسیاری است که در این حوزه فعالیت دارند. به‌طور کلی، صنعت فرش در برندسازی باید بهتر از این عمل می‌کرد. باید به این نکته اشاره داشته باشیم که تلاش‌های ما در پاک کردن کلیشه ذهنی افراد بی‌ثمر بوده است. به‌عنوان مثال؛ وقتی صحبت از نمایشگاه مبلمان می‌شود، همه اذهان به سمت بازار میل یافت‌آباد می‌رود. در صنعت فرش نیز همین‌طور است؛ برندهای فرش تاکنون نتوانسته‌اند شرایطی را به وجود آورند که وقتی صحبت از نمایشگاه فرش می‌شود، مردم سمت یک برند خاص نروند. شاید به این دلیل است که ما، سازمان مردم‌نهادی در این خصوص نداشته‌ایم. البته شرکت تعاونی فرش ماشینی آران و بیدگل حدود سه سال است که تشکیل شده و بنده به‌عنوان مدیرعامل این شرکت در تلاش هستم تا نمایشگاه اختصاصی فرش کاشان راه‌اندازی کنم و فکر می‌کنم تا دو سال دیگر این برنامه نتیجه دهد.

در پایان اگر نکته‌ای مغفول مانده است، بفرمایید.

صنعت فرش چشم انتظار حمایت دولت است. دولت؛ با بی‌تدبیری خواسته یا ناخواسته، در حال از بین بردن این صنعت است. در دولت‌های قبلی هم قیمت دلار افزایش می‌یافت؛ ولی ما یک روز هم کار خود را تعطیل نمی‌کردیم. دلیل این نابسامانی‌ها، وجود افرادی است که مدیریت این حوزه را بر عهده دارند؛ ولی اطلاعات کافی و مناسب از این صنعت ندارند. در گذشته، ترکیه فقط به دنبال این بود که در این صنعت جایگاه ما را تصاحب کند؛ اما اکنون شرایط به‌گونه‌ای رقم خورده که ترکیه از ما پیشی گرفته و جایگاه بهتری نسبت به ما دارد. دولت باید دست از خود تحریمی بردارد و در شرایطی که دیگران ما را تحریم می‌کنند، بستر مناسبی را برای تولید و صادرات بیشتر فراهم کند؛ نه اینکه با بخش‌نامه‌های پی‌درپی عرصه را تنگ‌تر و محدودتر کند. اکنون اگر صادرکننده، مقداری پایش را کج بگذارد، برچسب قاچاقچی بودن به او می‌خورد. تمام این موارد باعث می‌شود تا صادرکنندگانی که اصالت و سابقه دارند، احتیاط کنند و با این‌همه قوانین دست‌وپا گیر، وارد این عرصه نشوند.

تمام حرف‌هایی که تاکنون در خصوص حمایت از صنعت فرش زده شده، فقط در حد شعار باقی مانده است. دولت هیچ حمایتی از ما که تولیدکننده کالای ایرانی هستیم، نکرده است

مدیرعامل شهرک صنعتی سلیمان صباحی: سرمایه‌گذاری در صنعت فرش توجیه اقتصادی ندارد

شیدا رمزی

در بازدیدی که مدیران صنعت نساجی از شهرک صنعتی سلیمان صباحی داشتند، قول‌هایی را در جهت پیشبرد اهداف این صنعت دادند؛ اما متأسفانه نتوانستند به قول‌های خود عمل کنند

شهرک صنعتی صباحی بیدگلی در سال ۱۳۶۹، در زمینی به مساحت ۲۰۰ هکتار در شرق جاده قدیم آران و بیدگل به کاشان احداث و در محدوده آن حدود ۲۵۰ کارخانه با مجتمع اداری، پارک، مجموعه ورزشی و پایانه باربری پیش‌بینی گردید. با توسعه شهرک صنعتی به ۴۰۰ هکتار هم‌اکنون بیش از ۴۰۰ واحد از کارخانه‌ها به تولید فرش ماشینی اشتغال دارند و دیگر واحدهای تولیدی آن که شامل تولید مواد شیمیایی، بهداشتی، ساخت ظروف و لوازم خانگی و موتور پمپ و... است، محصولات خود را برای مصرف به بازارهای داخلی و خارجی عرضه می‌کند. تعداد افراد شاغل در این شهرک بیش از ۷ هزار نفر است. برای آشنایی بیشتر با فعالیت‌های این شهرک به سراغ مهندس عبدالرحیم مفیدی، مدیرعامل شهرک صنعتی سلیمان صباحی رفته و با وی به گفت‌وگو پرداختیم. مفیدی که هم‌اکنون مدیرعامل شهرک صنعتی، تولیدکننده نخ و فرش ماشینی در شرکت ریسندگی و بافندگی کوروش، عضو شورای شهر آران و بیدگل و عضو اتاق بازرگانی کاشان است، می‌گوید: نوسانات نرخ ارز، موجب افت تقاضای داخل کشور شد و اگر به دلیل افزایش قیمت دلار، صادرات اوج نمی‌گرفت؛ مطمئن باشید که ۷۰ درصد فعالیت شهرک متوقف می‌شد. ماحصل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

آیا تحریم‌ها در روند فعالیت‌های شما تأثیرگذار بوده است؟

بله تأثیرگذار بوده و ما را با مشکلات زیادی مواجه کرده است. یکی از دلایلی که قیمت نخ جوت (لیف طلایی برای فرش ماشینی) از ۶ هزار تومان به ۲۷ هزار تومان رسیده، وجود تحریم‌ها است.

ما اکنون نمی‌توانیم برای تهیه مواد مورد نیاز خودمان به کشورهای دیگر پول حواله کنیم. مثلاً یک کیلو جوت نمره ۱۳ از بنگلادش ۱٫۱ دلار خریداری می‌شود که اگر با دلار آزاد هم حساب کنیم؛ به علاوه ۲۰ درصد هزینه‌های دیگر، حدود ۱۵ هزار تومان می‌شود؛ ولی اکنون در بازار ایران هر کیلو جوت به قیمت ۲۷ هزار تومان به فروش می‌رسد؛ چرا؟ چون تاجر می‌گوید که نمی‌توانم پول حواله کنم و به همین خاطر قیمت‌ها افزایش چشمگیری داشته‌اند.

حدود ۹۰ درصد تولیدات فرش ماشینی در قسمت آکرولیک، وابسته به خارج از کشور است.

رکود موجود در بازار، چه تأثیری بر فعالیت‌های شما داشته است؟

تأثیر رکود کاملاً مشخص است. اکنون بنده فرش‌هایی را تولید کرده و به دلیل نبود مشتری، در انبار نگهداری می‌کنم. تا چه اندازه می‌توانم تولیدات خود را انبار کنم؟ تمام شرکت‌ها به اندازه مشخصی می‌توانند تولید و انبار داشته باشند و چنانچه نتوانند محصولات خود را به فروش برسانند، مجبور می‌شوند که کار را تعطیل کنند.

نوسانات نرخ ارز، موجب افت تقاضای داخل کشور شد و اگر به دلیل افزایش قیمت دلار، صادرات اوج نمی‌گرفت؛ مطمئن باشید که ۷۰ درصد فعالیت شهرک متوقف می‌شد. با قیمت کنونی دلار، برای خارجی‌ها مقرون به صرفه است که از ما خرید کنند.

آیا فضا برای سرمایه‌گذاری در صنعت فرش فراهم است؟ متأسفانه فضا برای سرمایه‌گذاری در صنعت فرش فراهم نیست و با ۸ هزار تومانی نیمایی هم دیگر صرف نمی‌کند که کسی در این صنعت سرمایه‌گذاری کند.

به عنوان اولین پرسش، در خصوص فعالیت‌های شهرک صنعتی سلیمان صباحی توضیح دهید؟

مساحت این شهرک ۴۰۰ هکتار است و ۴۰۰ واحد صنعتی در آن فعالیت دارند. حدود ۹۵ درصد از واحدهای صنعتی این شهرک در زمینه صنعت فرش و صنایع وابسته فعال هستند. شهرستان آران و بیدگل، ۲ درصد از جمعیت استان اصفهان را در اختیار دارد و از حدود ۸ هزار واحد صنعتی این استان، ۸۰۰ واحد متعلق به این شهرستان است. از ۱۱ صادرکننده نمونه استان اصفهان، تعداد ۶ صادرکننده از این شهرک هستند و به مدت ۶ سال متوالی، صادرکننده نمونه ملی از شهرک صنعتی سلیمان صباحی انتخاب شده است. می‌توان گفت که شهرستان آران و بیدگل، قطب فرش ماشینی کشور است.

با چه مشکلاتی در صنعت فرش ماشینی مواجه هستید؟

تا پایان سال ۹۶، صادرات و فروش داخل رونق خوبی داشت؛ ولی از اوایل سال ۹۷، با افزایش نرخ ارز مشکلاتی به وجود آمد. در بازدیدی که مدیران صنعت نساجی از شهرک صنعتی سلیمان صباحی داشتند، قول‌هایی را در جهت پیشبرد اهداف این صنعت دادند؛ اما متأسفانه نتوانستند به قول‌های خود عمل کنند. اکنون مواد اولیه مورد نیاز خود را به سختی تهیه می‌کنیم. نخ فرش ماشینی که ابتدای امسال کیلویی ۱۴ تا ۱۵ هزار تومان قیمت داشت، اکنون حدود ۴۳ تا ۴۵ هزار تومان به فروش می‌رسد. به دلیل اینکه مردم توان خرید خود را از دست داده‌اند، بازار فرش ماشینی در رکود عجیبی به سر می‌برد. شیفت کاری خیلی از شرکت‌ها از سه شیفت به یک شیفت تنزل پیدا کرده و برخی از شرکت‌ها تعطیل شده‌اند. البته مشکلات دیگری وجود دارد که در مقایسه با این موضوع، از اهمیت کمتری برخوردار هستند.

میزان ارزآوری تولیدات کارخانه‌های مستقر در شهرک صنعتی سلیمان صباحی برای کشور چقدر است؟

میزان ارزآوری این شهرک حدود ۳۰۰ میلیون دلار در سال است و بدون در نظر گرفتن فولاد مبارکه اصفهان؛ شهرستان آران و بیدگل و کاشان رتبه اول استان را از نظر صادرات و ارزآوری دارد.

دنیای سرمایه‌گذاری

دنیای انرژی

دولت باید از تصمیمات

لحظه‌ای پرهیز کند / ۴۴

انرژی‌های تجدیدپذیر

دوستدار طبیعت و سودآور برای

سرمایه‌گذار / ۴۶

خروج قطراز اوپک؛ سیاسی

یا نمادین؟! / ۴۸

قائم مقام انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی:

دولت باید از تصمیمات لحظه‌ای پرهیز کند

زهرا فضلعلی

صنایع پتروشیمی در ایران پیشینه‌ای ۵۰ ساله دارد. تأسیس بنگاه شیمیایی و به دنبال آن آغاز عملیات احداث کارخانه کود شیمیایی در سال ۱۳۳۷، موجب پیدایش این صنعت در ایران شد و از همان زمان، صادرات غیرنفتی همواره مورد توجه ویژه سیاست‌گذاران اقتصادی ایران بوده است؛ زیرا رشد و گسترش آن، موتور محرک مشارکت فعال تر کشور در بازارهای جهانی و به تبع آن، رقابتی تر شدن اقتصاد و توسعه کشور می‌شود. طی سال‌های اخیر در ایران، محصولات پتروشیمی نقش به‌سزایی در رشد صادرات غیرنفتی کشور داشته تا جایی که در برخی اذهان این امید را به وجود آورده که شاید صنعت پتروشیمی کشور بتواند در آینده‌ای نزدیک اقتصاد ایران را از این وابستگی تاریخی به صادرات نفت خام رهایی بخشد. به همین منظور به سراغ فریبرز کریمایی که از سال ۱۳۹۴ تاکنون سمت قائم‌مقامی انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران را بر عهده دارد، رفتیم تا از دستاوردها و اقدامات صورت گرفته برای توسعه این صنعت باخبر شویم. وی در حوزه پتروشیمی تاکنون در مقام معاون سابق برنامه‌ریزی شرکت توسعه سرمایه‌گذاری نفت و گاز پارسیان و عضو اسبق هیات مدیره شرکت‌های پتروشیمی مروارید ایلام، کرمانشاه و ارومیه فعالیت داشته و اکنون عضو پتروشیمی خراسان نیز می‌باشد. آنچه در ادامه می‌آید، ماحصل گفت‌وگوی «دنیای سرمایه‌گذاری» با وی است.

انجمن باعث می‌شد که نقش صنعت پتروشیمی پررنگ‌تر شود. هنگامی که در اواخر دهه ۱۳۸۰، خصوصی‌سازی محقق شد؛ مالکان جدید شرکت‌های پتروشیمی که در اصل انجمن را پایه‌گذاری کرده‌اند؛ بخش خصوصی واقعی بودند. در این بین می‌توان از شرکت‌هایی مانند رجال، نوید زر شیمی، فرسا شیمی و پلی نار در کنار سایر شرکت‌های پتروشیمی نام برد. انجمن صنفی کارفرمایی پتروشیمی، اوایل سال ۱۳۸۹ فعالیت خود را آغاز کرد. خوشبختانه با گذشت زمان شرکت‌های بیشتری جذب انجمن شدند و اکنون بیش از ۹۵ درصد از شرکت‌های پتروشیمی (۶۸ شرکت) عضو این انجمن هستند. رویکرد ما، تعامل با دولت و اهداف حاکمیتی است و در این چارچوب به‌عنوان بازوی کمکی ایفای نقش می‌کنیم و حلقه واسط بین شرکت‌های پتروشیمی و فعالان اقتصادی با دستگاه حاکمیتی در حوزه قانون‌گذاری و اجرا هستیم. فعالیت‌های ما در حوزه صادرات، تولید و اخیراً در حوزه ارز، بیانگر رویکردمان در جهت توسعه صنعت پتروشیمی است. گرچه با وجود تحولات اخیر، بحث توسعه شاید از اولویت خارج شده باشد؛ اما در دوره پسا برجام انجمن بسیار کوشش کرد تا از فرصت‌های موجود حداکثر استفاده را ببرد و زیرساخت‌های مناسب را فراهم آورد تا صنعت پتروشیمی به جایگاه حقیقی خود برسد.

چه اقدامات حمایتی از جانب انجمن برای شرکت‌های عضو انجام شده است؟

عمده فعالیت‌های ما، بحث‌های صنفی است و در تعامل با شرکت‌ها در بسترهای اقتصادی نیز چارچوب مشخصی تعریف شده است. همچنین در حوزه‌های تأمین خوراک، قیمت‌گذاری، بحث‌های مالیاتی، قوانین و مقررات مربوطه و برخی از خلأهایی که در حوزه‌های مذکور وجود دارد، فعالیت داریم. از دیگر فعالیت‌های انجمن می‌توانیم به همکاری با سایر تشکلات با هدف حصول جایگاه بهتر برای بخش خصوصی و پرداختن به اصل مطالبه‌گری اشاره کنیم. در مجموع؛ اهداف کلی انجمن‌ها و سندیکاها فراهم کردن چارچوب تعامل با دولت است که خوشبختانه عملکردمان گویای موفقیت ما به میزان بسیار زیاد است. جایگاه انجمن در سطح رسانه‌ها و مراکز تصمیم‌گیری، مهر تأییدی

ضرورت شکل‌گیری انجمن صنفی کارفرمایی پتروشیمی چه بود؟

کلیه صنایع و اصناف در کشور ما به دلیل مشکلات و مسایلی که با سازوکارهای موجود دارند، نیازمند پیگیری‌های صنفی هستند. طبیعتاً فلسفه تشکیل سندیکاها و انجمن‌ها چیزی جز پیگیری مطالبات شرکت‌های عضو نیست. ما از یک اقتصاد دولتی به سمت اقتصاد بخش خصوصی گذر کرده‌ایم و بدون شک، جایگاه این انجمن‌ها در دوران بعد از گذار، جایگاه ویژه‌ای است و نیاز به ایجاد چنین انجمنی احساس می‌شد. بخش خصوصی ما نوپا بود و مسایل بسیار زیادی را با دستگاه‌های دولتی و قانون‌گذاری داشتیم. وجود یک

بر این ادعا است. همان‌طور که می‌دانید؛ صنعت پتروشیمی بخش مهمی از اقتصاد کشور را در دست دارد و در حدود ۲۷ درصد صادرات غیرنفتی در اختیار این صنعت است.

دوازدهمین دوره نمایشگاه ایران پلاست امسال برگزار شد. این نمایشگاه را از دیدگاه بین‌المللی چگونه ارزیابی کردید؟

متأسفانه در چند سال گذشته، نمایشگاه مذکور آن‌طور که باید مورد توجه شرکت‌های خارجی قرار نگرفته است. معتقدم که هدف از برپایی نمایشگاه‌های بین‌المللی در ایران باید مجدداً مورد ارزیابی قرار گیرد. در تمام دنیا هدف از برپایی نمایشگاه ایجاد تعامل و برقراری روابط کاری و تجاری جدید و نیز پیدا کردن مشتریان جدید برای محصولات عرضه شده می‌باشد. همچنین؛ معرفی ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها از اهداف مهم نمایشگاه‌ها است. اگر قرار باشد که از فرصت نمایشگاه برای شناساندن قابلیت‌ها و توانمندی‌های کشور به اقصی نقاط دنیا استفاده کنیم باید به مواردی مثل تضمین سرمایه‌گذاری، رتبه اعتباری، مقررات داخلی و فضای کسب‌وکار نیز توجه داشته باشیم؛ بنابراین باید به زیرساخت‌ها توجه ویژه‌ای داشت.

چالش‌های سرمایه‌گذاری در کشور شامل چه مواردی می‌شود؟ چه راهکارهایی برای بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری در ایران پیشنهاد می‌کنید؟

ابتدا باید دید که در حوزه پتروشیمی به چه زیرساخت‌هایی نیازمند هستیم. یک سری از نیازمندی‌ها مانند رتبه اعتباری، کلی است؛ یعنی فرقی نمی‌کند که صنعت پتروشیمی مورد نظر باشد یا صنعت خودرو. ابتدا باید به لحاظ اعتباری در دنیا رتبه اعتباری مناسبی ایجاد کنیم و این امر به‌سادگی محقق نمی‌شود. سرمایه‌گذاری در ایران ریسک زیادی دارد و این ریسک شامل فاکتورهای زیادی مانند فضای کسب‌وکار داخلی، مجوزها و سازوکارها، بالا بودن نرخ تأمین مالی و فضای بوروکراتیک حاکم بر جامعه می‌شود. اگرچه رتبه اعتباری ما در سال‌های اخیر در دنیا دست‌خوش تغییر شده؛ اما آنچه که در نهایت امر به دست آمده، جایگاه مطلوبی نیست. با در نظر گرفتن اینکه ما در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی به‌طور کلان دارای مزیت هستیم؛ این مزیت‌ها باید متبلور شوند. برای این تبلور بایستی اقدامات بزرگی انجام دهیم و در درجه اول باید نگاهمان به بخش خصوصی را تغییر دهیم. تمام این موارد در کنار یکدیگر پتانسیل بالایی را ایجاد می‌کنند؛ اما برای به‌منصه ظهور رساندن آن‌ها نیازمند آن هستیم که نگرشمان به بخش خصوصی به‌طور جدی تغییر کند و این بخش را به رسمیت بشناسیم. معنای به رسمیت شناختن بخش خصوصی چیزی جز استفاده از فعالان این بخش در تصمیم‌گیری‌ها نیست. یکی از راهکارها برای بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری این است که دولت باید از تصمیمات نوسانی پرهیز کند و در قوانین، ثبات به وجود آورد. اگر قرار باشد که هر روز شاهد تصمیم‌گیری‌های جدید و شرایط جدیدتر باشیم، سرمایه‌گذار دچار سردرگمی می‌شود. لازمه این کار نیز استفاده از ابزارهایی مانند نهادهای رگولاتوری است. اگر در حوزه‌های مختلف چنین نهادی ایجاد شود و اختیار امور به نهادهای رگولاتوری مستقل سپرده شود، می‌توان امیدوار بود که زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری به‌طور صحیح شکل بگیرد و در مقطعی که نظاره‌گر توقف توسعه صنایع هستیم، از تبدیل این تهدید به فرصت به خوبی استفاده کنیم.

پیامدهای تحریم در صنعت پتروشیمی چه بوده و برای رویارویی یا به حداقل رساندن عوارض آن چه تمهیداتی توسط انجمن صنفی کارفرمای پتروشیمی اندیشیده شده است؟

با توجه به تجارب و سوابق قبلی مقابله با تحریم‌ها؛ می‌توان گفت که این تحریم‌ها برای ما خیلی نا آشنا نیست. در این راستا؛ شرکت‌ها و مجموعه هلدینگ‌ها، برنامه‌ریزی‌هایی را انجام داده‌اند که نیاز به اخذ یک‌سری تعاملات و همکاری دولتی داشته تا حدود زیادی انجام شده است. به هر حال مشتریان قدیمی محصولات پتروشیمی در بازارهای جهانی، به‌سادگی امکان جایگزینی

ما را ندارند. البته در مورد بازارهای هدف نیز باید تنوع‌بخشی داشته باشیم که البته در شرایط فعلی کار ساده‌ای نیست و موفقیت در این مورد هم در گروی تعامل و همکاری دولت در حوزه پتروشیمی و تمامی بخش‌ها است.

سهم و میزان ارزش حاصل از صادرات محصولات پتروشیمی برای تأمین ارزش بازار ثانویه چقدر است؟

متأسفانه در این زمینه از آمارهای مختلف برداشت‌های اشتباه می‌شود. ما یک آمار رسمی گمرک داریم که هرماه در بخش تحلیل‌های مقدماتی ارائه می‌شود. در این آمار؛ بخشی به نام محصولات پتروشیمی وجود دارد که با آنچه که شرکت‌های پتروشیمی تحت پوشش شرکت ملی صنایع پتروشیمی ارائه می‌دهند، تفاوت معناداری دارد. علت آن است که هم در وزارت نفت و هم در صنایع پتروشیمی، "آل. پی. جی" تولید می‌شود که بخشی از این محصول توسط ما و بخش دیگر توسط وزارت نفت صادر می‌شود. آنچه که شرکت‌های پتروشیمی در سال ۱۳۹۶ صادر کرده‌اند، ۲۲ میلیون تن محصول به ارزش ۱۲ میلیارد دلار بوده؛ در صورتی که آمار گمرک عدد ۳۹ میلیون تن محصول به ارزش ۱۵ میلیارد دلار را ثبت کرده است. تا پایان مهرماه ۹۷ در حوزه پتروشیمی حدود ۷ میلیارد و ۴۱۸ میلیون دلار صادرات داشتیم که ۵ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار آن را (حدود ۷۵ درصد) به چرخه اقتصاد کشور بازگردانده‌ایم. از آنجا که سامانه نیما از تاریخ ۱۶ اردیبهشت‌ماه ۹۷ فعال شد، چنین آماري از پتروشیمی در سامانه نیما وجود ندارد. بازار ثانویه هم از ۱۶ مردادماه امسال آغاز به کار کرد و از آن زمان تا انتهای مهرماه سال جاری، جمع‌آوری که در سامانه نیما و در بازار ثانویه به فروش رسید (در یک دوره ۷۵ روزه) معادل ۴ میلیارد و ۳۱ میلیون یورو بوده که ۵۳ درصد آن متعلق به پتروشیمی است. این در حالی است که سهم ما در صادرات غیرنفتی ۲۷ درصد بود. عملکرد صنعت پتروشیمی در زمینه بازگرداندن ارزش به چرخه اقتصاد کشور و تأمین بازار ثانویه قابل تقدیر و دفاع است.

افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و تأثیر آن بر سهام این گروه در بازار سرمایه را چگونه می‌بینید؟

تحلیل شخصی بنده این است که در کلان‌داستان؛ اتفاقی در بحث نرخ ارز افتاد و اکنون دولت بخشنامه‌ای را تصویب کرده که بر اساس این مصوبه از ابتدای نیمه دوم مهرماه امسال باید خوراک شرکت‌های پتروشیمی بر اساس اثرگذاری ارزش‌نمایی محاسبه شود که این موضوع، تأثیر منفی بر سودآوری شرکت‌های پتروشیمی نخواهد داشت. آنچه اتفاق افتاده؛ در نرخ تسعیر ارز است، نه در فرمول قیمت خوراک و از آنجایی که فروش ارزش صادراتی و فروش در بورس کالا نیز با نرخ تسعیر ارزش‌نمایی صورت می‌گیرد؛ لذا تغییر نرخ ارز باعث کاهش سودآوری این شرکت‌ها نمی‌شود و در برخی از شرکت‌ها وضعیت حتی بهتر نیز می‌شود؛ چراکه حساسیت سود شرکت‌های پتروشیمی به بخش درآمد، بیشتر از هزینه است. وقتی نرخ ارز در حوزه درآمد، آزاد می‌شود، سودآوری این شرکت‌ها بیشتر شده و بهبود ریالی شکل می‌گیرد. به اعتقاد بنده، مصوبات افزایش نرخ تسعیر به دلیل اینکه افزایش درآمد را به دنبال دارد، تأثیر مثبت ایجاد می‌کند و حداقل این مسأله نمی‌تواند باعث ریزش سهام شرکت‌های پتروشیمی شود. باید علل ریزش را در عوامل کلان اقتصادی جستجو کرد.

درخواست انجمن از دولت و مقامات عالی‌رتبه اجرایی چیست؟

همان‌طور که در ابتدا نیز اشاره کردیم؛ رسیدگی و توجه ویژه به زیرساخت‌ها و اینکه دولت، بخش خصوصی را به‌طور عینی و واقعی به رسمیت بشناسد و به این بخش به‌عنوان بازیگر اصلی اقتصاد ایران نگریسته شود تا در نظام تصمیم‌گیری از جایگاه بهتری برخوردار شود، خواسته اصلی انجمن است. انجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی از دولت می‌خواهد که قانون بهبود فضای کسب‌وکار که قانونی مدرن و پیشرفته است را به‌طور کامل اجرا کند چون در چارچوب توجه به بخش خصوصی است که مشکلات هموار می‌شود و زیرساخت‌ها به‌طور مناسب شکل می‌گیرد.

اگر اختیار امور به نهادهای رگولاتوری مستقل سپرده شود، می‌توان امیدوار بود که زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری به‌طور صحیح شکل بگیرد و در مقطعی که نظاره‌گر توقف توسعه صنایع هستیم، از تبدیل این تهدید به فرصت به خوبی استفاده کنیم

انرژی‌های تجدیدپذیر دوستدار طبیعت و سودآور برای سرمایه‌گذار

دکتر احمد شاهوی

گسترده‌تری نیاز انسان به منابع انرژی؛ همواره از مسایل اساسی و مهم در زندگی بشر بوده و تلاش برای دست‌یابی به یک منبع تمام‌نشدنی انرژی، از آرزوهای دیرینه او بوده است. از یک سو؛ افزایش روزافزون نیاز به انرژی و محدودیت منابع فسیلی و از سوی دیگر؛ افزایش آلودگی محیط‌زیست ناشی از سوزاندن این منابع، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر را روز به روز با اهمیت‌تر و گسترده‌تر کرده است. انرژی تجدیدپذیر؛ نوعی از انرژی است که منبع تولید آن، برخلاف انرژی‌های تجدیدناپذیر (فسیلی)، قابلیت آن را دارد که توسط طبیعت در یک بازه زمانی کوتاه، مجدداً به وجود آمده یا احیا شود. در این گزارش سعی شده تا «تأثیر و اهمیت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر بر آینده کشور» و «چالش‌ها و چشم‌اندازهای انرژی‌های تجدیدپذیر» مورد بررسی قرار گیرد. در ادامه این گزارش با ما همراه باشید.

کیلو وات ساعت بر متر مربع تولید برق را در سال دارد که این مقدار انرژی، معادل ۶ میلیون بشکه نفت در روز می‌باشد. این پتانسیل بیانگر آن است که ایران؛ یکی از کشورهای مناسب برای استفاده از این انرژی است، لذا استفاده از سیستم‌های خورشیدی، بسیار اقتصادی و مقرون به‌صرفه می‌باشد. یکی دیگر از دلایل استفاده از این انرژی، پراکندگی مناطق شهری و روستایی در ایران است؛ چون از نظر حمل‌ونقل و هزینه نگهداری، بسیار مقرون به‌صرفه‌تر از سایر مدل‌های انرژی است. کشور ایران دومین کشور دارای منابع گوناگون انرژی در خاورمیانه است. کشورمان علاوه بر منابع فسیلی مانند نفت (۱۰ درصد در جهان) و گاز طبیعی (۱۵ درصد)، دارای منابع بزرگ انرژی تجدیدپذیر نیز می‌باشد. ایران کشوری غنی از منابع و سوخت‌های فسیلی است که متأسفانه اعتماد به این منابع، روند استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر را کند کرده است. همچنین کشورمان به دلیل واقع شدن در منطقه جغرافیایی با طول و عرض تقریباً برابر؛ یکی از منحصربه‌فردترین کشورهای جهان برای استفاده از انواع انرژی‌های تجدیدپذیر به شمار می‌رود.

سهم انرژی‌های نو (تجدیدپذیر) در سبد مصرف انرژی ایران کمتر از ۰.۱٪ (یک‌صدم درصد) است؛ در حالی که میانگین مصرف این نوع انرژی در جهان به بیش از ۱۰ درصد رسیده است. از مزایای استفاده این نوع انرژی در ایران می‌توان به ایجاد شغل‌های جدید، کاهش انتشار کربن و کاهش مصرف نفت از طریق سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر اشاره کرد. انرژی نو، ارزان‌ترین انرژی در ایران است و در کشوری که بیش از ۳۰۰ روز از سال آفتابی است، اهمیت استفاده از آن بیش از پیش نمود پیدا می‌کند.

تأثیر افزایش اهمیت انرژی‌های تجدیدپذیر بر آینده کشور
تمامی کشورها اطمینان دارند که بازار آینده نفت، با بازار کنونی آن بسیار متفاوت خواهد بود و برای حفظ جایگاه خود و پاسخگویی به نیازهای آیندگان، اقداماتی را در دست بررسی دارند؛ اما ایران به علت محدودیت‌ها و عدم شناخت کافی از اهمیت این قضیه، همچنان عقب است. مسأله بزرگ دیگری که در آینده تمامی کشورها با آن درگیر خواهند شد، مسئله کمبود آب است. ایران دچار ورشکستگی آب می‌باشد و برای شیرین‌سازی آب دریا، نیازمند انرژی است. از طرفی کشورهای

انواع انرژی‌های تجدیدپذیر
انرژی تجدیدپذیر شامل انرژی‌های خورشیدی، بادی، نیروگاه‌های آبی، زیست توده، زمین‌گرمایی و سوخت‌های زیستی است که پایان‌ناپذیر بوده و استفاده از آنها به سرعت در حال گسترش است. در سال‌های گذشته، با توجه به این‌که منابع انرژی فسیلی رو به اتمام است، این منابع بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند.

دلایل توجه کشورهای جهان و منطقه به انرژی‌های تجدیدپذیر
لزوم استفاده از این نوع انرژی را می‌توان با استفاده از سه دلیل اصلی توجیه کرد: ۱- پاسخ به نیاز روزافزون منابع پایدار انرژی کشورهای در حال توسعه که با سرعت زیادی در حال رسیدن به سطح بالای مصرف انرژی مانند کشورهای توسعه‌یافته هستند. ۲- از جنبه اقتصادی می‌توانند رقابت‌پذیر باشند ۳- اجماع جهانی به سمت کنترل پدیده گرمایش جهانی و تغییرات اقلیمی پیش می‌رود و منابع انرژی‌های تجدیدپذیر، تنها گزینه قابل قبول برای آینده انرژی بشریت است.

همچنین؛ با توجه به رو به پایان بودن منابع سوخت‌های فسیلی از یکسو و اثرات مخرب زیست‌محیطی این سوخت‌ها، شرایط اقلیمی جهان، ورود آلاینده‌ها به چرخه محیط‌زیست، تولید گازهای گلخانه‌ای، گرم شدن دمای زمین، شیوع انواع بیماری‌های ناشناخته، نابودی جنگل‌ها و وقوع طوفان‌های غیرعادی، بارش باران‌های سیل‌آسا و اسیدی، به وجود آمدن ریزگردها، خشکی تالاب‌ها و آلودگی آب در اثر احداث سد از سوی دیگر، و با در نظر گرفتن اینکه انرژی، جزو لاینفک زندگی بشری محسوب می‌شود و عرضه و تقاضای آن در جوامع به صورت مستمر رو به افزایش است، نیاز به استفاده از انرژی‌های جدید احساس می‌شود که بهترین آن، انرژی با منبع تجدیدپذیر است که در کشور ما، با توجه به شرایط اقلیمی و جوی و بحران آبی که در حال حاضر با آن روبه‌رو هستیم، انرژی خورشیدی و بادی در دسترس‌ترین و مناسب‌ترین انرژی‌ها محسوب می‌شوند. طبق مطالعات انجام شده، کشور ایران از پتانسیل بالایی در تابش خورشید برخوردار است. براساس این مطالعات؛ ایران با قرار گرفتن در کمربند خورشیدی جهان، از دو هزار و ۸۰۰ ساعت تابش خورشید در سال برخوردار است که بر این اساس، کشور ما قابلیت تولید دو هزار

توسعه مطلوب و منطقی انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور، بدون ورود مؤثر بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران غیردولتی به این حیطه امکان‌پذیر نخواهد بود. لذا فعال‌سازی بیشتر بخش خصوصی در عرصه تولید برق از منابع تجدیدپذیر همواره باید یکی از محورهای اصلی سیاست‌های کلان دولت قرار گیرد

منطقه، یارانه زیادی به انرژی می‌دهند و این یک چالش بسیار بزرگ است؛ چراکه مقاومت‌های شدیدی از سوی اقشار آسیب‌پذیر در رابطه با حذف یارانه انجام می‌شود. بیشترین مصرف‌کننده آب و انرژی، طبقه پر درآمد هستند که چون مصرف انرژی زیادی دارند، از یارانه بیشتری نیز استفاده می‌کنند.

سرمایه‌گذاری بی‌خطر؛ اما پرسود

توسعه مطلوب و منطقی انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور، بدون ورود مؤثر بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران غیردولتی به این حیطه امکان‌پذیر نخواهد بود. لذا فعال‌سازی بیشتر بخش خصوصی در عرصه تولید برق از منابع تجدیدپذیر، همواره باید یکی از محورهای اصلی سیاست‌های کلان دولت قرار گیرد، همان‌طور که در پنج سال گذشته، ۲.۵ میلیارد دلار برای توسعه انرژی‌های نو سرمایه‌گذاری شده است. تا سال ۱۳۹۲، حدود ۱۶۵ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر در کشور احداث شده بود؛ اما ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور در مدت

چهار سال دولت یازدهم، ۱۷۶ مگاوات افزایش یافت و به ۳۴۱ مگاوات رسید.

علاوه بر این، انرژی‌های تجدیدپذیر از جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌های جذب سرمایه و افزایش تولید انرژی در کشور برخوردار است. در توجیه ضرورت این موضوع می‌توان به سیاست‌های کلان برای تأمین امنیت انرژی، عدم انتشار آلاینده‌های زیست‌محیطی و افزایش اشتغال اشاره کرد. اگرچه کشور ایران منابع گسترده سوخت‌های فسیلی نظیر نفت و گاز را دارد؛ ولی یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان در سایر منابع انرژی‌های تجدیدپذیر از قبیل خورشید، باد، زیست‌توده و زمین‌گرایی به شمار می‌رود. با این حال، سهم نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور از کل ظرفیت اسمی نیروگاهی نصب شده در سال ۲۰۱۶، کمتر از ۵/۰٪ (نیم درصد) و حدود ۳۰۰ مگاوات است که ۵۱ درصد از آن، پروژه‌های دولتی و ۴۹ درصد دیگر نیز غیردولتی است.

انرژی خورشیدی یکی از منابع مهم انرژی تجدیدپذیر کشور است. مطالعات نشان می‌دهد که استفاده از تجهیزات خورشیدی در ایران مناسب بوده و می‌تواند بخشی از انرژی مورد نیاز را تأمین کند. به گفته متخصصان، در مناطق مختلف ایران با وجود ۳۰۰ روز آفتابی در بیش از دوسوم مساحت کشور و متوسط تابش ۴.۵ الی ۵.۵ کیلووات ساعت بر مترمربع در روز (۱۸۰۰ الی ۲۲۰۰ کیلووات ساعت بر مترمربع در سال)، پتانسیل بالایی در مقایسه با متوسط جهانی در زمینه انرژی خورشیدی وجود دارد.

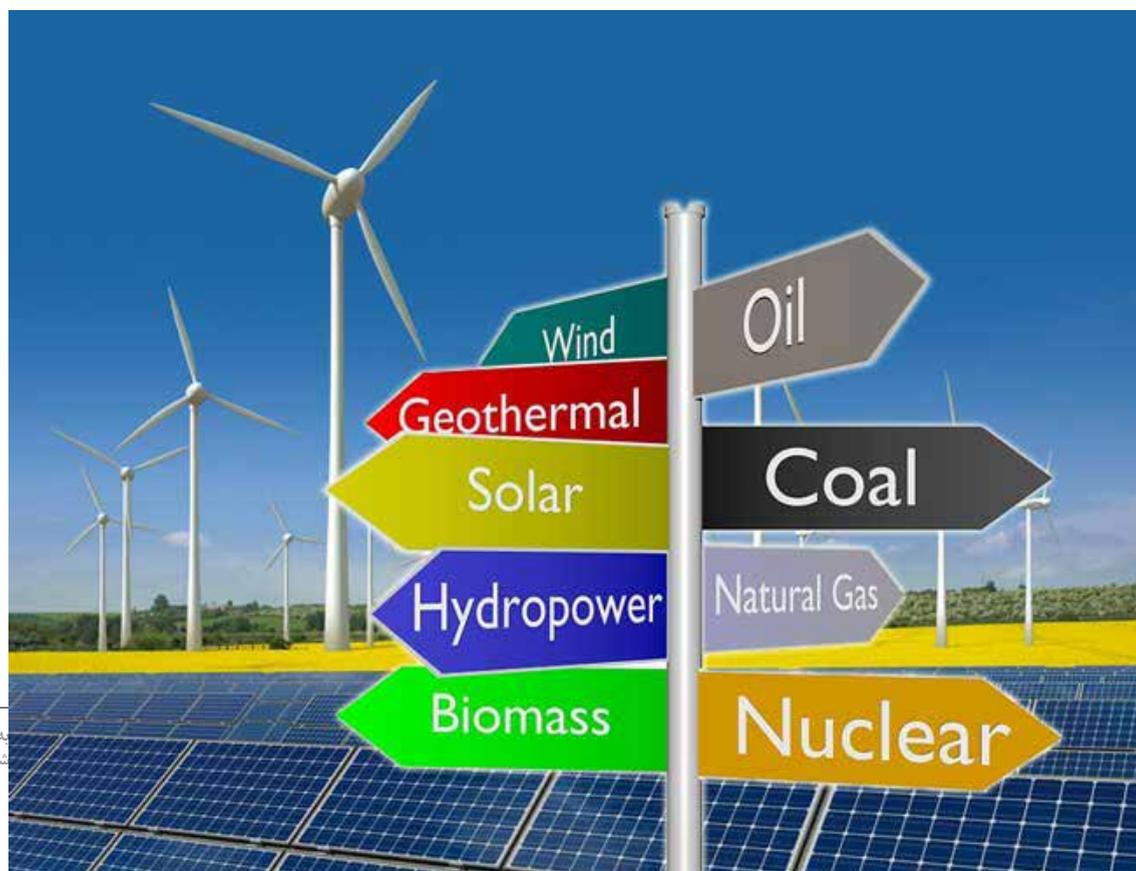
چالش‌ها و چشم‌اندازها

استفاده بی‌رویه از منابع انرژی یک‌بعدی مانند نفت در کشور، قطعاً در آینده نه‌چندان دور باعث صدمات جبران‌ناپذیر ملی به نسل‌های آتی خواهد بود. هدف اصلی از ارزیابی و بررسی منابع تجدیدپذیر، یافتن جایگاهی مناسب و ارزان‌قیمت‌تر برای منابع مصرفی

می‌باشد. کانون اصلی توجه به این مهم در فواصل زمانی سال‌های ۲۰۰۰ الی ۲۰۲۰ میلادی می‌باشد. از این‌رو توجه به اثرات زیست‌محیطی ناشی از استفاده انرژی‌های تجدیدپذیر، امری بدیهی و حیاتی است. خوشبختانه استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر عوارض زیست‌محیطی بسیار کمتری نسبت به منابع سوخت فسیلی دارد؛ لذا شناختن ماهیت و فرآیند تشکیل و فعل‌وانفعالات لازم جهت بهره‌برداری از منابع انرژی تجدیدپذیر، باید در اولویت نخست قرار گیرد. هر کدام از منابع نامبرده، متناسب با نوع انرژی و شرایط اقلیمی متفاوت است. از این‌رو توجه به این نکته مهم که در کشور ما زمینه بهره‌برداری در کدام‌یک از زمینه‌های منابع فوق، آسان‌تر و از نظر اقتصادی به‌صرفه‌تر است، یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازها جهت استفاده از این منابع و لزوم مؤکد اولویت‌دهی به گزینش نوع منابع تجدیدپذیر می‌باشد.

تمامی کشورها اطمینان دارند که بازار آینده نفت، با بازار کنونی آن بسیار متفاوت خواهد بود و برای حفظ جایگاه خود و پاسخگویی به نیازهای آیندگان، اقداماتی را در دست بررسی دارند؛ اما ایران به علت محدودیت‌ها و عدم شناخت کافی از اهمیت این قضیه، همچنان عقب است

نیاز به استفاده از انرژی‌های جدید احساس می‌شود که بهترین آن، انرژی با منبع تجدیدپذیر است که در کشور ما، با توجه به شرایط اقلیمی و جوی و بحران آبی که در حال حاضر با آن روبه‌رو هستیم، انرژی خورشیدی و بادی در دسترس‌ترین و مناسب‌ترین انرژی‌ها محسوب می‌شوند

خروج قطر از اوپک؛ سیاسی یا نمادین؟!

زهرا فضلعلی

گازی پارس جنوبی (گنبد شمالی) بزرگترین میدان گازی جهان است که بهره‌برداری از آن بین ایران و قطر مشترک است. بعد از خروج آمریکا از برجام، تنها قرارداد مهم خارجی ایران با شرکت توتال فرانسه برای توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی لغو شد. با توجه به سهم اندک تولید نفت در قطر، کارشناسان بر این باورند که خروج قطر از اوپک، تأثیری بر قیمت نفت نخواهد داشت؛ اما از نظر سیاسی، اوپک را تضعیف می‌کند.

قطر نفت چندانی ندارد و حالا همه تلاش خود را برای استخراج گاز از پارس جنوبی متمرکز خواهد کرد. ایران تا همین جای کار هم منابع زیادی از گاز را در این میدان مشترک از دست داده است؛ اما به نظر می‌رسد که این تنها دلیل خروج قطر از اوپک نیست. به گفته ناظران سیاسی، تمایل قطر به خروج از اوپک به عدم آمادگی پذیرفتن تعهدات اضافی ارتباط دارد و البته دلایل سیاسی نیز وجود دارد.

این در حالی است که نشریه کویتی «رای الیوم» در مطلبی؛ با اشاره به خروج قطر از اوپک و این که مقامات قطری این کار را سیاسی ندانسته‌اند، آورده است: این توجیه برای بسیاری در داخل و خارج اوپک قانع‌کننده نیست؛ زیرا قطر علی‌رغم کوچک بودن، نقش فعالی از سال ۱۹۶۱ ایفا کرده است و عضویت آن در اوپک با توسعه میدانی گازی اش منافاتی ندارد. بی‌شک این تصمیمی سیاسی است و آن را باید در سایه تنش گسترده در روابطش با عربستان و جنگ رسانه‌ای فزاینده میان این دو کشور در نظر گرفت.

رای الیوم به نقل از عبدالصمد العوضی، کارشناس کویتی امور انرژی نوشته است که این، یک تصمیم اعتراض‌آمیز است. این کارشناس گفت: قطر احساس می‌کند که سه کشور آمریکا، عربستان و روسیه بر بازار انرژی و قیمت کنونی آن سیطره دارند و این امر منجر به کاهش نقش اوپک شده است. این رسانه نوشت: قطر اولین کشور خارج شونده از اوپک نیست و اندونزی نیز در سال ۲۰۰۸ از اوپک خارج شد؛ اما دوباره بازگشت و مشخص نیست که خروج قطر از اوپک در صورت نهایی شدن، دائمی است یا خیر.

رای الیوم در ادامه به نقل از برخی منابع کشورهای حاشیه خلیج فارس آورده است: بعید نیست که قطر در شورای همکاری که در شهر ریاض برگزار خواهد شد، گام‌های بزرگ‌تری بردارد.

حرکتی نمادین برای قطر

خروج قطر از اوپک به فروپاشی این سازمان نمی‌انجامد؛ اما چنانچه قطر تصمیم به خروج از شورای همکاری خلیج فارس که با دوستی‌هایی دست

اوپک؛ یک سازمان بین‌المللی نفتی متشکل از کشورهای صادرکننده نفت است که در سال ۱۹۶۰ میلادی، توسط کشورهای تولیدکننده نفت تأسیس شده و اعضای آن شامل عربستان، ایران، عراق، کویت، ونزوئلا، قطر، لیبی، امارت متحده عربی، الجزایر، نیجریه، اکوادور، اندونزی، گابون، کینه استوایی و آنگولا است. هدف از تشکیل این سازمان؛ کنترل سهمیه تولید و قیمت نفت در بازار جهانی است.

طبق آمار و مستندات اوپک؛ کشورهای عضو این سازمان حدود دوسوم ذخایر نفتی جهان را تحت کنترل دارند. آن‌ها حدود ۳۵ درصد از تولید جهانی طلای سیاه (از ۲۴ میلیون تا ۳۲ میلیون بشکه در روز) را به خود اختصاص داده‌اند. بزرگ‌ترین حجم نفت اوپک توسط عربستان سعودی (۳۰ درصد)، عراق (۱۳ درصد)، ایران (۱۱ درصد) و امارات متحده عربی (۹ درصد) استخراج می‌شود. با این وجود، در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ میلادی، صادرات نفت ایران به میزان یک‌میلیون بشکه در روز کاهش یافت و دور از ذهن نیست که در آینده‌ای نه‌چندان دور، این مقدار به کمتر از یک‌میلیون بشکه در روز نیز کاهش یابد. این امر بستگی به این دارد که آیا اصولاً ایالات متحده می‌تواند هند و چین را به تحریم ایران متقاعد کند؟ به‌طور کلی، اوپک ۵۰ درصد از صادرات نفت جهان را تأمین می‌کند.

خروج با انگیزه‌های سیاسی

قطر تصمیم گرفته که در ژانویه ۲۰۱۹ میلادی از اوپک خارج شود. این کشور به مدت ۵۸ سال (از سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۹) عضو اوپک بوده است. خروج قطر از اوپک در قیمت جهانی نفت تأثیر چندانی نخواهد داشت، چراکه قطر نفت زیادی ندارد و بیشتر به منابع گازی دسترسی دارد.

در سال ۲۰۱۷، سهم تولید نفت قطر در این سازمان، ۱٫۸۵ درصد بود و این کشور بیش از ۶۰۰ هزار بشکه نفت در روز استخراج می‌کرد. بر اساس این شاخص، قطر در جایگاه یازدهم اوپک و بیست و پنجم جهان قرار گرفته است. «سعد شریده الکعبی» وزیر انرژی قطر، تصمیم این کشور مبنی بر خروج از اوپک را به دلیل مشکلات «فنی» ذکر کرده و تأکید کرد که این تصمیم، هیچ انگیزه سیاسی ندارد. به گفته وی، قطر قصد دارد تا در زمینه تولید گاز

طبیعی مایع، متمرکز شود و در همین راستا، تولید سالانه «سی. ان. جی» را از ۷۷ میلیون تن به ۱۱۰ میلیون تن افزایش خواهد داد. در واقع، قطر کوچک، از نظر تولید گاز طبیعی پس از آمریکا، روسیه و ایران چهارم است و جایگاه نخست تولید و صادرکننده اول گاز طبیعی مایع در جهان را در اختیار دارد. قطر عزمش را جزم کرده که در سال ۲۰۲۴، بهره‌برداری از پارس جنوبی را تا ۱۱۰ میلیون تن در سال برساند. میدان

اگر قطر در ماه دسامبر ۲۰۱۹ به عنوان تولیدکننده مستقل در اوپک‌پلاس شرکت داشته باشد و در آینده به توافق جدید اوپک‌پلاس بپیوندد، سرآغاز نابودی اوپک و بالا رفتن فزاینده نقش تولیدکنندگان مستقل نفتی خواهد بود که در میان آن‌ها روسیه نیز قرار دارد

قطر بازیگر مهم و حیاتی در بازار نفت نیست و امکان ندارد که حجم تولید آن، تأثیر قابل توجهی بر حجم کل عرضه، تقاضا و قیمت نفت داشته باشد. کاملاً واضح است که اگر قطر نفت بیشتری تولید کند، وضعیت در بازار جهانی تغییر نخواهد کرد. دوحه، تنها نمی‌خواهد از احکام اوپک پیروی کند

در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ میلادی صادرات نفت ایران به میزان یک میلیون بشکه در روز کاهش یافت و دور از ذهن نیست که در آینده‌ای نه‌چندان دور، این مقدار به کمتر از یک میلیون بشکه در روز نیز کاهش یابد

در مورد توزیع سهمیه‌های تولید نفت و گابون، به علت حق عضویت بالا در سازمان، از اوپک خارج شدند (در کشورهای عضو اوپک، تمام اعضای آن مبلغ یکسانی معادل دو میلیون دلار را به منظور تأمین بودجه اجلاس می‌پردازند که سالانه در کنفرانس تعیین می‌شود). اکنون این کشورها به اوپک بازگشته‌اند. خروج قطر تا حدی گویای کمبود اثربخشی اوپک است و بی‌اعتمادی رو به رشد به آن را نشان می‌دهد. ظهور ساختاری نظیر اوپک پلاس، نشانه همین موضوع است. بی‌شک این امر ثابت می‌کند که بدون مشارکت فعال کشورهای تولیدکننده خارج از اوپک در امور سیاست جهانی، حل مسایل نفتی در مقیاس جهانی محال است. به همین دلیل، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی نفت ملک عبدالله در ریاض، عواقب پایان یافتن احتمالی کار اوپک را بررسی می‌کند. به نظر می‌رسد که خروج قطر از اوپک به این معنا نیست که این کشور «بالاترین مجمع کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت» را ترک کرده است. اگر قطر در ماه دسامبر ۲۰۱۹ به عنوان تولیدکننده مستقل در اوپک پلاس شرکت داشته باشد و در آینده به توافق جدید اوپک پلاس بپیوندد، سرآغاز نابودی اوپک و بالا رفتن فزاینده نقش تولیدکنندگان مستقل نفتی خواهد بود که در میان آن‌ها روسیه نیز قرار دارد. «نعیم اسلام»، تحلیلگر مسایل انرژی در خصوص پیامدهای خروج قطر از اوپک می‌گوید: این اقدام قطر می‌تواند توسط کشورهای دیگر نیز تکرار شود که در این صورت، کنترل اوپک بر عرضه و تقاضای نفت و همچنین اجماع‌سازی میان بازیگران نفتی نیز کاهش پیدا خواهد کرد؛ زیرا کشورهایی که از اوپک خارج شوند، الزامی برای اجرای تصمیم‌های اوپک در خصوص کنترل میزان تولید و صادرات نفت نخواهند داشت. و نکته پایانی اینکه؛ دوحه در شرایطی از یک سازمان بین‌المللی مهم خارج می‌شود که حضور در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی از اولویت‌های مهم سیاست خارجی این کشور است.

منابع:

ولادیمیر ساژین / تحلیلگر اسپوتنیک / رویترز
نعیم اسلام / تحلیلگر العربیه
عبد الصمد العوضی / کارشناس انرژی کویت

و پنجه نرم می‌کند، بگیرد؛ اوضاع کاملاً متفاوت خواهد شد. در ژوئن ۲۰۱۷، هشت کشور از جمله عربستان سعودی، بحرین و امارات متحده عربی، روابط دیپلماتیک خود را با قطر قطع کردند. به عقیده آن‌ها، مقامات قطر به دنبال سیاست خارجی خصمانه بوده، در امور داخلی کشورهای همسایه مداخله و از تروریست‌ها حمایت می‌کنند. واضح است که در این وضعیت، قطر نمی‌خواهد از عربستان سعودی که دارای مقام اول تولید نفت اوپک است، اطاعت کند. بنابراین؛ دلایل خروج قطر از اوپک کاملاً روشن نیست. ممکن است با ناظران موافق باشیم که این یک تصمیم کاملاً نمادین است؛ اما در هر صورت از دیرباز تاکنون، نفت یعنی سیاست. به‌خصوص در مورد نفت می‌شود گفت که جایگاه قطر در این زمینه نسبتاً متوسط است. قطر بازیگر مهم و حیاتی در بازار نفت نیست و امکان ندارد که حجم تولید آن، تأثیر قابل توجهی بر حجم کل عرضه، تقاضا و قیمت نفت داشته باشد. کاملاً واضح است که اگر قطر نفت بیشتری تولید کند، وضعیت در بازار جهانی تغییر نخواهد کرد. دوحه، تنها نمی‌خواهد از احکام اوپک پیروی کند. البته، نوسانات جزئی در قیمت نفت در ارتباط با تصمیم قطر (کاهش از ۲۶ تا ۲۸ سنت در تاریخ ۳ دسامبر) احساس شده بود؛ اما این کار بیشتر دلایل سیاسی و روانی داشت و حرکت اصلی نرخها در روزهای اخیر، به سوی افزایش قیمت نفت بود. این امر به سه عامل سیاسی مربوط است: نخست، حصول توافق ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه و محمد بن سلمان ولیعهد عربستان سعودی در اجلاس G20 در آرژانتین برای کاهش تولید نفت در دو کشور. نکته بعد این‌که، در همان گردهمایی G20، دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا و شی جین پینگ رئیس‌جمهور چین، در مورد تجارت بین دو کشور به مصالحه دست یافته و به همین دلیل، حداقل در طول چند ماه، تقاضای انرژی بالا خواهد رفت که به‌طور طبیعی قیمت نفت را نیز افزایش خواهد داد.

تضعیف ثمربخشی کار تل نفت

خروج قطر از اوپک تا حدودی جنبه روانی دارد. این کار باعث می‌شود که ثمربخشی کار تل نفت مورد شک واقع شود. اگرچه پیش از قطر، موارد خروج از اوپک وجود داشت. اکوادور، از این سازمان به دلیل اختلاف نظر

احسان باقریان تاکید کرد

ایجاد نهاد "رگولاتوری" گام نخست در افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی

سهیلا زمانی

صنعت نفت، گاز و پتروشیمی نقطه اتکای اقتصاد ایران است. نظر به اهمیت این صنعت و لزوم هماهنگی و سازماندهی فعالان حوزه تولید و صادرات این حوزه؛ اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی ایران در سال ۱۳۸۲ و با حضور ۵۴ شرکت با اخذ مجوز از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تأسیس شد و هم‌اکنون این اتحادیه با داشتن حدود ۳۰۰ عضو، از بزرگ‌ترین تشکلهای اقتصادی در کشور محسوب می‌شود که نقش مهمی را در ارتقای کیفی و کمی صادرات فرآورده‌های نفتی، انرژی و پتروشیمی؛ سخنگوی اتحادیه و نیز عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان حلال‌های هیدروکربن است. وی معتقد است: ایجاد بسیاری از سرمایه‌گذاری‌های جدید در گرو حمایت دولت از تشکیل یک نهاد تنظیم‌گر می‌باشد که در صورت وقوع می‌تواند، منتهی به شکوفایی و رونق اشتغال در کشور شود. در ادامه، گفت و گوی اختصاصی «دنیای سرمایه‌گذاری» با باقریان را می‌خوانیم.

سوابق بنکرینگ و ترانزیت و پتروشیمی، اعضای این اتحادیه هستند. البته اخیراً طبق مصوبه هیات مدیره اتحادیه، کمیسیون بازرگانان هم به این کمیسیون‌ها اضافه شده است. علی‌رغم گرایش‌های کاری مختلف کمیسیون‌های مذکور، همگی آن‌ها در زمینه فرآورده‌های نفتی، گاز و پتروشیمی فعال هستند و به واسطه همین موضوع است که در این اتحادیه حضور دارند. پیشینه اتحادیه به حدود ۱۵ سال قبل که توسط عده‌ای از پیشکسوتان صنعت نفت و گاز ثبت شد، باز می‌گردد. در حال حاضر اتحادیه ۳۳۰ شرکت عضو دارد که خوشبختانه در سال گذشته موفق شدند حدود ۷ میلیارد دلار ارزش آوری در صادرات غیرنفتی کسب کنند.

چه انجمن‌هایی تحت نظر اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی هستند؟

به دلیل نیاز اتحادیه به بازوهای فنی و تخصصی نزدیک به تولید؛ بر آن شدیم تا انجمن تولیدکنندگان قیر که به صورت تخصصی در حوزه صادرات قیر فعالیت می‌کند و انجمن بازیافت که در حوزه فرآورده‌های روغنی مشغول به کار است را تشکیل دهیم. از مهم‌ترین آن‌ها انجمن تولیدکنندگان حلال‌های هیدروکربنی با زمینه فعالیت در حوزه هیدروکربن است که تاکنون دستاوردهای مفیدی نیز داشته است. اصولاً مبنای شکل‌گیری انجمن نه بر اساس تعداد عضو؛ بلکه بر مبنای جامعه هدف از اعضای است که امکانات و فرآیندهای سرمایه‌گذاری و تولیدشان در حد قابل قبول باشد. از ۶۰ شرکت دارای سیستم و تأسیسات کارخانه‌ای فرآیندی که در کشور در حوزه تولید حلال‌های هیدروکربنی حضور دارند، ۲۲ شرکت عضو انجمن هستند. شایان ذکر است که انجمن تولیدکنندگان حلال‌های هیدروکربنی، انجمنی نوپا است که در سال ۱۳۹۵ تأسیس شده و پیش‌بینی می‌شود در سال‌های آتی، حداقل هفت تا هشت شرکت به این انجمن بپیوندند و در نهایت طی سه سال آینده ۸۰ درصد از کل شرکت‌های فعال در حوزه تولید هیدروکربن در این انجمن حضور داشته باشند. بدیهی است از آنجایی که اتحادیه شامل چندین انجمن

در مورد تاریخچه، اهداف و رویکرد اتحادیه توضیحاتی ارائه فرمایید؟

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی، گاز و پتروشیمی، مجموعه چند انجمن است که ماهیت آن، فعالیتی مشترک با گرایش‌های متفاوت است. این اتحادیه ۶ کمیسیون اصلی دارد که هر کدام در قالب وظایفی خاص تعریف و طبقه‌بندی شده و اقدام به عضوگیری کرده است. کمیسیون‌های قیر، پارافین، روغن، شیمیایی و گاز، نفت

۵۰

ماهیانه دنیای سرمایه‌گذاری
آذر ۹۷ • شماره ۲۶

است حوزه فعالیت گسترده‌تری دارد؛ ولی انجمن به‌طور تخصصی درباره تولید فرآورده‌های هیدروکربنی کار می‌کند.

در انجمن‌ها و اتحادیه به‌طور خاص چه حمایت‌هایی از اعضا می‌شود؟

ما در اتحادیه سه هدف اصلی را سرلوحه امور قرار داده‌ایم. نخستین هدف؛ ارتقای جایگاه اتحادیه است که نیاز به مشارکت در فضاهای کارشناسی و مدیریتی دارد. از آنجا که سازمان‌های ذی‌ربط با شرکت‌های تولید و صادرکننده فرآورده‌های نفتی درگیر مسایل مختلفی هستند، یکی از تکالیف اتحادیه، رسیدگی به این امور است. همچنین، اگر نیاز به ایجاد ظرفیت همکاری جدید در زمینه کار و تولید و صادرات باشد، اتحادیه پیگیری این امور را بر عهده خواهد گرفت. دومین هدف؛ رفع مشکلات اعضای اتحادیه و انجمن است که لزوماً به صورت جامع و کامل نیاز به پیگیری ندارد، چراکه به این مسایل به صورت موردی رسیدگی می‌شود و در نهایت سومین هدف اتحادیه؛ بحث شبکه‌سازی بین اعضا است تا بتوانند با یکدیگر تعامل، ارتباطات کاری برقرار کنند و به خرید و فروش محصولات خود بپردازند و در مواردی که تضاد منافع وجود دارد، اتحادیه به بهبود روابط و تأمین منافع هر دو طرف کمک می‌کند. این تضاد منافع، برخی اوقات بین دو کمیسیون نیز ممکن است ایجاد شود. همین رویه در انجمن نیز حکم‌فرما است با این تفاوت که در انجمن

در کنار شبکه‌سازی، بحث‌های مربوط به ایجاد ظرفیت‌های تولیدی و حرکت به سوی همسان‌سازی و تجمیع در حوزه تولید و بازرگانی نیز مطرح است. در انجمن، اقدامات مفیدی در این زمینه انجام شده است. به‌عنوان مثال؛ میعانات گازی در حوزه تولید هیدروکربن یکی از خوراک‌های اصلی است. هر واحدی که به‌طور طبیعی قصد تشکیل فرآیند دارد؛ به منظور جلوگیری از خوردگی و معیوب شدن تأسیسات، قبل از مصرف این خوراک باید میزان سولفور محصول را کاهش داده و به اصطلاح محصول را شیرین کند. یکی از فعالیت‌های در دست بررسی توسط انجمن این است که ۲۰ شرکت عضو انجمن، هر کدام تأسیسات جداگانه شیرین‌سازی نداشته باشند و تمامی این‌ها تجمیع شود و در نهایت در نقطه‌ای مناسب از نظر دسترسی‌های جغرافیایی، مجموعه بزرگی برای فرآیند شیرین‌سازی داشته باشیم و از این طریق، مانع تحمیل هزینه‌های گزاف بر مجموعه‌ها و نیز هزینه ارسال بار به واحدهای مربوطه شویم.

با توجه به ورود بخش خصوصی به بحث صادرات نفت خام؛ آیا این بخش آمادگی مشارکت در این خصوص را دارد؟ اصولاً ورود بخش خصوصی به قسمت صادرات نفت بیشتر خواهد بود؟

این موضوع باید از دو دیدگاه بررسی شود. یکی دیدگاه کلان و خارجی که ارتباط مستقیم با منافع ملی ما دارد و دیگری؛ دیدگاه مسایل داخلی و گردش‌های مالی است که نه تنها باید منتهی به ایجاد بستر اقتصادی سالم شود، بلکه مانع از رانت و فضا‌هایی که سابق بر این تجربه شده نیز بشود. در بُعد کلان؛ قطعاً نفوذ به بازار نیازمند برنامه‌ریزی‌های کلان است و اگر بخش خصوصی

وارد این فضا شود، بدون حمایت‌های مجموعه دولتی نفت، راه به جایی نخواهد برد به این دلیل که ممکن است؛ شرکت ملی نفت در یک قرارداد بلند یا میان‌مدت، اقدام به فروش نفت به پالایشگاهی در خارج کشور کند و در همین حال؛ یک خریدار بخش خصوصی، نفت تهیه شده از بورس را به همان پالایشگاه با قیمتی کمتر پیشنهاد بدهد و به این شکل، رقابتی کاذب میان شرکت ملی نفت و خریدار بخش خصوصی نفت به وجود بیاید که نتیجه آن، تزلزل ارزش نفت به لحاظ قیمت و جایگاه ویژه خواهد بود. این موضوع همچنین منجر به سوء استفاده خریداران خارجی نفت می‌شود. گرچه واگذاری صادرات به بخش خصوصی حرکتی قابل تقدیر است؛ اما از آنجایی که دیدگاه خارجی، همکاری و هماهنگی زیادی را می‌طلبد، اگر شرایط سخت‌گیرانه نبوده و روش‌های پرداخت آسان باشد و تضامین معتبری به لحاظ بازگشت پول وجود نداشته باشد و در یک کلام؛ عملاً بحث واگذاری صادرات به بخش خصوصی بی‌ثمر خواهد بود.

ایجاد نهاد رگولاتوری برای رفع مشکل صادرات محصولات نفتی

چه میزان اهمیت دارد؟

ایجاد نهاد رگولاتوری (تنظیم‌کننده)، موضوعی است که در حال حاضر در دنیا به خوبی جا افتاده و صرفاً محدود به حوزه فرآورده‌های نفتی نمی‌شود و در تمامی حوزه‌ها نیاز به رگولاتوری احساس می‌شود. امروزه تجربه مفید نهاد رگولاتوری در حوزه زیرساختی ارتباطات گواه آن است که ایجاد یک نهاد تنظیم‌گر ضرورت ویژه‌ای دارد. در حوزه فرآورده‌های نفتی، احتیاج به نهادی از این دست داریم که فرآیند استخراج نفت خام را رصد کند. همچنین این نهاد باید تعیین کند که نفت خام توسط چه کسی، به چه میزانی و با چه شرایطی تعلق گیرد. از دیگر وظایف این نهاد تنظیم‌گری، می‌توان به تعیین ظرفیت واحدهای نفتی و قیمت‌نهایی فروش اشاره کرد. از مزایای این نوع تنظیم‌گری؛ ایجاد اشتغال حداکثری، ایجاد سرمایه‌گذاری‌های مفید و تقویت فرآیند صادراتی کشور است. در حال حاضر به دلیل نبود یک نهاد تنظیم‌گر، تعداد واحدهای تولیدی در حوزه قیر نسبت به مواد اولیه موجود در کشور بسیار بیشتر است. همین امر باعث شده که مواد اولیه واحدها همیشه به میزان کمی باشد. این معضل در حوزه هیدروکربن نیز با پیچیدگی‌های بیشتر وجود دارد و در این حوزه هم، میزان تقاضا برای مواد اولیه بیشتر از میزان عرضه است. اگر مجموعه دولتی نفت در حوزه عرضه میعانات گازی همکاری کند و مقدار بیشتری از آن را در بورس عرضه کند، قطعاً ظرفیت بالاتری از واحدها مشغول به کار می‌شوند و اختلاف شدید میزان عرضه و تقاضا به‌طور قابل توجهی کاهش پیدا می‌کند.

در حوزه قیر؛ اگر نهاد رگولاتوری وجود داشت، اجازه تأسیس بیشتر از تعداد مشخصی کارخانه را نمی‌داد؛ مسأله‌ای که هم‌اکنون بیکاری را افزایش داده است. امروزه به‌طور متوسط ۲۰ درصد از ظرفیت کارخانه‌های قیر به کار گرفته شده، در حوزه هیدروکربن نیز این

در حوزه فرآورده‌های شیمیایی عملکرد قابل دفاعی داشته‌ایم و درصد قابل توجهی از صادراتمان را به اروپا، هند و چین اختصاص داده‌ایم. در سال ۱۳۹۶؛ حدود ۱۲ میلیارد دلار صادرات فرآورده‌های شیمیایی داشته‌ایم که سهم عمده آن متعلق به کشور چین است

امروزه به‌طور متوسط ۲۰ درصد از ظرفیت کارخانه‌های قیر به کار گرفته شده، در حوزه هیدروکربن نیز این عدد زیر ۱۰ درصد است؛ در حالی که در شرایط کنونی فعالیت واحدهای هیدروکربنی نیز مانند واحدهای تولید قیر توجیه اقتصادی دارد، خصوصاً اگر حمایت‌های جدی دولت را به‌همراه داشته باشد

ایجاد نهاد رگولاتوری (تنظیم کننده) موضوعی است که در حال حاضر در دنیا به خوبی جا افتاده و صرفاً محدود به حوزه فرآورده‌های نفتی نمی‌شود و در تمامی حوزه‌ها نیاز به رگولاتوری احساس می‌شود

عدد زیر ۱۰ درصد است؛ در حالی که در شرایط کنونی، فعالیت واحدهای هیدروکربنی نیز مانند واحدهای تولید قیر توجیه اقتصادی دارد، خصوصاً اگر حمایت‌های جدی دولت را به همراه داشته باشد. **عمده مقصد صادرات فرآورده‌های نفتی ایران کدام کشورها هستند؟**

دامنه فرآورده‌های نفتی کشور گسترده است. اگر این دامنه را به بحث سوخت محدود کنیم، بیشترین سوخت تولیدی در حوزه گازوییل به کشورهای افغانستان، پاکستان، عراق و برخی کشورهای آفریقای صادر می‌شود. در حوزه تأمین فیول (نفت کوره یا سوخت کشتی) عمده صادرات ما به امارات است و جالب اینکه حدود ۷۰ درصد فیول در بندر فجیره برای بانکرینگ (عملیاتی که در آن یک ایستگاه

ساحلی، سوخت مورد نیاز برای روشن شدن موتورهای اصلی و کمکی شناورها را در اختیارشان قرار می‌دهد) کشتی‌های اماراتی، از ایران تأمین می‌شود. علاوه بر این‌ها؛ مشتریانی از هند، چین و عمان برای فیول ایران وجود دارند؛ اما در حوزه بنزین با توجه به نیاز داخل و در شرایط امروزی و برنامه‌هایی برای عرضه بیشتر بنزین در سطح کشور، واردکننده این سوخت هستیم.

در حوزه فرآورده‌های شیمیایی نیز عملکرد قابل دفاعی داشته‌ایم و درصد قابل توجهی از صادراتمان را به اروپا، هند و چین اختصاص داده‌ایم. در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۲ میلیارد دلار صادرات فرآورده‌های شیمیایی داشته‌ایم که سهم عمده آن متعلق به کشور چین است.

موانع و چالش‌های صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی چیست؟

برخی از موانع در بخش خاصی بروز پیدا می‌کنند و دسته دیگری از موانع، جامع و در برگیرنده تمامی قسمت‌های اقتصادی و صنعتی هستند که البته قابل شناسایی می‌باشند. موانع اصلی که امروزه در تمام شرکت‌ها ایجاد شده، بحث برگشت ارز با روش‌ها و بخش‌نامه‌هایی است که بانک مرکزی بر آن‌ها پافشاری می‌کند. مستندات زیادی در حوزه فرآورده‌های نفتی وجود دارد مبنی بر اینکه واحدهای تولیدی، هیچ‌گاه موفق نشده‌اند در خریدهایشان، با محاسبات ارزی سامانه نیما خوراک تهیه کنند. این مشکل در بعضی موارد به قدری جدی است که حتی نرخ عرضه ابتدایی که توسط یک پالایشگاه یا مجموعه انجام شده در برخی اوقات طبق نرخ سنا محاسبه و دیده شده و حتی با همین نرخ، رقابت‌هایی نیز انجام شده است. البته سابقه این رقابت‌ها به دو سال پیش برمی‌گردد که عمدتاً ناشی از نبود همان نهاد رگولاتوری است. دولت نیز در فضای جدید، با برداشتن سقف رقابت‌ها، به واحدها اجازه داده تا در بورس برای خرید مواد اولیه با یکدیگر رقابت قیمتی داشته باشند. با این حال، این خرید به نرخ سنا از طرفی و خریدهای غیربورسی و نیز هزینه‌های حمل و سایر هزینه‌های سربار (هزینه‌های دلاری شامل اجاره‌های مخزن، لجستیک، بازاریابی، دور زدن تحریم‌ها و ...) موجب شده تا نرخ صادرات، متناسب با نرخ تعیین شده سنا باشد. در حالت طبیعی بازار، این

ارز با نرخ سامانه نیما بازگشت‌پذیر نیست؛ چراکه بهای تمام‌شده به هیچ وجه پاسخگوی هزینه‌ها نخواهد بود.

از موانع موجود در بخش صنعت نیز، کمبود عرضه خوراک و در حوزه هیدروکربن، معضلات ارزی و تأمین مواد اولیه قابل ذکر است. البته مشکلات فرآیندهای تولید سوخت نیز به این فهرست اضافه می‌شود که از طریق آیین‌نامه‌های اجرایی سعی در کنترل آن‌ها داشته‌ایم.

با توجه به موضوع بازگشت تحریم‌ها، پیش‌بینی شما از صادرات نفتی در صورت استمرار روند فعلی چیست؟ به اعتقاد بنده، روبه فعلی بی‌شک پایدار نمی‌ماند و با توجه به سرعت بالای تغییرات در سطح دنیا، این مقطع نیز گذرا است.

کشور عربستان را در نظر بگیرید که با سرعت به سوی ترقی و پیشرفت در حرکت بود، ولی به یکباره با قتل سیاسی که انجام داد دچار حاشیه‌های جدی شد و از ادامه مسیر باز ماند. شرکای تجاری دنیا دائماً در حال تغییر هستند. همه این‌ها تعاریف جدیدی را از مضامین مختلف ارائه می‌دهند و در نتیجه پیش‌بینی دقیقی به دست نمی‌آید؛ اما منحصرراً در حوزه نفت، کارشناسان پیش‌بینی عرضه نفت به قیمت فعلی را دارند و بعد از سال جدید میلادی نیز احتمال افزایش تقاضا و قیمت‌ها می‌رود.

آیا افزایش قیمت نفت خام باعث رشد صادرات قیر شده است؟

قیمت نفت به‌طور مستقیم نمی‌تواند باعث رشد صادرات قیر شود. در حوزه صادرات، عاملی که باعث رشد می‌شود، قیمت خود آن فرآورده است؛ زیرا بهای فرآورده‌های قیری در ارتباط مستقیم با فرآورده‌های نفتی نیست. به‌عنوان مثال، اگر در حوزه صادرات قیر رونقی به وجود بیاید، قیمت‌ها افزایش یافته و زمانی که کاهش صادرات اتفاق بیفتد، قیمت‌ها با تأخیری کوتاه کاهش می‌یابند؛ اما اینکه این روزها صادرات قیر در شرایط مطلوبی به سر می‌برد یا خیر؟ پرسشی است که پاسخ آن منفی است. با توجه به نگرانی صادرکنندگان از تعهد ارزی، حجم صادرات کلیه فرآورده‌های نفتی و از جمله قیر کاهش پیدا کرده است.

از موانع موجود در بخش صنعت نیز، کمبود عرضه خوراک و در حوزه هیدروکربن معضلات ارزی و تأمین مواد اولیه قابل ذکر است. البته مشکلات فرآیندهای تولید سوخت نیز به این فهرست اضافه می‌شود که از طریق آیین‌نامه‌های اجرایی سعی در کنترل آن‌ها داشته‌ایم

و سخن آخر...

هم‌اکنون در انجمن تولیدکنندگان حلال‌های هیدروکربنی، کمترین تسهیلات برای ساخت کارخانه‌ها و تجهیزات ثابت در نظر گرفته شده است و هرچند مجموعه‌هایی با سرمایه شخصی ایجاد شده؛ اما بهتر است که دولت به خوبی قدران آن‌ها باشد و از فضای موجود بهره کافی را ببرد. مشکل کنونی سیاست کشور، بحث عدم حمایت از این واحدها به خصوص در مورد درگیر کردن ظرفیت بیشتری از نیروی کار است. آمار ۹ درصدی ظرفیت مشغول به کار این واحدها، با توجه به حجم تولید و صادرات بسیار بالا، آمار فاجعه‌آمیزی است. از طرفی، مواد اولیه این واحدها که بخش عمده آن میعانات گازی است، در کشور به وفور یافت می‌شود؛ از این رو، برای سرمایه‌گذاری مقرون به صرفه و مفید، باید از ظرفیت‌های بیکار استفاده شود. البته همان‌طور که پیشتر گفتیم؛ نقش یک نهاد رگولاتوری در این زمینه بسیار مهم است.

دنیای سرمایه‌گذاری

دنیای صنعت

فعالان صنف طلا و جواهر
در انتظار رونق بازار / ۵۸
نابودی تولیدکنندگان طلا و
جواهر با دریافت مالیات
بر ارزش افزوده / ۵۹
دولت نگاه حمایتی به صنف
طلا و جواهر ندارد / ۶۰

محمد کشتی آرای در گفت‌وگو با دنیای سرمایه‌گذاری:

اراده‌ای برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده وجود ندارد

محمد جعفری

در سال‌های اخیر، رکود عمیق در بازار طلا که بخش عمده‌ای از آن ناشی از اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده است، مانع انجام مبادلات داخلی و خارجی شده و افت حیرت‌انگیز تولید طلا به دلیل افزایش هزینه تمام‌شده و به تبع آن، از دست دادن بازارهای بین‌المللی نیز، ایران را به یک مصرف‌کننده صرف تبدیل کرده است. از پیامدهای افزایش هزینه تولید طلا می‌توان به تعطیلی کارگاه‌ها و رسته‌های مختلف این صنعت اشاره کرد که موجب بیکاری بسیاری از نیروی کار در آینده خواهد شد. در گفت‌وگو «دنیای سرمایه‌گذاری» با محمد کشتی آرای، رئیس گروه تخصصی طلا و جواهر اتاق اصناف ایران، به تفصیل به بیان چالش‌های صنعت طلا و جواهر پرداخته شده است. به گفته وی: با رکود حاکم بر این بازار، حتی واردات غیرقانونی طلا هم انجام نمی‌گیرد. آنچه در پی می‌آید شرح کامل این مصاحبه است.

مواجهه است. قیمت طلا؛ حاصل ضرب قیمت جهانی طلا در قیمت ارز هر کشور است. در کشور امارات، نرخ برابری دلار با پول ملی این کشور برای سال‌ها ثابت مانده است و به همین دلیل، نوسانات طلا در آن کشور فقط تابع قیمت جهانی است؛ اما در ایران، تغییر هر کدام از این متغیرها موجب تغییر قیمت طلا می‌شود.

اقدامات پیشگیرانه‌ای مانند دستگیری واسطه‌ها چه کمکی به ثبات قیمت طلا می‌کند؟

واسطه در اقتصاد معنا ندارد. در نقاطی از تهران تجمعاتی برای خرید و فروش ارز و طلا وجود دارد که سبب اختلال در نظم اقتصادی می‌شود. دادوستد ارز و خرید و فروش سکه و طلا باید در صرافی‌ها و بانک‌ها انجام شود، نه در کنار خیابان. تجمع‌های ۳۰۰ نفری در سبزه میدان برای انجام معاملات غیرقانونی سکه، به سیستم اقتصادی کشور ضربه زد و عده‌ای هم در این بازی، سرمایه‌های خود را از دست داده‌اند. اگر دولت بخواهد نقدینگی را در یک مسیر سالم حرکت دهد، باید با اخلاک‌گراان برخورد قاطعانه داشته باشد. دستگیری شخصی با عنوان سلطان سکه، به بحث‌های قضایی کشور مربوط می‌شود و دستگاه قضا حتماً اطلاعاتی در این خصوص دارد که افرادی عادی از آن آگاهی ندارند.

اجرای تحریم‌ها چه تأثیری بر صنعت طلا و جواهر خواهد داشت؟

تحریم‌ها روی قیمت طلا هیچ تأثیری ندارد اما می‌تواند درآمد ارزی کشور را کاهش داده و پول ملی را نیز تحت تأثیر قرار دهد. با نوسان ارزش پول ملی، ارزش طلا و سکه هم نوسان خواهد یافت. اصل اساسی عرضه و تقاضا در اقتصاد می‌گوید که اگر عرضه یک کالای خاص، کم و تقاضا برای آن زیاد باشد، قیمت آن کالا افزایش خواهد یافت.

آیا شرایط برای سرمایه‌گذاری در صنعت طلا فراهم است؟
همواره شرایط برای سرمایه‌گذاری در بخش طلا و جواهر فراهم بوده است؛ اما در ۱۰ سال گذشته، بحث مالیات بر ارزش افزوده، صنعت طلای

دلایل نوسانات قیمت در بازار طلا و جواهر چیست؟

این نوسانات در گذشته وجود داشته و در آینده هم وجود خواهد داشت ولی می‌تواند به حداقل برسد. نوسانات بازار نفت و شاخص‌های بازار سهام تأثیر عمده‌ای در این زمینه دارند. اگر شاخص سهامی افت کند سرمایه‌گذاری روی آن سهام به صرفه نخواهد بود و بلافاصله با کاهش ارزش آن، قیمت طلا در بازارهای جهانی افزایش پیدا خواهد کرد و همچنین میل به سرمایه‌گذاری در بازار طلا را نیز افزایش خواهد داد؛ اما در کنار نوسانات قیمت جهانی، کشور ما با نوسانات قیمت ارز هم

کشور را به نابودی کشانده و افزایش قیمت طلا، مصرف آن را کاهش داده است. با این حال؛ با توجه به تقاضای زیاد در کشورهای اوراسیایی و حاشیه جنوبی خلیج فارس، سرمایه‌گذاری در حوزه مصنوعات طلا سود سرشاری خواهد داشت؛ ضمن اینکه صادرات طلا معاف از مالیات است. اکنون در حوزه واردات، ورود طلا به کشور آزاد و معاف از مالیات بر ارزش افزوده و بدون هیچ‌گونه تعرفه گمرکی انجام می‌گیرد؛ بنابراین سرمایه‌گذاری بر روی طلا کاملاً توجیه‌پذیر است.

مالیات بر ارزش افزوده چه تبعاتی برای صنعت طلا و جواهر داشته است؟

قانون مالیات بر ارزش افزوده به مابه‌التفاوت کالا و خدمات تعلق می‌گیرد؛ در صورتی که در صنف طلا این چنین نیست. به عبارتی؛ در این صنف، طلا را کالا محسوب کرده و از فروش آن، مالیات دریافت می‌کنند. پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در بسیاری از کالاها، از سوی بنکداران و عمده‌فروشان انجام می‌گردد؛ در حالی که در صنف طلا، مالیات باید توسط بنکداران و خرده‌فروشان پرداخت شود. بنابراین، مالیات بر ارزش افزوده، قیمت تمام‌شده تولید و فروش محصول را افزایش داده است. در واقع خریدار است که باید مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت کند که به دلایلی همچون قدرت خرید کم، از پرداخت آن امتناع می‌کند. طبق قانون حمایت از مصرف‌کننده، سود فروش طلا و جواهر ۷ درصد است و فروشنده طلا از محل سود دریافتی که گاهی حتی کمتر از این میزان است، مجبور است

هزینه‌های خود را پوشش دهد. به علاوه، فروشنده ملزم به پرداخت ۹ درصد از کل سود به اداره مالیات و دارایی است. در هیچ جای دنیا چنین قانونی وجود ندارد که یک نهاد برای انجام کاری که دخالتی در آن نداشته است، پول دریافت کند. با افزایش قیمت تمام‌شده محصول، توان رقابت کاهش می‌یابد. این کاهش توان رقابت، در نهایت آمار قاچاق را در کشور افزایش خواهد داد. در سال‌های اجرائی شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده با بیشترین حجم قاچاق به کشور روبه‌رو بوده‌ایم؛ اما در حال حاضر به دلیل رکود حاکم بر صنعت طلا و جواهر، قاچاق تقریباً به صفر رسیده است.

آیا وجود شبکه‌های مجازی برای توسعه صنعت طلا و جواهر حائز اهمیت است؟

وجود شبکه‌های اجتماعی همان قدر که می‌تواند یک اتفاق مثبت تلقی شود، می‌تواند یک اتفاق منفی هم باشد. تبلیغات طلا در فضای مجازی منفی ندارد؛ چراکه سبب باز شدن فضای اقتصادی خواهد شد اما خرید و فروش طلا در این فضا ممنوع است و تاکنون هیچ مجوزی برای انجام معاملات در فضای مجازی صادر نشده است؛ بنابراین اگر کسی در فضای مجازی خرید و فروش طلا انجام دهد، فعالیت کاملاً غیرقانونی داشته است.

با التهابات بازار در ماه‌های گذشته، مردم اقدام به انباشت طلا در منازل خود کرده‌اند. نظر شما در این باره چیست؟

اینکه خانواده‌ها اقدام به خرید طلا کرده و آن را در خانه نگاه می‌دارند، نشان‌دهنده یک اقتصاد ناسالم است. این کار در هیچ اقتصادی تعریف

و توصیه نشده است. تمایل زیاد مردم برای تبدیل پول به طلا به دلیل ضعف مدیریتی در ثبات قیمت ارز است؛ چراکه با بالا رفتن نرخ ارز، سپرده‌های بانکی به‌مرور ارزش خود را از دست می‌دهند. اگر شرایط اقتصادی ثبات پیدا کند و بانک مرکزی این اطمینان را به مردم بدهد که قیمت ارز تغییری نخواهد کرد، طبیعتاً ارز و طلاهایی که در منازل مردم انباشته شده به چرخه اقتصادی بازمی‌گردد. حفظ و نگهداری ارز و طلا در منزل خالی از ریسک هم نیست که موجب وارد آمدن بار روانی به مردم می‌شود.

حجم صادرات طلا در گذشته به چه میزان بوده است؟ دلیل کاهش صادرات در این بخش چیست؟

طی سال‌های ۸۸ و ۸۹ بالغ بر ۷۵۰ تا ۸۰۰ میلیون دلار صادرات داشته‌ایم. در سال ۸۸، تولید مصنوعات طلا در کشور نزدیک به ۱۲۰ تن بود که از آن سال به بعد، با اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، تولید طلا روند کاهشی گرفت؛ به طوری که اکنون به کمتر از ۳۰ تن رسیده و طبیعتاً به همین میزان، مصرف هم کاهش پیدا کرده است. در سال‌های ۹۵ و ۹۶، صادرات طلا به دلیل بالا بودن هزینه تولید تقریباً به صفر رسید. هزینه‌های بالای تولید، حق بیمه‌های ۳۰ درصدی و ... اجازه نمی‌دهد که تولید رقابت‌پذیر باشد.

طلا و جواهر ایران عمدتاً به چه کشورهایی صادر می‌شود؟

بیشترین صادرات طلای ایران به کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس بوده و صادرات جزئی هم به بازارهای عراق و افغانستان داشته‌ایم. هم‌اکنون فعالیت تجاری در حوزه طلای کشور به صفر رسیده است و می‌توان گفت که واردات قانونی و غیرقانونی و صادرات انجام نمی‌شود.

چه پیش‌بینی از آینده این صنعت دارید؟

نمی‌توان آینده خوبی برای این صنعت تصور کرد. افزایش قیمت‌ها در ماه‌های اخیر قدرت اقتصادی مردم را پایین آورده است. در شرایطی که مردم در تأمین مایحتاج روزانه خود دچار مشکل هستند، پس‌اندازی ندارند که بتوانند طلا خریداری کنند. بر اساس پیش‌بینی‌ها، تا پایان سال ۹۷ حدود ۸۰ درصد از واحدهای تولیدی و توزیعی طلا در کشور تعطیل خواهند شد. حدود پنج سال است که اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده در مجلس در حال بررسی است؛ اما گویا اراده‌ای برای تصویب آن وجود ندارد. این موضوع باعث بلاتکلیفی فعالان رسته‌های مختلف حوزه طلا شده است. اگر برای اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده در صنف طلا و جواهر اقدامی صورت نگیرد، صنعت طلای ایران که روزگاری سرآمد بازارهای خارجی بوده، به پایین‌ترین حد خود نزول خواهد کرد.

در گذشته رقبای شما چه کسانی بوده‌اند؟

ایران در گذشته مصنوعات طلا را به ترکیه صادر می‌کرد؛ اما اکنون کشور ترکیه با برنامه‌ای بلندمدت توانسته به دومین تولیدکننده مصنوعات طلا در دنیا تبدیل شود. زمانی ما رقیب اصلی بعضی از کشورها بودیم؛ اما در حال حاضر فقط مصرف‌کننده هستیم؛ به طوری که در مصرف طلا جایگاه ششم جهان را داریم.

تجمع‌های ۳۰۰ نفری در سبزه‌میدان برای انجام معاملات غیرقانونی سکه، به سیستم اقتصادی کشور ضربه زد و عده‌ای هم در این بازی سرمایه‌های خود را از دست داده‌اند. اگر دولت بخواهد نقدینگی را در یک مسیر سالم حرکت دهد، باید با اخلاک‌گراان برخورد قاطعانه داشته باشد

در ۱۰ سال گذشته بحث مالیات بر ارزش افزوده، صنعت طلای کشور را به نابودی کشانده و افزایش قیمت طلا مصرف آن را کاهش داده است

ابراهیم محمدولی مطرح کرد

مالیات بر ارزش افزوده عامل حذف تولیدکنندگان طلا و جواهر

سارا نظری

تولید طلا و جواهر یکی از مهم‌ترین کسب‌وکارهای کشور قلمداد می‌شود؛ اما چند سالی است که موضوع مالیات بر ارزش افزوده، محل اختلاف دولت و فعالان این صنف شده است. پس‌لرزه‌های ناشی از نوسانات ارزی در ماه‌های گذشته نیز، بازار طلا و جواهر را از رونق پیشین خود انداخته است. برای بررسی مسایل و مشکلات فعالان صنف طلا و جواهر، به سراغ ابراهیم محمدولی، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران رفته‌ایم. به گفته وی، حفظ سرمایه‌های معنوی و نیروهای فعال، یکی از اهداف اتحادیه است و به همین دلیل، ساختمان قبلی این اتحادیه نزدیک به میدان فردوسی واقع در خیابان انقلاب تهران اکنون تبدیل به دانشگاه علمی کاربردی اتحادیه طلا و جواهر تهران شده است. این اتحادیه با حدود سه هزار عضو رسمی، بر فعالیت ۳۰ رشته صنفی نظارت دارد و وظیفه آن، حل مشکلات صنفی و خریداران در چارچوب‌های قانونی است. ما را در این گفت‌وگو همراهی کنید.

وظایف اتحادیه است. باید به این نکته اشاره داشت؛ هرچند که بانک مرکزی سکه را ضرب و توزیع می‌کند؛ اما این اتحادیه است که رصدهای بعدی آن در بازار طلا را بر عهده دارد.

عمده‌ترین برنامه‌های اتحادیه در سال ۹۷ چیست؟ تا چه اندازه به اهدافتان دست یافته‌اید؟

هنوز به‌طور کامل محقق نشده و ممکن است که دست‌یابی به این اهداف چند سال دیگر نیز طول بکشد. یکی از مهم‌ترین اهداف ما، تمرکز بر موضوع اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده است. معافیت اصل طلا از مالیات و اخذ ارزش افزوده از اجرت، از گام‌های اولیه دست‌یابی صددرصدی به اهداف اتحادیه است. هرچند که این لایحه هنوز به صحن مجلس راه پیدا نکرده است؛ اما کمیسیون اقتصادی، هیات‌ریسه و درصد زیادی از نمایندگان از آن آگاهی دارند. موانعی بر سر راه صادرات طلا وجود دارد که از رونق آن جلوگیری می‌کند. بر این اساس، با رایزنی‌هایی که با وزارت صنعت، معدن و تجارت و نهادهای دیگر انجام دادیم، خوشبختانه این موانع رفع شده است و در حال حاضر کمرنگ بودن صادرات، نه به موانع پیشین؛ بلکه به نوسانات ارزی ماه‌های اخیر مربوط می‌شود. واردات طلای خام آزاد از مالیات، یکی دیگر از اقداماتی بود که با پیگیری‌های اتحادیه تهران و دیگر شهرستان‌ها انجام شد؛ اما به دلیل نوسانات و التهاب بازار، در حال حاضر از آن استقبال نمی‌شود. اگر کسی مایل به واردات شمش است، با اخذ مجوز از بانک مرکزی می‌تواند فعالیت خود را انجام دهد و مانعی ندارد.

مالیات بر ارزش افزوده چه چالش‌هایی ایجاد کرده است؟

مالیات بر ارزش افزوده، حدود ۱۰ سال است که به‌صورت موقتی انجام می‌شود. بر اساس این قانون، مصرف‌کننده علاوه بر خرید طلا به قیمت روز و پرداخت اجرت آن، باید ارزش افزوده‌ای که از ۳ درصد شروع شده و به ۹ درصد رسیده را پرداخت می‌کند؛ بنابراین قدرت خرید مشتری کاهش یافته و مصرف‌کننده تمایلی به خرید طلا نداشت. ابلاغ این قانون توسط سازمان امور مالیاتی و اجرایی شدن آن در اصناف، موجب شد تا قدرت طلا و جواهر در بخش تولید و فروش رو به تحلیل برود. از همین زمان، اتحادیه‌ها با تشکیل جلسات و دیدارهایی با نمایندگان و مسئولان، درصدد حل این موضوع برآمدند. در همان ابتدای ابلاغ این قانون، شرایط خاصی ایجاد شد؛ به طوری که بسیاری

مهم‌ترین وظیفه این اتحادیه چیست؟

اتحادیه طلا و جواهر، به‌عنوان واسطه‌ای میان اعضای خود و بخش دولتی تلاش می‌کند تا مشکلات صنف را شناخته و در جهت رفع آن‌ها گام بردارد و در مورد موضوعات مختلفی همچون واردات شمش، صادرات طلا، مشکلات بخش تولید و ... با سازمان‌های دولتی به رایزنی بپردازد. اتحادیه ضمن آنکه سعی می‌کند شرایط را برای خریداران طلا آسان‌تر کند، زمینه‌ساز بستری است تا اعضای آن در مسیر و چارچوب قانون حرکت کنند. نظارت بر خرید و فروش، صدور برگ خرید، تخلفات عیاری و رسیدگی به امور کارشناسی از

از اعضای صنف موفق به دریافت آن از خریدار نمی‌شدند؛ در صورتی که طبق قانون، باید مبالغی را به سازمان امور مالیاتی پرداخت می‌کردند. اتحادیه در پرداخت مالیات بر ارزش افزوده، درست و منطقی عمل کرد؛ اما خیلی مورد لطف قرار نگرفت. نبود اطلاعات کامل و دقیق از مسیری که ارزش افزوده طی می‌کند و عدم آگاهی اعضای صنف از قوانین و مقررات از جمله مشکلات مربوط به مالیات بر ارزش افزوده است.

تصویب اصلاحیه قانون مالیات بر ارزش افزوده چه شرایطی را رقم خواهد زد؟

تا زمانی که با موافقت مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، ذات طلا از ارزش افزوده معاف نشود، قانون قدیم پابرجا خواهد بود. نمایندگان و امور مالیاتی بر این عقیده‌اند که طلا مبرا از ارزش افزوده است و باید دستگاه‌های مکانیزه در مکان‌های معاملاتی وجود داشته باشد تا همه مبادلات با آن دستگاه انجام شود. این موضوع قابل قبول است و اعضای صنف هم این کار را خواهند کرد؛ به شرط اینکه امور مالیاتی بستری را مهیا کند تا کسبه چنین کاری را در چارچوب قانون بتوانند انجام دهند. اگر ارزش افزوده از طلا حذف شود، به بخش تولید کمک شایانی خواهد شد. البته منظور ما این نیست که همه مشکلات از ارزش افزوده ناشی می‌شود؛ اما این موضوع یکی از مشکلات اصلی است. طلا قیمت مشخصی دارد و اگر قرار بر این باشد که ۹ درصد قیمت طلا، اجرت و سود آن مورد محاسبه قرار گیرد تولیدکننده حذف می‌شود؛ چون مالیات بر ارزش افزوده، هزینه تولیدکننده را افزایش می‌دهد. در چنین شرایطی، وقتی تولیدکننده زمینه رقابت را سخت می‌بیند، به کاهش کیفیت رو می‌آورد و این موضوع نیز طبیعتاً تولیدکننده را بایکوت کرده و او را از چرخه رقابت با کشورهای دیگر خارج می‌کند.

هم‌اکنون تولید در این صنف چه وضعیتی دارد؟

کارخانه‌داران ما که تعداد آن‌ها به اندازه انگشتان دست بود، به‌اندازه ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر کارمند داشتند؛ درحالی که اکنون به دلیل بالا بودن هزینه‌ها و کاهش تولید، این تعداد به یک‌دوم و شاید کمتر رسیده است. تقریباً بیشتر از ۸۰ درصد کارگاه‌های کوچک تعطیل هستند. با همه این اتفاقات؛ نمی‌توان رتبه‌ای به تولید در این صنف اختصاص داد؛ در حالی که در آینده، اگر مناقشه ارزش افزوده به سرانجام برسد، رونقی در کسب‌وکار ایجاد خواهد شد. تولیدکنندگان کشور توانایی و قابلیت صادرات را دارند؛ اما نبود امکانات باعث شده تا در این حوزه موفق نباشند.

دلیل نوسانات قیمت را در بازار چه می‌دانید؟

بعضی از کشورها، چوب لای چرخ اقتصاد کشور می‌گذارند. کشورهای که در اوایل انقلاب اسلامی جنگ‌افروزی کردند و بحران برای کشور به وجود آوردند، حالا تحریم‌هایی را علیه کشورمان اعمال می‌کنند. ما باید با مدیریت صحیح و منطقی سیاست‌های اقتصادی، آثار تحریم‌ها را به حداقل برسانیم. همچنان که می‌بینیم بعد از ۱۳ آبان و آغاز تحریم‌ها، مدیریت قوی‌تری به بخش اقتصاد وارد شده و التهابی که می‌توانست در بازار به وجود آید را در نطفه خفه کرد؛ به طوری که بعضی از روزها حتی با کاهش قیمت در این صنف مواجه بودیم و افزایش قیمت‌هایی که در این بازار داشته‌ایم نیز، خیلی آزردهنده نبود. مطمئناً اگر همین عرضه و تقاضا را در بازار مدیریت کنند، التهابات ارزی از بین خواهد رفت.

سیاست‌های بانک مرکزی را در صنف طلا و جواهر چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نگاه اقتصاد بخش خصوصی در ابتدای سال ۹۷ این بود که بانک مرکزی به تمهیدات خود عمل نمی‌کند و در آن مقطع، بازار با نوسانات شدیدی مواجه شد. به‌عنوان مثال، مردم سکه ثبت‌نام می‌کردند؛ ولی توزیع سکه در زمان مقرر انجام نمی‌گرفت. بانک مرکزی به‌نوعی پدر اقتصاد ایران است و باید به تمهیدات خود پایبند باشد. اعتماد مردم در زمینه‌های اقتصادی به بعضی از افراد بیشتر است؛ چراکه حرفی که آن‌ها می‌زنند از چکی که پاس می‌کنند معتبرتر است. ما نیاز داریم که مردم مانند گذشته به ما اعتماد داشته باشند.

اتحادیه در جهت تغییر نگاه مردم به اعضای صنف چه اقداماتی انجام داده است؟ نگاه منفی به صنف طلا و جواهر ناشی از چیست؟

در گذشته، نگاه مردم به صنف طلا منفی بود. شاید بخشی از آن به عدم فرهنگ‌سازی و اطلاعات کافی برمی‌گشت. در حال حاضر این نگاه در حال تغییر است و مردم درک می‌کنند که طلافروش فرقی با دیگر کاسبان ندارد. اتحادیه طلا و جواهر باید بستری فراهم کند

تا نگاه منفی نسبت به این صنف برداشته شود. به دلیل اینکه مردم، تخصصی در صنعت طلا ندارند. مصرف‌کنندگان ممکن است تصورات نادرستی از این صنعت داشته باشند؛ ولی باید آگاه باشند که دغدغه‌های این صنف، فراتر از دغدغه‌های صنوف دیگر است. به‌عنوان مثال؛ اگر خریدار، ۲۰ سال پیش طلایی را خریداری کرده و در آن ایرادی وجود داشته باشد، در صورت وجود برگ خرید، اتحادیه به مشکل او رسیدگی خواهد کرد. مردم به بسیاری از قوانین این چنینی آگاه نیستند و این وظیفه اتحادیه است که اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی کند.

در بحث شفاف‌سازی معاملات طلا و جواهر تاکنون چه گام‌هایی برداشته شده است؟

هر چه روبه جلو می‌رویم، امکانات، نیروها و تفکرات جدیدی مورد نیاز است. اتحادیه این موارد را یکی پس از دیگری مهیا می‌کند تا بتواند در مورد فروشندگان و خریداران شفاف‌تر عمل کند.

دلیل تفاوت قیمت‌ها در بازار طلا چیست؟

ارز و طلا مکمل یکدیگر هستند و قیمت طلا با توجه به قیمت جهانی ارز محاسبه می‌شود. نوسانات قیمت در بازار طلا نیز به این دلیل است که باید ارز داخل بازار تأمین شود. علت دیگر، متفاوت بودن قیمت طلا در بازار به دلیل تفاوت در نرخ اجرت است؛ چون یک تولیدکننده ممکن است وقت بیشتری برای تولید یک محصول بگذارد و اجرت بیشتری هم دریافت کند.

سخن آخر...

لازم می‌دانم که از هیات‌مدیره اتحادیه طلا و جواهر کمال قدردانی را داشته باشم. اگر همراهی و همدلی هیات‌مدیره و همکاران اتحادیه نبود، به اینجا نمی‌رسیدیم.

کشورهایی که در اوایل انقلاب اسلامی جنگ‌افروزی کردند و بحران برای کشور به وجود آوردند، حالا تحریم‌هایی را علیه کشورمان اعمال می‌کنند. ما باید با مدیریت صحیح و منطقی سیاست‌های اقتصادی آثار تحریم‌ها را به حداقل برسانیم

نبود اطلاعات کامل و دقیق از مسیری که ارزش افزوده طی می‌کند و عدم آگاهی اعضای صنف از قوانین و مقررات، از جمله مشکلات مربوط به مالیات بر ارزش افزوده است

داود سلمانیان:

فعالان صنف طلا و جواهر در انتظار رونق بازار

محمد جندقی

اتحادیه صنف فروشندگان و سازندگان طلا، جواهر، نقره و سکه تهران با حدود سه هزار عضو رسمی در ۲۰ رشته صنفی، یکی از مهم‌ترین و محوری‌ترین اتحادیه‌های صنفی کشور است که تحت نظر اتاق اصناف و وزارت صنعت، معدن و تجارت فعالیت می‌کند. این اتحادیه با بهره‌گیری از متخصصان و کارشناسان صنعت طلا و جواهر و با سرلوحه قرار دادن دو معیار «تلاش» و «امید» در جهت رشد و ارتقای صنعت طلا و جواهر کشور گام برداشته و رسیدن به جایگاه اول منطقه را از اهداف اصلی خود می‌داند. برای آشنایی بیشتر با فعالیت‌ها و راهبردهای اتحادیه طلا، جواهر، نقره و سکه تهران به سراغ داود سلمانیان، عضو هیات مدیره و خزانه‌دار این اتحادیه رفته و با وی به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. ما را در ادامه این مصاحبه همراهی کنید.

که هموطنان عزیز بار دیگر تمایل بیشتری برای خرید طلا، به جای بدلیجات از خود نشان دهند که قطعاً در نهایت از زیان خود جلوگیری خواهند کرد. البته واضح است که اختلاف قیمت بین این دو، نقش به‌سزایی در میزان کشش متقاضیان دارد؛ لذا همکاران محترم باید سعی بر این داشته باشند تا با ایجاد طرح‌ها و قیمت‌های مناسب و همچنین در خصوص اجرت، هموطنان را به خرید طلا تشویق کنند.

رکود موجود در بازار و نوسانات نرخ ارز چه مشکلاتی را برای فعالان این صنعت به وجود آورده است؟

صنف طلا و جواهر و اعضای آن، همانند صنوف دیگر از وضعیت فعلی کشور تبعیت می‌کند. البته که نمی‌توان در تمامی موارد، مشکلات را بر دوش کشید و باید با رکود فعلی و تنگناهای موجود مقابله کرد که آن هم نیازمند زمان است. در برخی از موارد مانند ارزش سنگ‌های قیمتی که خواسته یا ناخواسته از کشورهای دیگر وارد می‌شود، آن‌طور که باید قدرت مانور نداشته و از تغییرات نرخ ارز پیروی می‌کنیم؛ ولی در موارد دیگر که در داخل کشور صورت می‌پذیرد، اتحادیه و تمام اعضا که از همکاران پر تلاش این صنف هستند، تمامی سعی خود را مبذول داشته‌اند که جا دارد از این تریبون از همکاری و همراهی آن‌ها کمال تشکر را داشته باشیم. لازم است که مجدداً از تمامی مردم فهیم و مشتریان محترم درخواست شود که جهت خرید طلا، جواهر و سکه تنها به واحدهای دارای جواز کسب مراجعه کرده و در حد امکان از خرید طلا و جواهر با مراجعه به سایت‌های مجازی و شوهایی خانگی خودداری کنند.

وضعیت معادن سنگ نیمه قیمتی کشور چگونه است؟

در شرایطی که کشور از معادن غنی سنگ‌های نیمه قیمتی همچون عقیق، فیروزه و دیگر سنگ‌ها برخوردار است؛ ولی متأسفانه استفاده درست و بهینه‌ای از آن‌ها نمی‌شود. می‌توان گفت که ابزارآلات و دستگاه‌های مدرن و مناسبی برای تغییرات و تراش سنگ‌ها و نیز بستر مناسب جهت صادرات در حد مطلوب وجود ندارد.

اصولاً یک سنگ قیمتی چگونه نرخ گذاری می‌شود؟

اگر منظور شما دایموند یا همان الماس است، باید بگویم که سنگ‌های قیمتی (الماس) با تراش‌های متفاوت و در طیف‌های وسیع و گوناگون همانند مارکیز، برلیان، پرنسس کات و ... وجود دارد که دارای ویژگی‌ها و کیفیت‌های متفاوتی هستند و متناسب با این تفاوت‌ها، قیمت‌های مختلفی نیز دارند که البته متناسب با قیمت ارز، متغیر است.

آیا هم‌اکنون تقاضای مناسبی در بازار طلا و جواهر وجود دارد؟

همان‌طور که مستحضر هستید، جواهرات از زیبایی‌های خاصی برخوردارند و به همین دلیل تعدادی از هموطنان، متقاضی جواهر بوده و برخی دیگر به طلا علاقه دارند. در عین حال، سعی اتحادیه و اعضای هیات مدیره بر این بوده و هست که مردم مجدداً به این بخش علاقه‌مندتر و برای خرید تمایل بیشتری داشته باشند؛ لذا همواره همکاران سازنده، سعی خود را بر این داشته‌اند که تغییرات مطلوبی در جهت طراحی و کیفیت در اجناس خود داده و به امید خدا بار دیگر طلای ایرانی را در خور قدمت آن به هموطنان ارائه دهند. امید است

اختلاف قیمت بین طلا و بدلیجات، نقش به‌سزایی در میزان کشش متقاضیان دارد لذا همکاران محترم باید سعی بر این داشته باشند تا با ایجاد طرح‌ها و قیمت‌های مناسب و همچنین در خصوص اجرت هموطنان را به خرید طلا تشویق کنند

در گفت‌وگو با مدیر گالری الهام مطرح شد

نابودی تولیدکنندگان طلا و جواهر با دریافت مالیات بر ارزش افزوده

احسان احمدی

اگر پای صحبت فعالان حرفه طلا و جواهر بنشینید؛ دیگر نمی‌توانید با قاطعیت، از سودآور بودن شغل آن‌ها مانند گذشته صحبت کنید. مالیات بر ارزش افزوده، عدم ثبات در قیمت‌ها و تأثیرپذیری از حوادث سیاسی و اقتصادی، آخرین ضربه‌ها را به فروشندگان طلا و جواهر زده و منجر به تعطیلی بسیاری از گالری‌ها شده است. «دنیای سرمایه‌گذاری» در گفت‌وگویی با سعید رضوی، عضو اتحادیه طلا و جواهر و مدیر گالری "الهام" پیامدهای اجرایی شدن مالیات بر ارزش افزوده بر فعالیت فروشگاه‌های طلا و جواهر را بررسی کرده است که در ادامه می‌خوانید.

گالری الهام چه مدتی است که فعالیت دارد؟

گالری الهام به مدت ۱۵ سال است که در زمینه فروش طلا و جواهر فعالیت دارد. فعالیت در این حرفه به صورت موروثی است و فردی که در این صنعت مشغول به کار است باید از نظر اخلاقی، مورد تأیید هفت نفر از افراد این صنف باشد تا مردم بتوانند به او اعتماد داشته و برای خرید طلا و جواهر به او مراجعه کنند.

در حال حاضر عمده‌ترین مشکلات گالری‌ها چیست؟

ثابت نبودن نرخ دلار، بزرگ‌ترین مشکل گالری‌ها است؛ چون باعث می‌شود مردم نتوانند تصمیمات درستی در زمینه سرمایه‌گذاری و خرید طلا بگیرند. از طرفی در کشور ما، خرید طلا یک سرمایه‌گذاری تلقی می‌شود؛ اما چنانچه قرار باشد با خرید طلا و جواهر و پرداخت اجرت و سود، مالیات بر ارزش افزوده نیز پرداخت شود، مردم به سمت خرید بدلیجات خواهند رفت؛ چراکه با افزایش قیمت طلا، خرید آن برای مردم مقرون به صرفه نیست. اگر مالیات از اجرت ساخت دریافت شود، قطعاً کسی از پرداخت آن ناراضی نخواهد بود و از آن فرار نخواهد کرد. مالیات بر ارزش افزوده، شرایط را طوری بغرنج کرده که در حال حاضر بیش از یک‌هزار نفر از اعضای این صنف یا تغییر شغل داده‌اند یا به صورت زیرزمینی، طلا و جواهر را با کیفیت استاندارد جهانی تولید می‌کنند و به نام برند خارجی به فروش می‌رسانند تا مالیات پرداخت نکنند. اولین کسی که از این فرار مالیاتی متضرر می‌شود، خود دولت است. در واقع؛ مالیات بر ارزش افزوده باعث شده تا خریدار، فروشنده و دولت ضرر کنند و زمینه تغییر شغل در این صنعت به وجود آید.

آیا فضا برای سرمایه‌گذاری در این صنعت فراهم است؟

بهبتر است که سرمایه‌گذاری در بخش تولید صنعت طلا و جواهر انجام شود؛ به شرطی که دولت، امکان واردات دستگاه‌های پیشرفته تولید مصنوعات طلا را فراهم کند. به اعتقاد بنده، باید زمینه‌ای فراهم شود تا علاقه‌مندان به تولید طلا بتوانند به این حرفه وارد شده و آن را تعلیم ببینند. طبیعتاً با گسترش تولید طلا، صادرات آن نیز توسعه خواهد یافت. اکنون با توجه به شرایط موجود، سرمایه‌گذاری و ورود به این صنف، صرفه اقتصادی نخواهد داشت؛ چون کسی که بخواهد وارد این حرفه شود، ملزم به پرداخت مالیات، دریافت کمترین سود و ارائه بیشترین خدمات پس از فروش است.

چه راهکاری برای پیشنهاد به دولت دارید؟

دولت، صنعت طلا را محدود به داخل کشور کرده و با مالیات بر ارزش افزوده،

توان رقابت را از تولیدکنندگان داخلی گرفته است؛ درحالی که در کشورهایی مثل ترکیه، ژاپن و ... دولت با حمایت از تولیدکنندگان داخلی، زمینه صادرات و جذب بازارهای خارجی را فراهم کرده است.

صنعت طلا و جواهر در دنیا چه جایگاهی دارد؟

در کشور ما، طلا با کیفیت و قیمت جهانی تولید و عرضه می‌شود و تولید انبوه وجود ندارد. برخی از تولیدکنندگان طلا و جواهر به صورت غیرقانونی فعالیت می‌کنند و همین موضوع باعث شده تا صادرات طلا انجام نشود و همان جایگاهی را هم که در گذشته داشته‌ایم، از دست بدهیم.

آیا نوسانات قیمت طلا در خرید مردم تأثیری داشته است؟

در بازار کنونی، کسانی که قدرت خرید خوبی دارند و از نظر مالی مشکلی ندارند، با افزایش قیمت طلا چندان دچار مشکل نمی‌شوند و در مقابل؛ کسانی که قدرت خرید پایین‌تر و از وضع مالی مناسبی بهره نمی‌برند، در خرید طلا دچار مشکل می‌شوند. باید به این نکته اشاره داشته باشیم که ما با مشتری‌های ثابت و وفادار خود، با قیمت قدیمی دلار معامله می‌کنیم تا بتوانیم آن‌ها را حفظ کنیم.

سخن آخر...

امیدوارم مشکل پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به‌زودی حل شود؛ زیرا اگر شرایط به همین منوال ادامه یابد، منجر به تعطیلی گالری‌ها و توقف فعالیت تولیدکنندگان طلا و جواهر خواهد شد و به صنعت طلا و جواهر لطمه زیادی وارد می‌شود.

برخی از تولیدکنندگان طلا و جواهر به صورت غیرقانونی فعالیت می‌کنند و همین موضوع باعث شده تا صادرات طلا انجام نشود و همان جایگاهی را هم که در گذشته داشته‌ایم از دست بدهیم.

کیومرث امیریان تاکید کرد

دولت نگاه حمایتی به صنف طلا و جواهر ندارد

عباس فغانی (معارف)

صنعت طلا به عنوان یکی از پرسودترین صنایع در جهان شناخته می‌شود. از مزیت‌های نسبی این صنعت می‌توان به نداشتن آلاینده‌گی، اشتغال‌زایی در محیط کوچک برای تولید اشاره کرد. ایران ششمین کشور پرمصرف طلا در دنیا است. با نگاهی گذرا به آمارها و گردش مالی تجارت جهانی طلا و جواهرات، می‌توان متوجه شد که ما یکی از کشورهای بزرگ مصرف‌کننده طلا هستیم. متأسفانه ایران در سال‌های اخیر نتوانسته جایگاهی در بین بزرگان تولیدکننده طلا و جواهرات داشته باشد و بیشتر به‌عنوان مصرف‌کننده مطرح هستیم. در گفت‌وگوی اجمالی با کیومرث امیریان؛ رییس اتحادیه طلا و جواهر شمیرانات، نظر وی را درباره وضعیت بازار طلا و جواهر در داخل و خارج از کشور جویا شدیم که در ادامه می‌خوانید.

می‌شود. یکی از چالش‌هایی که با آن روبرو هستیم، مربوط به اداره مالیات و دارایی است که البته این مشکلات در کل کشور فراگیر است. پیگیری‌ها و رایزنی‌هایی از سوی این صنف با مجلس و مسئولان انجام شده تا این مشکلات حل شود. مالیات بر ارزش افزوده در صنف طلا و جواهر از چند چرخه از جمله سازنده، بنکدار، فروشنده و ... دریافت و اجرت، سود و کارمزد نیز مرحله به مرحله افزایش می‌یابد. این افزایش طبیعتاً قیمت طلا را بالا می‌برد و مغازه‌دار در فروش آن با مشکل مواجه می‌شود. دولت باید سیاستی اتخاذ کند که مالیات فقط از اجرت ساخت و سود دریافت شود. مالیات بر ارزش افزوده لطمه زیادی به این صنف وارد کرده است؛ به‌طوری که حتی تعدادی از کارگاه‌ها که بیش از ۴۰ نیروی کار داشته‌اند به دلیل این مشکلات تعطیل شده‌اند.

با این رویه، چشم‌انداز و آینده صنف طلا و جواهر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با ادامه این روند، اعضای صنف از آن جدا خواهند شد و شاید تنها افرادی که سابقه طولانی‌مدتی در صنف طلا و جواهر دارند بتوانند به فعالیت در این صنف ادامه دهند. وضعیت آن‌چنان دشوار است که حتی در منطقه کوچکی مثل شمیرانات نیز، هر ماه به‌طور متوسط ۱۰ نفر از این شغل خارج می‌شوند.

آیا قیمت‌گذاری طلا و جواهر در واحد شمیرانات از تهران تبعیت می‌کند؟

قیمت طلا جهانی است و ارتباطی به تهران ندارد. ما قیمت طلای خام را با اجرت ساخت و مالیات بر ارزش افزوده محاسبه کرده و به فروش می‌رسانیم و همین موضوع باعث تعیین قیمت می‌شود. به این شکل، قیمت طلا در تهران و شمیرانات نیز با قیمت این صنوع در شهرستان‌ها تفاوتی نخواهد داشت.

آینده بازار طلا و جواهر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بازار ایران با بازار جهانی متفاوت است و این تفاوت به نوسانات نرخ ارز برمی‌گردد. علی‌رغم ریزش قیمت اونس جهانی، قیمت طلا در ایران به دلیل بالا رفتن نرخ دلار، افزایش یافته است. به عبارتی؛ به فاصله ۶ ماه،

مختصری از فعالیت‌های اتحادیه بفرمایید؟

اتحادیه طلا و جواهر شمیرانات بنابر مصوبه کمیسیون نظارت شهرستان شمیرانات در سال ۱۳۸۲ از تهران جدا شد. البته پیش از آن تمام ارگان‌های دولتی منطقه شمیرانات به‌طور مستقل در تهران فعالیت می‌کردند. از زمان آغاز فعالیت اتحادیه شمیرانات، بسیاری از کسبه این منطقه پروانه کسب دریافت کردند و با نظارت اتحادیه، کیفیت عملکرد اعضای صنف به نقطه مطلوبی رسید. مجتمع‌های تجاری فعال در شمیرانات؛ واقع در شمال شهر تهران که دارای فروشگاه‌های طلا و جواهر هستند، موقعیت خوبی را در این منطقه ایجاد کرده‌اند. در این منطقه نگاه خاصی به طلا و به خصوص جواهر وجود دارد و زمینه خوبی برای سرمایه‌گذاری فراهم است. اتحادیه هم در این خصوص راه را برای سرمایه‌گذاران هموار کرده است.

دلیل جدایی صنف طلا و جواهر منطقه شمیرانات از تهران چیست؟

مصوبه دولت و مجلس در جدایی شمیرانات از تهران به دلیل نظارت بهتر بر عملکرد این شهرستان بود. این جدایی در سال ۱۳۶۷ به تصویب مجلس رسید؛ ولی تا سال ۱۳۸۲ مستقل از تهران نبوده است. در گذشته، صنف طلا و جواهر شمیرانات با چالش‌هایی مانند مشکلات مربوط به پرونده‌ها و مجوزهای کسب مواجه شد که با شروع فعالیت اتحادیه، مرتفع شده و تعداد اعضای این صنف از ۵۰ نفر به ۵۰۰ نفر رسید. مدرک فنی و حرفه‌ای و سابقه کاری هر فرد برای فعالیت در این صنف باید به تأیید اتحادیه برسد تا بتواند در این زمینه فعالیت داشته باشد. فعالان صنف طلا و جواهر در منطقه شمیرانات سابقه کاری خوبی دارند و از افراد به‌نام هستند. موقعیت مکانی و قیمت مسکن در این مکان به‌گونه‌ای است که هر کسی نمی‌تواند در این منطقه فعالیت داشته باشد؛ مگر اینکه سرمایه کافی داشته و خوش‌نام باشد.

عمده‌ترین مشکلات صنف طلا و جواهر در این منطقه چیست؟

مشکلات ما صنفی نیست و تمام موانع از طریق بازرسان اتحادیه رصد

صنعتگران و سازندگان طلا و جواهر در کشورهایی مثل ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس، وام و تسهیلات بدون سود دریافت می‌کنند و به این شکل از آن‌ها در تولید و ساخت طلا حمایت می‌شود اما چنین اقدامی در کشور ما صورت نگرفته است

قیمت ۱۲۰ هزار تومان یک گرم طلا به ۴۰۰ هزار تومان رسیده است که دلیل آن هم، افزایش ناگهانی نرخ دلار از سه هزار و ۵۰۰ تومان به ۱۴ هزار تومان است. با این اتفاق، مردم به خرید طلای خام و سکه روی آوردند؛ چراکه تمایل داشتند به جای خرید طلای ساخته شده گرمی ۴۰۰ هزار تومان، طلایی را خریداری کنند که مجبور به پرداخت اجرت و مالیات بر ارزش افزوده نباشند؛ بنابراین با این موضوع، به چرخه ساخت مصنوع در صنف طلا و جواهر لطمه خورد.

آیا ذائقه مردم برای خرید طلا تغییر کرده است؟

بله، قطعاً تغییر کرده است. در گذشته مردم ترجیحشان در خرید طلا بود؛ اما اکنون به خرید سکه تمایل بیشتری دارند و این موضوع حتی در میان جوانان هم به چشم می خورد. بنده خانم جوان ۱۷ ساله‌ای را دیدم که به جای طلا، قصد خرید سکه داشت تا ارزش پولش از بین نرود. در واقع، مردم نگران از بین رفتن ارزش پول و کاهش قدرت خریدشان هستند و به همین دلیل به سمت خرید سکه روی آورده‌اند.

به نظر شما چه کاری باید انجام شود تا این اعتماد به مردم بازگردد؟

این امر به سیاست‌های کلی و اقتصادی دولت برمی‌گردد که چه روالی را برای حفظ ارزش پول ملی ایجاد کند.

آیا فضا برای سرمایه‌گذاری در این صنعت فراهم است؟

اگر در این صنف سرمایه‌گذاری انجام شود، سرمایه از بین نخواهد رفت. ارزش ذاتی طلا در هر جایی رو به افزایش است. پشتوانه پول هر کشوری، طلای موجود در آن کشور است. در ایران هم پشتوانه پول ملی، طلا و سکه است.

برای رونق مجدد این بازار چه اقداماتی باید انجام گیرد؟

به اعتقاد بنده، باید به صادرات این صنعت توجه شود تا رونق سابق را در آن شاهد باشیم. در حال حاضر؛ ایران تبدیل به مصرف‌کننده این مصنوعات شده است، در چنین شرایطی کشورهای دیگری همچون ترکیه و امارات به راحتی از ما پیشی گرفته‌اند.

جایگاه صنعت طلا و جواهر ایران در جهان چگونه است؟

وضعیت ما نسبت به کشورهای همسایه افت کرده است. از سال ۱۳۸۸ افول در این صنف آغاز شد. ایران در صادرات طلا و جواهر جایگاهی ندارد و بیشتر مصرف‌کننده است. واردات هم به دلیل اجرت‌هایی که با دلار محاسبه می‌شود، انجام نمی‌گیرد. سازندگان طلا و فعالان این صنف به دلیل ارقام کلانی که برای مالیات بر ارزش افزوده تعیین می‌شود با مشکلات زیادی مواجه هستند.

بازگشت تحریم‌ها چه تأثیراتی بر فعالان این صنف گذاشته است؟

اگر دولت مردان دست فعالان این صنف را باز بگذارند؛ تحریم‌ها تأثیری بر بازار طلا و جواهر نخواهد گذاشت؛ چون واردات شمش طلا جزو تحریم‌ها است و اعضای این صنف می‌توانند طلای مورد نیازشان را در قالب شمش وارد کنند. نکته مهم این است که بانک مرکزی؛ همانند همان کاری که در حال حاضر ترکیه برای حمایت از صنف طلا و جواهر

قیمت طلا جهانی است و ارتباطی به تهران ندارد. ما قیمت طلای خام را با اجرت ساخت و مالیات بر ارزش افزوده محاسبه کرده و به فروش می‌رسانیم و همین موضوع باعث تعیین قیمت می‌شود. به این شکل، قیمت طلا در تهران و شمیرانات نیز با قیمت این مصنوع در شهرستان‌ها تفاوتی نخواهد داشت

خود انجام می‌دهد، باید از سازنده‌های طلا در کشور حمایت کرده و برای سازندگان طلا و جواهر بانک طلا ایجاد کند.

آیا نگاه دولت به این صنف حمایتی است؟

علی‌رغم اینکه طلا پشتوانه اقتصاد یک کشور محسوب می‌شود؛ اما تاکنون دولت نگاه حمایتی به این صنف نداشته است. صنعتگران و سازندگان طلا و جواهر در کشورهایی مثل ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس، وام و تسهیلات بدون سود دریافت می‌کنند و به این شکل از آن‌ها در تولید و ساخت طلا حمایت می‌شود؛ اما چنین اقدامی در کشور ما صورت نگرفته است؛ در حالی که خانواده‌ها، خرید طلا را به عنوان یک سرمایه‌گذاری امن تلقی می‌کنند.

به اعتقاد برخی از کارشناسان اقتصادی، هم‌اکنون مردم به صنف طلا و جواهر به دید بی‌اعتمادی می‌نگرند، شما با این نظر موافقید؟

خیر، چنین دیدی وجود ندارد. اگر هم بدبینی وجود داشته باشد به خاطر قیمت آن است که شامل اجرت ساخت، سود و مالیات بر ارزش افزوده می‌شود. بالا بودن قیمت طلا به دلیل مالیات بر ارزش افزوده‌ای است که از هر چرخه در این صنف دریافت می‌شود.

و سخن آخر...

این صنف نیاز به حمایت دولت دارد. در تولید مصنوعات طلا و جواهر، ۲۰ رسته صنفی و چندین هزار نفر شاغل تحت پوشش این صنف هستند. ارائه تسهیلات مناسب به رسته‌های صنف طلا و جواهر کمک خواهد کرد تا این صنعت توسعه یابد. دید دنیا به طلای ایرانی مثبت است؛ بنابراین دولت با حمایت خود از این صنف، می‌تواند گام بزرگی در توسعه اقتصادی کشور بردارد.

باید به صادرات صنعت طلا و جواهر توجه شود تا رونق سابق را در آن شاهد باشیم. در حال حاضر ایران تبدیل به مصرف‌کننده این مصنوعات شده است در چنین شرایطی کشورهای دیگری همچون ترکیه و امارات به راحتی از ما پیشی گرفته‌اند

مدیر گالری جواهریان:

مالیات بر ارزش افزوده به رکود صنف طلا دامن زده است

نفیسه میرگلوی بیات

عدم اعتماد مردم به اقتصاد کشور و آینده آن، موجب هجوم نقدینگی برای تبدیل به کالاهایی با ارزش ذاتی می‌شود. دولت باید تلاش کند تا اعتماد مردم به مدیریت کشور بیشتر شود و با تزریق امید، انتظارات مردم نسبت به آینده اقتصاد کشور را بهبود بخشد

کشور ایران همواره یکی از خاستگاه‌های اصلی صنعت طلا و جواهر در جهان بوده است. آثار هنری بسیار ارزشمند و گران‌بهایی که امروزه موزه‌های معتبر داخلی و خارجی و مجموعه‌های خصوصی کلکسیونرهای معروف دنیا را در سراسر جهان زینت بخشیده، بیانگر این حقیقت است که ایرانیان، از بهترین صنعتگران در عرصه طلا و جواهر بوده‌اند. در این میان، گالری جواهریان یکی از نام‌های سرشناس صنف طلا و جواهر ایران است که در زمینه خرید و فروش جواهرات فعالیت دارد. به منظور آشنایی بیشتر با فعالیت‌های برادران جواهریان، گفت‌وگویی را با مهران جواهریان، یکی از مدیران این گالری انجام داده‌ایم که در ادامه حاصل آن را می‌خوانید.

چرا مصنوعات لوکسی که قبلاً در ایران تولید می‌شد هم‌اکنون تولید نمی‌شود؟

صنعت طلا در جهان طی قرن اخیر و به‌ویژه در دهه‌های گذشته، از نظر کیفیت و ظرافت ساخت با ورود تجهیزات جدید مانند چاپگرهای سه‌بعدی و همچنین با پیشرفت هنر طراحی، تغییرات زیادی داشته است. این صنعت در ایران مانند خیلی دیگر از صنایع، نسبت به رقبای خارجی خود عقب است و جای پیشرفت‌های زیادی دارد. با این حال نمی‌توان گفت که در این سال‌ها پیشرفت نداشته یا حتی ضعیف‌تر شده است؛ بلکه به نظر بنده از نظر تنوع و کیفیت ساخت طلاهای ساده یا پایه‌های جواهر، پیشرفت‌های قابل توجهی داشته‌ایم. البته به علت گران شدن نسبی قیمت طلا و سنگ‌های قیمتی، عموماً کارهای جدید نسبت به گذشته سبک‌تر و ظریف‌تر ساخته می‌شوند.

آیا شما نظر برخی از کارشناسان صنعت طلا و جواهر که می‌گویند ضعف فناوری یکی از عمده‌ترین مشکلات این صنعت است را تأیید می‌کنید؟

بفرمایید عمده‌ترین فعالیت شما چیست؟

برادران جواهریان، گرداننده واحدی تجاری در بازار تهران با فعالیت خرید و فروش طلا و جواهر هستند. این تجارت قدمتی طولانی دارد که از نسل‌های گذشته به امروز منتقل شده است. با بهره‌مندی از تجارب گذشتگان و آنچه در طول حدود یک دهه فعالیت به دست آمده، در تلاش هستیم نحوه انجام این فعالیت را به روش‌های روز نزدیک کنیم تا نیازهای جدید مشتریان برآورده شود.

چه کشورهایی در تولید مصنوعات طلا و جواهر فعالیت گسترده دارند؟

کشورهای ایتالیا، ترکیه، تایلند و هند در این صنعت فعال هستند. سبک عمده کارها و سلايق طراح‌ها متفاوت است. اگر در طرح‌ها، نوآوری وجود داشته باشد، همیشه امکان رقابت وجود خواهد داشت. صنعت طلا و جواهر در ایران قدمت زیادی دارد و می‌تواند در سطح جهانی با کشورهای دیگر رقابت کند. ناگفته نماند که در زمینه صادرات و واردات با مشکلاتی مواجه هستیم و آن هم به دلیل قوانینی است که در کشورها وجود دارد.

در گذشته، اکثر مصنوعات به صورت دستی ساخته می‌شد؛ اما امروزه انواع مصنوعات طلا و جواهر با ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته ساخته می‌شود. در حال حاضر دستگاه‌های زیادی در ایران داریم؛ ولی ما در بحث تکنولوژی و صنعت، عموماً دنباله‌روی کشورهای پیشرفته بوده و هستیم و کمتر در این زمینه‌ها پیشرو بوده‌ایم. علت این موضوع به فرهنگ، سیاست‌ها و مسایل تاریخی ما در طول سالیان گذشته باز می‌گردد که باعث ضعف فناوری و بروز مشکل اساسی در این صنعت و حتی صنایع دیگر شده است.

چه موانعی برای صادرات مصنوعات طلا و جواهر ایران وجود دارد؟

این بحث از جهات مختلف قابل بررسی است. موضوع مهم آنکه باید به نوع و کیفیت ساخت کالاها دقت شود تا قابل رقابت در سطح بین‌المللی باشد که البته همان‌طور که گفته شد، در این زمینه می‌توانیم پیشرفت داشته باشیم. اکنون کارهای قابل قبولی را به کشورهای دیگر ارائه می‌دهیم. موضوع دیگر، داشتن استانداردهای مناسب برای هماهنگی با کشور واردکننده است. کشورهای مختلف از جمله ایران، استانداردهای خاص مربوط به عیار طلا و نحوه نظارت بر ساخت آن را دارند

که در این موارد باید توافقات لازم بین کشورها انجام شود. بحث دیگر، محدودیت خروج طلا از کشور و مسایل مالی مانند جایجایی پول و روابط بانکی می‌باشد که نیاز است مرتفع شود. البته در این سال‌ها علت تحریم‌ها و مسایل مختلف، مشکلات خاص خود را نیز به همراه داشته است.

عمده‌ترین مشکلات گالری‌های طلا و جواهر چیست؟

مهم‌ترین مشکلی که همواره بازار را تهدید می‌کند، رکود است. افزایش قیمت مواد اولیه و هزینه‌های ساخت موجب شده تا میزان فروش کاهش یابد و همین امر، باعث تعطیلی کارگاه‌ها و مغازه‌ها شده است. مشکل دیگر، نوسانات قیمت است که گاهی اوقات آن قدر شدید است که اصلاً قیمت مشخص نیست و امکانی برای خرید فروش وجود ندارد. در عین حال می‌توان گفت که صنعت طلا و جواهر و سیستم ناظر بر ساخت و فروش، پیشرفت زیادی داشته است و این صنعت در ایران قابلیت این را دارد که نیازهای داخلی را کاملاً برآورده کند.

دلایل نوسانات قیمت در بازار طلا و جواهر چیست؟

از گذشته تاکنون به دلیل خصوصیات ذاتی طلا، از آن به عنوان کالایی سرمایه‌ای استفاده شده است. قیمت طلا، مانند بهای سایر اجناس، تابع عرضه و تقاضا است. اگر ارزش پول کشور کاهش یافته و سرمایه مردم تهدید شود؛ به مانند اتفاقاتی که اخیراً شاهد آن بوده‌ایم، تقاضای خرید طلا افزایش یافته و قیمت آن نیز بالا می‌رود. زمانی که جو روانی، انتظار کاهش قیمت را دارد، تقاضای خرید طلا کاهش یافته و تعداد فروشندگان این محصول افزایش می‌یابد که همین موضوع موجب کاهش قیمت طلا می‌شود. در مجموع می‌توان گفت که یکی از دلایل این نوسانات، ورود تقاضاهای جدیدی به بازار طلا است که در شرایط عادی در این بازار وجود ندارد. دلیل دیگر، عدم ثبات قیمت ارز است که مستقیماً در قیمت طلا تأثیر می‌گذارد.

برای مرتفع کردن این مشکلات چه تدابیری باید اندیشیده شود؟

برای حل مشکل نوسانات قیمت طلا، باید دلایل ایجاد آن را رفع کرد که یکی از دلایل مهم آن، افزایش نقدینگی است. پول، وقتی کم‌ارزش می‌شود که عرضه آن در اقتصاد افزایش یابد. عدم اعتماد مردم به اقتصاد کشور و آینده آن، موجب هجوم نقدینگی برای تبدیل به کالاهایی با ارزش ذاتی می‌شود. دولت باید تلاش کند تا اعتماد مردم به مدیریت کشور بیشتر شود و با تزریق امید، انتظارات مردم نسبت به آینده اقتصاد کشور را بهبود بخشد. به کارگیری متخصصان واقعی در امور اقتصادی، می‌تواند یکی از راه‌های رسیدن به این اعتماد باشد. بدون شک تحریم‌های اقتصادی نیز تأثیر زیادی بر نوسان قیمت ارز و طلا داشته است. با عرضه کمتر دلار، قیمت آن به صورت مستقیم افزایش یافته و به صورت غیرمستقیم نیز، با تغییر انتظارات مردم نسبت به آینده اقتصاد کشور، شرایط کنونی به وجود آمده است.

با توجه به شعار سال مبنی بر «حمایت از کالای ایرانی» صنعت طلا و جواهر چه اقداماتی انجام داده است؟

متأسفانه خیلی از کارگاه‌ها به علت مشکلاتی که قبلاً گفته شد، تعطیل شده‌اند. کماکان به مانند گذشته، مصنوعاتی با اجرت‌های نه‌چندان متفاوت از طریق قاچاق به کشور وارد و به بازار ارائه می‌شود که این موضوع حتی در کوتاه‌مدت به تولید داخلی لطمه می‌زند. البته بنده معتقدم که صنعت داخلی در رقابت به وجود آمده ناشی از آزاد شدن واردات کالاهای خارجی با کیفیت، مجبور به ارائه محصولاتی با کیفیت بالا خواهد شد که این امر در بلندمدت برای صنعت و اقتصاد داخلی بهتر خواهد بود. طبیعتاً برای تحقق این امر، صنعت داخلی نیازمند حمایت سرمایه‌گذاران خواهد بود.

آیا شرایط برای سرمایه‌گذاری در این صنعت فراهم است؟

در شرایط فعلی که مغازه‌داران فروش لازم را نداشته و به تبع آن، کارگاه‌ها نیز تولید مناسب ندارند، سرمایه‌گذاری در این بخش توجیه اقتصادی ندارد. سرمایه‌گذاری به شکل مالکیت طلای خام هم با ریسک از دست دادن سرمایه همراه است که به افرادی که تحمل از دست رفتن احتمالی سرمایه خود را ندارند، پیشنهاد نمی‌شود.

موضوع مالیات بر ارزش افزوده که همواره مورد اعتراض صنوف مختلف بوده، چه مشکلاتی را برای صنف طلا و جواهر به وجود آورده است؟

اصولاً، اختصاص این نوع مالیات بر فلز اشتباه است. ارزش افزوده به واسطه ساخت مصنوعات طلا به وجود می‌آید و منطقاً، مالیات آن باید از اجرت کالای ساخته شده اخذ شود، نه از طلای خامی که مجدداً به چرخه بازار بازمی‌گردد. در همین خصوص، همکاران ما در تلاش هستند تا این قانون اصلاح شود و اقدامات مؤثری نیز تا امروز در این زمینه انجام شده است که امیدواریم به نتیجه مطلوب بیانجامد. در سال‌های گذشته اخذ مالیات بر ارزش افزوده موجب افزایش بی‌مورد قیمت طلا شده که همین امر به بیشتر شدن رکود بازار دامن زده است.

در پایان اگر نکته‌ای مغفول مانده، بفرمایید.

در نهایت از شما که در جهت اطلاع‌رسانی مسایل مختلف سرمایه‌گذاری در صنایع تلاش می‌کنید، تشکر می‌کنم. امید است که این امر کمکی در جهت بهبود اقتصاد کشور و پیشرفت ایران عزیز باشد.

قیمت طلا، مانند بهای سایر اجناس، تابع عرضه و تقاضا است. اگر ارزش پول کشور کاهش یافته و سرمایه مردم تهدید شود؛ به مانند اتفاقاتی که اخیراً شاهد آن بوده‌ایم، تقاضای خرید طلا افزایش یافته و قیمت آن نیز بالا می‌رود

مهم‌ترین مشکلی که همواره بازار را تهدید می‌کند، رکود است. افزایش قیمت مواد اولیه و هزینه‌های ساخت موجب شده تا میزان فروش کاهش یابد و همین امر، باعث تعطیلی کارگاه‌ها و مغازه‌ها شده است

احمد کاشانی:

دولت با صنف طلا و جواهر همکاری داشته باشد

امیر مرادی فخر

یکی از عمده‌ترین مشکلات صنف طلا و جواهر کشور که دغدغه فراوانی را ایجاد کرده، موضوع مالیات بر ارزش افزوده است. اعضای صنف طلا و جواهر همواره یکی از فعال‌ترین تجار در امر پرداخت مالیات بوده و سعی در همراهی و توافق با اداره امور دارایی داشته‌اند؛ لیکن مهم‌ترین خواسته فعالان این صنف، در نظر گرفتن ارزش افزوده از اجرت و سود حاصل از کار بوده و نه از اصل فروش طلا؛ چراکه مواد اولیه و اصل موضوع فروش که همان طلا است، همواره در دست فروشندگان و خریدار در حال گردش است و از بین رفتنی نیست. برای بررسی بیشتر این مسأله و مشکلات این صنف، «دنیای سرمایه‌گذاری» گفت‌وگویی را با احمد کاشانی یکی از بازرسان اتحادیه طلا و جواهر داشته که آنچه در ادامه می‌خوانید، شرح این گفت‌وگو است.

سرمایه‌گذاری همواره برای مردم یک سرمایه‌گذاری امن محسوب شود.

آیا مردم به صنف طلا و جواهر اعتماد دارند؟

فارغ از جو سازی‌هایی که برخی از افراد سودجو در این اواخر ایجاد کردند، در این راستا دولت و اتحادیه طلا و جواهر برخورد مناسبی با این موضوع داشته‌اند و ان‌شاءالله به مانند گذشته، آرامش به بازار باز خواهد گشت. دلیلی برای عدم اطمینان مردم به این صنف وجود ندارد و با اشراف کامل اتحادیه نسبت به عیار طلا و قیمت‌های ارائه شده، مشکلی از این بابت به وجود نخواهد آمد. ناگفته نماند که اتحادیه طلا و جواهر، روزهای مشخصی را برای رسیدگی به مشکلات مردم عزیز تعیین کرده و انصافاً بازرسان و کارشناسان این اتحادیه، بی‌طرفانه به موارد موجود رسیدگی خواهند کرد.

سخن آخر...

گاهی اوقات دیده می‌شود که مردم به خرید بدلیجات روی می‌آورند که این موضوع برای خریدار و فروشنده بسیار نامطلوب است و در نهایت نیز، به سود اقتصاد کشور نخواهد بود. از طرفی، فروش طلا از طریق شبکه‌های مجازی نیز مشکلات فراوانی را به همراه داشته و تاکید ما بر این است که خریداران، به امید خریدی مناسب‌تر و ارزان‌تر، دست به این خطر نزنند تا خدای ناکرده دچار مشکل نشوند. مردم باید به این موضوع اشراف داشته باشند که خرید از فروشگاه‌های دارای جواز کسب،

برای آن‌ها مفیدتر خواهد بود؛ چراکه در صورت بروز هرگونه مشکل، فروشندگان جوابگوی خریداران خواهند بود و اتحادیه نیز، در صورت نیاز، تمام تلاش خود را برای رسیدن به خواسته معقول آن‌ها خواهد کرد. در پایان باید به این نکته مهم اشاره داشته باشیم که کارشناسان، بازرسان، تمام اعضای اتحادیه و هیات مدیره محترم برای حل و فصل مشکلات احتمالی در خدمت مردم خواهند بود.

تاکنون چه میزان اهداف اتحادیه محقق شده است؟

اعضای محترم هیات مدیره طی این چند سال، مسایل بسیاری را جهت پیشرفت صنف طلا و جواهر مد نظر داشته‌اند و همواره سعی بسیاری در این راستا کرده تا انشاءالله بتوانند به اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت خود دست پیدا کنند. در همین راستا؛ تعاملات، مکاتبات و رایزنی‌های فراوانی برای رسیدن به نظر مساعد در امر ارزش افزوده با نهادهای مربوطه داشته‌اند که به یاری خداوند به خواسته‌های مطلوب در این زمینه خواهند رسید. نکته دیگری که نقش بسیار فراوانی از نظر اقتصادی برای کشور خواهد داشت، ایجاد راه‌هایی برای صادرات مصنوعات طلا و جواهر و راهکارهای بهینه در این زمینه است.

در خصوص ارزش افزوده با چه مشکلاتی مواجه هستید؟

از آنجایی که همیشه درصد فراوانی از مردم کشورمان طلا را همواره به چشم یک سرمایه‌گذاری امن و منطقی تلقی می‌کنند، بحث ارزش افزوده گریبان صنف طلا و جواهر را گرفته و به این صنف لطمه وارد می‌کند و آن طور که باید نمی‌توان فعالیت داشت. پرداخت هزینه اضافی در خرید و فروش طلا و جواهر، برای مردم یک امر غیرعادی است؛ به همین دلیل تمایلی به خرید طلا نشان نمی‌دهند.

به نظر شما آیا خرید طلا همچنان سرمایه‌گذاری امنی محسوب می‌شود؟

خرید طلا در تمام کشورهای دنیا و به خصوص در کشور ما، به عنوان یک سرمایه‌گذاری امن محسوب می‌شود. البته دولت باید در این خصوص اشراف بیشتری داشته باشد تا خدای ناکرده عده‌ای سودجو، باعث ایجاد جو نا امن و رشد بی‌رویه قیمت‌ها در بازار نشوند. باید با در نظر گرفتن سهولت در امر خرید و فروش طلا و جواهر، این

فروش طلا از طریق شبکه‌های مجازی نیز مشکلات فراوانی را به همراه داشته و تاکید ما بر این است که خریداران به امید خریدی مناسب‌تر و ارزان‌تر، دست به این خطر نزنند تا خدای ناکرده دچار مشکل نشوند

دنیای سرمایه‌گذاری

اقتصاد کلان

مالیات؛ چالش دولت
در بودجه ۹۸/ ۶۹٪

دلایل بروز رکود عمیق
در بازار مسکن ۷۰٪

همدلی قوای سه‌گانه و مردم
رمز عبور از مشکلات اقتصادی
کشور ۷۲٪

شریف نظام مافی خبر داد

ایجاد شبکه مالی خصوصی بین ایران و سوئیس

فاطمه آذرافراز

ارتباطات اقتصادی مدرن، از جمله شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌آید. امروزه، آگاهی از رمز و رازهای رقابت تجاری، یکی از مهم‌ترین عوامل پایداری فعالیت‌های اقتصادی در کشورهای مختلف است. در این میان؛ اتاق‌های مشترک بازرگانی، به عنوان نهادهایی غیرانتفاعی، نقش حائز اهمیتی در بهبود دیپلماسی اقتصادی بین کشورها ایفا می‌کنند که مشورت با آنها درباره تدوین سیاست‌های کلان و احکام بالادستی و وارد کردن آنها به بازی‌های تجاری توسط دولت به خصوص در شرایط بازگشت تحریم‌ها، می‌تواند خط‌مشی درستی از بهترین شکل روابط اقتصادی با دیگر کشورها را تعیین و ترسیم کند. شریف نظام مافی، رییس هیات مدیره اتاق بازرگانی ایران و سوئیس که تجربه‌ای چندین ساله و ارزشمند در فعالیت و همکاری با شرکت‌های سوئیسی دارد، از دشواری‌ها و ریسک‌های سرمایه‌گذاری در ایران می‌گوید وی در گفت‌وگو با «دنیای سرمایه‌گذاری» روابط تجاری ایران و سوئیس را تشریح کرد. در ادامه این مصاحبه با ما همراه باشید.

مختصری درباره فعالیت‌های اتاق بازرگانی ایران و سوئیس توضیح بفرمایید؟ امسال چه عملکردی داشته‌اید؟

اتاق ایران و سوئیس فعالیت‌های متفاوتی درباره آموزش تکنیک‌های نوین بازرگانی، استارت آپ‌ها، کمیسیون جوانان، طرح‌های کارآموزی، مدرسه‌سازی و فعالیت‌های خیریه داشته است و اخیراً با همکاری کمیسیون کشاورزی؛ سمیناری معتبر و علمی در زمینه قوانین "Gafta" (انجمن تجارت غلات و خوراک دام و طیور) که از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی فعالان حوزه غلات می‌باشد را برگزار کرده است. همچنین در نظر داریم که تحقیقاتی در زمینه سرمایه‌گذاری در خصوص هوش مصنوعی نیز انجام دهیم. فعالیت‌های اتاق بازرگانی ایران و سوئیس، تنها به یک زمینه خاص محدود نمی‌شود؛ بلکه به تاجران در زمینه‌های مختلف ایده داده و به آنها کمک می‌کند تا همتایان خود را در کشور مقابل پیدا کنند. این اتاق؛ سومین و فعال‌ترین اتاق مشترک در کشور شناخته شده که با وجود تحریم‌ها، زمینه فعالیت‌های خود را بیشتر کرده است.

نقش اتاق‌های بازرگانی در سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی چیست؟ آیا مسئولان دولتی در تصمیماتشان با اعضای اتاق‌های بازرگانی مشورت می‌کنند؟

با وجود تحریم‌ها و وضعیتی که ایران در زمینه بین‌المللی دارد نمی‌توان انتظار داشت که فعالیت اتاق‌های مشترک بازرگانی جایگزین و پوشش‌دهنده فعالیت‌های وزارت خارجه کشور باشند. در واقع اتاق‌های مشترک بازرگانی، سعی در هموار کردن مسیر برای بازرگانان دو کشور دارند؛ اما سیاست‌گذار نیستند و در سیاست‌های کلان دخالتی ندارند. به عبارتی اتاق‌ها، جدا از سیاست‌های وزارت خارجه عمل می‌کنند راه‌هایی را برای تعامل اقتصادی مناسب برمی‌گزینند. البته لازم است که دولت در برخی سیاست‌گذاری‌ها با اتاق‌ها به رایزنی بپردازد. در گذشته، دکتر ظریف جلساتی را در

اتاق ایران داشته‌اند تا این تعامل بیشتر شود. فعالان اقتصادی مطلع هستند که ۹۰ درصد اقتصاد کشور دولتی است و وزارت خارجه نیز از بدنه دولت است؛ لذا نمی‌توان انتظار داشت که متخصصانی از بخش خصوصی در آن حضور داشته باشند. بسیاری از رایزن‌های اقتصادی سفارت‌خانه‌های ما در دنیا، نه از بخش خصوصی؛ بلکه برآمده از بخش اقتصادی دولت هستند.

هم‌اکنون ارتباطات تجاری و همکاری‌های اقتصادی بین دو کشور در چه سطحی قرار دارد و حجم مبادلات چقدر است؟

ارتباط ما با سوییس بسیار قوی است و تعاملات تجاری خیلی خوبی داریم. اگر از سرمایه‌گذاری‌های دولتی فراتر برویم، صرف نظر کنیم؛ بعد از آلمان شرکت‌های سرمایه‌گذاری خصوصی سوییس، یکی از بهترین سرمایه‌گذاران در ایران هستند. شرکت‌های سوییس Nestlé، Novartis، Buhler، Cotecna، Roche در ایران، نه تنها دارای نمایندگی؛ بلکه دارای دفتر هستند و سرمایه‌گذاری‌های خوبی انجام داده‌اند. حضور این شرکت‌ها در کشور نشانه خوبی است؛ چراکه موفقیت شرکت‌های

خصوصی در یک بازار، بزرگ‌ترین تبلیغ برای آن بازار است. از این جهت وجود شرکت‌های Nestlé و Buhler بزرگ‌ترین موفقیت برای دیگر شرکت‌ها است.

سوییس؛ مرکزی برای بسیاری از مراودات تجاری، به خصوص در حوزه سلامت و غلات است و ورود به مقطع بحرانی تحریم‌های اقتصادی، حوزه سلامت و به خصوص دارو و غلات را دچار التهاب خواهد کرد. بسیاری از شرکت‌هایی که در این حوزه‌ها فعالیت دارند، یا سوییس هستند یا دفتر آن‌ها در ژنو و زوریخ واقع شده و نهایتاً از بیمه‌ها و بانک‌های سوییس استفاده می‌کنند. شرکت‌های Cargill (کارگیل) و Bunge (بونگه) در ژنو دفتر دارند و از مراوده بین ایران و سوییس استفاده می‌کنند؛ هر چند که ماهیت آن‌ها سوییس نیست و سهام این شرکت‌ها در بورس نیویورک فهرست شده است.

با تحریم‌های موجود، تبادلات بانکی به چه صورت انجام می‌شود؟ برای حل مشکلات بانکی و تجاری چه راهکارهایی در نظر گرفته شده است؟

سوییس در زمینه غلات و حوزه سلامت، رایزنی‌هایی با آمریکا و اروپا انجام داده تا یک کانال بانکی ویژه برای تبادلات تجاری بین ایران و سوییس ایجاد شود. پیش‌بینی بنده این است؛ همان کاری که دقیقاً اتحادیه اروپا قصد دارد برای شرکت‌های اروپایی انجام دهد، سوییس برای خود انجام خواهد داد؛ یعنی یک بانک یا مؤسسه مالی خصوصی برای مبادلات تجاری دارو و غلات بین سوییس و ایران ایجاد خواهد شد.

فرصت‌ها و چالش‌های سرمایه‌گذاری در ایران چیست؟

شرکت‌های خارجی، ایران را بازار مناسبی برای سرمایه‌گذاری می‌بینند؛ ولی باید در نظر داشت که در شرایط فعلی،

این روزها همه به دولت انتقاد می‌کنند؛ اما به نظر بنده، دولت پیش‌بینی درستی برای حرکت‌های اقتصادی که می‌باید بعد از بازگشت تحریم‌ها انجام می‌داد، داشته است و این پیش‌بینی‌ها باعث شد در شرایطی که انتظار می‌رفت با تلاطم بازار ارز روبه‌رو باشیم قدری ثبات ایجاد شود

تهدیدهای دولت ترامپ، امکان سرمایه‌گذاری بسیاری از شرکت‌ها را محدود کرده است. این واقعیت که آمریکا ۵۰ درصد از بازار جهان را در دست دارد، قابل کتمان نیست. این رقم برای ایران تنها ۰.۰۵ (پنج صدم) درصد است. به‌طور معمول یک بازرگان ریسک نمی‌کند تا به کشوری بیاید که سهم زیادی از اقتصادی بین‌الملل ندارد، به‌ویژه که ۹۰ درصد اقتصاد آن کشور دولتی باشد و آن سهم کوچک هم گرفتار بوروکراسی‌هایی باشد که هر فعالیت اقتصادی را دشوار کند. بوروکراسی در هر کشوری باعث رکود و بیکاری می‌شود و ایران هم از این موضوع مستثنی نیست. سرمایه‌گذاری در ایران بسیار سخت است. در ایران؛ گرفتن تنها یک کارت بازرگانی، حداقل ۶ ماه زمان می‌برد؛ در حالی که برای اخذ کارت بازرگانی در دبی، حداکثر دو روز زمان لازم است. برای جذب سرمایه‌گذار به کشور باید دید که آیا اول سرمایه‌گذار داخلی خودمان رغبتی به سرمایه‌گذاری در این شرایط دارد یا خیر؟ وقتی سرمایه‌گذاران داخلی از این بوروکراسی واهمه دارند، نمی‌توان انتظار زیادی از سرمایه‌گذاران خارجی

داشت. وقتی صحبت از زیرساخت می‌شود؛ اذهان عمومی به سمت شبکه‌های ریلی، هتل و ... می‌رود؛ در حالی که بدیهی‌ترین موضوع برای شروع سرمایه‌گذاری، اخذ مجوز است. در کشورهای دیگر، این موضوع مرتفع شده؛ ولی در ایران هنوز هم بزرگ‌ترین مانع است.

به نظر شما، دولت اقدامات مناسبی برای جلوگیری از اثرات تحریم داشته است؟

این روزها همه به دولت انتقاد می‌کنند؛ اما به نظر بنده، دولت پیش‌بینی درستی برای حرکت‌های اقتصادی که می‌باید بعد از بازگشت تحریم‌ها انجام می‌داد، داشته است و این پیش‌بینی‌ها باعث شد در شرایطی که انتظار می‌رفت با تلاطم بازار ارز روبه‌رو باشیم، قدری ثبات ایجاد شود.

برای بهبود سطح همکاری‌های دو کشور، چه درخواست یا توصیه‌ای دارید؟

باید اقدامات مناسبی را انجام دهیم تا اتاق فعال بماند و ارتباط ما با سوییس قطع نشود. مهم‌ترین دغدغه ما در شرایط کنونی تأمین کالاهایی مهم و استراتژیک مانند دارو و غلات است؛ لذا لازم است که روابط را در سطحی ارائه دهیم که بتوانیم نیازهای کشور را در این بخش‌ها برطرف کنیم.

نقش رسانه‌ها را در بهبود روابط اقتصادی ایران و دیگر کشورها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

رسانه‌ها باید در میان موجی از اخبار ضد و نقیض اقتصادی، چراغی روشن برای بازرگانان باشند. در واقع، رسانه مرجعی برای پیش‌بینی آینده اقتصاد و تصمیم‌گیری صحیح است و از این جهت فکر می‌کنم در دو سال آینده، نقش همه؛ اعم از رسانه‌ها، دولت و اتاق‌های بازرگانی به یک میزان اهمیت خواهد داشت و همه باید فعالیت خود را دوچندان کنند.

بسیاری از رایزن‌های اقتصادی سفارت‌خانه‌های دنیا نه از بخش خصوصی بلکه برآمده از بخش اقتصادی دولت هستند؛ بنابراین اتاق بازرگانی که نماینده بخش خصوصی است، خیلی نمی‌تواند هماهنگ با دولت عمل کند

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تاکید کرد

بی‌توجهی به درآمد ۳۰ میلیارد دلاری صنعت توریسم

سید قاسم قاری

بر اساس قانون برنامه ششم توسعه، باید امکانات و ظرفیت‌های گردشگری کشور در ۱۰ سال آینده به پنج برابر برسد که برای رسیدن به این هدف باید ضمن اصلاح ساختار گردشگری همه سلیقه‌ها، گروه‌ها و مدیریت‌های کشور به فهم مشترک در حوزه گردشگری برسند

مهرداد بانوج لاهوتی؛ نماینده شهرستان لنگرود در دوره‌های هشتم، نهم و دهم مجلس شورای اسلامی و در حال حاضر نیز، عضو کمیسیون برنامه و بودجه و رییس فراکسیون مدیریت شهری و روستایی مجلس است. وی به عنوان صاحب‌نظر در حوزه مدیریت شهری و روستایی درباره راهکارهای اشتغال روستاییان و نحوه استفاده از منابع و ظرفیت‌های طبیعی و جاذبه‌های گردشگری موجود در کشور برای اشتغال‌زایی کسب درآمد و ساماندهی صادرات غیرنفتی، مباحث زیادی را مطرح می‌کند و در مذاکرات صحن علنی و کمیسیون‌های تخصصی مجلس نیز دیدگاه‌هایش به‌طور عمده مورد توجه نمایندگان است. فرصتی پیش آمد تا «دنیای سرمایه‌گذاری» با این نماینده مجلس پیرامون موضوعات یاد شده به گفت‌وگو بنشیند. آنچه در پی آمده، شرح این مصاحبه است.

به نظر شما، چه پتانسیل‌هایی در حوزه گردشگری و جذب توریست برای مناطق مختلف کشور وجود دارد؟

امروزه صنعت توریست و گردشگری، رتبه سوم اقتصاد دنیا را دارد؛ ولی ایران با وجود اینکه جزو ۱۰ کشور برتر دنیا در حوزه گردشگری بوده و در زمره پنج کشور جهان از نظر تنوع گیاهی و جانوری است، نتوانسته از ظرفیت‌های موجود و خدادادی که می‌تواند جایگزین نفت شود، به خوبی بهره‌مند باشد. با وجود این توانمندی‌ها و استعدادها، نباید در کشور مشکل اشتغال داشته باشیم. غیرمنطقی است که با آن همه توانمندی و طبیعت سرسبز در شهرهای شمالی کشور، افراد فقیر و کم‌درآمد در این مناطق دیده شوند.

چرا از ظرفیت‌های گردشگری کشور تاکنون به درستی استفاده نشده است؟

به دلیل عدم سرمایه‌گذاری مادی و معنوی، بخشی‌نگری، سلیقه‌ورزی و نبود ساختار قدرتمند و قانون شفاف و روشن است که نتوانسته‌ایم تاکنون از استعدادها و ظرفیت‌های مناطق مختلف کشور، به‌ویژه جاذبه‌ها و توانمندی‌های گردشگری و صنعت توریست به‌خوبی استفاده کنیم.

چه راهکارهایی برای استفاده بهینه از این ظرفیت‌ها پیشنهاد می‌کنید؟

یکی از مؤلفه‌های برون‌رفت از این وضعیت؛ سرمایه‌گذاری و سازماندهی برای بهره‌گیری از استعدادها و جاذبه‌های صنایع‌دستی و گردشگری هر منطقه است. خدا را شکر؛ هیچ روستا، شهر و منطقه‌ای در کشور پیدا نمی‌کنید که از ظرفیت‌های لازم در این حوزه برخوردار نباشد. در افق ۱۴۰۴ نیز پیش‌بینی شده که با برنامه‌ریزی برای جذب ۲۰ میلیون گردشگر و توریست باید سالانه ۳۰ میلیارد دلار درآمد از محل گردشگری در کشور ایجاد شود. همچنین، قانون برنامه ششم توسعه تاکید دارد که باید امکانات و ظرفیت‌های گردشگری کشور در ۱۰ سال آینده به پنج برابر برسد که برای رسیدن به این هدف، باید ضمن اصلاح ساختار گردشگری؛ همه سلیقه‌ها، گروه‌ها و مدیریت‌های کشور به فهم مشترک در حوزه گردشگری برسند.

به نظر شما، چه راهکاری برای حل مشکلات ساختاری حوزه گردشگری وجود دارد؟

سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری؛ زمانی زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود و بعد از مدتی با این هدف که جایگاه این سازمان برای رسیدن به اهداف و وظایف ارتقاء یابد، به معاونت رییس جمهوری ارتقاء یافت تا هم جامعیت داشته باشد و هم به عنوان معاونت رییس جمهوری، از قدرت عمل برخوردار باشد؛ ولی متأسفانه این تغییر ساختاری هم نتوانست راهگشای مشکلات اجرایی سازمان گردشگری باشد و این سازمان با این تغییر در واقع به حیط خلوت دولت‌ها تبدیل شد؛ لذا مجلس تصمیم گرفت که ساختار این سازمان را به وزارتخانه تبدیل کند تا وزیر مربوطه به مجلس برنامه بدهد و بعد از بررسی برنامه در کمیسیون‌های مجلس، رأی اعتماد بگیرد و به عنوان، متولی میراث فرهنگی و گردشگری کشور به مجلس پاسخگو باشد. هم‌اکنون کلیات این طرح در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است. البته شورای نگهبان به کلیات این طرح ایراد داشت که خوشبختانه این ایراد نیز برطرف شده و امیدواریم که در جلسات آینده مجلس، این طرح با اکثریت آراء به تصویب نمایندگان ملت برسد.

برخی معتقدند؛ عدم واگذاری تصدی‌های دولت به مردم در شهرها و روستاها یکی از مهم‌ترین دلایل عدم توسعه اقتصادی کشور است. به عنوان رییس این فراکسیون، چه تحلیلی از این موضوع دارید؟

در قانون برنامه سوم، چهارم، پنجم و ششم توسعه کشور؛ موضوع طرح جامع مدیریت یکپارچه شهری و واگذاری تصدی‌های دولت که قابل واگذاری به پارلمان‌های محلی و نهادهای عمومی غیردولتی است پیش‌بینی شده؛ ولی متأسفانه این امر تاکنون تحقق نیافته و امروز شوراها و ادارات اسلامی به جای اینکه شورای شهر باشند، شورای شهرداری هستند!

علت اصلی این موضوع؛ نگرانی از عدم واگذاری منابع مالی به همراه واگذاری تصدی‌ها به نهادهای غیردولتی شهرداری‌ها است. اگر وظایف و تصدی‌های دولت به بخش غیردولتی مثل شهرداری‌ها واگذار شود؛ اما منابع مالی طرح‌ها منتقل نشود، مردم آسیب می‌بینند؛ لذا قرار است که مجلس با استفاده از اصل ۸۸، اجرای این قانون را تسریع کند.

مالیات؛ چالش دولت در بودجه ۹۸

مرتضی فغانی
عضو اتاق بازرگانی تهران

لایحه بودجه سال ۱۳۹۸؛ امسال کمی دیرتر از موعد مقرر به مجلس ارائه شد که حکایت از حساسیت بالای بودجه سال آینده و لزوم احتیاط در ارزیابی شرایط و محل‌های کسب درآمد کشور دارد. بی‌شک با التهاب‌های اقتصادی و سیاسی سال جاری همچون خروج پیش‌بینی نشده آمریکا از برجام و به تبع آن، نوسانات نرخ ارز و اجرای مجدد تحریم‌ها، حفظ و صیانت وضعیت معیشت مردم باید در دستور کار دولت در سال آینده قرار گیرد. با اجرای تحریم‌های جدید، خواسته یا ناخواسته، درآمدهای ارزی؛ به خصوص در بخش نفت کاهش می‌یابد. با توجه به اینکه نظام اقتصادی ایران، صادرات‌محور و متکی بر درآمدهای نفتی است؛ به دلیل عدم تحقق درآمد مورد انتظار و همین‌طور تداوم تعهدات هزینه‌ای دولت، کسری بودجه شدیدی به وجود خواهد آمد. بر اساس تجربه سال‌های قبل، در دوره تحریم‌ها هر زمان که قیمت نفت افزایش قابل توجهی داشته، ایران سهم زیادی از فروش آن نداشته است. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد که دولت برای جبران کسری بودجه ناشی از کاهش فروش نفت، راهی جز تأمین هزینه‌های خود از درگاه‌های دریافت مالیات ندارد. البته اینکه دولت تا چه میزان توفیق مناسبی در دریافت مالیات داشته باشد، نامشخص است؛ کما اینکه بر اساس قانون بودجه سال ۹۷، درآمدهای مالیاتی مصوب در ۶ ماهه نخست سال جاری ۷۲/۵ هزار میلیارد تومان تعیین شده بود که تا پایان شهریورماه امسال، تنها ۵۰ هزار میلیارد تومان از این طریق به دست آمده است. طبق پیش‌بینی‌ها، این عدد بایستی تا پایان امسال به بیش از ۱۴۰ هزار میلیارد تومان برسد که تحقق این میزان محل شک و شبهه است. گفتنی است که میزان درآمد مالیاتی در نیمه ابتدایی سال ۹۶ حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان بوده که نشان می‌دهد سال جاری نسبت به سال گذشته به‌طور تقریبی ۱۷ درصد رشد در این بخش داشته‌ایم.

نکته‌ای که نباید از آن غافل ماند این است که جمع‌گیری از صنعت کاران و صاحبان مشاغل تولیدی، تداوم فعالیت خود را در گروهی اعطای تسهیلات و حمایت‌های مالی دولتی می‌دانند و بر همین اساس خواستار بهره‌مندی از معافیت‌های مالیاتی یا بیمه‌ای هستند تا جایی که در برخی موارد، تقاضای حذف مالیات یا حداقل سازی آن از درخواست برای ارائه تسهیلات پیشی گرفته است. لزوم وصول مالیات به عنوان یکی از منابع درآمدی دولت، نباید باعث شود که میزان دریافت آن از صنعتگران افزایش یابد. به عبارتی، دولت در بحث مالیات، بهتر است به جای فشار مضاعف بر تولید و صنعت کشور، به مؤدیان جدیدی همچون نهادها و ارگان‌هایی که تاکنون معاف از مالیات بوده‌اند توجه کند. نکته دیگر آن که امروزه، مالیات‌گریزی در کشور نه به شیوه‌های غیرقانونی بلکه با تکیه بر بندها و تبصره‌های کاملاً قانونی انجام می‌گیرد که این موضوع به‌تنهایی دو چالش مهم را در پی دارد؛ نخست اینکه شرکت‌های بزرگ و با درآمد بالا که کاملاً به ترفندهای قانونی آگاه هستند در دوره‌های پی‌درپی از دایره پرداخت مالیات به دولت فرار می‌کنند یا در صورت شمول، سهم ناچیزی می‌پردازند. دوم؛ صنایعی که حمایت‌های دولتی را در تبیین و تدوین لوازمی در جهت کاهش یا حذف مالیات خودشان می‌بینند، ممکن است در این دسته قرار نگیرند و همین موضوع، زمینه‌ساز اعتمادی و بدبینی به دولت را فراهم کند.

لذا باید توجه داشت که بیشترین فرارهای مالیاتی در بخش‌های بازرگانی خارجی و بازار داخلی اتفاق می‌افتد؛ به همین دلیل دولت باید به منظور جبران کسری بودجه، علاوه بر تمرکز بر کاهش هزینه‌های جاری خود به همراه کاهش نرخ مالیات مشاغل خرد و خدماتی، مبارزه با فرارهای مالیاتی نهادها و ارگان‌های خاص را در دستور کار خود قرار دهد که اجرای طرح جامع مالیاتی با رویکرد سیستمی علاوه بر جلوگیری از اعمال سلیقه شخصی می‌بازد.

بنابر ماده ۱۱۷ قانون برنامه پنجم توسعه، قرار بود که نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی تا پایان این برنامه به ۱۰ درصد برسد؛ اما این میزان هم‌اکنون که در برنامه ششم توسعه هستیتم، ۸ درصد است. در سال ۲۰۱۶، دانمارک دارای بیشترین نسبت مالیات به تولید ناخالص ملی به میزان ۴۵/۹ درصد بوده است. کشور فرانسه با نسبت ۴۵/۳ درصد در ردیف دوم قرار داشته و سهم کشورهایی مانند آمریکا ۲۶، ترکیه ۲۵/۵ و ایران ۷،۹ درصد بوده است. کشورهای شیلی با ۲۰/۴ و مکزیک با ۱۷/۲ درصد نیز، موقعیت بهتری نسبت به ایران داشته‌اند. نسبت مالیات به تولید ناخالص ملی کشور در حال حاضر تقریباً نصف رقم میانگین جهانی می‌باشد.

به‌طور حتم، یکی از دلایل عمده پایین بودن نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در ایران، موضوع فرارهای مالیاتی است و با توجه به اینکه رقم در نظر گرفته شده در بودجه سال ۹۸ برای دریافت مالیات، تفاوت چندانی با سال جاری ندارد، تمام فعالیت‌های بازرگانی و تجاری باید مشمول مالیات شده و از مؤدیان، بر اساس توانایی و تناسب درآمدی آن‌ها مالیات دریافت شود. لذا دولت می‌تواند با ایجاد مشوق‌های مالیاتی برای کسانی که مالیات خود را در زمان مناسب می‌پردازند، دیگر فعالان تجاری را به انجام این امر ترغیب کند تا از این طریق بخش عمده‌ای از کسری بودجه خود را در سال جدید، جبران نماید.

جمع‌گیری از
صنعت کاران و صاحبان
مشاغل تولیدی
تداوم فعالیت خود
را در گروهی اعطای
تسهیلات و حمایت‌های
مالی دولتی می‌دانند
و بر همین اساس
خواستار بهره‌مندی از
معافیت‌های مالیاتی یا
بیمه‌ای هستند

دنیای سرمایه‌گذاری در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی کرد

دلایل بروز رکود عمیق در بازار مسکن

فاطمه آذرافراز

غیرمتعارف قیمت واحدهای ساختمانی نوساز در مناطق مختلف پایتخت دامن زده و شمار زیادی از متقاضیان را از خرید این واحدها منصرف کرده و آن‌ها را به سمت خرید آپارتمان‌های قدیمی و با قدمت بالای ۶ سال سوق داده است؛ به طوری که آمار معاملات واحدهای مسکونی چند سال ساخت به رشد ۳۴ درصدی دست پیدا کرده است. این در حالی است که تا پیش از سال ۹۳، خرید مسکن نوساز در اولویت متقاضیان بوده است. صعود قیمت مسکن حتی موجب شده که انتخاب اول زوج‌های جوان و مسکن اولی‌های ساکن در پایتخت، مناطق دارای بافت فرسوده باشد و این دسته از متقاضیان، اقدام به خرید مسکن در مناطق مرکزی و جنوبی کنند. دلیل چرخش منطقه‌ای معاملات مسکن و ترجیح متقاضیان به معامله در چنین مناطقی، اولاً این است که رشد ۶۰ تا ۸۰ درصدی قیمت‌ها در بازار مسکن، هنوز این مناطق را آن‌چنان تحت تأثیر قرار نداده است و در درجه دوم، در مقایسه با قسمت‌های مرکز تا شمال پایتخت تعداد آپارتمان‌های کوچک و دارای متراژ پایین در این مناطق بیشتر است.

بازار مسکن به‌عنوان یکی از کم‌ریسک‌ترین بازارهای کشور تلقی می‌شود. وابستگی این بازار با ۱۷۴ شغل کلیدی مرتبط باعث شده تا به گفته کارشناسان تا نیم‌قرن آینده هم بتواند به‌عنوان یک حوزه قابل اعتماد با امنیت بالا، مطلوب سرمایه‌گذاران باشد. هرچند که برخی از دست‌اندرکاران بازار مسکن، علی‌رغم یقین عمومی به وجود رکود از سال ۹۲ تا نیمه نخست سال ۹۶، معتقدند که رکودی در این بازار وجود نداشته و معاملات آپارتمان‌های زیر ۹۰ متر در تهران روند طبیعی خرید و فروش خود را در این سال‌ها طی کرده و رکودی هم اگر مشاهده شده، مربوط به آپارتمان‌های لوکس گران‌قیمت بوده است. بالاخره در آذرماه سال گذشته، بازار مسکن با افزایش ۵۰ درصدی معاملات روند رو به رشدی را آغاز کرد. حتی با توجه به کاهش طبیعی تعداد معاملات در فصل سرما هم، این بازار با شیبی ملایم به رشد خود ادامه داد. گزارش تحولات بازار مسکن از سوی بانک مرکزی اما، نشان می‌دهد که این بازار در سال جاری روند دیگری را طی کرده است؛ به طوری که در تیرماه امسال، تعداد معاملات مسکن در کل کشور ۲۵ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. بر اساس این گزارش، روند معاملات در ماه‌های مرداد، شهریور و آذر نیز به ترتیب ۳۶، ۵۴ و ۶۳ درصد نسبت به زمان مشابه سال قبل کاهش داشته است. نکته قابل توجهی که در این میان وجود دارد، این‌که با وجود روند کاهشی معاملات مسکن، قیمت این کالای محبوب در آبان‌ماه امسال در برخی کلان‌شهرها تا ۹۱ درصد افزایش یافته است. جهش قیمتی عجیب و بی‌سابقه بازار مسکن در یک سال گذشته و به‌خصوص در نیمه نخست امسال موجب شده تا تسهیلات بانکی خرید مسکن، قدرت خود را به‌تدریج از دست بدهد و جویبگویی قیمت‌های موجود نباشد. وجود رکود توری در بازار مسکن، آمار معاملات در بازار پایتخت را تا حدود یک‌سوم کاهش داده و همین تعداد نیز با متوسط قیمت پنج تا هشت میلیون تومان در هر مترمربع خریداری شده که علی‌رغم رشد چشمگیر قیمت، بالاترین سهم را در میان معاملات این بازار داشته است. علاوه بر این، گزارش‌ها نشان می‌دهد که افزایش کلی قیمت مسکن، به رشد

مطالعه معاملات انجام شده در شهر تهران

درصد تغییر	مناطق زمانی		
	مهر ۱۳۹۷	شهریور ۱۳۹۷	مهر ۱۳۹۵
نسبت به ماه مشابه سال قبل	۹۲۷	۱۰۳۵	۱۲۸۵
نسبت به ماه مشابه سال قبل	۰.۵	۰.۵	۰.۲
میانگین قیمت هر مترمربع (میلیون ریال)	۸۱۰۹	۸۰۹۸	۸۲۱۲

مصدر: محاسبات گزارش و گرفته از داده‌های خام سلفه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور

تأثیرپذیری بازار مسکن از شایعات

باید توجه داشت که حتی یک پیش‌بینی ساده در بازار مسکن، می‌تواند منجر به واقعیت شود؛ به این معنا که بازار از اطلاع‌رسانی درست و نادرست سوداگران تأثیر می‌پذیرد. مصطفی قلی خسروی رییس اتحادیه مشاوران املاک تهران ارائه آمار نادرست را یکی از موانع جدی انجام معاملات در بازار مسکن می‌داند و می‌گوید: مرکز آمار، میانگین قیمت مسکن را ۸۳ درصد اعلام کرده است؛ اما آنچه سامانه کد رهگیری نشان می‌دهد، رشد ۶۸ درصدی قیمت در برخی از

مناطق کشور است. متأسفانه اعلام آمارهای نادرست از افزایش قیمت‌ها، مانع معاملات مسکن می‌شود.

خطونشان تحریم‌ها برای بازار مسکن

در شرایطی که قدرت خرید متقاضیان مسکن حتی پیش از آنکه سخنی از تحریم‌ها به میان آید، به دلیل افزایش قیمت‌ها، کاهش یافته بود؛ وابستگی برخی از مصالح ساختمانی به قیمت دلار در ماه‌های گذشته و رفتار هیجانی مردم در خریدوفروش مسکن قبل از آغاز اجرای تحریم‌ها، باعث شد تا قیمت مسکن بیش از حد انتظار افزایش یابد. از طرفی، بالا رفتن قیمت دلار، عدم تمایل سرمایه‌گذاران برای ورود به بازار مسکن را تشدید کرد که این موضوع، همسو با بالا رفتن سطح عمومی قیمت‌ها، بازار مسکن را تحت‌الشعاع قرار داد. با این‌همه، فرسید حاجت پور، دبیر کل انبوه‌سازان اظهار می‌کند: صنعت ساختمان به‌عنوان یک حوزه پیشران که عمده مواد اولیه مورد نیاز آن در داخل کشور تولید می‌شود، از ظرفیت بالایی برای عبور از تحریم‌های آمریکا برخوردار است.

اشتتاق عجیب به خرید مسکن در کشور همسایه

نوسانات نرخ ارز و افزایش نگرانی‌ها درباره آینده اقتصاد کشور موجب شده تا علی‌رغم هشدارهای وزارت امور خارجه به خریداران درباره تبعات منفی خرید ملک در کشورهای هم‌جوار، آن‌ها به خرید املاک و مستغلات در ترکیه، امارات و... اقدام کنند. طبق آخرین آمار ارائه‌شده از سوی اتحادیه مشاوران املاک تهران، از ابتدای سال جاری فقط در ازبکستان بیش از هشت هزار ملک خریداری شده است؛ در صورتی که این تعداد معاملات در کشور می‌توانست تا حدودی به این بازار رونق بخشد. مصطفی قلی‌خسروی در این باره می‌گوید: ترکیه و امارات با فروش ملک به شهروندان دیگر کشورها، از جمله هم‌وطنان ما، سرمایه‌های کلانی را جذب کرده‌اند. در حال حاضر هم، عده‌ای به انگیزه دریافت مجوز اقامت ترکیه، اقدام به خرید آپارتمان و ویلا در این کشور می‌کنند که قطعاً این افراد در آینده پشیمان و متضرر خواهند شد. امیدواریم این سرمایه‌گذاری‌ها در داخل کشور خودمان انجام شود.

در هفته‌های اخیر نیز، بسیاری از افرادی که اقدام به خرید ملک در گرجستان کرده بودند، با آغاز دور جدید تحریم‌ها، با مشکلات بسیاری در انتقال اموال خود روبه‌رو شده‌اند. این در حالی است که حتی تابعیت کشور گرجستان هم به آن‌ها تعلق نگرفته است. از سوی دیگر، باید توجه داشت که فعالیت‌های زیرزمینی بنگاهداران داخلی و وصل کردن سرمایه‌گذاران حوزه املاک به خارج از کشور نیز، با برخورد قانونی مواجه نشده و در این رابطه تاکنون هیچ اقدام جدی صورت نگرفته است.

مصائب تسهیلات مسکن

با قیمت بالای مسکن، تسهیلات بانکی خرید مسکن سهم اندکی در پاسخگویی به نیاز وام‌گیرندگان دارد. افزایش سقف تسهیلات بانکی متناسب با شرایط واقعی قیمت مسکن همراه با سود کم و بازپرداخت طولانی، می‌تواند امری راهگشا در افزایش تعداد معاملات بازار مسکن باشد. محمدرضا کوچی

رییس کمیسیون عمران مجلس، حداقل تسهیلات خرید مسکن را برای زوج‌های جوان ۳۰۰ میلیون تومان ذکر کرده و می‌افزاید: زوج‌های جوان و مسکن اولی‌ها با تسهیلات فعلی امکان خرید مسکن را نخواهند داشت چراکه با قیمت‌های فعلی، تسهیلات بانکی خرید مسکن سهم بسیار اندکی در پاسخگویی به نیاز وام‌گیرندگان دارد.

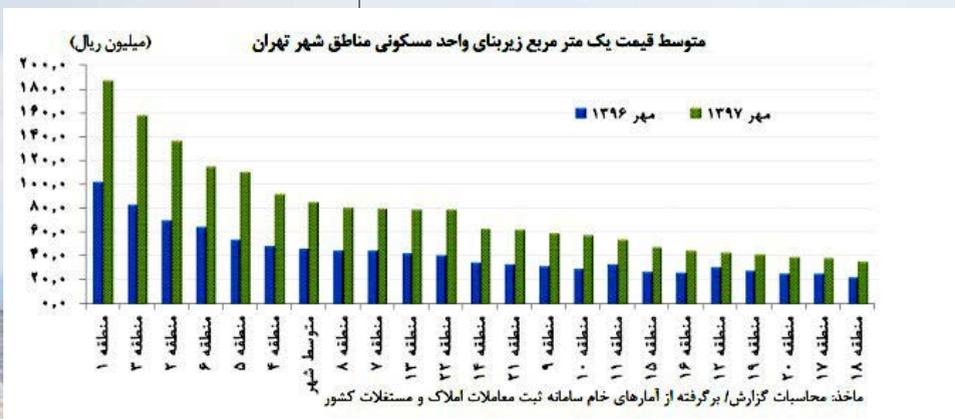
رکود تورمی تا چه زمانی ادامه خواهد داشت؟

به نظر می‌رسد رکود تورمی موجود در بازار مسکن در ماه‌های آینده به دلیل کاهش تمایل مردم به جابه‌جایی در ماه‌های سرد، ادامه یابد. هرچند، پارامترهای دیگری نیز بر بازار مسکن تأثیر گذارند؛ اما پیش‌بینی می‌شود که با ثبات و فروکش کردن تب بازارهای موازی همچون بازار ارز؛ بازار مسکن نیز با افزایش سرمایه‌گذاری و تعداد متقاضیان مواجه شود. نرگس رزبان، رییس گروه اقتصادی و مالی دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی در رابطه با رکود تورمی موجود در بازار مسکن تصریح کرد: بعید می‌دانم بتوانیم به سرعت و طی چند ماه آینده از رکود تورمی موجود در بازار خارج شویم؛ چراکه قدرت خرید مردم به‌شدت کاهش یافته و نه دولت و نه بانک‌ها، توان تسهیلات‌دهی بالا برای جبران کاهش قدرت خرید را ندارند.

سخن پایانی

چشم ناگهانی نرخ ارز در سال جاری، رکود بازار مسکن را به عمیق‌ترین میزان خود در ۱۰ سال گذشته رسانده است. با رکود تورمی موجود در این بازار، اگر نرخ ارز کاهش و ثبات پیدا کند، احتمال دارد که در زمستان امسال شاهد کاهش قیمت مسکن در شهرهای بزرگ باشیم. در صورتی که با ادامه روند صعودی نرخ ارز، رکود تورمی ادامه‌دار خواهد بود و چه‌بسا نیمه اول سال ۹۸ را هم در بر بگیرد. ایجاد توازن عرضه و تقاضا می‌تواند بازار مسکن را از رکود خارج کند. به گفته یکی از تحلیلگران حوزه مسکن، در پنج سال گذشته، ساخت‌وساز در کشور با کاهش ۴۰ درصدی مواجه بوده است. طی این سال‌ها، تقاضای انباشته در بازار مسکن به عدد چهار میلیون واحد مسکونی رسیده است؛ بنابراین ایجاد رونق در این بازار نیازمند افزایش تولید مسکن است. از طرفی با توجه به این که ۶۰ الی ۹۰ درصد قیمت مسکن مربوط به قیمت زمین است، وزارت راه و شهرسازی می‌تواند با مدیریت قیمت زمین به افزایش تولید مسکن و کاهش قیمت‌ها در این حوزه کمک کند.

بالا رفتن قیمت دلار، عدم تمایل سرمایه‌گذاران برای ورود به بازار مسکن را تشدید کرد که این موضوع همسو با بالا رفتن سطح عمومی قیمت‌ها، بازار مسکن را تحت‌الشعاع قرار داد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی تاکید کردند

همدلی قوای سه‌گانه و مردم رمز عبور از مشکلات اقتصادی کشور

مصطفی حاتمی

تحریم‌ها، مدیریت نامناسب منابع مالی و انسانی، سیل ویرانگر نقدینگی، قاچاق کالا، سیاست‌گذاری‌های نادرست و غیر کارشناسانه، نوسانات نرخ ارز و ... از جمله مهم‌ترین موضوعات مورد اشاره مسئولان در بیان دلایل به وجود آمدن وضعیت بغرنج فعلی در اقتصاد کشور است. اما چاره کار چیست؟ نوشداروی اقتصاد کشور که سال‌ها پیش باید به این بیمار در حال احتضار داده می‌شد در کدام پیچ از هزار توی مشکلات فراموش شده که هر جا سراغش را می‌گیریم، اثری و رد پای از آن نمی‌یابیم؟ نشان دادن غول تحریم‌ها به عنوان مسبب اصلی مشکلات کشور اندکی نخ نما شده؛ چراکه همگان می‌دانند که مشکل اصلی، نه تحریم‌های ظالمانه، بلکه خود تحریمی‌ها و عدم مدیریت درست منابع کشور است. این‌بار نیز مثل همیشه به سراغ نمایندگان مردم در خانه ملت رفتیم تا با طرح چندین باره مشکلات، بتوانیم راهکارهای قابل اجرا را از زبان این کارشناسان مورد وثوق مردم بشنویم. آنچه در پی آمده، ماحصل این تلاش است. با ما در خواندن این گزارش همراه شوید.

دارند در حوزه نساجی فعالیت داشته باشند، در شهرک‌های صنعتی امکاناتی مانند زمین و سایر موارد را در اختیارشان قرار دهند. کسانی هم که قصد دارند در روستاها فعالیتی داشته باشند، می‌توانند از تسهیلاتی که به آن‌ها ارائه می‌شود، استفاده کنند.

عضو کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی مجلس، به موضوع افزایش بسیار زیاد قیمت خودرو و مشکلاتی که این موضوع به همراه خواهد داشت اشاره کرد و افزود: متأسفانه سیاست‌های نادرست وزارت صنعت، معدن و تجارت در یک‌سال گذشته، باعث افزایش حبابی و غیرمنطقی قیمت خودرو شده است و اکنون قیمت‌های تعیین شده در شرکت‌های خودروسازی با بازار فاصله معناداری دارد. در این خصوص به‌دنبال این هستیم که قیمت کارخانه به بازار نزدیک شود. درست است که در اثر نوسانات نرخ ارز، قیمت مواد اولیه برای قطعه‌سازان افزایش داشته؛ ولی نه به قدری که ناگهان صددرصد افزایش قیمت خودرو را شاهد باشیم.

حسینی تاکید کرد: در این خصوص، به‌یقین نیاز به بازنگری در بازار وجود دارد. قیمت خودرو در بازار باید کاهش پیدا کند و خودروساز نیز باید یک تعیین قیمت دقیق بر اساس نوسانات نرخ ارز داشته باشد.

امیدواریم که دولت تصمیمات عاقلانه‌ای را در این زمینه بگیرد. این نماینده مردم در مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این سؤال که «آیا بازار خودرو می‌تواند محل امنی برای سرمایه‌گذاری باشد؟» گفت: ما خودرو را کالای سرمایه‌ای می‌دانیم؛ ولی احساس بنده این است که با توجه به نوسانات نرخ ارز و قیمت‌گذاری که در آینده انجام خواهیم داد، خریداران نتوانند با توجه به میزان سرمایه‌گذاری در این حوزه، سود مورد نظرشان را به‌دست آورند. برخی بر اساس نیاز به خرید خودرو روی آورده‌اند و برخی دیگر نیز منابع مالی در این حوزه به کار گرفته‌اند تا شرایط خاصی را در بازار ایجاد کرده و به منافع شخصی خود برسند.

حسینی یکی از راه‌های رسیدن به پویایی و شادابی اقتصاد کشور را

الزام مجلس به حمایت از سرمایه‌گذاران

محمد حسینی؛ عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس در پاسخ به این سؤال که «مجلس چه تمهیداتی برای جلوگیری از قاچاق محصولات نساجی به کشور اندیشیده است؟» گفت: اگرچه این نگاه که صنعت نساجی یکی از صنایعی است

که امروز می‌تواند در داخل کشور مورد مصرف قرار گیرد و پایداری لازم را هم داشته باشد در خانه ملت وجود دارد؛ اما بنده کمتر شنیده‌ام که مجلس در خصوص جلوگیری از قاچاق محصولات نساجی مصوبه‌ای داشته باشد.

وی در ادامه افزود: وزارت صنایع و معادن باید سرمایه‌گذاران را تشویق و حمایت کند و استعلامات و پروکراسی‌های اداری را کاهش دهد تا بخش‌های بزرگ و کوچک این صنعت شکوفا شوند تا جایی که دیگر نیازی به واردات البسه‌های خارجی نباشد.

حسینی با اشاره به پیشرفت تکنولوژی در صنعت نساجی عنوان کرد: امروزه با اینکه یکی از مصرف‌کنندگان بزرگ پارچه مشکی هستیم؛ ولی تاکنون در خصوص تولید این محصول موفق نبوده‌ایم. امیدواریم که صنایع، سرمایه‌گذاران و کسانی که در حوزه نساجی مهارت و تجربه دارند، در این زمینه فعالیت داشته باشند. ما هم به عنوان نمایندگان مجلس، ملزم به حمایت از آن‌ها در همه ابعاد هستیم تا بتوانند به تولید خود ادامه دهند.

نماینده مردم تفرش، آشتیان و فراهان در مجلس شورای اسلامی، به اقدامات دولت و مجلس برای شکوفایی صنعت نساجی اشاره کرد و گفت: اکنون دولت و مجلس در صدد هستند تا به کسانی که قصد

علی گلمرادی:

متأسفانه دولت و مجلس، به بحث حمایت از تولید داخلی آن‌طور که باید توجه نکرده‌اند و نتیجه این بی‌توجهی‌ها را هم امروز شاهد هستیم

انسجام قوای سه‌گانه دانست و افزود: البته مردم نیز باید همراهی داشته باشند تا بتوانیم در درجه نخست، آرامش را به اقتصاد کشور بازگردانیم و در نهایت، منابع موجود را به سمت تولید سوق دهیم. اگر تولید در کشور؛ به خصوص در صنایع کوچک و متوسط، رونق پیدا کند می‌توانیم در زمینه صادرات به موفقیت‌های چشمگیری دست یابیم و با ارائه محصولات با کیفیت، از این بحران عبور کنیم.

حلقه مفقوده مدیریت در صنعت کشور

شهرام کوسه قراوی؛ عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، به موضوع مدیریت نامناسب در حوزه‌های مختلف اشاره کرد و گفت: مجلس برای رونق تولید همواره حامی صنایع بوده است؛ اما نتوانسته‌ایم در حوزه‌های مختلف و به‌ویژه

صنعت خودرو، موفقیت‌های لازم را داشته باشیم که این امر به موضوع تحریم‌ها و مدیریت منابع انسانی برمی‌گردد. در واقع مدیریت، حلقه مفقوده صنعت کشور است. اگر بتوانیم مدیریت‌ها را بهتر، متفاوت‌تر و بهینه‌تر کنیم، قطعاً در کشور کارهای اساسی‌تری را انجام خواهیم داد.

وی در ادامه اظهار داشت: ما در تخصص و برنامه‌ریزی، مشکلات خاصی نداریم. شاید منابع مالی کمی در تخصیص اعتبارات داشته

باشیم؛ اما اساسی‌ترین موضوع، بحث مدیریت است که در حوزه‌های مختلفی مانند نساجی و خودرو می‌تواند اثرگذار باشد و موجب تغییرات بنیادی شود. نماینده مردم مینودشت، کلاله، مراوه‌تپه، گالیکش در مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این سؤال که «آیا امکان کاهش اختلاف قیمت خودرو در بازار با کارخانه وجود دارد؟» گفت: باید با برنامه‌ریزی مدون و متفاوت، قیمت کارخانه و بازار را نزدیک کرد؛ اما باید به این موضوع نیز توجه داشت که آیا توانسته‌ایم در حوزه کیفیت خودرو کار بهینه‌ای انجام دهیم؟ تا چه اندازه توانسته‌ایم اعتماد مردم را نسبت به

کیفیت خودرو جلب کنیم؟ باید در خصوص کیفیت و کمیت، به‌قدری متفاوت عمل کنیم که اگر کسی سوار بر خودروی ایرانی شود، در امنیت کامل از آن لذت ببرد. در واقع با توجه بیشتر به کیفیت تولید، می‌توانیم تقاضا برای خرید ماشین‌های خارجی را کمتر کنیم. کوسه قراوی در ادامه به راهکارهای مجلس برای جلوگیری از قاچاق کالا اشاره کرد و افزود: مجلس در این خصوص، رویکردها و راهکارهای لازم را داده و در جلسات غیرعلنی که تشکیل شده، تمهیدات لازم را اندیشیده است؛ اما اینکه قوه‌های قضاییه و مجریه چگونه باید به این موضوع ورود کنند تا از راه‌های ورود قاچاق جلوگیری شود، باز به همان موضوع مدیریت برمی‌گردد.

رییس کمیته مسکن کمیسیون عمران مجلس، به نقش نهادهای

ذی‌ربط برای شکوفایی صنعت نساجی اشاره کرد و گفت: استفاده از کارشناسان و متخصصان خبره، تزریق منابع مالی، مدیریت بهینه، آموزش‌های لازم و ... می‌تواند صنعت نساجی را به‌مانند سال‌های گذشته، به رشد، توسعه و شکوفایی برساند.

تشکیل کارگروه‌های تخصصی برای شناسایی موانع تولید

علی گلمرادی؛ عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به نقش حمایتی دولت و مجلس از تولید داخلی اشاره کرد و افزود: متأسفانه دولت و مجلس، به بحث حمایت از تولید داخلی آن‌طور که باید توجه نکرده‌اند و نتیجه این بی‌توجهی‌ها را هم امروز

شاهد هستیم. بخش عمده‌ای از بیکاری کشور به علت کم رونق بودن تولید در حوزه‌های مختلف کشور است.

وی گفت: مجلس و دولت باید به‌عنوان یک ضرورت، بیشتر به این موضوع توجه داشته باشند. در مجلس شورای اسلامی در خصوص حمایت از تولید، مذاکرات گسترده و متنوعی انجام شده و اقدامات مناسبی هم صورت گرفته که یکی از این موارد، قوانین رفع موانع تولید است.

وی در ادامه افزود: ما در قانون رفع موانع تولید، به بحث قاچاق، به‌عنوان یک عامل مخرب در بحث تولید داخلی اشاره کرده‌ایم.

آنچه که می‌تواند در تصمیمات مجلس راهگشا باشد، ارتباط تنگاتنگ بخش تولید با مجلس است. تولیدکنندگان می‌توانند از طریق دفتر نمایندگان؛ مسایل، مشکلات و پیشنهادات خود را ارائه دهند تا در کارگروه‌ها و کمیسیون‌های تخصصی در قالب طرح، تبدیل به قانون شود. از طرفی هم دولت باید با تشکیل کارگروه‌های تخصصی، در جهت شناسایی ضعف‌ها و موانع تولید، لویجی را در اختیار مجلس قرار دهد.

نماینده بندر ماهشهر، امیدیه، هندیجان و بندر امام خمینی (ره) در پاسخ به این سؤال که «چرا به صنعت نساجی توجه کافی نمی‌شود؟» گفت: تولیدکنندگان مرتبط با

صنعت نساجی و دولت و مجلس، همه به‌نوعی در این کم توجهی دخیل هستند. تولیدکنندگان باید در زمینه‌های بازاریابی، فرآیندهای تولید، توزیع و صادرات نقش قابل‌توجهی داشته باشند. متأسفانه عوامل مرتبط با صنعت نساجی، خودشان هم کم‌کاری‌هایی دارند. گل مردادی تصریح کرد: متأسفانه در بخش بازاریابی اقدامات مناسبی را انجام نداده‌ایم که البته بخشی از آن مربوط به پشتیبانی و حمایت مجلس است. باید در گام نخست، تولید و مصرف داخلی را افزایش دهیم و به کیفیت و توانمندی‌هایی که در صنعت نساجی وجود دارد، توجه ویژه‌ای داشته باشیم که متأسفانه تاکنون در این زمینه، ضعف عمل کرده‌ایم.

وی با اشاره به افزایش بسیار زیاد قیمت خودرو گفت: وقتی صنعت

محمد حسینی:

متأسفانه سیاست‌های نادرست وزارت صنعت، معدن و تجارت در یک‌سال گذشته، باعث افزایش حبابی و غیرمنطقی قیمت خودرو شده است و اکنون قیمت‌های تعیین شده در شرکت‌های خودروسازی با بازار فاصله معناداری دارد

جبار کوچکی نژاد:

در خصوص قیمت‌گذاری خودرو باید سیاست درستی اعمال شود که اگر این کار انجام نشود، تعداد زیادی از قطعه‌سازان با مشکل اساسی مواجه شده و صنعت خودروسازی دچار چالش‌هایی می‌شود که در ادامه، کشور را از نظر اقتصادی دچار مشکل می‌کند

خودروسازی کشور با سایر کشورهایی که از صنعت خودروسازی ایران عقب بوده‌اند و اکنون رشد قابل‌ملاحظه‌ای در این بخش داشته‌اند مقایسه می‌شود، می‌بینیم آن‌طور که باید در این صنعت موفق عمل نکرده‌ایم. آنچه که امروز محسوس است، بی‌ثباتی در رفتار با صنعت خودرو است.

این نماینده مجلس افزود: نوسانات قیمت و تولید خودرو، بیانگر این است که ما یک سیاست جامع و کامل برای صنعت خودروی کشور نداریم و با توجه به محدودیتی که برای واردات خودروهای خارجی شکل گرفت نیز، به جای اینکه به کیفیت و تولید بیشتر خودرو توجه داشته باشیم، سعی کردیم که از این محدودیت‌ها سوءاستفاده کرده و قیمت‌ها را افزایش دهیم.

وی تاکید کرد: این موضوع نگران‌کننده است. باید مقوله مشتری‌مداری را به عنوان یک اصل مهم، کارآمد و مؤثر در نظر داشته باشیم. امروز نارضایتی از صنعت خودرو در بین مردم بسیار زیاد است. خرید خودرو با قیمت‌های بالا به معنای رضایت مردم از خودروی داخلی نیست. مردم از کیفیت خودرو و از تولید متناسب با نیازها، به شدت گله‌مند هستند؛ بنابراین ما باید براساس اصول و واقعیت‌های مرتبط با این صنعت، راهکارهایی را پیدا کنیم و نباید به خاطر تقاضای مشتریانی که به ناچار متقاضی این محصول هستند، تصمیم‌گیری‌های غلط صورت پذیرد.

اصل ۴۴ قانون اساسی، سمبل حمایت از بخش خصوصی

سید حسین نقوی حسینی عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با اشاره به اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص حمایت از بخش خصوصی افزود: این ماده از قانون، سمبل حمایت از بخش خصوصی است و همین که مجلس، کمیسیون

ویژه‌ای به نام کمیسیون اصل ۴۴ تشکیل داده، به معنای اراده مجلس برای حمایت از بخش خصوصی است. همه مصوباتی که این کمیسیون به صحن علنی می‌آورد نیز، در جهت تقویت و حمایت از بخش خصوصی است، مانند طرح حمایت و رفع موانع تولید که اکنون در دستور کار مجلس شورای اسلامی است.

نماینده مردم ورامین، قرچک و پیشوا در مجلس به اهمیت صنعت نساجی در کشور و راه‌های جلوگیری از قاچاق اشاره کرد و گفت: موضوع قاچاق، یک بلای خانمان‌سوز برای حوزه تولید کشور است و فقط مربوط به صنعت نساجی نمی‌شود؛ بلکه در تمام حوزه‌ها این بحث وجود دارد و به اقتصاد کشور لطمه وارد کرده است.

وی تاکید کرد: در حوزه صنعت نساجی توانمندی‌های خیلی خوبی داریم؛ به طوری که اخیراً در حوزه انتخابی بنده، بزرگ‌ترین کارخانه تولید پارچه میل در خاورمیانه افتتاح شده که بسیار مجهز و با آخرین تکنولوژی روز در حال فعالیت است و می‌تواند محصولات خود را با کیفیت بسیار قابل رقابت با نمونه‌های جهانی به خاورمیانه عرضه کند.

نقوی حسینی در ادامه افزود: در گذشته در حوزه نساجی فعالیت‌های بیشتری داشتیم و کارخانه‌های چیت ری، چیت ممتاز

و ... از نساجی‌های مهم کشور بودند که متأسفانه اکنون تبدیل به فروشگاه شده‌اند؛ بنابراین نیاز است که به این صنعت توجه ویژه‌ای شود.

نماینده مردم در مجلس دهم با بیان اینکه در حوزه قانون‌گذاری، قوانین مجلس باید به‌گونه‌ای تصویب شود که مسیر برای سرمایه‌گذاری و بازگشت سرمایه به چرخه تولید تسهیل شود، گفت: اگرچه نقدینگی در کشور افزایش داشته؛ اما سرمایه‌گذاری در تولید کاهش پیدا کرده است که خلاف عقل اقتصادی است و نشان‌دهنده آن است که از تولید به‌طور جدی حمایت نمی‌شود.

قاچاق کالا عامل نابودی تولیدکنندگان

جبار کوچکی‌نژاد، نایب رییس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس با انتقاد از تصمیم غیرکارشناسانه مبنی بر اینکه کارخانه‌های خودروساز می‌توانند محصولات خود را پنج‌درصد زیر قیمت بازار به فروش برسانند، گفت: با این کار، عملاً پیامی به دلالان و

بخش‌هایی که همیشه به دنبال سود هستند داده می‌شود که قیمت خودرو را افزایش دهند.

وی افزود: در خصوص قیمت‌گذاری خودرو باید سیاست درستی اعمال شود که اگر این کار انجام نشود، تعداد زیادی از قطعه‌سازان با مشکل اساسی مواجه شده و صنعت خودروسازی دچار چالش‌هایی می‌شود که در ادامه، کشور را از نظر اقتصادی دچار مشکل می‌کند. البته حرف ما این نیست که قیمت‌ها به‌طور چشمگیری کاهش پیدا کند؛ چراکه با این کار فعالیت قطعه‌سازان که مواد اولیه مورد نیاز خود را با ارز آزاد از خارج از کشور تهیه می‌کنند، مقرون به‌صرفه نخواهد بود. درواقع، دولت باید با مراقبت از بخش‌های آسیب‌پذیر از صنعت خودرو کشور مراقبت کند و آن را مورد حمایت بیشتر خود قرار دهد.

کوچکی‌نژاد به حجم زیاد نقدینگی اشاره کرد و گفت: اکنون نقدینگی همانند سیل وحشتناکی در بازار جریان دارد که طغیان کرده و به هر سمتی برود، آن حوزه را دچار مشکل می‌کند. بخشی از این نقدینگی به سمت بازار خودرو و بخش دیگر به سمت بازار مسکن هدایت شده که به همین دلیل در این دو بخش با افزایش قیمت روبه‌رو بوده‌ایم. تعداد انگشت‌شماری هم مانند سلطان سکه در کشور وجود دارند که بخش اعظمی از نقدینگی‌ها در اختیارشان قرار دارد.

نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه صنعت نساجی، یک صنعت بومی است که میزان اشتغال و درآمد آن شفاف و نمایان است، افزود: متأسفانه به دلیل واردات بی‌رویه طی سال‌های گذشته که توسط دولت انجام شده و قاچاق محصولاتی که با قیمت پایین‌تر وارد کشور می‌شود، این صنعت در کشور زمین خورده است. صنعت نساجی به دلایل مذکور تاکنون نتوانسته آن‌طور که باید در عرصه تولید و صادرات به رقابت بپردازد. متأسفانه دولت‌ها هم اراده‌ای برای حل این مشکلات نداشته‌اند تا صنعت نساجی را نجات دهند. امروز وضعیت خوبی در صنعت نساجی نداریم و واردات بیش از حد در این حوزه، مشکلات بزرگی را به وجود آورده است.

دنیای سرمایه‌گذاری

خواندنی‌های سرمایه‌گذاری

نگاهی به بزرگ‌ترین معادن طلای
جهان / ۷۶

رشد چشمگیر ثروت افراد
پولدار دنیا / ۷۸

تاثیر «ژن خوب» بر موفقیت
کسب و کار / ۸۰

نگاهی به بزرگ‌ترین معادن طلای جهان

مهدیه شهسواری

فلز طلا امروزه یکی از مواد اصلی صنایع های تک است؛ از این رو شاهد سرمایه‌گذاری‌های گسترده صاحبان فناوری‌های پیشرفته و همچنین کشورهای پیشرو در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن، روی ذخایر طلای جهان هستیم. کشورهای آمریکای لاتین، آفریقای جنوبی و برخی از کشورهای اروپایی را می‌توان جزو دارندگان عمده این ذخیره ارزشمند دانست. در این گزارش با استفاده از منابع خبری مختلف سعی کرده‌ایم نگاهی مختصر به بزرگ‌ترین معادن طلا در جهان داشته و این معادن را به خوانندگان محترم نشریه معرفی کنیم.

موریونتائو (Muruntau)

گراسبرگ (Grasberg)

بالای یک کوه در منطقه زلزله‌خیز پاپوآ، نشست زمین منجر به کشف یکی از بزرگ‌ترین معادن طلای جهان شد. این معدن علاوه بر حجم بالای ذخایر طلا، دومین ذخایر مس جهان را نیز در خود جای داده است. این سایت شامل دو معدن روباز و یک معدن زیرزمینی است و تقریباً ۱۸ هزار نفر در آن مشغول به کار هستند. تمام طلای معدن گراسبرگ تا سال ۲۰۲۱ استخراج خواهد شد.

گلدسترایک (Goldstrike) و کورتز (Cortez)

علاوه بر معدن گلدسترایک که بزرگ‌ترین معدن طلا در شمال آمریکا است و حدود یک هزار و ۷۰۰ نفر در آن مشغول به کار هستند؛ معدن طلای کورتز نیز در مرکز ایالت نوادا قرار دارد و حدود چهار هزار معدنچی در آن فعالیت می‌کنند. سالانه ۳۰۰ هزار اونس طلا از دو معدن کورتز و گلدسترایک در ایالت نوادا استخراج می‌شود. در سال ۱۹۸۷، شرکت آمریکایی «باریک» معدن گلدسترایک را در شمال نوادای آمریکا خریداری کرد. این شرکت همچنین با پرداخت ۱۵۳ میلیون

معدن طلای موریونتائو در سال ۱۹۵۸ در صحرای خشک قزل قوم ازبکستان کشف و بهره‌برداری از آن در سال ۱۹۶۷ آغاز شد. این معدن، بیش از ۵۸۰ متر عمق دارد و پنجمین معدن عمیق جهان محسوب می‌شود. در این معدن علاوه بر طلا ذخایر فیروزه و آرسنیک نیز موجود است. بسیاری از زمین شناسان معتقدند که موریونتائو بزرگ‌ترین معدن طلای جهان است. گفته می‌شود که حجم ذخایر طلای این معدن بین دو هزار و ۵۰۰ تا پنج هزار و ۳۰۰ تن است.

پناس کوئینتو (Peñasquito)

این معدن در استان ساکاتکاس مکزیک واقع شده و بزرگ‌ترین معدن روباز محسوب می‌شود. پناس کوئینتو بزرگ‌ترین ذخایر نقره جهان را نیز در خود جای داده است. در سال ۲۰۱۰، سایت جدیدی از روی و سرب نیز در این منطقه کشف شد. شرکت کانادایی گلدکورپ با دریافت ۲۵ درصد از ذخایر نقره این معدن، روند استخراج از آن را بر عهده گرفته است.

لِهِیر (Lihir)

این معدن در جزیره پاپوا گینه نو در سال ۱۹۸۲ کشف شد و در سال ۱۹۹۷ به بهره‌برداری رسید. معدن لهیر یک منبع سرشار از گوگرد نیز هست. شرکت استرالیایی نیوکرست، امتیاز بهره‌برداری از آن را در دست دارد.

بادینگتون (Boddington)

معدن طلا و مس بادینگتون در جنوب شرقی شهر پرت استرالیا واقع شده و بزرگ‌ترین معدن طلای این کشور به شمار می‌آید. از سال ۲۰۱۱ تاکنون بیش از یک میلیون انس طلا از این معدن استخراج شده است. میزان ذخایر این معدن ۱۹,۵ میلیون اونس تخمین زده می‌شود.

دلار، امتیاز استخراج طلای ایالت نوادا را تا سال ۲۰۲۰ کسب کرده است.

پوئبلو ویجو (Pueblo Viejo)

معدن پوئبلو ویجو، روی تپه‌ای سبز در ۶۰ مایلی شمال سانتودومینگو پایتخت جمهوری دومینیکن واقع شده است. دو شرکت کانادایی با پرداخت ۶۱۰ میلیون دلار، امتیاز استخراج طلای این معدن را به دست آورده‌اند.

یاناکوچا (Yanacocha)

معدن یاناکوچا در ارتفاع چهار هزار و ۵۷۲ متری از سطح دریا و در شمال پرو واقع شده است. این معدن به مساحت ۸۶۰ کیلومترمربع، بزرگ‌ترین معدن در آمریکای لاتین محسوب می‌شود. بهره‌برداری از این معدن در ماه اوت سال ۱۹۹۳ آغاز شد و در حال حاضر فعالیت آن تحت نظارت بانک جهانی انجام می‌گیرد.

کارلین (Carlin)

معدن کارلین در ایالت نوادا حدود ۷۵ درصد طلای آمریکا را تولید می‌کند. این معدن متشکل از ۳ گودال روباز و ۴ حفره زیرزمینی است، بیش از ۵۰ سال عمر دارد و همچنان در آن طلا یافت می‌شود.

در سال ۲۰۱۷ رخ داد

رشد چشمگیر ثروت افراد پولدار دنیا

حمید رضا ریسی

گروه مشاوره بوستون (Group Consulting Boston) اعلام کرد که ارزش ثروت شخصی در سال ۲۰۱۷ در دنیا به حدود ۲۰۲ هزار میلیارد دلار رسیده است. مدیر تحقیق این گروه گفته که افزایش ثروت، بیشترین سرعت را در پنج سال اخیر داشته است. این گروه مشاوره در گزارشی که در سال جاری میلادی در نیویورک منتشر کرد، اعلام کرد که ثروت‌های شخصی در سال ۲۰۱۷ نسبت به سال ۲۰۱۶ حدود ۱۲ درصد رشد داشته است. در این گزارش آمده است: میلیونرها و میلیاردرها که اکنون تقریباً نیمی از ثروت دنیا را در اختیار دارند، در سال ۲۰۱۲، کمتر از ۴۵ درصد ثروت جهانی را صاحب بودند. این مطلب به این معنی است که ثروتمندان، از قبل بسیار پول‌دارتر شده‌اند، ضمن اینکه این اتفاق در فاصله زمانی کوتاه‌تری روی داده است. در ادامه این مطلب به بررسی شغل و ثروت ۱۵ سرمایه‌دار آلمانی پرداخته شده، با ما همراه باشید.

۵. دیتر شوارتز - فروشگاه‌های

زنجیره‌های لیدل

فروشگاه‌های زنجیره‌ای لیدل (Lidl)، بیش از ۱۰ هزار شعبه در سراسر جهان دارد. دیتر شوارتز ۷۷ ساله که صاحب فروشگاه‌های زنجیره‌ای لیدل و کاوف‌لند است، هرگز در انتظار عمومی دیده نمی‌شود و ثروت او ۱۹ میلیارد یورو است. بر ثروت این تاجر اهل شهر کوچک «نکارس‌اولم»، در سال گذشته دو میلیارد یورو افزوده شده است.

۶. بابته آلبرشت - فروشگاه‌های

زنجیره‌های آلدی

بخش شمالی فروشگاه‌های زنجیره‌ای آلدی پس از تقسیم به تئو آلبرشت رسید. این میلیاردر آلمانی دو سال بعد از تولد پسرش در سال ۲۰۱۴ درگذشت. اکنون هدایت کمپانی در اختیار همسر وی، خانم «بابته» است. ثروت خانواده آلبرشت ۱۷ میلیارد و ۲۰۰ میلیون یورو است که با افزایش ۳۰۰ میلیون یورویی در سال ۲۰۱۶ مواجه بوده است.

۷. میشائیل اوتو - کسب‌وکار

املاک تجاری و اداری

خانواده اوتو (Otto) بیش از ۱۲۰ شرکت را در تملک دارند. ثروت این خانواده هامبورگی ۱۲ میلیارد یورو است که سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون یورو در سال ۲۰۱۶ به آن افزوده شد. ۹ میلیون مترمربع واحد تجاری و اداری در نیویورک و سانفرانسیسکو، ۸ هزار و ۳۰۰ آپارتمان و یک میلیون مترمربع واحد تجاری در تورنتوی کانادا، بخشی از ثروت این خانواده است.

۸. هاینس هرمان تیله

سیستم‌های ترمز «کنور»

نام هاینس هرمان تیله با سیستم‌های ترمز کنور (Knorr) و سیستم‌های راه‌آهن وسلو پیوند خورده است. او در سال ۱۹۸۵ شرکت کنور را خرید و قیمت فروش آن را از ۲۵۴ میلیون

۱. سوزانه کلتن و برادرش

اشتفان کوانت - سهامداران

کارخانه خودروسازی "بی‌ام‌و"

سوزانه کلتن و اشتفان کوانت، خواهر و برادری هستند که ۴۷ درصد سهام کارخانه خودروسازی "بی‌ام‌و" را به ارث برده‌اند. ثروت این خواهر و برادر از فعالیت‌های اقتصادی، حدود ۳۰ میلیارد یورو است که در سال ۲۰۱۶ نزدیک به ۳٫۵ میلیارد یورو بر آن افزوده شده است.

۲. پتر هارف - هولدینگ "JAB"

پتر هارف، مدیرعامل هولدینگ "JAB"

است. این هولدینگ متعلق به خانواده رایمان می‌باشد. این خانواده ۲۹ میلیارد یورو ثروت دارد و با خریدهای میلیاردری سال‌های گذشته، ۱۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون یورو بر ثروت آن‌ها افزوده شد.

۳. گئورگ و ماریا الیزابت شفلر

لاستیک کتیننتال

ثروت گئورگ ۵۱ ساله و ماریا الیزابت شفلر ۷۵ ساله که نامشان با لاستیک کتیننتال گره خورده، ۲۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون یورو است. در سال ۲۰۱۶ میلادی، یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون یورو بر ثروت شفلرها افزوده شده است.

۴. کارل آلبرشت - فروشگاه‌های

زنجیره‌های آلدی

وقتی برادران آلبرشت، فروشگاه‌های زنجیره‌ای آلدی (Aldi) را بین خود تقسیم کردند، آلدی جنوب به کارل رسید.

پس از مرگ او، دامادش پیتر هایستر، سکان مدیریت کمپانی را بر عهده گرفت. ثروت این دو خانواده ۲۰ میلیارد یورو می‌باشد که با افزایش یک میلیارد یورویی روبه‌رو بوده است.

یورو به پنج میلیارد و ۸۰۰ میلیون یورو در سال ۲۰۱۶ رساند. ثروت این میلیاردر آلمانی ۹ میلیارد و ۵۰۰ میلیون یورو است.

۹. کلاوس میسائیل کوونه لجستیک و کشتی‌رانی شرکت Hapag-Lloyd

کلاوس میسائیل کوونه، عاشق تیم فوتبال هامبورگ است و به این تیم کمک‌های مالی بزرگی می‌کند. او در بهار سال ۲۰۱۶ میلادی، آسمان‌خراش "رویال سنتر" در ونکوور کانادا را به قیمت ۴۰۰ میلیون دلار خریداری کرد. ثروت ۹ میلیارد و ۴۰۰ میلیون یورویی‌اش، بیشتر حاصل فعالیت در عرصه لجستیک و کشتی‌رانی شرکت "Hapag-Lloyd" است.

۱۰. راینهولد وورت

کسب‌وکار پیچ و مهره و ابزارآلات راینهولد وورت (Reinhold Würth) اصلاً خوشش نمی‌آید که به او "سلطان پیچ و مهره" گفته شود. ثروت این

میلیاردر آلمانی پیچ و مهره و ابزارآلات، ۹ میلیارد یورو است که ۲۰۰ میلیون یورو در سال ۲۰۱۶ به آن افزوده شده است.

۱۱. هاسو پلاتنر و کلاوس چیرا

نرم‌افزار اداری SAP

هاسو پلاتنر به همراه دیتمار هوپ، کلاوس ولن‌روتیر، هانس ورنر هکتور و کلاوس چیرا در سال ۱۹۷۲ نرم‌افزار اداری SAP و کمپانی آن را راه‌اندازی کردند. ثروت هاسو پلاتنر ۸ میلیارد و ۲۰۰ میلیون یورو است. ثروت خانواده کلاوس چیرا نیز ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون یورو شده است.

۱۲. آگوست اوتکر-صنایع غذایی

آگوست اوتکر، صاحب داروخانه‌ای بود که در سال ۱۸۹۳ بیکنینگ پودر را ساخت. اکنون نزدیک به ۲۵ هزار نفر در صنایع اوتکر مشغول به فعالیت هستند. ثروت خانواده اوتکر که در

عرصه صنایع غذایی فعالیت می‌کنند، هفت میلیارد و ۸۰۰ میلیون یورو است.

۱۳. دیتمار هوپ

نرم‌افزار اداری SAP

دیتمار هوپ یکی دیگر از بنیانگذاران کمپانی SAP است. هوپ در شهر زادگاهش در تیم فوتبال هوفن‌هایم سرمایه‌گذاری کرد و حمایت‌های او باعث شد که این تیم به بوندس‌لیگا راه یابد. ثروت دیتمار هوپ هفت میلیارد و ۱۰۰ میلیون یورو است.

۱۴. یولیوس ویلهلم براون

تولید وسایل پزشکی

یولیوس ویلهلم براون در سال ۱۸۳۹ یک داروخانه را خریداری کرد. پسرش در سال ۱۸۶۷، تولید وسایل پزشکی را آغاز کرد و در سال ۱۹۰۰ تولیدات عرصه صنایع پزشکی از داروخانه جدا شد. حالا صنایع پزشکی براون از بهترین‌ها در جهان است. این خانواده هفت میلیارد یورو ثروت دارد.

۱۵. دکتر ویلی لیبهر

صنایع طراحی و ساخت ماشین‌آلات کشاورزی

دکتر ویلی لیبهر و خواهرش، سکان صنایع طراحی و ساخت ماشین‌آلات کشاورزی، ماشین‌آلات ساخت‌وساز، لوازم خانگی، قطعات هواپیما، تجهیزات استخراج معدن و ارائه خدمات مهندسی خودرو را پس از مرگ پدر به دست گرفتند. ثروت این خانواده ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون یورو است.

آیا کارآفرینان با افراد دیگر متفاوتند؟!

تأثیر «ژن خوب» بر موفقیت کسب و کار

سید احمد نبوی

ژن کارآفرینی تضمین‌کننده نیست

تمام این تحقیقات در رابطه با ژن کارآفرینی، روی تمایل افراد به کارآفرینی تمرکز دارد و در نظر نمی‌گیرد که کدام کارآفرینان موفق هستند. تحقیقات فقط ثابت می‌کند که اگرچه ژنتیک در تمایل به کارآفرینی نقش مهمی دارد اما تضمین نمی‌کند که کسب و کار ایجاد شده موفق شود یا خیر. به عبارت دیگر نداشتن ژن کارآفرینی یا ضعیف بودن تمایل به کارآفرینی، به این معنی نیست که شما نمی‌توانید کسب و کاری ایجاد کنید یا کسب و کار شما موفق نخواهد بود، بلکه در حقیقت؛ تلاش نیاز و محیط باعث می‌شود تا شما در کارآفرینی، موفق‌تر از فردی با تمایلات ژنتیکی کارآفرینی باشید؛ به ویژه اگر آن فرد، تجربه دنیای واقعی و تلاش به‌اندازه شما را نداشته باشد.

تجربه، عاملی مهم‌تر از ژن کارآفرینی

در یک تحقیق دیگر که توسط پروفسور کاترین شاوو از دانشکده تجارت استنفورد انجام شد، داده‌های مربوط به هزاران کسب و کار کوچک بررسی شد تا مشخص شود که تجربه شروع کارهای قبلی، چقدر در موفقیت تأثیرگذار است و همان‌طور که انتظار می‌رفت، بین تجربه قبلی و درصد موفقیت کسب و کار رابطه مستقیمی وجود دارد. شاید این نتیجه خیلی واضح و آشکار بود؛ اما اهمیت این موضوع از این جهت است که علی‌رغم داشتن تمایل به شروع کسب و کار تجربیات قبلی کارآفرین، تأثیر بیشتری بر موفقیت دارد. حال باید دو سؤال مجزا پرسید؛ نخست اینکه آیا تمایل به کارآفرینی ژنتیکی است یا اکتسابی؟ طبق تحقیقات بیشتر کارآفرینان به صورت ذاتی (ژنتیکی) تمایل به کارآفرین شدن دارند و دوم هم طرح این پرسش که آیا موفقیت در کسب و کار، ژنتیکی است یا اکتسابی؟ تحقیقات نشان داده است که موفقیت در کسب و کار و کارآفرینی اکتسابی است و بیشتر وابسته به تجربه است.

در انتها باید گفت که هیچ‌کدام از این موارد نمی‌تواند باعث ناامیدی از شروع کسب و کار یا تضمینی برای موفقیت باشد. با نگاهی به والدین، خانواده خود و ذهنیات روزانه خودتان به راحتی متوجه می‌شوید که تمایل به کارآفرینی یا همان ژن کارآفرینی در شما وجود دارد یا خیر؛ اما این انتهای ماجرا نیست و افرادی با قوی‌ترین تمایلات به کارآفرینی هم، باید به‌اندازه کافی برای بهبود خودشان و موفقیتشان تلاش کنند.

موفقیت پی‌درپی افراد کارآفرین باعث شده تا روانشناسان و نظریه‌پردازان اقتصادی به این سؤال فکر کنند که آیا کارآفرینی وراثتی (ژنتیکی) است یا اکتسابی؟ به زبان ساده‌تر، آیا کارآفرین شدن افراد متأثر از محیط، شرایط زندگی و دیگر فاکتورهای بیرونی است یا فاکتورهای محیطی تأثیر زیادی ندارند و نکته مهم، توانایی ذاتی افراد است. اگر شما هم با دیدن ثروت و موفقیت کارآفرینان بزرگ، عبارت چطور کارآفرین شویم را در اینترنت جستجو کرده‌اید؛ پس بهتر است در همین ابتدا مطمئن شوید که ژن کارآفرینی مهم است یا تلاش خودتان؟ بسیاری از افراد مثبت‌اندیش معتقد هستند که کارآفرینی اکتسابی است و اگر تأثیر ژن کارآفرینی هم ثابت شده باشد باز هم با تمرین، کسب تجربه و شرایط محیطی می‌توان کارآفرین شد. تحقیقاتی که درباره ژن کارآفرینی انجام شده نتیجه‌ای مخالف نظر مثبت‌اندیشان در پی داشته است. نتیجه این تحقیقات نشان داد که کارآفرینی بیش از محیط، تعلیم و تربیت، تغذیه و تلاش، متأثر از ژنتیک است.

تمایل به کارآفرینی ژنتیکی است

در رابطه با تأثیر ژن کارآفرینی، تحقیقات متعددی از جنبه‌های مختلف انجام شده و نتایج متفاوتی هم به دست آمده است. در تحقیقات مرتبط با مجادله تأثیر ژنتیک یا پرورش در کارآفرینی، بهترین تحقیقات آن‌هایی هستند که روی دوقلوها انجام شده است؛ به این دلیل که دوقلوهای همسان، نزدیک به ۱۰۰ درصد و دوقلوهای غیرهمسان، حدود ۵۰ درصد ژن یکسان دارند. ژن‌ها به‌طور تقریبی رفتارهای یکسانی را ایجاد می‌کنند، ولی امکان دارد محیط زندگی دوقلوها متفاوت باشد.

یکی از این تحقیقات، توسط پروفسور اسکات شان (Scott Shane) با هدف شناسایی تأثیر ژنتیک در گرایش به کارآفرینی انجام شده است. در این تحقیق، صدها جفت دوقلو مورد مطالعه قرار گرفتند و مشخص شد که بعضی از دوقلوها تمایل بیشتری به کارآفرینی نسبت به همتایان خود دارند.

در تحقیق مرتبط دیگری که به کمک ژنتیک مولکولی انجام شده است؛ چهار صفت تمایل به شروع کسب و کار، توانایی شناسایی فرصت‌های جدید، تمایل به خویش‌فرما بودن و برون‌گرایی، مورد بررسی قرار گرفت و جالب این‌که مشخص شد همه این صفات وراثتی هستند. بر اساس نتایج این تحقیق مشخص شد که ژن‌ها در تمایل به شروع یک کسب و کار تأثیرگذار هستند و توانایی شناسایی فرصت‌های جدید هم جنبه وراثتی دارد. تمایل به خویش‌فرما بودن نیز اگرچه با علاقه‌مندی در شروع کسب و کار ارتباط دارد؛ ولی متمایز است و مثل موارد قبلی جنبه ژنتیکی دارد و بالاخره صفت برون‌گرایی که اگرچه به صورت مستقیم برای کارآفرین شدن ایجاد انگیزه نمی‌کند؛ اما افراد برون‌گرا راحت‌تر با دیگران ارتباط برقرار می‌کنند و می‌توانند افرادی را رهبری کنند.

در نظرسنجی که از کارآفرینان به دست آمد، فقط یک درصد از این افراد آموزش با کیفیت را در روحیه کارآفرینی‌شان تأثیرگذار دانسته و ۶۱ درصد نیز شخصیت کارآفرینی را ناشی از عوامل درونی و ذاتی ذکر کردند.

Budget, Needful of a Serious Order and discipline

Ramin Nemati

The government has raised employee salaries by up to 20 percent in the next year's budget to offset some of the rise in commodity prices and household expenses, which will increase government expenditures. On the other hand, the share of oil revenues in the budget has declined due to sanctions, which means that, while we are seeing a decline in the share of oil revenues in the budget, government spending is expected to increase. In such a situation, the growth of tax revenues, the reform and revision of the tax system of the country to improve the state of the national economy, is indispensable. It is clear that increasing tax revenues does not just mean raising tariffs and tax rates, but also requires the government to prevent tax evasion by using legal means. Today we are not in a situation where some people are exempted from paying taxes. "The tax exemption of some institutions, accounting for about 40 percent of the country's economy, is in the situation where most employees pay taxes, often with the lowest salaries, which is basically the issue of tax payments, which are merged with the issue of equity distribution. Wealth is questioned. The tax rate for each Iranian in this year's budget (1397) was close to one million and 600 thousand tomans; that is, the per capita tax for each Iranian is more than 133 thousand tomans per month. On the other hand, according to the officials of the Taxation Organization, there are currently about 35-40 trillion tomans of tax evasion in the country; about half of Iran's economy is either exempt from tax or fails to pay! Since taxes as a stable and transparent income, one of the pillars of progress, development, as well as economic and social justice, should be returned to the tax system of the country by 40% that are exempt from tax and 25% tax evasion. Another point is the cost savings. For example, the subsidy should be paid only to three decades of income. There is no need to pay subsidies to affluent corps or those who do not need it. This also applies to gasoline prices. The next point to consider is the lack of transparency of public-sector funding that many experts point out that the point is quite right. Now one of the neglected sections of the budget is for state-owned companies, whose budget is collectively, and their income is spent on companies themselves, and only figures in the budget bill are calculated. The government can bring resources and expenses to this section and can even provide part of the current expenses from this place in order to implement the slogan "Strengthening Budget Discipline, Amendment of Procedures and Transparency", and can even provide some of the current costs from this area. Currently, two thirds of the budget is for state-owned companies, due to the large number of them, it is virtually impossible to scrutinize the financial statements of these companies in Parliament. Governors are well aware that next year we will certainly face more problems. In the current situation, the question arises as to whether the timing of financial discipline in the country's budget has come about?

Paying Attention to the Principles of Development, the Only Way to Save

Hamid Asadi

Over the past few years, Iran's economy has been unexamined with the phenomenon of deindustrialization. The Central Bank reports indicate that from 2014 to 1396 the country's share of the country's gross domestic product fell from a negligible amount of 14.9 percent at the beginning of the period to 13 percent in 1396 and all evaluations also show which will also worsen in the 97s and 98s. According to the United Nations Industrial Development Organization classification 52, countries are described as industrial countries 32, emerging industrial countries and 67 developing countries and 39 remaining, less developed countries. Among the Asian countries, South Korea is defined as the developed country, while Iran has the rank of 24 developing countries. This means that Iran's position among the developing countries is not appropriate, and during the years of previous governments' activity, and especially with the implementation of sanctions, the share of industry in the gross domestic product of Iran has decreased. On the other hand, the ratio of savings to gross domestic product has been given special attention in the latest World Bank report, which examines the economic performance of the world's economies over a 50 year period (2014-1965). According to the report, the average of this ratio is around 22% worldwide, but in Iran and over the past 50 years, the component is estimated to be 40%. In this period of 50 years, the size of the Iranian economy has been around 6.6 times. This ratio was 13.2 for India and 20 times for Malaysia. In this period, the South Korean economy has increased 34 times and China has increased its economy by 73 times. The latest figures from the International Monetary Fund (IMF), (which cited the gross domestic product of various countries at current prices and the Dollar over the past 44 years), is indicative of the remarkable transformation that has taken place in the last 40 years. For example, South Korea's gross per capita GDP, which was about 30% below Iran in 1980, has more than doubled in 2017 and this inequality will increase over the next five years. Comparison of Iran and Turkey also shows this change in a different way. Turkey's GDP per capita in 1980 was about 9% lower than Iran, but in 2017 it nearly doubled Iran. If we take this index as the criterion for the well-being of the Iranian community, it is clear that although the gross domestic product per capita of the Iranian household was slightly lower than the global average in 1980 then in 2017 gross domestic product per capita more than doubled Iran and this trend will increase in the next years. Therefore, we need to pay special attention to these issues and at the same time, we must enter the business environment with a new and applied approach. The way out of life in this historic city is to pay attention to the principles of development in accordance with international standards.

Do entrepreneurs differ from others? The Effect of a "Good Gene" on Business Success

Entrepreneurs are different from the rest of the world, which has led psychologists, business theorists, and entrepreneurs to think about whether or not entrepreneurship is inherited genetic or acquired? Simply put, is the entrepreneurialization of people affected by the environment, living conditions and other external factors, or environmental factors, and the important thing is the intrinsic ability of individuals. If you are looking for the entrepreneur on the Internet as you see the wealth and success of big entrepreneurs, then it's better to be sure that the entrepreneurial genes are important or your own efforts right now. Many positive people believe that entrepreneurship is acquiring, and if the impact of the entrepreneurial genealogy has been proven, then entrepreneurship can also be acquired by practicing, gaining experience and environmental conditions. Research on the entrepreneurial genes has led to a controversial outcome. The result of this research has shown that entrepreneurship over the environment, education, nutrition, and effort are genetically influenced. A tendency to genetic entrepreneurship in relation to the effect of the entrepreneurial gene, several studies have been conducted in different aspects and different results have been obtained. In research related to the controversy of genetic effects or nurturing in entrepreneurship, the best research is done on twins; because identical twins, nearly 100% and non-identical twins, have about 50% of the same genes. Genes roughly produce the same behavior, but

the twin environment may vary. One of these studies, conducted by Professor Scott Shane, aims to identify the genetic impact on

entrepreneurship. In this research, hundreds of twin pairs were studied and it was found that some twins tend to be more entrepreneurial than their counterparts. In another related molecular genetic research, four tendencies of business startups, the ability to identify new opportunities, the tendency to be co-morbid and extroverted, were examined, and interestingly, it was found that all of these traits are hereditary. Based on the results of this study, it became clear that genes are likely to be effective in starting a business and that the ability to identify new opportunities is also inherited. Being interested, though interested in starting a business, is distinct and similar to the genetic aspect of the past, and finally the extravagance attribute that does not directly motivate entrepreneurship, but outsources communicate more easily with others. And they can lead people. In a survey of entrepreneurs, only one percent of these people considered quality education influential in their entrepreneurial spirit and 61 percent mentioned entrepreneurial personality due to internal and intrinsic factors.

The entrepreneurial genes are not guaranteed

All of this research on entrepreneurial genes focuses on the willingness of individuals to engage in entrepreneurship and does not consider which entrepreneurs are successful. Research only proves that although genetics play an important role in the desire for entrepreneurship, it does not guarantee that the business is successful. In other words, the lack of an entrepreneurial gene or the weakness of an entrepreneurial desire does not mean that you cannot create a business or your business will not succeed; in fact, the effort, the need and the environment will make you more successful in entrepreneurship than someone with Be an entrepreneurial sentiment, especially if you do not have the real world experience and effort as you go.

Experience is more important than the entrepreneurial gene

In another study by Prof. Catherine Shaw of the Stanford School of Business, data from thousands of small businesses was examined to determine if the experience of starting the previous work was as successful and, as expected, between the previous experience and the success rate the business has a direct relationship. Perhaps this result was very obvious, but the importance of this is that, in spite of having a desire to start a business, previous entrepreneurial experiences have a greater impact on success. Now, we have to ask two separated questions: Is there a tendency for genetic or acquired entrepreneurship? According to research, most entrepreneurs are inherently inclined to become entrepreneurs, and the second is the question of whether success in business is genetic or acquired? Research has shown that success in business and entrepreneurship is acquiring and more dependent on experience.

At the end of the day, none of these can be a disappointment to start a business or a guarantee of success. By looking at your parents and your family and your daily moods, you will easily find that there is a tendency for entrepreneurship to be the entrepreneurial genesis; but this is not the end, and those with the strongest entrepreneurial inclinations should be well enough to improve themselves and their success

Naser Sadooghi ,Chairman of the Board of Directors of Zomorrod Carpet Co.,

”Production of machine made carpet has no economic justification“

Kashan is considered as one of the leading cities in Persian carpet production .The disigns of flowers and plants ,gardens ,nightingale and swallow ,eyes and springs ,and orange and bergamot ,are the landscapes on the carpets of Kashan attracting the attention of every visitor .Although the production of Kashan handmade carpets dates back hundreds of years ,but now the craftsmen are producing models of carpet with a pattern of the same designs and enduring roles .Zomorrod Carpet Company of Kashan is an example of active industries in this field .According to Naser Sadooghi ,the chairman of the board of carpet companies Zandar Kashan ;the company started its work with the production of 500 reeds carpets and at that time also selected as a sample unit of the province and obtained the quality management certificate 9001-2000 ISO was acquired by MIC in England. Shortly after ,the company took advantage of its-700 reeds CRX vendor Belgium and the 700 hacks of the HCPX2 ,which took its lead away from its rivals .Now the Carpet Emerald Kashan uses 1000 and 1200 reeds pads of the HCI ,with the latest and most advanced carpet technology ,and despite the many problems that have emerged in the industry ,continues to produce products .In the parts of this interview you read:

- The company was established in 1369 and started its activity in the field of carpet production from the very beginning ,and entered the market with the quality and colors .At that time ,we had five samples of the best machines of the day ;until,2003 when new machinery was introduced ,we began to modernize the company and import new machinery with the help of the National Bank .We were trying to get up to date ,presenting new maps and providing quality products and customer-friendly maps .For several years ,the company’s exports have also been booming and exported to Kuwait ,Qatar ,the United Arab Emirates ,China ,Spain and Australia.

- The recession in the market has made the companies that supply the domestic market to stop and even shut down their production .On the other hand ,people’s purchasing power has fallen ,and as a result ,manufacturers of carpet industry have faced difficulties

- Our goal is to bring more machinery ,but so far we have not succeeded in doing so .The design of this year’s Emerald Company was the introduction of a-1500 shoulder car ,although it was accompanied by government approval ,but after some time it was difficult to enter the car.

- Every day ,new creativity in carpet designs and drawings will be created in Kashan ,and for this reason ,Kashan is the first in the carpet industry .In the years of 69 and,70 the carpets of the jeweled Mashhad were the first to beat ,but now the carpet of Kashan is of a higher grade than other carpets and has a carpet called and authentic.

Mehran Javaherian ,director of the Javaherian Gallery

”Value Added Tax to Provoke Gold Depression“

Iran has always been one of the main sources of gold and jewelry industry in the world .The precious and valuable artworks that are nowadays adorned with authentic international and domestic museums and private collections of world renowned collectors throughout the world ,reflect the fact that Iranians have been the best artisans in the field of gold and jewelry.

Meanwhile ,the Javaherian Gallery is one of the leading names in the jewelery and jewelery industry in Iran ,which is active in buying and selling jewelery .In order to get to know more about the activities of the brothers Jahairian ,we have a conversation with Mehran Javaherian ,one of the managers of this gallery .In parts of this interview you read:

- Brothers Javaherian ,a business unit operator in the Tehran market with gold and jewelry sales .This trade has a long history that has been transmitted from previous generations to today .By utilizing the experiences of the past and what has been achieved over a decade of activity ,we are working to bring this activity closer to the methods of the day to meet the new customer needs.

- The gold industry in the world has changed a lot in recent decades and over the past decades ,due to its quality and elegance ,with the introduction of new equipment ,such as3 D printers ,as well as the advancement of the art of design .The industry in Iran ,like many other industries ,is backward with its foreign rivals and has a lot to make .However ,it can not be said that these years have not progressed or even become weaker ;but ,I think ,there have been significant advances in terms of the variety and quality of making plain or gold jewelery.

- From the past ,because of the inherent characteristics of gold ,it has been used as a commodity of capital .The price of gold ,like other commodities ,is a function of supply and demand .If the value of the country is reduced and the people’s capital is threatened ;as has happened recently ,demand for gold has risen and prices are rising .When the psychological atmosphere expects a fall in prices ,the demand for gold will drop and the number of sellers of this product will increase ,which will lower the price of gold.

- In the current situation ,where shoppers do not have the necessary sales ,and consequently ,workshops do not have the right production ,investment in this sector is not economically justified .Investment in the form of golden ownership is accompanied by the risk of loss of capital ,which is not recommended to people who do not tolerate the possible loss of their capital.

- Basically ,it’s a mistake to allocate this type of tax to the metal .Value added comes from the production of gold ,and logically ,its tax should be derived from the cost of the goods ,not the raw gold that returns to the market cycle .In this regard ,our colleagues are working to improve this law and effective measures have been taken to this day ,which we hope will lead to a desirable outcome.

Ehsan Bagherian, Vice-President of the Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union

"Establishment of a "Regulatory Institution", the First Step for Development of Petroleum Products' Export"

The oil, gas and petrochemical industry is the backbone of Iran's economy. Considering the importance of this industry and the need for coordinating and organizing the actors involved in the production and export of oil, gas and petrochemical products; Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union was established in 1382 with the presence of 54 companies licensed by the Iranian Chamber of Commerce, Mines and Agriculture, and now has about 300 members, one of the largest economic organizations in the country, which plays an important role in quality promotion and a small export of oil products, domestic sales and job creation. Ehsan Bagherian, vice chairman of the of the Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union, is a spokesman for the union and also a member of the Board of Directors of the Association of Hydrocarbons Solvent Producers. He is also the director of the Petan-al-Mahdi Petrochemical Complex; a production complex recently identified by the National Oil Company as a small exhibition and focused on exports. The products of this company are exported to the UAE, Iraq, Pakistan, Afghanistan and some African countries as well as CIS countries (Commonwealth of Independent States). Bagherian believes that creating many new investments depends on the government's support for the establishment of a regulator, which, if any, can lead to prosperity and prosperity in the country. In the

parts of this interview you read:

- The Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union is a collection of several different associations, the nature of which is a joint activity with different trends. The union has six main commissions, each of which has been defined and classified into specific tasks and has been recruited. Commissions of bitumen, paraffin, oil, chemical and gas, petroleum swap banks, and petrochemicals are members of the union. Of course, recently, according to the decision of the board of directors of the union, the Commission of Merchants has also been added to these commissions.

- Basically, the basis for the formation of the association is not based on the number of members, but on the basis of the target community, of members whose investment and production facilities and processes are acceptable. Of the 60 companies with the process plant system and facilities in the country involved in the production of hydrocarbon solvents, 22 are members of the Association. It is noteworthy that the Association for the Development of Hydrocarbons, a new association, was founded in 1395, and it is expected that at least seven to eight companies will join this society in the coming years, and finally, over the next three years, 80% of all companies active in the field of production Hydrocarbons are present in this forum

- In the macro dimension, there is definitely a need for large-scale market penetration, and if the private sector enters this space, without the support of the state-owned oil company, there will be no way out, because the national oil company is likely to act in a long or interim deal. It sells oil to a refineries abroad and, at the same time, a private purchaser offers the oil from the stock to the same refinery at a lower price, and thus a false competition between the National Oil Company and the private oil purchaser. The result would be a shaky oil price in terms of price and special status. This also leads to abusive foreign oil buyers.

- The creation of a regulatory institution is a topic that is currently well-established in the world and is not limited to the field of petroleum products, and in all areas it needs to be regulated. Today, the useful experience of the regulator in the field of communications infrastructure is that the creation of a regulator is a special necessity. In the field of oil products, we need an institution that monitors the process of on of crude oil. It should also determine who and at what extent and by what conditions the crude oil will be

- At the moment, the basis for this portfolio is a diversified product portfolio, in addition to producing light hydrocarbons, it also tracks the production of heavy hydrocarbons. This diverse portfolio of products can not necessarily be sold in one country and should be offered to different countries. Each country has different standards, methods of delivery and delivery, and finally, financial debates are involved in these issues.

Fariborz Karimayee, Deputy Chairman of the Industrialists Association of Iran's Petrochemical Industry,

"The government should avoid immediate decisions."

Petrochemical industries in Iran have a 50-year history. The establishment of a chemical company followed by the beginning of the construction of a chemical fertilizer plant in 1337 led to the emergence of this industry in Iran, and since then, non-oil exports have always been of particular interest to Iranian economic policymakers since its growth and expansion, the participatory drive engine of the country is more active in world markets and, therefore, is more competitive in the country's economy and development. In recent years, petrochemicals have played a significant role in the growth of non-oil exports in the country, which has, in some respects, created the hope that the petrochemical industry in the near future may save Iran's economy from this historical dependence on oil exports. To this end, we went to Fariborz Karimayee, who has been the vice chairman of the Industrialists Association of Iran Petrochemical Industry since 1394 to know the achievements of this industry and the measures taken to develop this industry. He has been active in the field of petrochemicals as a former deputy director of Parsian Oil and Gas Development Company and a former member of the board of directors of Morvarid Ilam, Kermanshah, and Urmia also current member of Khorasan Petrochemical Company. In the parts of this interview you read:

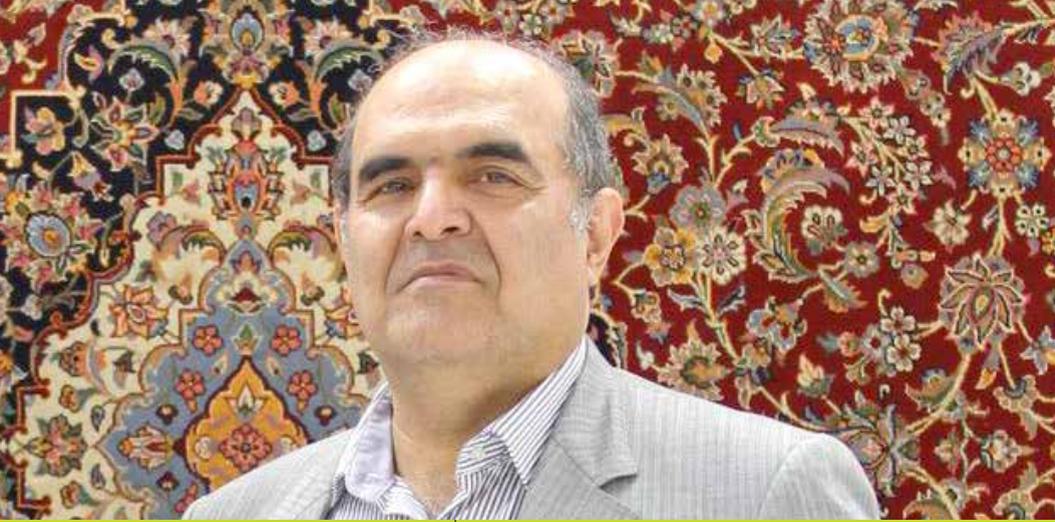
- All industries and guilds in our country need follow ups due to problems and issues with existing mechanisms. Naturally, the philosophy of forming syndicates and associations is nothing but pursuit of the demands of member firms. We have moved from a public sector economy to a private-sector economy, and undoubtedly, the position of these associations in the post-transition period is a special

place and the need for such an association was felt. The existence of a community made the role of the petrochemical industry become more prominent.

- A series of requirements, such as a credit rating, is general, that is, it does not matter whether the petrochemical industry is the target or the automotive industry. First, we need to make a credible credit rating in the world, and this is not easy to achieve. Investment in Iran has a lot of risk, and this risk involves many factors such as the domestic business environment, permits and mechanisms, high rates of financing and the bureaucratic environment governing society. Although our credit rating has changed in recent years in the world, but what is ultimately achieved is not desirable.

- What the petrochemical companies issued in 22, 1396 million tons of products worth 12 \$ billion, while customs data recorded 39 million tons of products worth 15 \$ billion. By the end of October, 97 in the petrochemical sector, we exported about 7 billion and 418 million dollars, of which we redeemed this amount of 5 billion and 400 million dollars) about 75 percent (to the country's economy).

- Consideration and special attention to infrastructure are the main demands of the association, and that the government recognizes the private sector objectively and genuinely, it should be considered as the main actor of the Iranian economy in order to have a better position in the decision-making system. The request from the government's petrochemical industry employer association is that it fully enforces the business environment improvement law, a modern and advanced law. Within the context of the private sector, the problems are smooth and the infrastructure is properly formed.

Saeed Haghighi, expert and consultant of spinning and weaving companies

One Billion Dollar Cash" Flow of Iran's Machine Made "Carpet Industry

The elegance of the Persian carpet and the need to preserve the position of this low commodity in world markets has made the inevitable need for a new approach to the machine made carpet industry. The emergence of the car carpet industry in Iran dates back to the early 1350s. At present 995 active production units of carpet machines with a capacity of 139 million square meters are operating in the country. Machine carpet dependence on imported raw materials is the main and most important problem of this industry. We went to Saeed Haghighi, expert and consultant for spinning and weaving companies to study the problems with this industry. According to his experiences in the foreign business sector, he first entered the carpet industry as a consultant, and encouraged active investors to attend the field because of extensive studies on the textile market and the correct predictions of the market situation. He believes the carpet industry will continue to progress beyond sanctions. Mr. Haghighi addressed the investment situation in the carpet industry and the challenges we face. In the parts of this interview you read:

- Approximately 150,000 tons of acrylic fiber is imported into Iran each year, more than 90 percent of which belongs to the carpet industry. If the average price per kilo of fiber is 2 \$ and 30cents, you have to pay 330 \$ million annually to buy acrylic fiber, and when the fibers become yarns and then converted into carpets, they come in line with the added value; in a total of about 1 \$billion will have a turnover.

There are administrative rules in the area of currency allocation that are problematic for the industry and the Ministry of Industry, Mining and Commerce has no answer. Also, the order confirmation software structure will slow down this process, and this will put producers in jeopardy.

- There are about 300 \$ million worth of carpet exports per year, and one can say that the carpet industry can export raw materials with the help of export. An increase in the exchange rate has also led to a reduction in the export price of carpets.

- Exchange rate fluctuations triggered pleasant things in the textile industry, as the cost of smuggling went up sharply, and the same thing, smuggling was minimized. On the other hand, imports of bulky textile brands were banned, which increased demand for textile products, especially clothing. The current market needs to be strengthened and the development of home textile products should be considered.

- The government should reduce its ownership of the carpet and textile industry so that we can easily make our purchases easily. None of the producers tends to waste their money; on the other hand, they do not want to have a watchful eye constantly controlling them. The carpet industry has a problem with the current state of registration of orders, which should be solved by the government to keep industries in business.

"Renewable Energy; Nature Lover and Profitable for Investors"

The extent of human need for energy resources has always been a major concern in human life, and efforts to reach an endless source of energy have been the long-term desires of mankind. On the one hand, the ever-increasing need for energy and limitation of fossil resources, on the other hand; increasing pollution from the burning of these resources has made the use of renewable energy more important and more up-to-date. Renewable energy is a kind of energy whose source of production, unlike non-renewable (fossil fuels), has the potential to be regenerated or renewed by nature over a short period of time. The report attempts to examine "the impact and importance of using renewable energy on the country's future," and the "challenges and perspectives of renewable energies." In parts of this report you read:

- The need to use this type of energy can be justified by three main reasons. 1: A response to the growing need for sustainable energy sources in developing countries that are rapidly reaching high levels of energy consumption, such as developed countries. 2. The economic consensus can be competitive. 3. The global consensus moves towards controlling the phenomenon of global warming and climate change, and renewable energy sources are the only acceptable option for the future of humanity's energy. According to these studies;

- Iran has about 2,800 hours of sunshine per year in the world's solar belt, which means that our country has the ability to produce two thousand kilowatt-hours per square meter of electricity per year, equivalent to 6 million barrels per day. This potential implies that Iran is one of the most suitable countries for using this energy, so using solar systems is very economical and affordable.

- All countries are confident that the future oil market will be very different from its current market and will take steps to maintain its position and meet the needs of the future, but Iran, due to limitations and lack of understanding of the importance of this case, is still behind. Another big issue that will be involved in the future of all countries is the issue of water scarcity. Iran has a lot of water and it needs energy to sweeten the seawater. On the other hand, regional countries receive a lot of energy subsidies, and this is a very big challenge because of the strong resistance of vulnerable populations to the elimination of subsidies.

- Optimal and rational development of renewable energies in the country without the effective entry of private sector and non-state investors will not be possible in this area. Therefore, the further activation of the private sector in the field of renewable energy production should always be one of the main pillars of macroeconomic policies of the state, as in the past five years, \$ 2.5 billion has been invested in the development of new energy. By 1392, about 165 MW of renewable energy had been built in the country, but the capacity of the country's renewable power plants during the four years of the 11th government increased by 176 MW and reached 341 MW.

Saeed Razavi, a member of the Gold and Jewelry Union and Elham Gallery

"Destroying Producers of Gold and Jewelry by Getting Value Added Tax"

If you listen to the gold and jewelry businessmen, you can no longer talk with decisiveness about the profitability of their job as in the past. Value-added taxes, instability in prices and the impact of political and economic events have hit the gold and jewelry sellers and have led to the closure of many galleries. "The world of Investment" spoke to Saeed Razavi, a member of the Gold and Jewelry Union and the management of the Inspirational Gallery, on the implications of the introduction of a tax on value added gold jewelry stores. Read some parts of this interview:

- The lack of stability of dollar rates is the biggest issue for the galleries, which makes people unable to make the right decisions about investing and buying gold. On the other hand, buying gold in our country is considered as an investment; but if buying gold and jewelry along with revenues and profits is to be accompanied by a value-added tax, people will be redirected to buying, because with the rise in gold prices, it is not affordable for people to buy, but if the tax is received from the production allowance, surely nobody

will be dissatisfied with the tax and will not escape it.

- The government has limited the gold industry to the interior and has been leveraged with value added tax from domestic producers, while in countries like Turkey, Japan and ... the government, with the support of domestic producers, the field of export and attracting foreign markets has provided.
- In our country, gold is offered with high quality and price, and there is no mass production. Some gold and jewelry manufacturers are working illegally, and this has led to the loss of gold exports and the same position we had in the past.

Some gold and jewelry manufacturers are working illegally, and this has led to the loss of gold exports and the same position we had in the past.

- In the current market, those who have a good purchasing power and are not financially inaccurate, are not as likely to face the rise in gold prices, and they are having trouble purchasing gold versus those who do not have the power to buy at a lower fiscal level. I have to point out that we, with our loyal and loyal customers, are trading at an old dollar price so we can keep them.

Mohammad Kashtiaray, Head of the Gold and Jewelry Department of the Iranian Chamber of Guilds,

"There is no intention to amend the value added tax Low"

In recent years, the deep recession in the gold market, which is largely due to the enforcement of the value-added tax law, has prevented domestic and foreign transactions and a dramatic drop in gold production due to increased costs and, consequently, loss of international markets has made Iran a mere consumer. The consequence of the increase in the cost of gold production can be the closure of various workshops and various sectors of the industry, which will result in huge unemployment in the future. In the "World of Investment" conversation with Mohammad Kashtiaray, the chairman of the jewelry department of the Iranian Chamber of Commerce, he explains the challenges of the gold and jewelry industry. According to him, since the recession in this market, even the illegal import of gold is not carried out. In the parts of this interview you read:

- The fluctuations in the price of gold in the past existed in the future, but it could be minimized. Oil market volatility and stock market indices have a major impact on this. If the stock index is declining, investing on those stocks will not be profitable, and immediately with its devaluation, gold prices will increase in global markets and will also increase the willingness to invest in the gold market, but along with the global price fluctuations, our country also faces fluctuations in the price of currency. The price of gold is the product of the global gold price in the currency of each country. In the UAE, the dollar's equality exchange rate with home currency has stagnated for many years, and as a result, the fluctuations of gold in that country are only subordinated to the global price, but in Iran, the change in each of these variables causes the price of gold to change.

- Sanctions do not have any effect on the price of gold, but it can reduce the country's foreign exchange earnings and affect the national currency. With fluctuations in the value of the national

currency, the value of gold and coins will fluctuate. The basic principle of supply and demand in the economy says that if the supply for a particular commodity is low and demand is high, the price of that commodity will increase.

- The value added tax act adds to the difference in goods and services; if this is not the case in gold. In other words, in this class, gold is considered as a commodity, and it receives tax on its sale. The payment of value added tax in many commodities was done by bankers and wholesalers, while in the gold class, taxes should be paid by bankers and retailers. Therefore, the value added tax has increased the price of production and sales of the product.

- According to forecasts, by the end of the year 97, about 80 percent of gold production and distribution units will be closed in the country. For over five years, the reform of the value added tax bill has been under consideration in the parliament, but there are apparently no plans to approve it. This has caused uncertainty among the various actors in the gold sector. If the measure does not take any steps to amend the Value Added Tax Act in the gold and jewelry class, the Iranian gold industry, which once exuded foreign markets, would fall to its lowest level.

Ali Sadooghi, Managing Director of Kashan Avisa Carpet Company

"To Produce of Export-Based, Secret of Success"

Avisa Carpet Company was founded and launched in 1391 using scientific knowledge and experience from Haj Naser Sadooghi, one of the leading executives of Zomorrod Carpet Co. in Kashan. The company gained a special status among the manufacturers by producing of all kinds of wool, silk (polyester filament) and acrylic products. According to Mr. Ali Sadooghi, CEO of Avisa Carpet Co. in Kashan, now the company has been able to export products to various countries, including the United States, by creating an independent unit for designing a variety of designs of different styles. In the parts of this interview you read:

- "Difference" is one of the obvious indicators in the global market, and naturally any producer who can create a more distinct product in their products will have a greater chance of taking possession of the market. Avisa Carpet Co., Kashan has been able to offer products that are unique in terms of quality and design and color with the help of world-wide knowledge and the use of quality raw materials.
- All products manufactured by Avisa's 700 reeds are exported abroad and according to changing the season, the entire color scheme of this device also changes. We export to most countries around Iran on monthly. We tried to take into account the taste of the market of each country, and we entered the specialized field. We produce about 160,000 square meters of production per year and export out of country about 70 percent of our products.
- Imposing consecutive and consistent sanctions over recent years has had a negative impact on our foreign relations. Among these problems are the increase of customs duties on Iranian goods, the high price tagging of raw materials in a short time, the loss of some target markets and the replacement of other countries instead of Iran and rising freight charges.
- The most important thing that attempts to implement it, and one of the Avisa carpet differentials, is to compensate for possible damage during transportation. The Avisa carpet store will always endeavor to ensure that all orders reach their customers at the end of their health and safety without any damage.

Dr. Gholamreza Soleimani, Director General of Iran's Central Insurance Agency

"The Movement of Insurance Industry In the Way of Development"

The single-product economy for the insurance industry is a major pest. Dr. Gholamreza Soleimani, from the first attendance at this supervisory institution, managed the situation so that the insurance industry moves towards the development of life insurance and other insurance products instead of focusing on the sale of third-party insurances. In the long run, this attitude can put Iran in the ranks of powerful countries in attracting security resources and turn this industry into a decisive industry in monetary and financial exchanges. The following is the report by the Director General of Central Insurance on the latest developments in the insurance industry this year, which will be presented to the Iranian nation on the occasion of the National Insurance Day (thirteenth of December). In parts of this report you read:

- Creating at least 25,000 jobs between years 92 -96 is another achievement of the insurance industry, which, along with economic activity, boosts the level of social participation to a large extent. Undoubtedly, with the expansion of startup activities, while maintaining existing businesses, more space for new jobs will be created, which will depend on the sensitivity of insurance companies from the new business and the efforts of the supervisory authority to strengthen and complete the infrastructure. The insurance industry should use the capacity and capacity of the startup by creating the appropriate platform, and we believe that the opposite view will damage the development process of the insurance industry.
- The doubling of the share of life insurance in the country's insurance market is one of the major achievements of the last five years, which is reported by more than quadruple the number of life insurance companies. The establishment and launch of the first specialized life insurance company in line with the policy of life insurance development was one of the factors that led to this leap. However, central insurers and the insurance industry still believe that much of the life insurance capability is not yet operational and should expand the umbrella of future insurance coverage in the country, with an emphasis on culture building and reviewing the diversification of life insurance products. It is worth mentioning that the increase in the commitment limit for life insurance policies up to 500 billion toman is another glorious achievement of the industry.

Tax; the Government Challenge in 1398 Budget

Bill of 1398 was presented to Parliament this year, somewhat later than the deadline, indicating a high level of sensitivity to the next year's budget and the need for caution in assessing the conditions and places of income of the country. Undoubtedly, with the economic and political inflammations of the current year, such as the unexpected withdrawal of the United States, exchange rate fluctuations and re-enforcement of sanctions, the preservation and safeguarding of the livelihoods of the people should be put on the agenda of the government next year. With the implementation of new sanctions, demanded or unwanted, currency revenues will decrease, especially in the oil sector. Given the fact that Iran's economic system is export-oriented and relies on oil revenues, there will be a severe budget deficit due to the lack of expected revenue and the continued commitment of government expenditures. According to the experience of previous years, during the sanctions period, whenever the price of oil increased significantly, Iran did not have much to sell. In such a situation, it appears that the government has no choice but to pay its taxes from the taxpayer to compensate for the budget deficit caused by the decline in oil sales. Of course, how much the government has succeeded in obtaining a tax is unclear; according to the 1397 budget law, the tax revenues in the first six months of this year were set at 72.5 billion dollars, which, by the end of this month, only 50 trillion tomans have been earned in this way. By the end of this year, this figure is expected to reach more than 140 trillion toman, which is an uncertain place. It should be noted that the amount of tax revenue in the first half of the year 1396 was about 43 trillion tomans, indicating that this year, approximately 17% of the growth in the current year. One point that should not be overlooked is that a large number of industrialists and manufacturing owners consider their business activity to be based on the granting of state-owned facilities and financial support and, on this basis, are demanding to benefit from tax or insurance exemptions, to the extent that in some cases, the demand for the removal of the tax or its minimization from the request for the provision of facilities has surpassed. The need to collect taxes as a source of government revenue should not increase the amount received by artisans. In other words, the government, in the tax debate, is better off paying attention to new taxpayers, such as institutions and bodies that have been exempted from taxation, rather than double the pressure on the country's production and industry. Another point is that today, taxing in the country is not illegal, but based entirely on legitimate clauses

Morteza Faghani
member of Tehran Chamber of Commerce

and clauses, which alone has two major challenges: First, large and high-income corporations that are fully aware of legal measures they rush away from the taxpayer during the successive periods or, if they are involved, pay little. Second, industries that see government support in explaining and drafting bills to reduce or eliminate their taxes may not be included in this category, and this would provide grounds for distrust and pessimism to the government. Therefore, it should be noted that most tax evasion occurs in foreign trade and domestic markets; therefore, the government needs to compensate for budget deficits, in addition to focusing on reducing its current costs, along with a reduction in tax rates for micro and small businesses, and the fight against volatility. Taxes on specific institutions and bodies that the implementation of a comprehensive tax system with a system approach, in addition to preventing the use of personal auditors, is an important step in realizing this. According to Article 117 of the 5th Development Plan Law, the ratio of tax to gross domestic product was set to reach 10% by the end of the program, but this is currently 8% in the sixth development plan. In 2016, Denmark has the highest tax rate to gross national product of 9.45%. France was ranked second with 3.45 percent and the share of countries such as the US 26, Turkey 5.25 and Iran 7.9 percent. Chilean countries with 4.20% and Mexico with 2.17% also have a better position than Iran. The GDP ratio is currently almost half the global average. Certainly, one of the main reasons for the low tax rate to GDP in Iran is the issue of tax evasion, and given that the figure foreseen in the 1398 tax year is not significantly different from the current year, all business activities and business should be subject to taxation and be paid by taxpayers based on their ability and proportionate income. Therefore, the government can encourage other business activists to do so by making tax incentives for those who pay their taxes at the right time, thereby offsetting a significant part of their budget deficit in the New Year.

Ahmad Kashani, the Gold and Jewelry Union Inspector

"Government to Cooperate with the Gold and Jewelry Class"

One of the major problems in the jewelry industry of the country, which has created a great deal of concern, is the issue of value added tax. The members of the gold and jewelry business have always been one of the most active taxpayers and have tried to maintain and agree with the administration of the affairs of the property; however, the most important demands of the activists of this class are the consideration of the added value of the remuneration and the profit from the work, The principle of the sale of gold, because the material and the principle of the sale, which is the same gold, is always in circulation at the hands of the seller and the buyer and is not lost. To further explore such issues and possible problems in this class, the "Investment World" has had a conversation with Ahmed Kashani, an Inspector of the Union of Gold and Jewelry. In the parts of this interview you read:

- The members of the board of directors have been looking at many issues for the development of gold and jewelry class over the years, and have always tried to achieve their short-term and long-term goals. In the same vein, there have been many interactions, correspondences, and consultations to achieve favorable value added with the relevant institutions, which will desires in this regard. Another thing that will have a huge economic role for the country is to create ways to export jewelry artifacts and optimal solutions in this regard.
- Buying gold in all countries around the world, especially in our country, is considered a safe investment. Of course, the government needs to pay more attention in this field until not creating insecure atmosphere and excessive growth of prices on the market. Considering the ease of buying and selling gold and jewelry, this investment have to always be considered a safe investment for the people.
- It's sometimes seen that people are buying costume jewelry that are very unfavorable for the buyer and seller, and ultimately, it will not benefit the economy of the country. On the other hand, selling gold through virtual networks also brings with it many problems, and our emphasis is on the fact that buyers will not endanger in the hope of a more affordable and cheaper purchase. People should aware the fact that purchasing from licensed stores would be more beneficial for them, since in case of any problem, the sellers will be in a position to meet buyers, and the union will, if necessary, do its utmost to fulfill the demands. They will make sense. In the end, I have to point out that experts, inspectors, all members of the union, and the board of directors will serve the people for possible problems.

Mohammad Saeedpoor, Managing Director of Eslimi Carpet Company, "Sanctions and Currency Problems, the Factor for Dropping the Machine-made Carpet Industry"

The magic beauty of the color and the role of the carpets of the land of Iran is such that it can be said that the highest rank among all the popular arts. In the history of Iran, the carpet has always been a part of the culture and art of the inhabitants of cities, villages, and tribes. The geographical dispersion of this art in the past and present is remarkable and reflective. The variety of design and role of Iranian carpets is such that it is considered to be the strongest and most reliable source of artistic value for these works. Meanwhile, the reputable brand of Eslimi Carpet "has come into the hands of a group of designers and engineers with academic experience in 1379. Among the specialized activities of this group, the design and manufacture of custom and exquisite carpets is a special, integrated machine for domestic markets and exports to various countries of the world. In order to get to know more about the activities of Eslimi Co., we went to Mohammad Saeedpoor, CEO of the company and talked with him. Saeedpoor, a graduate of Textile Management Engineering, is one of the first graduates of carpet in Iran. His family background, his dream, is an important factor in entering this industry and believes that those who want to enter this profession and gain market share, because this requires technical control during the fabrication, completion and installation, should have a professional background and expertise in design and texture. In the parts of this interview you read:

- Our main activity is to provide design services and expert advice in the field of design, paint and paint to carpet production units. So far, we have been able to create the appropriate developments in carpet weaving in the provinces of Yazd, Kerman and Nayin. Yazd carpet is not ranked high in comparison with other cities like Kashan or Tabriz, and has always been lightweight, depending on cities such as Kerman and Kashan. However, in this particular situation, the production of hand-made carpets is acute in recent years, Yazd carpet has had a good rating in terms of production, supply and price.
- We have implemented several projects in our country and other countries, especially in the Gulf region, which, for each, has special design and color features according to customer's taste and we have implemented 1000, 700 and 1200 reeds in different woven fabrics. This is one of our professional topics in the Eslimi Carpet's Specialty Group.
- We are now designing seamless carpets for two large mosques in Oman with a first project of over 3,000 square meters and the other a-600 meter project. Abroad, especially in the Persian Gulf region, we face visa and travel restrictions. Unfortunately, despite the fact that huge projects have been proposed for the production of integrated carpets for Kuwait's mosques, but because we were not given a visa, we could not execute these projects.

Ebrahim Mohammadvali, chairman of the Tehran Jewelry Union "The Value-added Tax, The Factor of the Removal of Jewelry Producers "

The gold and jewelry industry is considered one of the most important industries in the country ;however ,over the years ,the issue of value added tax has been the subject of dispute between the government and activists in this industry. The aftershocks caused by currency fluctuations in the past months have also pushed the gold market to its forefront .We went to Ebrahim Mohammadvali ,the chairman of the Gold and Jewish Union ,to study the issues of the jewelry industry. According to him ,the preservation of intellectual capital and

active forces is one of the goals of the union ,and for this reason ,the former building of this union near Ferdowsi square ,located on Enghelab Avenue of Tehran ,has now become the Applied Science University of Tehran's Gold and Gold Union .With nearly 3,000 official members ,the union supervises the activities of 20 trade unions and its task is to solve the problems of guilds and buyers in legal frameworks .In the parts of this interview you read:

- The gold and jewelry union ,as an intermediary between its members and the public sector ,is trying to identify the problems of the classroom and take steps to eliminate them ,and on issues such as the import of bullion ,gold exports ,and production problems with governmental organizations to give advice. The union ,while trying to make the situation easier for gold buyers ,is the basis for the move so that its members move in the direction of the law .Supervision over buying ,selling ,issuing leaflets ,carat misconduct and dealing with bachelor's affairs are the duties of the union .It should be pointed out ,although the central bank coins and distributes it ,but it is the union that has its next observations in the gold market.
- As long as the old law will persist as long as ,with the consent of the Islamic Consultative Assembly and the Guardian Council ,the essence of gold is not exempt from value .Delegates and tax authorities believe that gold is cleared of value-added and there has to be mechanized devices in trading venues so that all exchanges are carried out with that device .This is acceptable ,and the members of the class will do so ,they provide tax affairs to enable the business to do so within the framework of the law .If the added value of gold is eliminated ,it will help the production sector.
- The look of the private sector economy at the beginning of the year 1397 was that the central bank did not meet its obligations ,and the market was fluctuating at that time .For example ,people were registering coins ;however ,the distribution of coins did not take place at the appointed time .The central bank is a kind of father of the Iranian economy and must adhere to its obligations .People's confidence in the economy is greater for some people ,because what they say is more reliable than the cheque that they cash .We need people who trust us like did it in the past.
- Currency and gold complement each other and the price of gold is calculated according to the global currency price .Price fluctuations in the gold market is also due to the need for currency to be traded on the market .Another reason is the difference in the price of gold in the market due to the difference in the rate of remuneration ,since a producer may take more time to produce a product and receive more remuneration.

Davood Salmanian, Member of the Board of Directors and Treasurer of the Jewelry Union

"Activists of Gold and Jewelry Guild, Prospect for the Re-prosperity of Market "

The Union of Sellers and Manufacturers of Gold, Jewelry, Silver and Coins of Tehran with about 3,000 official members in 20 trade unions is one of the most important trade unions in the country, operating under the Chamber of Guilds and the Ministry of Industry, Mines and Trade. This union, with the help of experts and experts in the industry of gold and jewelry, with the emphasis on the two criteria of "effort" and "hope" in order to grow and promote the country's gold and jewelry industry, and finds the first place in the region of its main goals. . To learn more about the activities and strategies of the Union of Gold, Jewelry, Silver and Coin, we visited to Davood Salmanian, a member of the Board of Directors and Treasury of this union and talked with him. In the parts of this interview you read:

- In a country rich in minerals, semi-precious stones such as opal, turquoise and other rocks, but unfortunately, they are not used properly. It can be said that there are no modern and suitable tools and instruments for rocks, as well as suitable substrate for export.
- The union and the members of the board have tried and it is that people are more interested in this sector and more willing to buy; therefore, constructive partners have always tried to make the desired changes in design and quality in their own products. And once again, the Iranian gold will be presented to its fellow citizens. It is hoped that the compatriots will once again show more willingness to buy gold, instead of riddles, which will surely ultimately prevent their losses. Of course, it's clear that the price difference between the two plays a significant role in the degree of traction of applicants; therefore, respectable colleagues should try to encourage fellow citizens to buy gold by creating appropriate plans and prices as well as on their pay.
- The jewelry class and its members ,like other classes ,follow the current state of the country .Of course, it cannot be a problem in all cases ,and it has to cope with the current recession and the bottlenecks that

require time .In some cases ,such as the value of gems that are requested or unwanted from other countries ,as we do not have the power to maneuver ,and follow changes in the exchange rate ,but in other cases that occur within the country ,the union and all members of the colleagues They are struggling with this class ,they are all eager to have the best of my support

A member of Parliament planning and budget commission emphasized Disregarding to the \$30 Milliard Income from” “Tourism Industry

Mehrdad Baouj Lahouti ,representative of Langrud county during the eighth, ninth and tenths of the Islamic Consultative Assembly ,and is currently also a member of the Budget Commission and the head of the Urban and Rural Municipal Faction .As an expert in urban and rural management, he talks about the employment strategies of villagers and how to use natural resources and capacities and tourism attractions in the country to create jobs, earn money and organize non-oil exports. Major parliamentary commissions also consider their views to be of great interest to the deputies .There was an opportunity for the journalist of the world of investment magazine to speak with this parliamentary representative about the issues discussed .In the parts of this interview you read:

- Today, the tourism industry ranked third in the world economy, but Iran ,despite being one of the top 10 countries in the world in terms of tourism and among the five countries in terms of plant and animal diversity ,has not been able to make available the existing and capacities which it can be a good alternative to oil. Despite these abilities and talents ,we should not be in trouble in the country .It is illogical to see all the power and lush nature in the northern cities of the country, the poor and low-income people these areas.

- Due to the lack of material and spiritual investment ,partiality and lack of strong structure and clear and transparent law ,we have not been able to use the talents and capacities of the various regions of the country ,especially the attractions and abilities of tourism industry

- One of the components of the outflow of this situation is the investment and organization for exploiting the talents and attractions of the handcraft and tourism of each region .There are no villages ,towns and districts in the country that do not have the necessary capacities in this area. On the horizon of ,1404 it is projected that, with plans to attract 20 million tourists, an estimated 30 \$ billion worth of tourism revenue per year should be created .Also, the sixth program development affirms that the opportunities and potential of tourism in the next 10 years to five times

that ,to achieve this goal ,we have to also reform the structure of tourism ;all tastes ,groups and managers of the country to common understanding in the field of tourism.

- In the Law of the third ,fourth ,fifth and sixth of the country's development ,the subject of a master plan integrated urban management and transfer of state-owned enterprises that are transferable to other parliaments, local and public bodies ,non-governmental forecast, but unfortunately this has not materialized ,and today, councils Instead of being a city council ,they are municipal councils !The main reason for this is the concern not to allocate funds ,along with the transfer of ownership to municipal NGOs .If the duties and government of the state are delegated to the nongovernmental sector ,such as the municipalities ;but the funding sources of the plans are not passed ,people are harmed ;therefore ,the parliament is supposed to accelerate the implementation of this law in accordance with Article.85

Sharif Nezam Mafi announced:
**Creation A Private Financial
Network between Iran and
Switzerland**

Modern economic communications are among the indicators of developing countries. Today, knowledge of the secrets of commercial competition is one of the most important factors in the sustainability of economic activities in different countries. In this regard, the Joint Chamber of Commerce, as a nonprofit organization, plays an important role in improving economic diplomacy between countries, advising them on the formulation of macro policies and upstream sentences and their inclusion in government-sponsored games, especially in the context of the return of sanctions, can determine the correct policy of the best form of economic communications with other countries. Sharif Mafi, chairman of the board of directors of the Chamber of Commerce of Iran and Switzerland, who has had many years of valuable experience in working with Swiss companies, describes the difficulties and risks of investing in Iran that he describes Iran-Switzerland trade relations with the "World of investment". In the parts of this interview you read:

- The Iran-Switzerland Chamber has had a variety of activities on the training of modern business techniques ,startups ,the youth commission ,training programs ,schooling and charitable activities ,and recently ,with the assistance of the Agriculture Commission ;a credible and scientific seminar on the rules of the " Gafta)" Grain and Feed Trade Association ,(which is one of the most important challenges faced by grain activists .We also intend to pursue research on artificial intelligence .The activities of the Chamber of Commerce of Iran and Switzerland are not limited to a specific field ,but they are aimed at merchants in various fields and help them find their counterparts in the opposite direction .This room is the third and most active common room in the country ,which ,despite the sanctions ,has expanded its field of activities.

- Despite the sanctions and the situation that Iran has in the international arena, it cannot be expected that the activities of the joint chambers of commerce will replace and cover the activities of the foreign ministry. In fact, business chambers are trying to pave the way for businessmen in the two countries, but they are not politicians and do not interfere in large-scale policies. In other words, the rooms are separate from the State Department's policies, and in fact, they choose ways to engage in a good economic relationship.

Hossein Khezli- Kharazi, an activist and expert in the capital market, "The government's repetitive method Of deliberate stagnation in the economy"

The capital market has been relatively quiet over the past few days. This market, as the thermometer of the country's economy, often faces ups and downs, and is willingly or unwillingly under the influence of various developments. Among these developments is the unilateral withdrawal of the United States from the JCPOA that has affected the political and economic equilibrium of the country and the region and has also influenced Iran's capital market policies. In a detailed interview with Hossein Khezli- Kharazi, a market expert on capital and former CEO of the Bank Keshavarzi Securities Co., tried to say the concerns of the financial markets of Iran in a transparent way. In the parts of this interview you read:

- One of the most complex markets in the world is the market to convert currencies into one another. Those familiar with the Forex market know that the major currencies in the world are fluctuating, but Rial has always been under the control of the central bank due to their lack of presence in the Forex market. Iran's conditions are very special conditions that are not similar in the world. Even North Korea and Cuba, which had experienced sanctions for many years, did not have the condition of our country.

- The biggest challenge facing the capital market now is the international relations of Iran .This affects exchange rates and currency prices .The launch of the United States 'unilateral sanctions since November has affected other challenges in the capital market .In our country ,other crises ,such as the problems of the banking network ,the problems of retirement funds, and ... were more critical crises ,with which less attention was paid to them

- The Law" On the Development of New Instruments and Financial Institutions to Facilitate the Implementation of General Principles of Article 44 of the Constitution "was approved in year 88 and its implementation began in the year .89 Over the past 9 years ,funding from new tools has risen from zero to seven percent of Iran's economy .The statistics for the year 95 show that the entire stock market is funded at 23 trillion.

- The capital market is highly volatile ,but this turmoil is far less than other scholarships due to Iran's lack of international capital markets .The absence of Iran in the international arena is a phenomenon that has positive and negative consequences .If the stock exchange was global and online access to the Tehran Stock Exchange was possible from all parts of the world ,the slightest news and events would have caused large fluctuations in the country ,leading to a sudden entry and exit of capital, thus the exchange rate and the Rial fluctuated sharply in those circumstances .This distancing from the main market can be considered as a positive factor for the country's economy ,but large-scale hunting requires entry into the ocean.

World of Investment Experience of an Original Opportunity

Iran, with its long history of early civilization; having the world's second biggest gas reserves, diverse mines, rich hydrocarbon resources, a four season country, 1.7 million square kilometers in area, population of more than 80 million, and kind and hospitality people has always considered as a strategic and big market in the middle east by different manufacturing, industrial, and service companies. In the meantime, companies have succeeded to attend in this important market whose have used the notification and advertising capacities in the proper manner with the style of Iranian audiences as well.

"World of Investment" magazine is one of the most effective magazines in Iran's economy field which has tried to introduce investment opportunities in various sectors of manufacturing, industry, tourism, trading, services and etc. by utilization viewpoint of senior executives, managers, university professors and experts according to a new attitude. This approach is considered by the business owners, chambers of commerce and foreign embassies thankfully.

Currently, this monthly magazine is published in six separate sections and on the first of every month included:

1 Energy sector includes oil, gas, petrochemical, power plant and upstream and downstream industries.

2 Industry sector covers the subjects of all manufacturing and industrial companies in different fields.

3 Capital market sector evaluates the latest developments in the field of securities, the bank, insurance and macroeconomic policies of the monetary and financial markets.

4 Macroeconomic economy sector reflects the viewpoints of experts in addition to decisions and actions of Iranian executives about the implementation of microeconomic and macroeconomic policies of the country.

5 Opportunities and challenges of the investment around a business is evaluated exclusively in the special records section in each issue.

6 In the readings section of the magazine, interesting domestic and foreign content is also published on those individuals who have gained special success in their business or production.

Hence we are proud to invite you cooperating us by providing information or insert advertising.

Concessioner

Morteza Faghani

Chief Executive Officer

Hamid Asadi

Deputy Chief Executive Officer

Abbas Faghani (Maaref)

Commercial Manager

Sara Nazari

Translator:

Zahra Fazlali

Contact Us

Add: Unit 3 , No 27, Marzban Nameh Alley, Shahid Mofatteh Ave. Tehran, Iran

Zip Code: 15875-8915

Tel: +9821 -88864842

Fax: +9821 -88864786

Web Site: <http://dsg-m.ir>

E-mail: d.sarmayeh@gmail.com

Selected Topics In This Number

Creation A Private Financial Network between Iran and Switzerland^{/1}

"Disregarding to the \$30 Milliard Income from Tourism Industry"^{/2}

"The Value-added Tax, The Factor of the Removal of Jewelry Producers "^{/3}

Mohammad Saeedpoor, Managing Director of Es-limi Carpet Company, "Sanctions and Currency Problems, the Factor for Dropping the Machine-made Carpet Industry"^{/4}

Tax; the Government Challenge in 1398 Budget^{/5}

"The Movement of Insurance Industry In the Way of Development"^{/6}

"There is no intention to amend the value added tax Law"^{/7}

"The government should avoid immediate decisions."^{/9}

نهایت یک معرفی دیجیتال

43067

www.fastclick.ir

طراحی کمپین
تبلیغات آنلاین

روابط عمومی و درج اخبار در رسانه ها

Press Release

تبلیغات در پربازدیدترین وب سایت ها

Banner & Cost Per Click Advertising

طراحی و ساخت ویدئو و انیمیشن

Press Release

بازاریابی شبکه های اجتماعی

Social Marketing (Instagram, Telegram,...)

بهینه سازی سایت (سئو)

Search Engine Optimization

تبلیغات در بستر موبایل

Mobile Marketing (Application & Web)

تبلیغات در گوگل

Google Adwords

تولید محتوا

Content Production & Marketing

هتل‌های زنجیره‌ای مهر

MEHR Chain Hotels

تخفیفات ویژه زمستان

هتل های زنجیره ای مهر یزد

دو شب اقامت = شب سوم رایگان

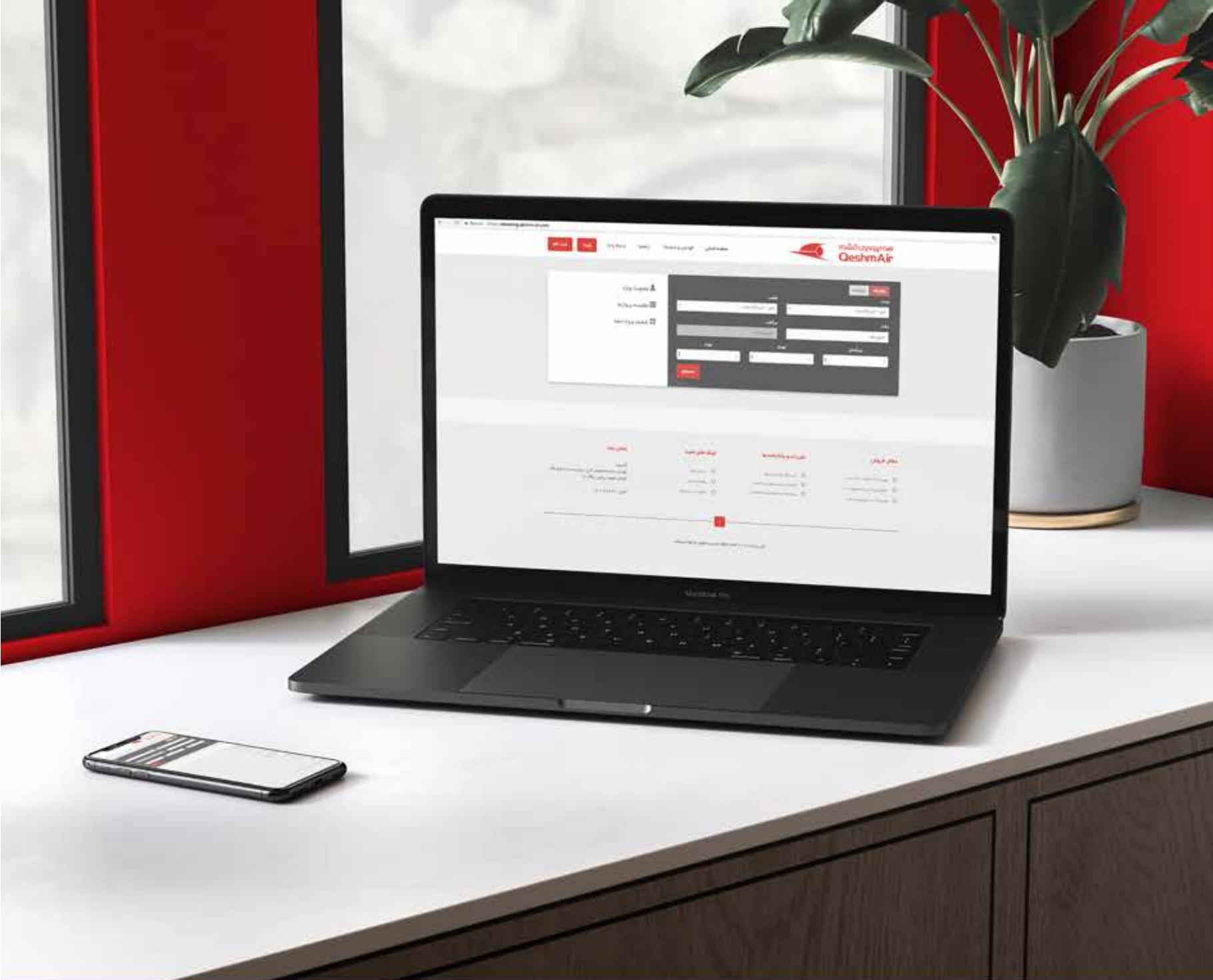

جهت کسب اطلاعات بیشتر تماس حاصل فرمایید:

۰۹۱۳ ۲۷۴ ۶۸۵۰

۰۳۵ - ۳۶ ۳۰ ۳۰ ۳۰

www.mehrchainhotels.com

سیستم فروش بلیت اینترنتی هواپیمایی قشم
E b o o k i n g . q e s h m - a i r . c o m
E b o o k i n g . q e s h m a i r . a e r o

Fly There by **Qeshm Air**

Qeshm Air is the first Iranian Airline received
TCO clearance for flying to Europe

با ما خیال ابرها را تجربه کنید

Online Check-in

Instagram.com/fly.mahanair
Telegram.me/mahanairchannel
<http://checkin.mahan.aero>

WELCOME TO OUR WORLD

هواپیمایی ماهان
Mahan Air

پس از پروازهای داخلی

دریافت کارت پرواز از طریق سایت هواپیمایی ماهان

پروازهای بین المللی هواپیمایی ماهان از مبدا فرودگاه امام خمینی (ره)

صرافی روح اله مجتهدی

شرکت تضامنی صرافی روح اله مجتهدی و شرکاء

آدرس : تهران، خیابان ملا صدرا، خیابان شیخ بهایی شمالی، خیابان کولیوند، کوی ونکی، پلاک ۱۱

تلفن: ۲۶۶۴۳۰۸۶ - ۲۶۶۴۳۰۹۳ - ۲۶۶۴۳۰۹۹

موبایل: ۰۹۱۲۸۴۵۸۳۸۶

تلگرام: ۰۹۲۱۵۳۶۳۵۶۶